

nam sanctificavit. a **A**reuna. Interpretatur arca. Omnia ve
ro lumen nobis. Bene g dauid volens placare dnm: altare iu
betur in area areune vel orne pstitueret: qz aliter no placatur
deus ab hoie nisi in arca cordis per lumē recte fidei z vere di
lectionis pstituat altare hūilitatis: in quo offerat sacrificiū obla
tionis z laudis. vñ: Sacrificiū laudis
h. m. z sacrificiū deo zc. Area areune
vel orne. ipsa est hierusalē. b **E**t ob
tulit ho. zc. Hinc in Paral. Taber
naculū qd fecerat moyses in deserto et
altare holocaustoz ea tēpstate erat in
excesso gabaon: z nō pualuit dauid ire
ad altare: vt obsecraret dñz. Nūmio em̄
timore fuerat pteritū vidēs gladiū an
geli dñi. Dixitqz dauid: hec est domus
dei zc. In hoc loco fm̄ hebreos voluit
abraam offerre filiū cū aries subito ap
paruit: quē assumēs obtulit p filio.

A rex dauid **Ca. I**
senuerat. Nonne tibi
videt si occidentē sequa
ris lram figmentuz esse
vel athenaruz ludrica?
Frigid⁹ senex obuoluit
vestimētis: z nisi cōplexu adolēcentule
nō repescit. Viuebat adhuc bersabeez
superat abigail z reliqz vxores z p̄cubi
ne. Dēs quasi frigide repudiant: z in
vni⁹ tñ grandē calefit amplexibus.
Abraā multo dauid senior fuit: z tñ vi
uente sara aliā nō quesuit vxorē. Isaac
duplices dauid ānos habuit: z cum re
becca iā vetula nūqz refrigit. Tacebo d
priorib⁹ ante diluuiū viris: qui post an
nos qngentos nō dico senilib⁹: sed pe
ne carolis artub⁹ nūqz puellares que
sere cōplexus. Moyses dur israelitici
pplī centū viginti ānos habuit z sepho
ram nō mutauit. Que est qz ista sumami
tis vxor: z virgo tā seruēs vt frigidū ca
lesceret? Tā sancta: vt calente ad libi
dinē non puocarēt: Ep̄ponat salomon
patris delicias z pacific⁹ bellatoris am
plexus. Posside sapientiā: posside itel
ligentiā. Ne derelinquas eā z appre
hendet te: ama illā z seruabit te. Dēs
pene virtutes corporis mutant in seni
bus: z crescite sola sapia decrescūt cete
ra: ieiunia: camene: huc illucqz discar
sus: peregrinoz suscepsio: d̄fensio pau
perum: instantia orationū: visitatio lan
guentiū: labor manuū vñ p̄benē elemo
sine: z cūcta qz p corp⁹ exercent: fracto
corpore minora sūt. Nec h̄ dico qz in iu
nenilib⁹ z adhuc solidioris etatis: qz
suz labore z ardentissimo studio: vite qz
sanctimonia z orationis frequētia scien
tiā cōsecuti sunt: frigeat sapia: qz in ple
risqz senib⁹ etate marcescit. Sz qz adole
scētia multa corporis bella sustinet: et
inter incētia vitioz z carnis titillatio
nis quasi ignis: in lignis viridibus sus
foct⁹: z suū nō possit explere fulgorez.
Senec⁹ vero eoz qz adolēscētia suā ho
nestis actib⁹ instruxerunt: z in lege dñi
meditati sūt die ac nocte: etate fit docti
or: p̄cessu tēporis sapientior: z veteruz
studioz dulcissimos fruct⁹ metit. Ipsuz
qz nomē abisac sapiam senū indicat am
pliorē. Interpretat eniz pater me⁹ sup
fluus. l. abundās vl̄ p̄ris mei rugitus:
verbū supflui ambiguū ē: sz hic signifi
cat qz sapia amplior sit in senib⁹ z redūdans.

Alibi autē suspu
us quasi nō necessarius ponit. abisac autē z rugit⁹. Aprie nūcu
pat: qd maris fluct⁹ resonat: z (vt ita dicā) de pelago veniens
fremit⁹ audis. Ex quo ostendit abūdantissimū z vltra hūanā
vocē in senib⁹ diuini sermonis tonitruū cōmorari. Sunami
tis vero coccinea dicit: vt significet calere sapientiā z diuina
lectione ser

lectio seruire. Quod licet dñici sanguis indicet sacramētū
etiā seruoze oñdit sapie. vñ obstetrix illa i genesi coccinū ligat
in manu phares: qz ab eo qz parietem diuilerat duos populos
ante separantē diuisoris nomē. i. phares sortit⁹ est. Et raab me
retrix in typo eccle reticulam mysteriū sanguinis p̄tinentē: vt

lectio seruire. Quod licet dñici sanguis indicet sacramētū
etiā seruoze oñdit sapie. vñ obstetrix illa i genesi coccinū ligat
in manu phares: qz ab eo qz parietem diuilerat duos populos
ante separantē diuisoris nomē. i. phares sortit⁹ est. Et raab me
retrix in typo eccle reticulam mysteriū sanguinis p̄tinentē: vt

Nico. de lyra Hiericho
cabatur ornaz: vt habet. i. Paral.
xvi. a **E**tenit autē gad p̄pheta
ad dauid. Hic p̄nter describit placā
tio offense: p oblationē dauid ad dictū
gad. p̄phete p reuelationē dñi. qd no
tatur cū dicit: Et ascendit dauid iuxta
sermonē gad: quē p̄cepit ei dñs
zc. b **E**t egressus adorauit re
gē p̄no vultu in terrā: z ait:
Ascēde p̄stue dño altare
in area areuna iebusei. Et ascen
dit dauid iuxta s̄monē gad quē
p̄cepit ei domin⁹. Cōspiciēs qz
areuna aiaduertit regē z seruos
ei⁹ trāsire ad se z egressus adora
uit regē p̄no vultu in terrā: z ait:
Quid causē ē vt veniat domin⁹
meus rex ad seruū suū? Cui da
uid ait: Ut emā a te areā z edifi
cē altare dño z cesset interfectio
qz grassat in pp̄lo. Et ait areuna
ad dauid: Accipiat z offerat do
minus me⁹ rex: sic placet ei. Ha
bes boues in holocaustū: z plau
strū z iuga boū in vsū lignoz.
Dña dedit areuna regi: Dixitqz
areuna ad regem. Bñs de⁹ tuus
suscipiat votuz tuū. Cui respon
dens rex ait: Nequaqz vt vis: sz
emā p̄cio a te: z nō offerā dño do
meo holocausta gratuita. Emit
qz In Paral. legit: dedit g dauid ornaz
p loco siclos auri iustissimi ponder⁹ sexcen
tos. Intelligentū est em̄ boues argenti s/
ergo dauid areā z boues argēti
clis qnquaginta: areā x̄o sexcentis auris
emisse.

A rex dauid **Ca. I**
senuerat. In p̄ceden
tibus libris actuz est de
regno filioz isrl̄ vnito.
hic p̄nt agit de regno
eius diuiso: p̄pter qd a
pud hebreos duo libri p̄cedētes sunt:
vn⁹ liber qz vocat samuel: z duo sequē
tes sūt vnus: aliū liber qz vocat mala
chim. i. regū in plurali. Primo igit de
duplici regno agit put floruit. Secdo
put cadere cepit. i. q̄rto libro: qz extūc
gētes subdite hebreis ceperūt rebella
re: z tādē dñari eis z finalit̄ eos capti
uare. Circa p̄mū sciendū qz vbi vnū re
gimen terminat: sequēs inchoat: ideo
p̄mo agit de regni vnitate s̄ salomōe
in p̄ncipio regni sui: scdo de regni diu
sione circa finē vite sue. xi. ca. Dña in
duas: qz p̄mo de s̄ribit ipsius salomo
nis reg⁹ institutio. scdo instituti p̄firma
tio. ca. ij. p̄ma in tres: qz p̄mo describit

Alibi autē suspu
us quasi nō necessarius ponit. abisac autē z rugit⁹. Aprie nūcu
pat: qd maris fluct⁹ resonat: z (vt ita dicā) de pelago veniens
fremit⁹ audis. Ex quo ostendit abūdantissimū z vltra hūanā
vocē in senib⁹ diuini sermonis tonitruū cōmorari. Sunami
tis vero coccinea dicit: vt significet calere sapientiā z diuina
lectione ser

ip̄si dō senilis p̄ditio. scdo adonie ambitio/ibi: Adonias at:
tertio salomōis p̄motio/ibi: Dixitqz nathan. Circa p̄mū dicit:
Et rex dauid senuerat: z tñ nō habebat nisi. lxx. ānos
ad plus: quā
Et rex dō se. zc. Sic frequēter dictū est p̄
dō figurat dñs noster iesus x̄ps qz senex dicit eo qz etern⁹ est in
deitate. Hec

Ca. I
Hinc in Paral. Taber
naculū qd fecerat moyses in deserto et
altare holocaustoz ea tēpstate erat in
excesso gabaon: z nō pualuit dauid ire
ad altare: vt obsecraret dñz. Nūmio em̄
timore fuerat pteritū vidēs gladiū an
geli dñi. Dixitqz dauid: hec est domus
dei zc. In hoc loco fm̄ hebreos voluit
abraam offerre filiū cū aries subito ap
paruit: quē assumēs obtulit p filio.

Doraliter
Codr⁹ rex
Diuisio
Doraliter

Hiericho peunte domo ei saluaret appedit. vñ de scis dr: Di
† Lu. 12. f sunt q venerit de colore domo rechab. Et alidi: Ignē veni mit
tere in terrā rē. q. l. in discipuloz corde succēsus cogebat eos
dicere: Nōne cor nrm ardēs erat. a Cūqz opiret rē.
David nūmū frigus ptulit: vel qz de seniorib natus est parē/

1 Reu. vl. d

En in incommoditate frigidis vsq ad
mortē pmāsit. b Adonias autē
filius rē. Judaicū pplm significat: qui
maior filius esse videt: qz prior legē su/
scepit r gentile pplm q p grām dei po/
sterior vocatus est spernēs se solū cū do/
mino regnare putauit. Adonias enim
dnator dñs interpretat. Sed ecclie ppl's
cū vero salomone. i. pacifico nro cuius
ipe corpus est p diuinā ordinationē in
regnū substituit: de q merito pfidia ma/
ior filius. i. pōr pplus precipitatur.

Ma. de ly.

Bersabee

* ad plus qz. xxx. annoz erat qd cepit
regnare: r qdraginta annis regnauit:
vt hf. s. ij. li. v. ca. Sed ad sensū patz q
aliqui citius senescūt r alij tardius p m
diuersitate cōplexionū r laborz r cura/
rū. a Cūqz operiret rē. qd fuit
satis mirabile de tāta frigiditate i ho/
mine bene cōplexionato. Cui vna cau/
sa assignat: qz a iuuentute fuit bellico/
sus. ppter qd multos ictus r plagas su/
stinuit ex quib plurimus sanguis ema/
nauit: ppter qd citius senuit r infrigi/
datus fuit. Alia etiā causa addit: qz ex
visione angeli tenētis gladiū euagina/
tum sup hierlm: vt dictū ē. s. ij. li. xliij.
ca. supra modū territus fuit. Timor au/
tem infrigidat et maxime excessiuus: r
ppter qd timētes pallefcūt r tremūt: r

David qre
infrigidat

ideo extūc dauid notabiliter infrigida
tus fuit. Alia etiā causaz assignat. Ra.
Sa. dicēs: q h fuit in penā pcti q absci/
dit oīa vestis saul: vt hf. s. ij. li. ca. xliij.
De enī in hoc peccauerit videt: qz ibi/
dē subdit: Post hec percussit cor suū da/
uid: eo q abcidit oīa chlamydis saul:
qdiu enī saul in regno tolerabat a dō
dauid debebat eū reuereri: r qz in hoc
irreuerēter se habuit ad ipm: fuit puni/
tus pena correspōdente. s. vt vestibus nō calefieret in senectū/
te: p m illud Sap. xi. c. Per q peccat qd p hec r tor: qē. Quera/
mus dñō nro regi adolescentulaz rē. Glo. Hiero. sup locum
istū dicit sic: Nōne tibi videt si occidentē lram se qris figmen/
tū esse vel athletarū ludicia q frigidus senex obuolutus vesti/
mētis nisi cōplexū adolescentularū nō calefcit rē. r ideo d: q h
est locutio parabolica: ita q p abisac virginē intelligit sapia: q
est incorrupta q p iungit senib: p m q d: Job. xij. b. In antiqz
est sapia: r h maxime fuit in dauid in q in senectute maxime vi/
guit spūs pphetie: put dictū fuit. s. ij. li. ca. xliij. r hec sapia ca/
lescit regē dauid ipm ad amorē diuinū accēdēdo: r talis mo/
dus loquēdi parabolicus frequenter habet in scriptura: sic hf
Jud. ij. b. Ferunt ligna vt vngerēt sup se regē rē. sicut fuit ex/
positū ibidē. S3 salua reuerētia. Hieronymi istud dictū stare
nō pōt vt videt: qz circūstātia lfe ostēdit manifeste q abisac su/
it quedā puella ad lram adducta ipi dauid in remediū frigidi/
tatis corporalis: qd etiā ptz ex h q adonias q erat iuuenis peti/
uit eā p vxore mortuo dauid: vt hf. ij. li. ca. r iō oportet dicere
ad veritatē lfe q fuerit puella corporalis p m h igit exponit cum
dr: b Dixerūt q ei serui sui. s. medici q erāt solliciti de ei
vita plōgāda p f suā sanctitatē. c Queram do. no. rē.
Dicunt enī medici q optimū remediū p frigiditatē mēbrozū r
paralytim imminentē est amplexus mulier maxime iuuenile
r virginis: r iō talis fuit adducta ipi dauid: nec ex h peccauit:
qz cū ea cōtraxit matrimoniū: vt magis patebit ex sequētibus.
Senes enī quātūcūqz possunt p trahere: licet nō possint gene/
rare: r sicut dicūt doctores si mulier sciēter p trahat cū frigido
nō potēte eā cognoscere: nīpilotin tenet p tractus: r sic fuit in

posito: r iō vt amplexib hulus virginis in statu matrimonia
li nō videt fuisse illicitū ipi dauid: maxime cū h esset ei in reme
dium tāte frigiditatis. d Adonias aut. Dic pñr deseri
bit ipius adonie ambitio/cum dr: e Eleuabit dicēs rē.
hoc nō dicebat in palā sed secretarijs suis q ei fauebāt: vt po/
stea habetur. f Fecitqz sibi cur
rū rē. ad ostētationē r quandā disposi
tionē ad regnandū. g Nec corri
puit eū rē. videt q ex h dauid pecca
uerit gūter: sicut heli. vt dictū ē. s. ij. li.
ij. ca. Picēdū q nō ē simile: qz pctm fill
oīū heli fuit recte cōtra deū. Factū autē
adonie qm exteri apparebat nō erat
nisi quedā vanitas vel ostētatio: q sal
cōiter p mittunt filijs Regū: r forte da
uid q iacebat in lecto nesciuit q in h ex
cederet: r si sciuit tñ ignorauit q ad re/
gnum aspiraret: qd ptz ex hoc q qm sibi
innotuit q tanq rex festū faciebat: sta
tim salomonē regē istituuit: vt habet. j.
eo. ca. h Erat aut et ipe pul. rē.
ex pulchritudine enī ista et ex h q erat
p mogenit inter filios dauid vinētes:
et qz patrē videbat impotentē fuit ela/
tus ad vsurpandū sibi honorē regūm
absq licentia patris. i Et sermo
eius fuit cū ioab. cuius causa fuit ex
parte adonie: vt p ipm ioab q erat ma/
gister militie haberet militiā sibi fauen
tem. Ex parte autē ioab causa fuit quia
bñ pceperat q dō habebat cordi vindē
ctā occisionis abner r amase: r q dō h
iponeret suo filio regnato: r iō qre/
bat vt p ei auxiliū adonias instituere
et sic sibi parceret. k Et cū abia
thar q erat summ sacerdos ppl's ad ipm in/
clinaret et ab ipō inūgeret. Ex pte dō
abiathar cā fuit: qz descenderat de heli
cui dictū fuerat ex pte di q filij ei eēt
a summo sacerdotio deponēdi. put di/
ctū fuit. s. ij. li. ij. ca. Itē qz sicut dicit pē
bzei a tpe q fugit dauid de hierlm ab
absalō: dñs nō dedit rñsuz p abiathar
sicut tactū fuit. s. ij. li. xv. ca. licet i alijs
faceret officiū sumi sacerdot. et iō qre/
bat habere regē sibi fauorabile ne a sta
tu suo deiceret: l Immolatis g
adonias rē. in signū regie dignitat.
m Juxta la. 30e. Zoelth erat la/
pis magn⁹ extra ciuitatē i cui⁹ motiōe r tractiōe viri fortes ex/
periebāt vires suas: r iō hebrei dicūt h. Juf lapidē tractum.

pis magn⁹ extra ciuitatē i cui⁹ motiōe r tractiōe viri fortes ex/
periebāt vires suas: r iō hebrei dicūt h. Juf lapidē tractum.

* Qui erat vi
deitate Heb. xij. b. Jesus heri r hodie: ipse r in secula.
a Cūqz operiret. Der vestes significat veteri legi ob/
uatiē ceremoniales: eo q magna ps eaz i vestib p sisset. In
vestib singularib sumi sacerdot: r i vestib specialib minorū
sacerdotū r leuitarū: r generaliter i vestib populariū q habe/
bāt fimbrias i suoz angulis pallioz. Dauid igit vestib nō ca/
lescebat ex se: qz ceremonialiū obnuatio dñō nō placebat pō.
xxij. b. Sacrificiū r oblationē noluit: auref aut pfcisti mihi.
Holocaustū r p pctō nō postulasti: tūc dixi ecce venio. Mā rps
venēs i mūdū ceremoniale cultū corporale mutauit i spūale. qd
significat Job. iij. c. Veniet hora qñ negs i mōte h: negs hiero
soly mis adorabit patrē: s3 veri adoratores erūt q adorabunt
patrē in spū r pitate. Et subdit: Spūs ē de⁹: r eos q adorant
eū in spū r veritate oportet adorare. Bō dicit Aug. in encheri.
Fide spe r charitate colit de⁹. Bō sicut q abisac dōgo pulcher
rima p quā significat ecclia q dōgo est sine macula r ruga cale/
faciebat dauid: qz spūalis cult⁹ ecclie p sisset i fide spe r chari/
tate ē deo placidus r dilect⁹. d Adonias aut fi. rē. ego
regnabo. Der istū significat dignitatē ambitiosū: cum tñ sit
indignus: r ideo quantū pōt pcedit se sufficientē: qd notat cū
dr: f Fecitqz sibi cur. rē. Tanq potēs ad agendum re/
gni vel dignitatis negocia: qrit etiā ad psequendū positum
quantū pōt potentū auxilia: qd notat p h qd subdit: i Et
sermo ei cū ioab rē. sed qz talis ambitiosus frequēter a suo
pposito defraudat r sui cōplices p fundunt. ideo sequit:
* Dixitqz na

pposito: r

Bersabee. interpretatur filia iuramenti: significat autem antiquam ecclesiam que fuit sub lege: de cuius stirpe verus salomon nasci promissus est. Nathan interpretatur donum: et figurat veterem prophetiam.

Nico.de lyra Sulam meam.

Qui erat vicinus fonti rogel: bebrei dicunt fonti fullonis: quia pro fontem illum erat locus ubi fullones parabant pannos: et huic consonat: quod habet. i. iiii. lib. xviii. ca. de rab. face et locis eius. Ste. terunt iuxta aqueductum piscine superioris que est in via agri fullonis: et sic per hebreos coeleth et rogel non sunt nomina propria sed appellativa. Nathan autem prophetam etc. quia non sauebant sibi sed salomoni. c. Dixit itaque nathan. hic confiteretur describitur ipsi salomonis promotio. et secundo adonie confutatio: ubi: Aduc illo loquente. Circa primam primo ponit matris petitionem. secundo regis concessio. ibi: Respondit rex. et tertio concessiois executio ibi: Dixit que rex. Petitionem autem matris facta fuit de consilio nathan qui gelabat pro salomone: quia ipsius nutrierat et docuerat: ut dictus fuit. i. lib. xii. ca. et quia ex revelatione domini dixerat ipsi dauid quod salomon esset regnaturus post eum per quod dauid refert. i. Paralip. xii. verba nathan ad ipsum. ubi subdit: ob hanc causam pacificus vocabitur. In hebreo habet nomen eius salomon. et xxx. a. dicit: Salomonem filium meum elegit dominus: et postea eodem ca. Salomoni quoque filio meo dauid cor perfectum etc. et hoc est quod dicitur hic. dixit itaque nathan. et patet littera versus ibi: Et salva animam tuam etc. timebat enim probabiliter quod si adonias in regno confirmaretur quod mortuo dauid pueret bersabee de crimine adulterii: et contra salomonem quereretur mortis occasio. Sed hic occurrit dubium quod propheta de hoc timebat: cum sicut dicitur est ex revelatione dixerat salomonem regnaturum post ipsum. Ad quod dicendum quod istud fuit quedam promissio facta ipsi dauid de futuro: tales autem promissiones

dem coeleth / que erat vicinus fonti rogel: vocavit universos fratres suos filios regis: et omnes viros iuda servos regis. Nathan autem propheta et banaiam et robustos quosque et salomonem fratrem suum non vocavit. Dixit itaque nathan ad bersabee matrem salomonis. Num audisti quod regnaverit adonias filius agith et dominus noster dauid hoc ignorat: Nunc ergo veni accipe a me consilium: et salva animam tuam et filiosque tuos salomonis. Uade et ingredere ad regem dauid et dic ei: Nonne tu domine mi rex iurasti michi ancille tue dicens: quod salomon filius tuus regnabit post me: et ipse sedebit in solio meo: Quare ergo regnat adonias? Et adhuc ibi te loquente cum rege: ego veniam post te et complebo sermones tuos. Ingressa est itaque bersabee ad regem in cubiculo. Rex autem se nuerat nimis: et abisac sunamitis ministrabat ei. Inclinauit se bersabee et adoravit regem. Ad quam rex: Quid tibi inquit vis? Que respondens ait: Domine mi tu rex iurasti per dominum deum tuum ancille tue. Salomon filius tuus regnabit post me: et ipse sedebit in solio meo: et ecce nunc adonias regnat te domine mi rex ignorante. Prostravit boues et pinguis queque et arietes plurimos: et vocavit omnes filios regis abisathar quoque sacerdotem et ioab principem militie: salomonem autem servum tuum non vocavit. Veritatem domine mi rex in te oculi respiciunt totius israel: ut indices eis quis sedere debeat in solio tuo domine mi rex post te. Erunt cum dormierit dominus meus rex cum patribus suis: erim ego et filius meus salomon peccatores. Adhuc illa loquente cum rege nathan propheta venit. Et nunciaverunt regi dicens: Adest nathan propheta. Cunctis introisset autem aspectu regis: et adorasset eum pronus in terra: dixit nathan: Domine mi rex tu dixisti: adonias regnet post me: et ipse sedeat super thronum meum: Quia descendit hodie et imolavit boues et pinguis et arietes plurimos: et vocavit universos filios regis et principes exercitus: abisathar quoque sacerdotem. Illisque vescentibus et bibentibus coram eo: et dicentibus. Vivat rex adonias: me servum tuum et sadoch sacerdos et banaiam filium ioade et salomonem famulum tuum non vocavit. Nunquid a domino meo rege exiit hoc verbum: et mihi non indicasti servo tuo qui sessurus esset super thronum domini mei regis post eum? Et respondit rex dauid dicens: Vocate ad me bersabee. Que cum fuisset ingressa coram rege: et stisset ante eum: iuravit rex et ait: Vivat dominus qui eruit animam meam de omni angustia: quia sicut iuravit tibi per dominum deum israel dicens: Salomon filius tuus regnabit post me: et ipse sedebit super solium meum pro me: sic faciam hodie. Submissosque bersabee in

nes divine intelligende sunt sub conditione. scilicet si ex parte hominum non ponatur impedimentum sicut diffusius fuit declaratum. s. i. lib. ca. ij. et ideo propheta poterat timere: ne per aliquod peccatum ipsius dauid vel bersabee seu salomonis aliquod impedimentum pervenisset. e. Ingredere ad regem dauid et dic ei. Nonne tu domine mi rex iura. hoc autem iuramentum sciebat nathan per revelationem dauid vel bersabee vel forte quod fuerat presens. f. Complebo sermones tuos. premisit enim matrem ad petendum pro filio: ut cor dauid inclinaretur: et sic inveniret regem dispositum ad perficiendum negocium. Inclinauit se bersabee et adoravit regem: adoratione dulci. g. Domine mi. hic format petitionem suam: in qua quod ex premit qui faciunt ad reges animam inclinandum: quia primo humiliter petit dicens: Domine mi. secundo iuramentum ad memoriam reducit dicens: Tu iurasti per dominum etc. tertio superbiam adonie exprimit dicens: Et ecce nunc adonias regnat te vivente et ignorante. quarto delictum nem populi ad contrarium proponit dicens: h. Veritatem domine mi rex etc. q. d. populus non approbat adonie ambitionem: sed expectat tuam determinationem quinto periculum persone sue et filii sui inducit dicens: Erunt cum dormierit dominus meus rex cum patribus suis. i. Erim ego et filius meus salomon peccatores. id est adonias imponent nobis crimina ad privandum nos vitam: ut predictum est. k. Adhuc illa loquente etc. ad complendum negocium: non tamen statim intrauit cubiculum regis sed stetit aliquantulum extra: quousque de voluntate regis vocaret: ut patet in littera. l. Domine mi rex tu dixisti etc. non dixit propheta affirmative: sed magis interrogative. q. d. mirabile est quod talia fecerat sine scitu tuo: et in hoc notat eum de presumptione et contemptu patris quod ipso vivente et nesciente vellet regnare. unde subditur: m. Nunquid a domino meo etc. quasi diceret non: n. Et mihi non indicasti: qui sum secretarius tuus: et tibi revelavi voluntatem domini de regno salomonis post te: et ideo si fuit aliqua causa mutationis huius ex alia revelatione tibi facta: debuisti utique dicere michi. o. Et respondit rex. hic consequenter ponit petitionis premissio. cum dicitur: p. Vocate ad me bersabee: loquente enim nathan cum rege. ipsa exiit regis cubiculum: sicut in talibus fieri est consuetum. Cetera patet versus ibi: q. Vivat dominus. * c. Dixit itaque nathan ad bersabee matrem salomonis etc. Per preces enim eorum deiectus fuit adonias cum suis complicibus: pro quod significatur quod frequenter ambitiosi per preces bonorum utriusque sexus a suis conatibus repellunt.

sciebat nathan per revelationem dauid vel bersabee vel forte quod fuerat presens. f. Complebo sermones tuos. premisit enim matrem ad petendum pro filio: ut cor dauid inclinaretur: et sic inveniret regem dispositum ad perficiendum negocium. Inclinauit se bersabee et adoravit regem: adoratione dulci. g. Domine mi. hic format petitionem suam: in qua quod ex premit qui faciunt ad reges animam inclinandum: quia primo humiliter petit dicens: Domine mi. secundo iuramentum ad memoriam reducit dicens: Tu iurasti per dominum etc. tertio superbiam adonie exprimit dicens: Et ecce nunc adonias regnat te vivente et ignorante. quarto delictum nem populi ad contrarium proponit dicens: h. Veritatem domine mi rex etc. q. d. populus non approbat adonie ambitionem: sed expectat tuam determinationem quinto periculum persone sue et filii sui inducit dicens: Erunt cum dormierit dominus meus rex cum patribus suis. i. Erim ego et filius meus salomon peccatores. id est adonias imponent nobis crimina ad privandum nos vitam: ut predictum est. k. Adhuc illa loquente etc. ad complendum negocium: non tamen statim intrauit cubiculum regis sed stetit aliquantulum extra: quousque de voluntate regis vocaret: ut patet in littera. l. Domine mi rex tu dixisti etc. non dixit propheta affirmative: sed magis interrogative. q. d. mirabile est quod talia fecerat sine scitu tuo: et in hoc notat eum de presumptione et contemptu patris quod ipso vivente et nesciente vellet regnare. unde subditur: m. Nunquid a domino meo etc. quasi diceret non: n. Et mihi non indicasti: qui sum secretarius tuus: et tibi revelavi voluntatem domini de regno salomonis post te: et ideo si fuit aliqua causa mutationis huius ex alia revelatione tibi facta: debuisti utique dicere michi. o. Et respondit rex. hic consequenter ponit petitionis premissio. cum dicitur: p. Vocate ad me bersabee: loquente enim nathan cum rege. ipsa exiit regis cubiculum: sicut in talibus fieri est consuetum. Cetera patet versus ibi: q. Vivat dominus. * c. Dixit itaque nathan ad bersabee matrem salomonis etc. Per preces enim eorum deiectus fuit adonias cum suis complicibus: pro quod significatur quod frequenter ambitiosi per preces bonorum utriusque sexus a suis conatibus repellunt.

Alis + ppe tes Alstin
Alstfillum
Doraliter
r ij. * Imponite

Et Tabula mea. David alij ecclesiam alij synagogam: propter insecunditatem dicunt.

Nico. de lyra

Quia Quia dñs deus meus etc. i. vita beata que est eterna. b Dixit quoque rex. c Imponite salomonem etc. in signum regie dignitatis: quia illa mula erat appropriata regi david ut populus manifeste videret quod volo eum regnare post me.

Et ducite eum in gion. fons est filio: ut dicunt hebrei. Cetera patent vsqz ibi: c Et respondit banaias etc. amen. i. fideliter seu veraciter: et est dicitio hebraica. /io s/dit: f Sic loquitur dñs deus etc. i. compleat verba tua que sunt fidelia: Quod fuit dñs cum dño meo. i. tecum te dirigenda et in regno stabilendo. g Et sublimius facta etc. non enim est invidia patris ad filium si excedat eum in gloria et honore: quia pater manet quodammodo in filio: et ideo bonum filij est etiam bonum patris: et ideo sicut nullus trahit de bono proprio sic nec de bono filij sui nisi ex maxima pueritate. h Et respondit ergo sadoch. quia ciuitas david vbi manebat erat in alto. i. Superstitus sadoch sacerdos cornu olei. i. vasculum plenum vinctioe. k De tabernaculo. vinctio enim facta tempore moysi ad inauguranduz reges et pontifices seruabatur reuerter in tabernaculo i vase magno et inde accepit aliquam portionem: et vixit salomon etc. dic Ra. Sa. quia ista vinctio fiebat in fronte regis inter palpebras p modum corone. Cetera patet in littera vsqz ibi: l Quid sibi etc. hoc autem quod loquitur ioab: quia ad eius officium spectabat sedare tumultum et commotionem in ciuitate orientem. m Adhuc illo loquitur. Sic patet de scribit adoniam confutatio audita institutione salomonis in regem p ionatham filium abiathar: et patet lra paucis exceptis.

778. dist. 6. hec regula inter.

terram vultu adorauit regem dicens: Quia dñs meus rex a

dauid i et nū. Dixit quia rex david. Vocate mihi sadoch b sacerdotem et nathan ppheta et banaiam filiorum ioade. Qui cum ingressi fuissent coram rege dixit ad eos: Tollite vobiscum seruos domini vestri: et imponite salomonem filium meum super mulam meam: et ducite eum in gion et vngat eum ibi sadoch sacerdos et nathan ppheta in regem super israhel: et canetis buccina atque dicetis: Quia rex salomon. Et ascendetis post eum et venietis in hierusalem: et sedebit super solium meum: et ipse regnabit pro me: illique incipiam ut sit dux super israhel et super iudam. Et respondit banaias filius ioade regi dicens: amen. Sic loquitur dñs deus domini mei regi. Quod fuit dñs cum dño meo rege: sic sit cum salomone: et sublimius faciat solium eius: a solio domini mei regis david. Bescendit ergo sadoch sacerdos et nathan ppheta et banaias filius ioade: et cerethi et pheleti: et imposuerunt salomonem super mulam regis david: et adduxerunt eum in gion. Gumpsitque sadoch sacerdos cornu olei de tabernaculo et vixit salomonem: et cecinerunt buccina: et dixit omnis populus: Quia rex salomon. Et ascendit vniuersa multitudo post eum: et populus canentium tubis: et letantium gaudio magno: et insonuit terra a clamore eorum. Audiuit autem adonias: et omnes qui inuitati fuerant ab eo. Factus conuiuium finitum erat. Sed et ioab audita voce tubarum ait: Quid sibi vult clamor ciuitatis tumultuantis? Adhuc illo loquitur ionathas filius abiathar sacerdotis venit. Cui dixit adonias: Ingredere: quia vir fortis es et bona nuncians. Responditque ionathan adoniam: Nequaquam. Dominus enim noster rex david regem constituit salomonem. Misitque cum eo sadoch sacerdotem et nathan ppheta et banaiam filium ioade et cerethi et pheleti: et imposuerunt eum super mulam regis. Unxeruntque eum sadoch sacerdos et nathan ppheta regem in gion. Et ascenderunt inde letantes: et insonuit ciuitas. Hec est vox quam audistis. Sed et salomon sedet super solium regni. Et ingressi serui regis benedixerunt domino nostro regi david dicens: Amplificet deus nomen salomonis super nomen tuum: et magnificet thronum eius super thronum tuum. Et adorauit rex david in lectulo suo: in super et hec locutus est. Benedictus dominus deus israel qui dedit hodie sedentem in solio meo: videntes tibus oculis meis. Territi sunt ergo et surrexerunt omnes qui inuitati fuerant ab adonia: et iuit vnusquisque in viam suam. p Adonias autem timens salomonem surrexit: et abiit in tabernaculum domini: tenuitque cornu altaris. Et nunciauerunt salomoni dicens: Ecce adonias timens regem salomonem tenet cornu altaris: dicens: Furet mihi hodie rex salomon: quia non interficiat seruum suum gladio. Dixitque salomon: Si fuerit vir bonus non cadet nec vnus quidem capillus eius in terram. Sin autem malus inuentus fuerit in eo: morietur. Misit ergo rex salomon et eduxit eum ab altari. Et ingressus adorauit regem salomonem. Dixitque ei rex salomon: Uade in domum tuam.

n Neque. s. sum bona annuncians tibi: sed magis aduersa. o Territi sunt. quia timuerunt ne rex salomon caluniarer eos pro crimine lese maiestatis: sicut alios eorum postea caluniarus est: ut h. f. ca. sequent. p Et iuit vnusquisque etc. dimittentes totaliter adoniam. q Adonias autem timens salomonem surrexit et abiit in tabernaculo: tenuitque etc. s. holocausti: ad quod etiam laici poterant ingredi. ad altare enim thymiamatis soli sacerdotibus intrabat: ex hoc etiam patet quod ibi erat refugium in aliquibus casibus: et multo fortius debet esse in ecclesia: cuius tabernaculum in ve. le. erat solus figuratus. r Si fuerit vir bonus. Id est non querens machinationes de cetero ad obtinendum regnum. s Et ingressus adorauit. re. salomonem: faciens ei debitam reuerentiam sicut domino suo.

Et imponite salomonem filium meum etc. Per sadoch sacerdotem lex significatur et per nathan ppheta. Per hoc ergo quod vixerunt salomonem in regem: significatum fuit quod vinctio veri salomonis iesu christi in regem regum fuit figurata in scriptura legis et prophetarum. t Illique incipiam ut sit dux super etc. Nam hoc christus super angelos qui per israhel et super homines qui per iudam significantur erat in gloria sublimatus. In ca. i. vbi dicitur in postil. Cum opiret vestibus non calefiebat quod fuit factum mirabile de tanta frigiditate.

Additio. i. licet bellicosum fuisse pluries legitur: namque tamen de eo habet in scriptura quod vulneratus fuit seu plagatus sicut a corpore suo sanguis copia efflueret: quod tamen non est verificum: ut scriptura de eo talia si pertrigissent tacuisset. Sed verum potest alia causa huius frigiditatis assignari. s. quod de a iuncte fuit libidiniosus: et actibus venereis excessiue implicatus: ut patet ex toto processu sue historie. s. i. multitudie vxoribus et concubinarum. Sed constat quod vnus venereorum excessuum nalliter calorem sumit nalem: et eius obiectum. s. humidum radicale. vñ Proverb. xxxi. a. Ne dederit mulieribus subas tuas. Suba enim vite corporalis in calore nali et humido radicali precipue consistit iuxta phos sententiam. Sic igitur deficientibus istis modis nali sequitur: sic ex eorum notabili diminutione seu commotione frigiditas. q. irrepabilis sequitur. In eo. ca. i. vbi dicitur in postil. Queramus domino nostro regi adolescentulam etc. Glo. die. sup locum istum.

Additio. ii. Glo. Hiero. non est sic reprobanda: sed potest ad bonum trahenda sensu. Pro cuius declaratione sciendum: quod sequentes lralem sensum si generaliter considerent: sunt in duplici differentia. Quidam enim tenent: quod tamen sensus lralis eorum et solus intentus ab auctore: ceteri vero sensus qui dicuntur spirituales eruditi ab eis esse

Ab eis esse ficti et nullius auctoritatis. Et hanc opinionem seu errorem principaliter tenent saducei qui solam legem sequuntur. Unde et negant resurrectionem: et alia que ad pedem legis prima facie non apparent. Alij vero tenent quod sacra scriptura sub una lege habet plures sententias: sicut dicitur super ysaia. scilicet legem: et est condicio sententia catholice: ut patet per Gregorium in iij. Moralium. et per Augustinum in i. In i. et in pluribus alijs locis. Error autem primus conuincitur multipliciter: primum per seipsum: quod primus est: quoniam secundum sensum legalem eorum error detegitur. sicut patet per Augustinum in i. ubi saluator volens confundere seducos negantes vitam futuri seculi: eo quod in lege veteri. sic palpabiliter non habet confundit eos per sensum legalem allegans illud: Deus abraam: deus isaac etc. non est deus mortuorum sed uiuentium. Secundo modo conuincitur tales. scilicet qui legalem sensum in modo sequuntur: cum contingit quod aliqua historia falsiter in intellectu non inducit aliquam utilitatem in fide: nec in moribus: nec etiam ad humanam conuersationem. Et illo modo allegat apostolus illud Deuteronomio. xv. a. Non ligabis os bouis terentis. ubi dicitur: quia si arguendo: nunquid est cura deo de bobus. q. d. Si hoc preceptum solum ad pedem littere intelligatur: nullam producit utilitatem: et isto modo arguit Hieronymus. in hoc loco contra sequentes legem occidentem. di. q. si hec historia de abisac in modo falsiter intelligitur non referendo eam ad aliquem sensum spirituale utilior: videlicet. q. atque nara ludrica sunt: seu fabulationes que minime proficiunt. Et ideo ista historia pulcherrime et comode Hieronymus exponit: ut patet in uenti: quod quidem sensus Hieronymus. est in hoc loco legalis: eo modo quo apostolus in auctoritate predicta tanquam a sensu litterali sumit argumentum ex sensu accepto secundum mysticam expositionem ut patet in uenti. Quic etiam resonat auctoritas quedam beati Gregorii. qui allegat et exponit in quadam questione addita. scilicet in prologo super Genesim. in ratione ad. viij. Arguit ibi: Quod autem inducit postilla. per fulcimen plane expositionis lege de auctoritate medicorum dicitur: quod optimum remedium est frigiditatem membrorum etc. est amplexus mulierum iuuenile non facit pro eo: sicut enim dicant medici quod calor naturalis alicuius hominis seu animalis profertur ex suo contactu calorem naturalem hominis debilitat: non tamen faciunt differentiam in hoc de calore iuuenile seu uirginis seu corrupte pulchre vel incompositae: et ideo ista in hoc loco ad litteram potius sunt intelligenda secundum mysticam significationem terminorum quam hic auctor sacre scripture: qui deus est ad nostram doctrinam intendit.

Replica. In primo ca. iij. lib. Reg. ubi postilla. admittuntur quod dauid cum esset homo bene complexio natus sic in senectute potuit infrigidari: ut cooptus uestibus calefieret non potuit etc. Huius infrigidationis ponit plures honestas rationes: sed Burg. de optimo rege sue gentis rationem reddit minime honestam

Glo. ordi. Ca. II

Appropinquauerunt autem etc. a. Tu quod nosti. Dauid precepit salomoni de iusta retributione eorum que sibi solatio fuerunt: vel iniuste nocuerunt quos ipse patienter tolerauit. Et propheta indicat: quod malis in futuro fieri oporteat vel bonis: quod uerus salomoni implebit. Interim tamen patientia dei sepe bonos tribulari reprobos delictus

Ni. de lyra

Appropinquauit ca. II. Rut aut. Dic prout ponit regni salomonis confirmatio. et primo per remotionem impedientium. scilicet per accumulationem expedientium. ca. iij. Illa que maxime impediunt stabilitatem alicuius regis sunt plene machinantes contra eum: de quorum morte hic agit: et ne salomoni in hoc uidere tur. pcedere zelo prope vindicte: id circa hoc ad aliqua premissa ipsi deo ordia. scilicet de subditis ipsius salomonis executio ibi: Salomoni autem. Circa primum dauid primo inuigilant filio suo salomoni ut sit sollicitus de cultu dei dicitur: b. Obserua cu. dñi. i. illa que precepit custodi: et que sunt illa subiungit dicitur: c. Ut custodias ce. ei: quod ad precepta ceremonialia. d. Et precepta eius. quod ad moralia. e. Et iudicia ei: quod ad iudicialia: de quorum ratione et distinctione dicitur iuit in Exo. f. Et testimonia. quod ad ea que premissa sunt in lege de christo ueturo et alijs bonis populo israel

Appropinquauit ca. II. uerunt autem dies dauid ut moreretur: precepit salomoni filio suo dicens: Ecce ego ingredior uiam uniuersae terre. confortare et esto uir fortis: et obserua ut custodias mandata domini dei tui: ut abules in uis et custodias ceremonias eius: et precepta eius et iudicia et testimonia: sic scriptum est in lege moysi: ut intelligas uniuersa que facis: et quocumque te uerteris: ut confirmet dominus sermones suos quos locutus est de me dicens. Si custodierint filij tui uias meas: et ambulauerint coram me in ueritate in oculo corde suo: et in oculo animae suae: non auferet tibi uir bonus solio israel Tu quoque nosti que fecerit mihi ioab filius sarui:

honestam uidelicet quod quia a iuuentute fuit libidinosus et immoderatus coitus consumit calorem naturalem et eius subiectum. scilicet humidum radicale. sed Burg. potuit honeste loqui. Nam cum a tempore prime uentio nis usque ad terminos. xl. annos valde comedat: et hoc de continentia a tempore iuuentutis vituperat: quam constat esse uirtutem moralem: nec hoc vituperium fundat Burg. in aliqua scriptura. Quis enim legit dauid plures uxores habuisse: non tamen de eo reperitur sic de salomone quod cor eius per mulieres deprauatum fuisse: potuisset igitur de suo rege sentire: sic beatus Augustinus. de abraam quem dicit usque ad iuge temperate. ancilla temperanter: nulla intemperant ut dicit. xvi. de ciui. dei. ca. xv. Multi leguntur habuisse uxores et ancillas que tamen Burg. incognitas non iudicat. Nec ualet obiectio Burg. per primam rationem assignatam a postillatore. Nam ipse ponit plures concurrere ad eundem effectum: non ei sequitur: unum non potest trahere nanquam: igitur nec duo vel tres: sic est in proposito. Nec sequitur per Burg. putat: non legit dauid in bellis vulneratum nec sanguinem effudisse: igitur non est uerum. Non est enim consuetudo scripture vulnerum facere memoriam nisi sint ad mortem: qualiter dauid vulneratus non fuit. In eodem ca. passum de abisac sunamite cum postilla. exponeret legem declinans beatus Hieronymus. qui quasi uidet reprobare sensum illam legalem tanquam figmentum et athenarum ludrica. Burg. q. s. lib. ij. ca. xv. se opposuit. et lege et beatus Hieronymus. hic pro certamine assumit: putans postillatorem. excludere sensum scripture allegoricos et alios: quod est falsum sit patet in postillatore. morali quam fecit super totam bibliam. Obiectio etiam Burg. contra rationem postillatorem. non ualet: cum dicit medicos non facere differentiam fomenti caloris inter iuuenem bene complexionatum et pulchrum: falsum est enim et contra omnem rationem. Nam in iuene calor est magis intensus: in pulchro et complexionato magis in corporat: in uirgine magis mundus: quod calor secundum huiusmodi qualitates maioris est uirtutis quam in corrupta turpi ueteri et male complexionis. Non igitur recta cum medicis facit magnam differentiam et fortassis ut sensum littere huius Burg. reddat absurdum: ut secundum sanctos doctores ad mysticam oporteat habere refugium cum beato Hieronymo. Ipse turpiter sentit de sancto rege suo quasi ut lasciuus ex consuetudine somnium puelle egerit: quod uerum non uidetur. Nam seruit ei ex consilio medicorum scientes homini somnium ualere pro caloris naturalis excitamento et uite prolongatione non iussi disposuerunt. Arguunt huius quod non ex lasciuia petijt: hinc ex lege cum dicitur: erat puella pulchra nimis: dormiebatque cum rege et ministrabat ei: rex homo non cognouit eam. Et quod sensu legali potest trahi et utilitas et moralitas quod. scilicet subditi curam habere debent tanquam facti senis: ut etiam omnimodum diligentiam infirmo prouideant et necessarios: non modo petenti: sed etiam non petenti imo renitenti. Sciant ut plurimum sani plus quam infirmi quod infirmo opus est et expeditis.

Nico. de lyra

populo israel premissis. g. Ut intelligas uniuersa que facis: per considerationem legis diuine dirigat homo in agendis. Si custodierint filij tui uias meas etc. sequitur: b. Non auferet tibi uir. ex quo patet quod supra dictum est. scilicet per premissas diuine de bonis futuris intelliguntur sub conditione scilicet quod non ponat impedimentum a parte hominis. i. Tu quod nosti. Hic prout ponit ordinationem deo de punitione aliquorum malorum que non poterat conuenienter punire in uita sua. et primo de punitione ioab cum dicit: Tu quod nosti que feci mihi ioab. dicitur Ra. Ga. q. per intelligit malum quod fecit ioab per personam deo ostendendo alios leges que sibi secrete miserat deo de morte uir: et sic regem scandalizauit: quod enim istud secretum fuerat reuelatum: patet ex hoc quod habet. s. ij. lib. xij. d. q. nathan dixit ad deum: fecisti inimicos blasphemare nomen domini: sic fuit ibi expositum: nec istud factum fuit reuelatum per deum neque per berfabee: quod celabat crimen suum quod poterat: et ideo uerisimile est quod per ioab fuit

Moralit. a. Appropinquauit Moraliter rut aut di. de uir mo. etc. Dauid autem ante mortem suam salomoni filio suo primo etc. re. 3. e. recomendauit cultum diuinum. scilicet de berfel. et. 20. c. lai beneficium: et ioab et semei supplicium.

Per hoc autem significat quod bonus rex uel princeps filios suos primo et principaliter debet educere ad debitam dei uenerationem: scilicet ad bonorum remunerationem et promotionem. tertio ad malorum repressionem et punitionem.

Etiā dicitur a Salomō. Salomō ip̄i figurā gestat: h̄ enī templū edificat: sic xp̄us eccliam: hic pacē habuit s̄m nomē suū sicut et ip̄e dñs rex pacis est dicitur: facies pacē his q̄ loq̄er: et pacē his q̄ ap̄e. In sapia q̄z et diuitijs et gloria saluatoris typuz gestasse nō dubiū est. **V**enit ḡberfa ad re. sa. vt loq̄ret p̄ adonia rē. Adonia berlabee interueniēte (q̄ interpretat̄ filia saturitat̄) abi sac sunamitē corūpere gestiuit: qz iudaicus ppl̄s p̄ obseruantia ceremoniarū legis q̄ satur et plenissim⁹ erat: spirituale intelligentiā: vel eccliam q̄ est virgo incorrupta dauid n̄ro coniunctā temerare voluit: consortiū cuius qz non meruit: mortem incurrit quam meruit. Nec berlabee apud salomonē p̄ adonia interueniēs quicqz p̄fuit: nec lex quā iudei sibi adiutricem apud deū esse opinantur.

2. Re. 17. g et. 19. e

2. Re. 16. b et 3bi. 17. c

13. q. 2. c. 10 ror

Act. 2. e

12. pa. 29. f

11. Re. 16. a

Mi. dely. p̄ ioab fuit reuelatum ad excusandū se erga alios milites de morte v̄ie q̄ nō fuit: sed per regis mandatum. **Q**ue fecerit duob⁹ principibus. sequitur: **E**t effudit san. belli in pace. i. sanguinē humanū q̄ nō debet effundi nisi in bello: effudit tpe pacis: quia qn̄ occidit abner nō habebat bellū iustū p̄tra eū nec rōne regis nec rōne fratris sui interfecti: sicut dicitur fuit. s. ij. li. ca. ij. similiter occidit euz sub specie pacis reuocās eū q̄si ad loquendū cū eo de federe inito inter eū et dauid: vt ibidē dicitur fuit. Similit̄ qn̄ interfecit amasam nō habebat p̄tra eū aliquā guerrā et ip̄m occidit s̄ specie pacis salutādo eū tanq̄ fratrem et osculando: sicut dicitur fuit. s. lib. ij. ca. xx. **E**t posuit cruozes p̄lij in bal. suo. qz p̄cussit eos in inguine: vt habet̄ ibidē: et sic cruoz exiēs de plagis eozū potuit cruentare balthēū ioab et calciamēta eius: non aut̄ partes superiores: et hoc designat dauid modū percutiendū p̄ditozū: qz non eleuauit brachium ad percutienduz eos in parte superiori ne auerteret̄ ictū et caueret̄. **E**t nō deduces caniciē ei⁹ rē. hebrei dicunt: ad fossam: nō enim erat intentionis dauid q̄ ioab descēderet ad infernum damnatorū: immo vna causa quare voluit eum puniri in hac vita fuit ne puniretur in futuro in gehenna: vt dicit Rab. Sa. sicut et de achan dicitur

que fecerit duobus principibus exercitus israel: abner filio meo ner et amase filio iether: quos occidit: et effudit sanguinem belli in pace: et posuit cruozes p̄lij in balthēo suo qui erat circa lumbos ei⁹: et in calciamento suo qd̄ erat in pedibus eius. **F**acies ergo iuxta sapientiā tuā: et nō deduces caniciē eius pacifice ad inferos. Sed et filijs berzellai galaaditis redes gratiā: erūtqz comedētes in mēsa tua. **O**ccurrerūt enī mihi qn̄ fugiebā a facie absalon fratris tui. **H**abes quoqz apud te semel filiū gera filij gemini d̄ baturim: qui maledixit mihi maledictiōe pessima quādo ibam ad castrat. Sed quia descendit mihi in occursum cū transire iordanē: et iurauit ei p̄ dñm dicens: Nō te interficiam gladio: tu noli pati eum esse innoxium. **U**ir autē sapiens es et scias que facies ei: deducesqz canos eius cū sanguine ad inferos. **B**ormiuit igitur dauid cum patribus suis et sepultus est in ciuitate dauid. **D**ies autē quibus regnauit dauid super israel: quadraginta anni sunt. In hebron regnauit septem annis: in hierusalē triginta tribus. **S**alomon autē sedit super thronum dauid patris sui: et firmatū est regnū eius nimis. **E**t ingressus ē adonias filius agith ad berlabee matrem salomonis. **Q**ue dixit ei: **P**acificus ne est ingressus tuus? **Q**ui respondit: **P**acificus. **A**ddiditqz: **S**ermo mihi est ad te. **C**ui ait: **L**oquere. **E**t ille: **T**u inquit nosti quia meum erat regnuz: et me prepositus erat omnis israel sibi in regem: sed trāstatum est regnum et factum est fratris mei. **A**d domino enim constitutum est ei. **N**ūc ergo petitionem vnam deprecor a te: ne confundas faciem meam. **Q**ue dixit ad eum: **L**oquere. **E**t ille ait: **P**recor vt dicas salomoni regi (neqz enim quicqz negare tibi potest) vt det mihi abisac sunamitem vxorem. **E**t ait berlabee: **B**ene loquar ego p̄ te regi. **V**enit ergo berlabee ad regem salomonem: vt loqueretur ei p̄ adonia. **E**t surrexit rex in occursum ei⁹: adorauitqz eam: et sedit sup thronum suum. **P**ositusqz est thronus matri regis: q̄ sedit ad dexterā eius. **D**ixitqz ei: **P**etitionem vnam paruulā ego deprecor a te: ne confundas faciem meam. **D**ixitqz ei rex: **P**ete mater mea: neqz enī fas est vt auertam faciem tuam. **Q**ue ait: **B**er abisac sunamitis adonij fratri tuo vxor. **R**esponditqz rex salomon: et dixit matri sue: **Q**uare postulas abisac sunamitem ado-

achan dicitur fuit Josue vii. e. **S** et filijs berzellai rē. **H**ic tertio ponitur informatio dauid de recompensatione beneficij sibi exhibiti: qd̄ quidem beneficium plenius expositū ē supra. ij. lib. xvij. **H**abes quoqz. **H**ic quarto ponitur ordinatio dauid de semei: qui maledixit dauid: vt plenus dicitur fuit. s. ij. libro. xvi. capi. **I**urauit ei p̄ dñm dicens: non te interficiā. istud aut̄ iuramentū nō fuit trāsgressus dauid ista imponendo salomoni: sicut dicitur fuit. s. ij. lib. xv. c. et ideo sententia huius partis patz et supradictis. **H**ormiuit igitur dauid. **H**ic omittunt̄ illa que ordinauit dauid de ampliatione diuini cultus et edificatione templi que exprimit̄. j. Parat. i. **S**alomon autē sedit super thronū dauid patris sui. **H**ic consequenter ponitur salomonis executio. **P**mittitur tamē adonite interfectio. et secundo abiatthar eiectio: **A**biathar quoqz. tertio predicto: **U**enit autēz nūcius. **C**irca primū dicit: **S**alomon autē sedit super thronū dauid patris sui: pacifice et quiete. **E**t firmatū est regnū eius nimis. ita q̄ potestas eius fuit maior q̄ potestas patris sui dauid: et ideo secure punire potuit illa quozum punitionem dauid ex causa rationabili distulerat: sicut fuit dicitur supra. ij. libro. iij. capi. de ioab et xix. de semei. **P**acificus ne ē ingressus tuus. timebat enim ne aliqua machinaretur contra se eo q̄ dauid instituerat salomonē in regem ad petitionem suam: vt habetur ca. p̄ceden. m. **T**u inquit nosti: quia meum erat regnum. ratione primogeniture: hoc nō erat verum: quia ordinatio diuina preualet primogeniture que erat pro salomone: vt dicitur est capi. p̄cedenti. **E**t me preposuerat ois israel sibi in regem. hoc similiter est falsum: quia robur exercitus dauid non erat cum eo: nec cōmunitas populi q̄ in hoc expectabat sententiā dauid: vt patz et supradictis. **S**ed talia dicebat adonias vt mag⁹ posset impetrare qd̄ querebat. **O** dñs enī constitutum est ei. q̄si diceret: nō intendo de cetero aliquā aspirare ad regnuz: qz agere p̄tra deū cū tñ intenderet p̄rariūm. vñ subditur: **E**t det mihi abisac sunamitē vxorē. illa enī fuit vxor dauid: et p̄sequēs reginarz sic p̄ eā habebat viā veniēdi ad regnū p̄ auxiliuz ioab et abiatthar et alioz libi fauentiū: qd̄ aduertēs salomō qui erat p̄spiciatoris ingenij q̄ m̄ sua r̄dit. **P**ostula ei et punitionē. **A**llegorite nō p̄ hoc q̄ dauid filio suo recomēdauit ioab et semei punitionē: significat q̄ deus pater omne iudicium dedit filio: vt habetur **J**oh. v. et **A**ct. x. d̄ de xp̄o. **I**pe est qui constitutus est a deo iudex viuoz et mortuoz. **E**t ingressus est adonias ad berlabee matrē salo. rē. **P**er adoniam qui primo adorauit regem salomonem: vt habet̄ in fine capituli p̄cedentis: et hic per matrimonij cum abisac maliciose voluit regnū obtinere: significatur ambitiosus maliciosus qui qd̄ non pōt obtinere p̄ potestā sudet habere p̄ maliciā fraudulentiā. **A**biathar qz

Abiathar quoque sacerdoti dixit rex. Abiathar sacerdotio expulsus: non tñ occisus: significat iudeos quorum l3 sacerdotiū sit abolitū: ipsi tñ ppter eos q̄ in fine mūdi ex eis cre dituri sunt delicti nō sunt. **Fugit ergo ioab.** Ioab qui ad altare fugies iubete salomone ibidē interfec̄t est significat magistros peruersi dogmat̄ q̄ ob h̄ q̄ ecclesiasticos p̄ insi dias perimūt sicut ioab abner ⁊ amasa: ab altario fidei expul si p̄petua morte punient. **Dauid autē ⁊ semini ei⁹ sit pax in eternū.** Est abolitū xp̄i inimi cis: thron⁹ dauid. i. ecclia eter na pace fruēs maneat ī c̄nū. Et nō egre

Nico. de lyra

Postula ei et reg- quasi diceret: p̄ h̄ intēdit veni re ad regnū. **Contra ani-** mā suā lo. est ado. ver. h̄: **Tū** q̄ machinabat̄ p̄tra regē tū q̄ petebat v̄ozē ⁊ lege. **Leui. xvij.** vbi p̄hibet̄ p̄tra ctus matrimonij cū v̄ozē pa tris. **Altera** patent in littera. **Abiathar quoque.** hic ponit abiectio abiathar de sū mo sacerdotio ⁊ de ciuitate regia cū d̄: **Uade** i ana thot ad agrū tuū. i. ad pos sessionis tue locū: l3 em̄ sacer dotes nō haberēt possessiōes rurales: habeāt tñ ciuitates al signatas p̄ sua habitatiōe: et suburbana ad nutriendū aīa lia: vt ptz **Num. xxxv.** ⁊ **Jo sue. xij.** **Uade** q̄ d̄ez vires mort̄. i. morte dign⁹ p̄ sp̄i ratione ⁊ me ⁊ ordinationem dei ⁊ p̄ris mei. **Et imple** ref sermo dñi quē lo. ē su do. he. in li. i. q̄ eūceret a sa cerdotio: vt h̄. s. j. lib. ca. ij. **Veni** autē nūci⁹. **Hic** p̄nt ponit executio ordinatio nis d̄. ⁊ p̄mo q̄tū ad punitio nē ioab. sc̄do ipsius semel iibi: **Visit** q̄z rex. **Circa** p̄mū d̄: **Veni** autē nūci⁹ ad sa. p̄ modū accusationis q̄ ioab de clinasset post adoniā nō solum aī institutionē salomonis: sed etiā p̄ vt p̄dicūz est. h̄ **Et** post sa. nō d̄cli. In hebreo h̄: **Veni** autē nūcius ad ioab q̄ ioab declinauerat post ado niā: ⁊ post absalon nō declina uerat: nūciatū em̄ fuit ioab q̄ salomō h̄ sciebat: ⁊ iō sibi per iluz iminebat: q̄ q̄uis ioab multum diligeret absalon: vt patet ex supradictis. ij. li. xij. tñ nō declinavit post eū qñ vo luit obtinere regnū: imo inter fecit eū. vt h̄. li. ij. ca. xvij. **Cū** p̄ post adoniā ⁊ nō salomōnē declinavit ad obtinēdū regnū signū fuit q̄ habebat multum cordi istud negociū. i. machinādo ⁊ salomōnē p̄ adoniā: ⁊ iō ioab audiens q̄ salomō sciebat h̄: merito timuit: ⁊ iō p̄ refugio fugit ad tabernaculū. **Egredere:** q̄ reformidabat euz in loco sacro interficere. **Uade** egrediar. dicit **Ra. Sa.** q̄ ioab dixit banaie: nō egrediar nisi sub p̄ditōe. i. q̄ salomon re cipiāt sup se maledictiōes q̄s d̄ imp̄cat⁹ fuit sup me p̄ interfe ctione abner. i. leprā debilitatē: gladiū: ⁊ famē: vt dictū fuit. s. ij. li. ca. ij. allegās q̄ nō debebat duplici⁹ puniri. i. occisiōe in sua p̄ona: ⁊ maledictionibus dictis in semine suo: ⁊ q̄ h̄ vide batur habere

batur h̄: aliq̄ colorē iusticie: iō banaias nō iterfecit eū sed redijt ad salomōnē referēs ei ⁊ ba ioab: ⁊ tūc salomō r̄ndit qd sequit̄: **Fac sicut lo.** est: d̄cedo ei. i. q̄ recipio illas ma ledictiōes sup semē meū ⁊ sic iterfice eū. **Uñ** etiāz subdit **Ra. Sa.** q̄ maledictiōes p̄dicte venerūt sup semē salomōis: qz ocl as rex fuit leprosus: vt h̄. j. iij. li. ca. xv. et. ij. **Paral. xvij.** Et asa doluit pedes: ita q̄ non poterat ire sine baculo: vt h̄. j. ij. **Pa ral. xvij.** Et ioachim interfec̄t gla dio: vt h̄ **Diere. xvij. e.** Sepul tura asini sepeliet: qz interfec̄t protectus fuit extra hierlm ⁊ ece chias indigens pane in obsidio ne p̄ sennacherib. **Uñ** tūc sibi dī ctū fuit. Sc̄do āno pomis vesce re: **Sa. xxxvij. i.** fructib⁹ arbor̄ p̄ pter panis defectum: s3 hec ecce ptio nō p̄sonat l̄re. qz hic d̄z: **Nō** egrediar s3 hic moriar: nullā cō ditionē apponēdo. **Silt** nō cōso nat l̄re p̄cedēt: qz d̄ q̄ erat san ctus illas maledictiōes sciebat: qz illas fecerat: ⁊ tñ cū h̄ iposuit salomōi punitiōnē ioab p̄ interfe ctione abner ⁊ amase: vt p̄dictū ē absqz aliq̄ retractatiōe dictarum maledictionū. **Uñ** dato q̄ ille ma ledictiones sufficeret p̄ interfe ctione abner: adhuc remanebat ioab dign⁹ morte p̄ interfectio ne amase: ⁊ iō nullo mō est veri simile q̄ salomon maledictiones p̄ris sui recepit sup se vel sup se men suū. **Ad** autē inducūt de q̄t tuoz regib⁹ de salomone descen dentib⁹ nō valet ad p̄positū: qz il le pene fuerūt eis inflicte p̄ alijs causis: vt patebit ī loc⁹ suis d̄no p̄cedente: ⁊ iō qd d̄z hic: **Fac si cut locut⁹ est:** nō referē nisi ad illd̄ qd dixerat: **Hic** moriar. **Cre dendū** tñ ē q̄ violenter amulius fuit ab altari: ⁊ sic iterfec̄t sicut p̄cipit **Exo. xij. b.** Si q̄s de indu stria occiderit. p̄ximū suū ⁊ p̄ insi dias ab altari meo atelles eum vt moriat: sic autē occiderat ioab abner ⁊ amasa: vt ptz ex supradl ctis. **M Sepultus** est in **zc.** dicit em̄ **Ra. Sa.** q̄ fecerat ibi hospitale ad recipiēdum pau peres ⁊ pegrinos trāsēites. **Uñ** dicit hebrei ipm̄ eē saluatū: ⁊ q̄ mors t̄p̄alis sibi inflicta fuit in ex piationē pctōz suoruz. **n Et** p̄stituit rex ba. **zc.** qz erat vir fort⁹ ⁊ prudēs: p̄pter qd d̄ fecit eū sibi secretariū. vt h̄. s. li. ij. c. xvij. **o Et** sadoch sa. po. p̄ abia. ⁊ sic reductū est sacerdo tū ad debitā lineā: aarō em̄ q̄ ex electiōe dei fact⁹ fuit summ⁹ sacer dos: vt h̄ **Exo. xxvij.** habuit du os filios. i. eleazar et it̄hamar q̄ remāserūt sibi: alijs duob⁹ mor tuis corā d̄no: vt h̄ **Leui. x.** ⁊ de volūate dñi sacerdotiuz transijt ad eleazar ⁊ filios ei⁹: vt habet

niē: **Postula** ei ⁊ regnuz. Ipse est em̄ frater meus maior me: ⁊ habet abiathar sacerdotē ⁊ ioab filiū saruie. **Iuravit** itaqz rex salomō per dñm dicens: **Hec** faciat mihi de⁹: ⁊ hec addat: qz ⁊ aīam suā locut⁹ est adonias ver bū hoc. **Et** nūc viuit dñs q̄ firmavit me: ⁊ col locavit me sup solū d̄uid p̄ris mei: ⁊ q̄ fecit mihi domū sicut locut⁹ est: qz hodie occidē adonias. **Visit** qz rex salomon p̄ manū banaie filij ioiade qui interfecit eum ⁊ mortu⁹ est. **Abiathar** quoque sacerdoti dixit rex: **Uade** in anathot ad agrū tuū. **Et** quidez vir es mortis: s3 hodie te nō iterficiā: qz portasti ar cam dñi dei corā d̄uid patre meo: ⁊ sustinui sti laborez in oibus in quib⁹ laboravit pater meus. **Eiecit** ergo salomō abiathar vt nō eēt sacerdos dñi: vt imple ref sermo dñi quē locu tus ē sup domū heli in silo. **Veni** autē nūci⁹ ad salomōnē q̄ ioab declinasset post adoniā: ⁊ post salomōnē nō declinasset. **Fugit** ḡ io ab in tabernaculū dñi: ⁊ apprehendit cornu altaris. **Nūciatū** est regi salomoni: q̄ fugis set ioab ī tabernaculū dñi: ⁊ eēt iuxta altare. **Visit** qz salomō banaia filij ioiade dicens: **Uade** iterfice eū. **Et** venit banaias ad taber naculū dñi: ⁊ dixit ei: **Hec** dixit rex: **Egrede** re. **Qui** ait: **Nō** egrediar: s3 hic moriar. **Re nūciauit** banaias regi salomōnē dicens: **Hec** locutus est ioab: ⁊ hec r̄ndit mihi. **Vixit** qz ei rex: **Fac** sicut locut⁹ est: ⁊ iterfice eū ⁊ sepeli. **Et** amouebis sanguinē inocentē q̄ effusus ē a ioab a me: ⁊ a domo patris mei: ⁊ reddat dñs sanguinē eius sup caput ei⁹: qz iterfecit duos viros iustos melioresqz se: ⁊ occidit eos gladio p̄re meo d̄uid ignorante: abner filiū ner p̄ncipē militie isrl: ⁊ amasam filiū iether p̄ncipē exercit⁹ iuda. **Et** reuertet sanguis il loz in caput ioab: ⁊ in caput seminis eius in sempiternū. **Dauid** autē ⁊ semini ei⁹ ⁊ domui ⁊ throno illius sit pax vsqz in eternuz a d̄no. **Ascēdit** itaqz banaias fili⁹ ioiade: ⁊ aggres sus eū iterfecit. **Sepultus** est in domo sua in deserto. **Et** p̄stituit rex banaia filij ioiade p̄ eo sup exercitiū: ⁊ sadoch sacerdotē posuit

Num. xx. ca. de q̄ descēdit iste sadoch. heli autē descēdit d̄ it̄ha mar: cū esset iudex ppli assūpsit sibi sacerdotiū: h̄ autē fuit ex di uina ordiatiōe: sic dictū fuit. j. **Reg. ij.** ⁊ ab ipso descendit abia thar quē eiecit **Abiathar** quoque sacerdoti di. rex va. in ana thot **zc.** **Per** abiectiōnē abiathar de sūmo sacerdotio et sub stitutiōnē sadoch: allegorice significata fuit abiectio veteri sa cerdotij p̄m ordinē leuiticū: ⁊ institutiōnē p̄m ordinē melchise dech q̄ obtulit panē ⁊ vinū **Sen. xij. d.** **Et** h̄c figurā deducit r̄ iij * aplus **heb. vij.**

† 1. Re. 2. f

† 2. Re. 3. f
2. Re. 20. c

Doraliter

Et non egredieris inde etc. Precipit nobis verus salomon habitantibus in hierusalem ne vnquam egrediamur. Si fugerint nos nobis an subiecti: non ideo egrediamur vt sequimur fugitiorum vestigia: ne dum volumus saluare fugientes ipsi pereamus: quoniam potius mortui sepeliamur mortuos: et scandalizante oculum manu pedem dum lz eruiamus et abscidamus a nobis. Ca. III

Auc. 9. g Dat. 5: d

Confirmatum est igitur etc. b. Acceptit namque filia eius etc. Filia pharaonis quam sibi salomon in coniugio copulauit: ecciam ex gestibus significauit. c. Atta-

me ppls imo. in ex. Darime populus in montibus immolabat. vel deo vel demonibus.

M. dely. Abijt itaqz

Abijt quae eiecit salomo ponendo saldoch loco eius. a. Misit quoque rex. Hic prae agit de punitione semel cui salomon imposuit legem de remanendo in hierusalem sub pena mortis: eo quod erat seditionosus: et accepit dicens: Bonus est sermo quem audiu: vt hic infra qua trasgressus est: et sic punitus est morte sicut meruerat et absque trasgressione iuramenti ipsius dauid: sicut plenius dictum fuit. s. ij. li. ca. xix. ex quo loco et alijs supra dictis patet sententia huius partis.

1. Re. 9. b j. 18. d

Moraliter. * aplus. Heb. vij. Et surrexit semel etc. p semel quod clausura intra hierusalem acceptauit et postea exiit: significat praesens clausura religionis qui postea egreditur per tentationes diaboli mundi vel carnis: et sicut semel mortem incurrit corporalem. sic iste mortem culpe et nisi vere peniteat mortem gehenne.

In ca. ij. vbi dicitur in postil. Contra animam suam locutus est adonias etc.

Additio. Licet prohibita sit contra trahere matrimonium cum uxore patris: petere tamen illam in uxorem non est prohibita: neque secundum legem que tale petit in uxorem est puniendus capitaliter: si eam non habeat: et ideo hec secunda ratio non videtur valere sed sufficit prima.

Replica. In ca. ij. super verborum locutus est adonias postil. dicitur quod contra regem machinabat et legem petebat uxorem patris sui. Hic secundam rationem dicit non valere: quod petere uxorem talem non fuit prohibitum per dominum non fuit capitaliter puniendum. Sed contra: aut petitur vt haberet: aut non. Si primum: talis voluntas reputatur per factum: et per dominum puniendum. Si secundum deum: tunc nec per hoc insidiabat regi: sicque prima non valerit ad occidendum adoniam: et si altera sola non sufficit: sufficiat utraque simul: vt quod petitio adoniam fuit contra legem et contra regem meruit audire. Contra animam suam locutus est adonias. Ca. III

12. Pa. 1. a

Confirmatum est. Post remotionem impediendi stabilitatem regni salomonis. hic prae agit de accumulatione expedienti ad hanc stabilitatem: que sunt deuotio erga deum: sapientia in iudicijs: magnificencia in familiaribus: sermone in cultu dei et edificijs: et opulencia in diuitijs: verumtamen quod deuotio est aliorum meritoria: id promittit ei deuotio. scilicet aliorum concessio/ibi: Apparuitque dominus. Prima in duas: quod primo continuantem dicta dicens. scilicet ex parte deuotio salomonis/ibi: Dixit autem salomoni dominus. Circa primum dicitur: Confirmatum est etc. istud concludit ex dictis ca. p. ce. vbi actus est de morte machinanti salomoni: quibus mortuus confirmatum est regnum salomonis interius. Cosequenter ostendit eius confirmatio exteriori cum dicitur: Et affinitate etc. que erat rex potens et regno

et regno

et regno eius. pinquus: et id cum eo contra affinitate et regni sui firmitate. d. Et adduxit in ciuitate da. cuius ratio subditur: e. Donec compleret etc. de cuius edificatioe postea hic. vij. ca. f. Et murum hierusalem. qua clausura triplici muro ita quod in interiori clausura erat templum domini et palacium regis. in exteriori erat vltima et manu artifices. in media vero habitabat ipse et nobiles. viij. i. iij. li. xxiij. dicitur quod olda prophetas manebat in hierusalem: in secunda. clausura. g. Attamen populus etc. Sicut dicitur fuit. s. Deut. xij. et ij. Reg. a destructione ierusalem vsque ad edificationem templi arca

domini non habuit stabilem mansionem: et id licitum fuit offerre et immolare oblationes victimas et sacrificia alibi quod vbi erat arca secundum deuotionem offerret: post edificationem vero templi non licuit nisi ex speciali mandato dei vel eius instinctu: sic helias immolauit in monte carmel: vt hic. i. xvij. ca. Querit hic verum salomoni peccauit accipiendo in uxorem filiam pharaonis. Et arguitur primo quod sic: quod prohibitum erat indenis phere matrimonium cum mulieribus alienigenis: vt hic Deut. vij. ca. g. etc. sic. i. v. ca. vbi reprehendit salomonem de mulieribus alienigenis: specialiter exprimit filiam pharaonis. Contrarium arguitur per hoc quod dominus illo tempore apparuit salomoni dicens ei: Postquam ad visum etc. Hic edificato templo oratione salomonis exaudiuit et templum nebulam impleuit ad denotandum spalem pietatis suae: vt hic. i. v. Para. v. que dominus non fecisset si salomoni eum offendisset. Rursus dicendum quod contra videtur textus sonare non peccauit: quod statim subdit: Dilixit autem salomoni dominum abulans in preceptis domini patris sui: excepto quod in excelsis immolabat: et tamen illud licitum videtur dicitur per illo tempore: tamen minus bonum vt videbitur. Si igitur salomoni peccasset accipiendo filiam pharaonis: scriptura illud multo fortius excepisset. Sciendum igitur quod misteres alienigene erant in duplici gradu: quod aliquid erat de populo habitantibus terram promissionis antequam filij israel intraret: quod aliquid erat cum eis in terra remanserunt: vt patuit in libris Iosue et Iudith. et cum illis non poterat filij israel licite phere matrimonium nisi ex speciali causa vt dicitur. Cum alijs vero mulieribus alienigenis poterat phere: maxime ex rationabili causa: gentilitate tamen plus relicta: et sic booc dixit cum ruth moabitide: putat hic Ruth vlti. Et huius salomoni cum filia pharaonis ad confirmationem regni sui: vt patuit dicitur dicitur. Et credendum est huius non fuisse exemplum quod ipsa reliquit gentilitatem antequam cognouerit eam: quod tunc salomoni diligebat dominum et conuersus: vt ostendit. j. Ad primum igitur argumētum dicitur aliquid quod uxores alienigene de genere chanaanorum tamen erant prohibite indenis: non autem de alijs nationibus huius per saltus. j. Eldre. ix. a. vbi dicitur quod filij israel reuerse de captiuitate ceperunt uxores de genere ammonitarum et moabitarum et egyptiorum que non erant de chanaanis: et tamen Eldras qui optime scivit legem determinauit huius esse illicitum: prout quod ordinatum fuit tunc quod illas euerent: prout quod dicitur quod mulieres chanaanee fuerunt magis interdicte quam alie: et id cum illis non erat licitum phere nisi relicta gentilitate: et cum huius per aliquid magno facto in speciali per fidem vniuersi dei: et sic salomoni dixit cum raab que erat de illis: quod ex fide saluauit nuncios hebreorum: vt dicitur apud Deuter. xij. Cum alijs autem alienigenis licitum erat phere ex minori causa relicta gentilitate.

Abijt itaque rex et uenit ad achiis in geth. Quatuor autem die egressus fueris: et transieris torrentem cedron: scitote interficiendum. Sanguis tuus erit super caput tuum. Bixit semel regi bonus sermo: Sicut locutus est dominus me rex: sic faciet seruus tuus. Habitauit itaque semel in hierusalem diebus multis. Factum est autem post annos tres: ut fugeretur semel ad achiis: filium maacha regem geth. Nunciatum est semel quod fugeretur in geth. Et surrexit semel et strauit asinum suum: iuitque ad achiis in geth ad requerendum suos suos: et adduxit eos de geth. Nunciatum est autem regi salomoni quod isset semel in geth de hierusalem: et rediisset. Et mittens uocauit eum dixitque illi: Nonne testificatus sum tibi per dominum meum: et predictum tibi: quod quatuor die egressus fueris huc atque illuc scitote te esse morturum: Et respondisti mihi: bonus sermo quem audivi. Quare ergo non custodisti iuramentum domini: et preceptum quod preceperam tibi: Bixitque rex ad semel: Tu nosti oem malitiam tuam: quod scitum est cor tuum: quod fecisti dauid pater meo. Reddidit dominus malitiam tuam in caput tuum: et rex salomoni benedixit: et thronus dauid erit stabilis coram domino usque in sempiternum. Iussit itaque rex baanaie filio ioiade. Qui aggressus percussit eum et mortuus est. Ca. III

Confirmatum est igitur regnum in manu salomonis: et affinitate coniunctus est pharaoni regi egypti. Acceptit namque filiam eius et adduxit in ciuitate dauid: donec compleret edificandas domos suas: et domum domini: et murum hierusalem per circuitum. Attamen populus immolabat in excelsis. Non enim edificatum erat templum nomini

Confirmatum est etc. Per coniunctionem matrimonialē salomonis cum filia regis egypti: allegorice fuit significata coniunctio christi cum ecclesia de gestibus collecta: nec in hoc peccauit salomoni sicut

M. de... Nicolai de... morali... plenius

Abijt itaq; salo. In gabaon erat excelsum maximu vbi erat tabernaculu qd fecit moyses: et altare eheu sup qd salomon offeres mille hostias diuina meruit oraculu. b Si aut am bula. in vijs meis: et custodieris etc. Absq; obseruatione madator; de; et adipsi; ne; pot; logos dies. i. beatitudinem.

Nico. de lyra

relicta gētilitate: vt dicitur Deut. xxi. qd si aliq; inde? debellatis aduersarijs de istis nationib; videret inter captiuos mulierē pulchrā relicta gētilitate pore: rat eā accipe vxore: et h mō dixit dō cum tholomai filia reg; gessur: vt h. i. li. iij. ca. illas aut qd eldras iussit egredi fuerat accepte a filijs isrl ex mala cā. i. qd vxores iudee q̄ eis venerāt de captiuitate ex labore itiner; erat deturpate: et p̄ hoc erat a marit; suis abiecte et q̄si repudia: te. Preterea ille alienigene docebat filios suos aliq; ad ritū gētilitatis p̄tinētia. Ad scdm dicēdū qd ibi infra. i. ca. duo dicunt de salomōe. Primū ē qd arāctis simo amore copulat; ē alienigenis mulierib;. Aliud ē qd ad satisfaciēdū eis coluit deos earū: et ad h edificauit tēplū. et q̄tū ad p̄mū noiaf; ibi filia pharaonis q̄ fuit dilecta p̄ oib; vt dicitur doctores hebrei et catholici: nō aut; q̄tuz ad secūdū: qd reliqrāt idolatrie cultū vt dicitur est. Alie vero quib; edificauit tēpla nō reliqrāt: et istis idolatrie mulierib; p̄iūctus fuit salomō in senectute: vt ibidē dicitur: Si aut; dicat qd eodē mō fecit. p filia pharaonis eo qd ibidē subdit: Atq; in hūc mō dū fecit salomon vniuersis vxorib; suis alienigenis: pot; r̄nderi p̄ illud qd imediante subdit: Que adolebant thura etc. et p̄ determinat; p quib; mulierib; alienigenis fecit h. s. p illis q nō reliqrāt idolatriā vt dicitur est. Et si dicat qd tūc filia pharaonis redijt ad idolatriā vidēs salomonē idolatrare cū alijs vxorib; suis: p̄ nō tollit; qn m̄mōniū cum ip̄a a p̄ncipio licitū fuerit. a Dilexit at. Dic p̄nter ostendit salomonis deuotio erga deū: et primo i cultu interiori q̄ potissime p̄sistit in actu dilectiōis: p̄m qd dicit Aug. in enchiridīo. fidei spe et charitate colit de;. et h notat cū dicitur: Dilexit aut; salomon dñm. Scdo in cultu exteriori cū dicitur: Ambulans in p̄ceptis dauid. Terūtamē qd in hoc ad p̄fectionē ei; nō puenit. ideo subdit: b Excepto qd in excelsis imolabat. licet eni h esset licitū illo tpe vt p̄dictū est: tñ mell; erat talia offerre in loco vbi erat arca dei: dauid aut; nō legit; alibi immolasse nisi ex speciali mādato dei in area areuna iebu sei: vt habet. s. ij. libro vlti. ca. sicut et hebras post edificatiōnē tēpli obtulit i mō: te carmeli: vt dicitur est. c Abijt itaq; qd salomō etc. cuius causa subditur: d Illud q̄ppe erat excelsū maximum magnitudine molis sed reuerētie et honoris: qd ibi erat tabernaculū et altare holocausti q̄ fecerat moyses: vt h. i. j. Paral. xxi. Arca tamē dñi erat i hierlīm vbi adduxerat eā dauid: vt habet. s. ij. li. ca. vj. e Abille hostias in holocaustis. f Apparuit at dñs. Hic p̄nter ostendit qd deuotio salomonis meruit: et p̄mo circa hoc ostendit dei cōcessio. scdo in effectu ostensio: ibi: Tunc venerūt. Circa primū dicitur: Apparuit autem dominus salomoni ppter deuotionem predictā: et ex hoc patet qd supra dictum est. i. qd licitū erat offerre sacrificia alibi q̄

alibi q̄ vbi erat arca: et nō solum licitū sed etiā meritoriu: licet non tantū sicut in p̄sentia arce: sicut cōiuncta cōiungalis meritoria est min; tamē q̄ vidualis et virginalis. g Per somnium nocte. qd illa hora aia intellectiua magis disposita est ad illuminationes diuinas p̄cipiendas: vt pote cessantibus tumultibus et quiescentibus sensibus exteriorib; per q̄ distrahit intellectus. h Postula qd vis. hoc nō dixit deus tantū ex merito salomonis: sed p̄ncipaliter ex merito dauid: qui pro eo orauerat: et ideo salomon in respōsione sua primo fecit mentionem de patre suo dicens: i Tu fecisti cum seruo tuo dauid. et patet littera ex p̄dictis vsq; ibi: k Ego aut; suz puer paruulus ignoras egressuz et introitū meū. Id est p̄cedendi modū in tāto regimine: ideo subdit: l In medio est populi quē elegisti. populi infiniti etc. p̄p̄bouce est locutus ad denotandum magnitudinē multitudinis: quāuis esset finita et numerabilis simpliciter. m Dabis g seruo tuo etc. Id est illustratum a te. n Quis eni pot; iudicare populum istum etc. quasi diceret nullus sine tua speciali illustratiōne. o Placuit ergo sermo corā domino: quia petitio erat ordinata ad diuinū honorē: ad p̄p̄riā salutem: et ad bonum populi regimē. p Et dedi tibi cor sapiēs et intelligēs etc. hoc est intelligendū respectu regū qui fuerunt ante eum et post. de alijs autē hominibus plures fuerunt sapientiores: sicut Adam qui fuit creatus in plenitudine scientie. pur dictū fuit Gen. ij. et moyses cui deus loquebatur sicut solet loqui homo ad amicum suuz: vt habetur Exod. xxxij. et sanct; Paulus ceteriq; apostoli: et Johannes qui scripsit Apocalypsim: qui omnes fuerunt magis illuminati q̄ aliqui in veteri testamēto. q Diuitias scz et glām: vt nemo fuerit etc. u. Paralip. i. c. d. Substantiam et gloriam dabo tibi: ita vt nullus in regibus: nec ante nec post similis fuerit tibi: hoc est intelligendū istis tribus simul concurrentibus: scz sapientia: gloria et diuitijs: quia aliqui fuerunt eo potentiores et magis gloriofi: sicut Alexander magnus et plures imperatores Romani q̄ dominabant; toto orbi. Et aliq; ditiores sicut Octavian; et Croesus: deficiebant tñ a salomone in sapientia. * Igitur eni. * plenius dixi in expositione litterali: et textus etiam ostendit qd sequitur: a Dilexit autem salomon dominum. Propter qd non potest dici qd hic p̄ peccatū significet christi et ecclesie mysterium. b Postula qd vis vt dem tibi etc. Per hoc qd salomon a dño petijt scientiā ad regenduz populum p̄m honorē dei et cōmunē vtilitatem: et dñs sibi dedit: et cum hoc addidit diuitias et gloriā q̄ decet regiā maiestatis: significat qd petētib; illa q̄ sunt ad honorem dei et bonū cōmunis populi: non solum petita a deo danf; sed etiam alia que ad decentem statum potentium suffragantur: Parth. vi. d. Primum querite regnum dei et iusticiam eius et hec omnia adyicientur vobis. + Si at; ambulaueris i vijs meis etc. Per hoc patet qd dicta promissio et conuulsiōes sunt sub conditione qd hō debeat in bono p̄seuerare. r v * Tunc vene

fr. pa. 28. b
2. Pa. i. b
Sap. 9. b
36. dif. c. q
ecclesiastic
s. ecce

Doraliter

Tunc venerunt etc. Breg. Postquam dominus erroris nostri te nebras luce sue cognitionis illustrat: mox tentationis aculeo visitando pbat: qz accedendo corda nra ad virtutes puebit: z recedendo concuti tentatione pmittit. Si enim post virtutum mura nulla tentatione pcutit: hoc se hre animo ex se gliaf. Et q firmi...

nissimū nomē laudis ex alienis discipulis sequi nequeunt: eorum vitā crudeliter insequuntur. Invidia enim succelli nollit alijs vivere: qz se pspiciat nō posse possidere. Tū nec me sit nec isti. Quos em sibi obsequi nō videt ad gliam tpale: eos alijs inuidet vivere p veritatē. Sz pa maē fatagit vt ep filii salte apd extraneū sit z viuat: qz pcedūt veraces magistri: vt ex eoz discipulis alij magisterij laudē habeāt: si tñ itegritatē vite nō amittāt. Per q pietatis viscera hec eadē vera maē agnoscat: qz oīno magisterij in examie charitatis approbat. Sola totū recipere meruit: q qsi totū concessit: quia fideles ppositi p eo q ex bonis discipulis: nō solū alijs laudē nō invident: sed etiā vtilitatē pfecti exorāt. Ppsi integros z viuentes filios recipiunt: qn in supmo iudicio ex eoz vita pfecta retributioez assequūt. b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z

Ro. 7. d

Zach. 11. b

Luc. 7. f

Mat. 14. a Nota

Cañ. 2. a Sbi. 3. b

Mat. 27. c Par. 15. d

Luc. 23. e Doraliter

Nota

mea sic ambulavit pat tu: longos facia dies tuos. Igitur euigilavit salomō: z intellexit qd esset somniū. Cūqz venisset hierlm: stetit corā arca federis dñi: z obtulit holocausta: z fecit victimas pacificas z grande cōviniū vniuersis famulis suis. Tūc venerūt due mulieres meretrices ad regē: steterūtqz corā eo. Quarū vna ait: Obsecro mi dñe: ego z mulier hec habitabam i domo vna: z peperit apud eā in cubiculo. Tertia at die postqz ego peperit: peperit z hec. Et erām simul nullusqz ali in domo nobiscū: excepti nobis duab. Mortuū ē aut filii mulier hui nocte. Bōz meū vigilat. nūes quippe oppressit eū. Et cōsurgēs intēpeste noctis silētio: tulit filiū meū de latere meo: ancille tuę dormiētis: z collocavit in sinu suo: suū aut filiū qui erat mortuū pōsuit i sinu meo. Cūqz surrexisset manevt dare lac filio meo: apparuit mortuus. Quez diligentē intuens clara luce: deprehendi nō eē meū quē genu-

hūana pbatio. sapiēter recurrit ad inclinationē naturālē: quia vera maē afficit ad filiū: z ptz lra paucl exceptis. c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z

Nico. de lyra

Igitur euigilavit sa. et intel. qd esset somniū. i. intellexit qd significaret z q esset verū. Unde magis pte fuit visio vel revelatio diuina q frequēter fit in somnis: vt ptz in multis locis sacre scripture. b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z

do interim: et alienos quos
 pdat illa edo psuadet. Inter
 duas mulieres dñs dñ id qd
 iustus est spā oris sui dñt iustit
 vnicuiq; qd debet restituit.
 a **Dixit g rex.** Hierony.
 Rab. Simulās ignorātiā
 humanos p dispōitione car
 nis metū affect: sicut et ibi:
 Qui posuistis eū et alibi: qd
 me tergit. b **Diuidite**
 infāntē. Hiero. Ra. Et at
 naturā nature dñs: et vult p m
 virtutē volūtātē viuentē fili
 um i legē gratiāq; diuidere:
 nō qd p bet sed ad arguēdā
 synagoge calūniā hoc se vellet
 dicit. c **Dixit autē muli.**
 Rab. Ecclesia q scit suū esse:
 libenter cōcedit. emule vt vi
 uat saltē apud eā: ne inter le
 gem diuisus et gratiā xpi mu
 crone feriat. vnde: Ecce ego
 paulus dico vobis: quia si le
 gem obseruatis: christus vo
 bis nihil proderit.

Nico. de lyra

a **Et timuerūt regē**
 vi. sa. dei. i. diuini sibi da
 tam. b **Esse in eo.** vltra
 modū alioz hoium: et tunc
 magis timuerūt eū qd an.

* **Diuidite infāntē**
 vii. rē. significatum fuit q
 iudei pmitterēt obseruare le
 galia ad tps scz vsq; ad publi
 cationē euāgelij: et gētilib; fu
 it impositū qd obseruaret aliq
 legalia ad tps scz qd abstinere
 rēt ab imolato simulacroz sã
 guine et suffocato: et p pē qui
 erunt et pacificū puicū cū lu
 deis: q abhorrebāt vitēs tri
 bus dicitis. sicut plenius expo
 sui exponendo lsaliter: sed qz
 circūcilio et alia legalia post
 publicationē euāgelij cessa
 uerūt tāq; mortifera: puer vi
 nus datus fuit yni. l. eccleie de
 gētib; collecte. Nā ad salutē
 sufficit fides xpi p dilectionē
 operās sine legalij obserua
 tione. **Moraliter** autē p iudi
 cū salomonis verū ex disqui
 sitione affect; materni platū
 docent iudices veritatē inq;
 rere p circūstātiās vbi deficit
 humana probatio p testes et
 aliqū veritas est inq; rēda per
 moderatas questiones.

Rat autē Ca. III
 rex salomon. Dic
 agit de gloria et ho
 nore salomonis. et primo i sa
 milijs et subiectis. scdo in edī
 ficis. ca. v. tertio in diuitijs.
 ca. r. Circa primū ondit pmo
 salomonis glia. scdo ei sapiē
 tia: ibi: Dedit qd de sapiāz.
 Circa primū ostēditur primo
 salomonis glia in ordine sa
 muloz. scdo in multitudine
 subiectoz: ibi: Juda et isrl in
 numerabiles. tertio i magni
 tudine expēz: ibi: Erat autē
 cibis. Circa primū describit
 ordō famuloz salomonis in
 terius/cū

erā. **Rūditq; altera mulier:** Nō est ita vt
 dicit: sed fili' tuus mortu' est: me' autē vi
 uit. **Ecōtrario illa dicebat:** **Mētiris:** fili'
 qppe meus viuit: et fili' tuus mortuus ē.
Atq; in hūc modū ptendebāt corā rege.
Tūc rex ait: **Hec dicit:** Fili' me' viuit / et
 filius tuus mortuus ē. **Et ista rūdit:** **Nō:**
 sed filius tu' mortuus est: me' autē viuit.

Dixit g rex: **Afferte mibi gladiū.** Cūq;
 a **Non veni pacē mittere:** sed gladium.
 b **attulissent gladiū corā rege:** ait: **Diuidite**
 inquit **infāntē viūū** in duas partes: et da
 te dimidiā partē vni: et dimidiā partē al
 teri. **Dixit autē mulier cui' fili' erat viū' ad**
 regē **(Cōmota sunt qppe viscera ei' sup fi**
 lio suo) **Obsecro dñe:** date illi infāntē vi
 uum et nolite interficere eū. **Ecōtrario il**
 la dicebat: **Nec mibi nec tibi sit:** sed diui
 dat. **Rūdens rex ait:** **Bate huic infāntē**
 viūū: et nō occidat. **Hec est ei' mater ei'.**
Audiuit itaq; ois isrl iudiciū qd iudicaf
 set rex: et timuerūt regē / vidētes sapientiā
 dei esse i eo ad faciēdū iudiciū **Ca. III**

Rat autē rex salomō regnās
 sup oēs isrl. **Et hi pncipes qd**
 hēbat. **Azarias fili' sadoch sa**
 cerdotis. **Heliozeb et abia fi**
 l' sēsa scribe. **Josaphat filius abihud acō**
 mētarijs. **Banaias fili' iolade sup exerci**
 tū. **Sadoch autē et abiathar sacerdotes.**
Azarias fili' nathā sup eos q assistebāt re
gi. Sabud fili' nathā sacerdos amic' regl.
Et abiasar pposit' dom': Et adonirā fili'
abda sup tributa. Hēbat at salomō duo
 deci pfectos sup oēs isrl: q pbebāt ānonā
 regi et domui ei'. **Per singlos ei' mēses in**
 anno / singli necessaria mīstrabāt. **Et hec**
 noīa eoz: **Bebur i mōte ephraim. Bēde**
 car i maces et i salebim: et i bethsames: et i

helō et bethanā. **Beneseh i araboth:** ipi'
 erat soccho: et ois terra epher. **Benab in**
 adab: cui' ois nepthad dortaphet filiā sa
 lomonis hēbat vxorē. **Bena fili' abihud**
 regebat thanach: et mageddo: et vniuersā
 bethsā: q ē iuxta sarthana subf iegrabel a
alias zeclmaan.
bethsan vsq; abelmeula e regiōe iecmaā.
Bēgaber i ramoth galaad: hēbat auothi
 air filij manasse i galaad. **Ipe pperat in oi**
 regiōe argob q est i basan sexagita ciuita
 tib; magnis atq; murat; q hēbāt seras gre
 as. **Abinadab fili' addo pperat in manai.**
Achimaas in neptalim: sed et ipe habe
 bat bathsemath filiā salomonis i piugio.
Baana filius busi in aser et i baloth. Jo

terius / cū dicit: **Azarias fili' sa**
 doch sacer: et h videt q esset scriba
 cū alijs duob; sequētib;: sed hoc nō vt
 det verū: qz in hebreo incipit ali' ver
 sus: ibi: heliozeb: et ido in hebreo sic
 dicit: **Azarias fili' sa.** sacerdos sub pa
 tre suo q erat summus sacerdos.
 e **Heliozeb et abia rē.** vnus ad
 scribendū acta tēpor: alius p lris re
 gis. f **Sadoch autē et abia.** sa
 hoc videt esse ptra illud qd dicitū ē. q.
 ca. q salomō eiecit abiathar a sacerdo
 tio dicit: **Vade in anathot ad agrum**
 tuū. **Dicendū q ipsum reuocauerat vt**
 ministraret in tēplo et viueret de alta
 rio: non tñ ad summū sacerdotium: et
 hoc fuerat predictū **Helij.** libro. ij. ca.
 Futurum est autē vt quicūq; remanse
 rit de domo tua veniat vt orez pro eo.
 r sequit'. **Dicatq; dimitte me obsecro**
 ad vnā partē sacerdotale: vt comedam
 bucellā panis. g **Azarias fili'**
nathā sup eos q assistebāt regi.
seruēdo ei in palatio. Ra. Sa. in
 dicit q isti assistentes erāt. xij. pfecti de
 quib; postea agit q prouidebāt domui
 salomonis de victualib; et alijs necessa
 rijs: sed primū dicitū melius videtur: qz
 isti pfecti nō assistebāt regi: sed magis
 erāt in duodecim partib; regni sui dis
 persi. h **Sabud filius nathan**
 sacerdos. i. magnus et honoratus: si
 cut dicit. s. ij. libro. ca. viij. Filij autē da
 uid sacerdotes erāt: nō enī nathā erat
 de genere sacerdotali: sed nutrierat sa
 lomōne p qd filios ei' honorabat.
 i **Et abiasar ppositus dom'.**
 qz disponebat generalit' de his q pti
 nebant ad domū salomonis. k **Et**
adonirā fili' abda super tributa.
 qz p m eius ordinationē colligebant: et
 de ipsis sibi ratio reddebāt. **Reltera q**
 nō sunt hic exposita de istis officijs ex
 posita fuerūt supra. ij. li. ca. viij. in fine.
 l **Habebat autē salomō rē.**
 Dic pñr ponit famuloz ordinationē ex
 terius videlicet duodecim pfectozū in
 diuersis partibus regni ad prebendū
 necessaria domui salomonis per sin
 gulos mēses prouidētes: et patet lit
 terarūq; ibi: m **Filia salomonis**
 habebat vxorē. hoc dicitur p an
 ticipationem: quia salomō adhuc nō
 habebat filiaz matrimōnio aptam: sed
 quia iste erat industrius: ppter hoc sa
 lomō dedit sibi postea filiā suam.

Moraliter. c **Erāt autem rex**
 salomō regnās sup oēm isrl.
 Per salomōne autē q pacificus inter
 taē ielus xps significat: q p sanguinez
 suū pacificauit oia q in celis sūt et i ter
 ris. Per oēm isrl significat ecclesia mili
 tās in q de' videt p fidē et in enigma
 te: et ecclesia triūphās in q clare videt et
 apte. **Et hi pncipes qd habe**
 Per qd significant ordines beatorū
 in ecclesia triūphāte et diuersi gradus et
 officia viatorū in ecclesia militante.
 l **Habebat autē sa. xij. pfe. rē.**
 Per quos significati sunt. xij. aposto
 li p bētes ānonā dñi veri salomonis
 iesu christi ecclesiam pascēdo verbo p
 dicationis et actu celebrationis. Nam
 in primitiua ecclesia quotidie fidei
 bus ministrabatur eucharistia: et hoc
 in fortibus sibi assignatis p m ordina
 tionem veri salomonis.
 * **Juda et isra**

Depſup. t. afferte

13. q. 7. §. ff.

Moraliter

Als h3t ne

E a **C**ib^o sa. Ca. VI
 lo. p. sin. d. Refectio
 rpi: qui pasceat recta fi-
 de: et operibus bonis quae
 illi quotidie offerunt ab
 ecclesia catholica.
B **C**igiri boues
 pascuales. Predica-
 tores noui testamēti:
 qui quasi geminatum decalo-
 gum in se habent cum no-
 uo et uetus testamētum
 equaliter predicant ple-
 ni dilectione dei et pro-
 ximi. **C** **E**xcepta
 venatione cer. etc.
Genatio diuersorum aīa-
 lium sunt qui ex diuersis ge-
 neribus quotidie retibus
 euāgelij per spūales ve-
 natores capiuntur et in
 pastus saluatoris redi-
 guntur. **D** **Q**uadra-
 ginta milia psepia.
 Per quadraginta tempa
 grise legi designatur
 quā moyses acceptus
 ieiunauit quadraginta die-
 bus et populus qui ea in-
 struebat: quadraginta
 annis in deserto fuit.
E **E**t duodecim mi-
 lia. Sic numerus pre-
 sens tempus significat: in quo
 apostolica doctrina no-
 ui testamēti populū nu-
 trit. **F** **H**ordeum.
 Ne quod desit in domo
 regis ordo predicatorū
 scribendo et loquendo
 laborat: ut in mensa do-
 mini abundet unde nu-
 triantur fideles.

Deu. 9. b

Carmina Ni. de lyra

E a **B**aber fili^o
 su. in t. g. et ad vna
 parte: quae in alia parte
 erat bengaber: ut dictū
 est: et quilibet habebat cum
 hoc alias terras adiun-
 ctas: ut patet in littera.
B **J**uda et israel.
 Sic describitur gloria
 salomonis in multitudine
 ne populi sibi subiecti si-
 cut scribitur. Ps. xviii. d.
In multitudine populi
 dignitas regis: in pauca
 tate plebis ignominia
 principis. id est: **J**uda et
 israel innumerabiles.
 hyperbolice est dictū: ad
 denotandum excessum et
 magnitudinē multitu-
 dinis sicut dictū est ca.
 precedenti. **C** **C**ome-
 detes et bi. atque le.
 quae non timebant de incur-
 su aduersarioꝝ propter pa-
 cem sub salomone datā.
D **A** flumine terre
 phi. usque ad termi-
 nū egypti: in salomo-
 ne enim fuit completū quod
 fuerat. Ab: ac pmissum
 Gen. xv. d. Semini tuo
 dabo terrā

saphat fili^o pharue in isachar. Semei fi-
 li^o hela i bēamin. Baber fili^o suri i fra-
 galaad: et i fra seō regi amorrei: et og re-
 gis basan sup oīa quae erāt i illa fra. **J**uda
 et israel innumerabiles sic arena maris in
 multitudine: comedētes et bibētes atque le-
 uentē. **S**alomō autē erat i ditioe sua hīs
 ad terminos orbis terrarum.
 oīa regna secū a flūmie fre philistij us-
 que ad terminū egypti offerētū sibi mūne
 et seruētū ei cunctis diebus vite eius.
Erat autē cibus salomonis per singulos
 dies triginta chori simile et sexaginta
 chori farine decē boues pingues: et vi-
 ginti boues pascuales: et centū arietes:
 excepta venatione ceruorum: caprearū at-
 que bubalorum et auis altiliū. Ipse enim ob-
 tinebat omnem regionē quae erat trās flumen
 quasi a thapsa usque ad gacam: et cunctos
 reges illarū regionū: et habebat pacem
 ex omni parte in circuitu. **H**abitabat
 i iuda et israel absque timore vllō vnusquis-
 que sub vite sua: et sub ficū sua: a dan usque
 bersabee cunctis diebus salomonis. **E**t
 habebat salomon quadraginta milia
 psepia equorum curiliū: et duodecim mi-
 lia equestris: nutriebantque eos supra
 dicti regis praefecti: sed et necessaria me-
 se regis salomonis cum ingenti cura prebe-
 bant in tpe suo. **H**ordeū quoque et pale-
 as equorum et iumentorum deferebant in lo-
 cū vbi erat rex iuxta constitutū sibi. **B**e-
 dit quoque deus sapientiaz salomoni et
 prudētiam multā nimis: et latitudinē cor-
 dis quasi arenā quae est in litore maris.
Et praecedebat sapia salomonis sapientia
 omnium orientaliū et egyptiorū: et erat sapiē-
 tior cunctis hominibus. **S**apientior ethan
 egraite et heman et calchal et dorza filijs
 maol. **E**t erat notat^o in vniuersis genti-
 bus per circuitus. **L**ocut^o est quoque salomon

dabo terrā hanc a flumine egypti usque ad flu-
 uium magnū euphraten. **E** **D**ifferentius si-
 bi munera. i. tributa. **F** **E**rat autē cibus
 salomonis. Sic patet describit^o gloria salomo-
 nis in magnitudine expensarū. et primo dicitur
 ad victualia cum dicitur: **P**er singulos dies tri-
 ginta chori simile. **C**horus est genus mensu-
 re continentis xxx. modios: apud hebreos tū mo-
 dius est parvus: quia ruth portauit sex modi-
 os hordei: ut habet Ruth. iij. d. Simila est
 farina tritici delicatissima et purgatissima de qua
 fiebant panes pro rege et alijs nobilib^o psonis.
G **E**t auis altiliū. i. impingnatarij: et dicitur
 ab alo alis. **L**etera patet ex predictis vsque ibi:
H **E**t habebat sa. etc. vbi describitur ma-
 gnitudo expensarū i alijs cum dicitur: **Q**ua-
 draginta milia psep. equorum curiliū. i. per
 curribus trahendis et hominū operibus faciēdis
 ij. Paral. ix. f. d. **H**abuit quoque salomon xl.
 milia equorum in stabulis: et per hoc praefepia hic
 accipiuntur loca distincta pro quolibet equo: in
 vna tū domo sicut solet fieri in stabulis vbi in-
 ter equos ponuntur alij distincta: ut pote ligna
 vel hominū ne percutiant se mutuo vel mordeant:
 et ne vnus comedat annonā alteri. **S**ciendū
 tū q. ij. Paral. vbi translatio nostra habet xl.
 milia equorum in stabulis: i. hebreo habet: quat-
 tuor milia praefepia equorum: et per hoc esset dicē-
 dum quod praefepia hic accipiuntur pro domibus vbi
 plures equi custodiuntur: ita quod de xl. milibus pre-
 sepibus hic positus quattuor milia erant pro
 equis regis et famulorum suorum in diuersis parti-
 bus regni sui. et xxxvi. milia pro equis aliorum
 suorum subditorum: quod dicitur hic esse salomonis: eo
 modo quo bona subditorum dicitur esse bona princi-
 pis: quia potest ea accipere in necessitate.
K **E**t duodecim milia equestris. i. dis-
 positos ad equestandū. **L** **E**dedit quoque de-
 us sapientiam salomoni: et declarauit sapi-
 entiam salomonis dicens: **D**edit quoque de-
 us sapientiam salomoni. i. cognitionē speculabi-
 liū. **M** **E**t prudētiam: i. agibilit^o. **N** **E**t
 latitudinē cordis: ad magnifice expendē-
 dum. **O** **E**t praecedebat sa. salo. etc. qui stu-
 debant in cursu astroꝝ. **E**t egyptiorum: qui stude-
 bant in phicis: ut dicit philosophus. i. metha.
P **E**t erat sapientior cunctis hominibus.
 illius tpe: i. alij ante eum et post fuerunt
 sapientiores: ut dictū est ca. pce. **Q** **S**apientior
 ethan egraite. i. d. villa egra. iste fuit le-
 uita et cantor et ab eo intitulat^o ps. lxxviii. qui
 sic incipit. **D**isericordias dñi. **R** **E**t heman:
 iste similiter fuit leuita et cantor: ut habetur. i.
 Paral. xxv. et similiter alij duo sequentes: quod
 fuerunt fratres eius et fuerunt valde sapientes:
 quod patet de ethan in ti. ps. p. ealle. quod talis est:
In intellect^o sine sapia etha egraite: et idem pba-
 bile ē de alijs. **S** **L**ocut^o. nō continent oīs
 in libro quae habent^o paraboliarum salomonis
 in quo sunt tū nō genti. xv. versus in hebreo:
 nec tū quilibet versus semp vnā parabo-
 lam. **D**icit^o enim ille liber factus a salomōe: nō
 quia scripserit: sed quia verba notabilia frequen-
 ter diuersis locis et temporibus dicebat et aliqui
 sibi assistentes et audientes redigebant in scri-
 ptis: et postea ex diuersis scriptis fuerunt colle-
 ctas: non tamen complete: quia in talibus colle-
 ctionibus multa frequenter omittuntur.
Et fuerunt car
 significata fuit multiplicatio creditū per vni-
 uersum orbem etiam a tpe aploꝝ: sicut dixi pleni-
 exponēdo illud ps. xviii. a. **I**n omnem terrā eri-
 uit sonus eorum et in fines orbis terre pba eorum.
B **E**dedit quoque de^o sa. salo. etc. **P**er quod
 significat quod hōi christo ab instāti sue pceprio-
 nis data fuit oīm noticia diuini: quae cognoscit
 oīa que deus cognoscit scientia visionis.
 Et veniebant

Carmina eius quinque milia etc. Costat neque carmina neque disputationes salomonis hodie esse.

Quinque milia etc. Propter quinque sensus quos in diversis partibus bene regitur: beatus est: et per eos quasi carmina quinque milia domino canit.

Hyssopus. Hyssopus herba humilis et saxo herens propter significat humilitatem: quod a cedro usque ad hyssopum disputavit: quod ab excellentia glorie celestis usque ad carnis humilitatem descendit.

Cedrus. Cedrus est propter praerogativa signatur: quod in voce refrigerat cedros. Cedrus est propter hyssopum propter disputat: quod superborum corda: et humilitatem indicat.

Super ligna. Super ligna quod disputavit dum in cruce pendit. Tunc enim cedrum. i. arrogantiam seculi inclinavit usque ad humilitatem hyssopi. i. usque ad stultitiam crucis.

Verbum enim crucis per unum stultitia est: his autem quod salvi fuerunt viri dei: et paulo post. Nam quod in sapientia dei non cognovit mundus per sapientiam deorum placuit deo per stultitiam predicationis saluos facere credentes.

Et differunt etc. Rab. Dia enim nuda et apta sunt quod dicitur: nec ulla creatura invisibilis in conspectu eius: ipse novit cogitationes hominum et numerat multitudinem stellarum: ipsi patet ab visis: et infernus non est absconditus coram eo.

Disputat autem cum singulorum ratione nobis proponit in scriptura sua. manifestatque facta quod fuerunt abscondita a seculis et generationibus: ut consideremus brevitudinem angelorum: utilitatem hominum: astutiam demonum: et reprobantes quod malum est: sectemur quod bonum est.

Ca. V. Hiram rex etc. Edificare domum. Beda. Domus quam salomon edificavit ecclesie figura fuit: quod a primo electo usque ad ultimum quod die per gratiam regis pacifici: id est christi edificatur: quod partim peregrinat ab illo in terris: partim post peregrinationem iam cum illo regnat in celis: ubi post ultimum iudicium tota regnabit.

Ad hanc pertinet angelus: quorum nobis similitudo promittitur in futuro. vñ. Equales sunt angelis et filij sunt dei: cum sint filij resurrectionis. Ad hanc pertinet et ipse christus. vñ. Solutum templum hoc: et in tri. re. il. h. enim dicebat de templo corporis sui. De nobis autem dicit apostolus: Nescitis quod templum dei estis etc.

Si ergo ille templum secundum carnem factus est: et nos templum dei in inhabitata tem. spm. efficitur. Constat utique quia figura omni nostrum: et ipsius domini: id est membrorum et capitum templum illud fuit. Sed ipse tanquam lapidis angularis: electi procioli: et in fundamento fundati: nostri autem tanquam lapidum visorum superedificatorum super fundamentum apostolorum et prophetarum. i. christum.

Quod melius considerato ordine ipsius templi edificatione patebit: ut in quibusdam scilicet figura ad ipsum: in quibusdam ad omnes electos pertineat: in quibusdam intemeratam in celis angelorum felicitatem: in quibusdam collata hominibus angelorum auxilia: in quibusdam remunerata cum angelis hominum certamina demonstrat.

Hanc domum spiritualem etiam tabernaculum in heremo factum significat. Sed quia illa domus in itinere quo ad terram promissionis veniebatur: hec in ipsa edificabatur: et in civitate hierusalem. Unde ut de loco ad locum crebro ministerio levitarum portata: tandem in terram promissionis hereditatis induceret: hec ut mor in patria ipsa et in civitate regia instructa innolabili semper fundamento consisteret: donec inditum sibi figurarum celestium mundus impleverit.

Potest in illa presentis ecclesie labor et exitum: in hac futura requies et beatitudo figurari. Quod illa a solis filio israel: hec autem a pelytis etiam et gentibus facta est. Possunt in illa principaliter veteris testamenti patres et antiquus dei populus. In hac congregata de gentibus ecclesia figuratiter exprimitur.

Quis vtriusque edificium enucleatius discussum: et labores presentis ecclesie quotidianos et premia eterna in futuro: et gaudia regni celestis: electionem quoque primitive ecclesie: et salutem omnium gentium in christo multimodis ostendat figuris.

Recipe

Et fuerunt carmina etc. In hebreo habet quinque et mille: secundum enim modum loquendi hebraicum quando duo numeri simul sunt sunt minor ceterum proponitur: nec ista carmina omnia continentur in libro quod dicitur scilicet canticorum.

Et disputavit etc. a cedro. quod est arbor maxima. c. Et usque ad hyssopum. que est herba parva. hoc est dictum quod perfecte de istis arboribus disputavit determinando de naturis et proprietatibus earum: maxime de illis quod erant necessarie vel utiles vite humane in medicinis et consimilibus.

Et differunt etc. maxime in quantum veniunt in usum et utilitatem hominum. Iste tamen determinationes vel non sunt scripte: vel si fuerunt scripte fuerunt confuste per nabugardan: nec fuerunt reparate per esdra filium de pluribus aliis doctoribus.

Et veniebatur etc. Et ad audiendam prophetam doctrinam venerunt multi non solum de india: sed etiam de aliis nationibus et terris. ut patet in evangelio et ecclesiastica historia.

Hic quoque. Hic ca. v. inter describitur gloria seu magnificentia salomonis in edificatione. Et primo describitur materie preparatio. scilicet domorum edificatio. ca. vi. tertio templi dedicatio. ca. vii. quarto edificatio remuneratio. ca. ix.

Circa primum auxilium hiram primo requiritur. scilicet conceditur tibi: cum ergo audisset. tertio pactum perfigitur tibi: Prebebisque necessaria. quarto numerus operarioz describitur tibi: Elegitque rex. Circa primum promittitur reverentia facta salomoni ab hira rege tyri per nuncios ab eo missos cum dicitur: Misitque hiram etc.

ppet quod salomon confidetur requiritur eius auxilium dicens: Tu scis etc. scilicet de edificatione domus dei: putat hiram. s. i. li. ca. vii. g. Et quod non poterat edificare domum etc.

Tu quod fuit prohibitus a deo per nathana: ut habet ibidem: Tu quod requirebat maxima pacem in regno israel tpe huius edificationis. Tu propter magnitudinem expectarum. Tu propter multitudinem

Abasit quoque hiram rex etc. Per istos significati fuerunt nunciis regi abagari ad christum petentis per eos a christo curari: sicut habet in ecclesiastica historia et ponitur in legenda sanctorum apostolorum si moisis de iude. + Abasit autem et sa. etc.

hic agit de preparatione materie ad edificationem domus domini. per quam allegorice militas ecclesia designat: et tanguntur hirtuoz. scilicet materia: artifices: tempus operarii: et operarioz merces.

Quod ad primum tria tanguntur. scilicet lapides et ligna abiegna et ligna cedrina. Per lapides autem quod in fundamento ponuntur simplices laici significat: in quantum ex eorum labore cetera membra ecclesie sustentantur.

Per ligna abiegna significat clericos quod in intentione erecta ad deum debent ad modum abietis esse recti. Hiero. Clericus quod fuit ecclesie primo vocabulum suum interpretatur et nitatur esse quod dicitur: clericos eius grece sors latine dicitur. igitur clericus dicitur eo quod sint de sorte domini vel domus sit pars et sors clericorum. ppet quod in capite torsurati sunt ad significandum celestium appetitum.

Per ligna cedrina religio si designantur: quod sic cedrus non terebatur sicut sic et religiosi taliter debent vivere quod non mordeant sicut scie. Circa secundum sciendum quod oportet aliud fuerit iudei. scilicet salomonis fuit aliud sydonij et aliud biblii. Per iudeos significat ecclesie plati. Nam apostoli quod successores sunt episcopi fuerunt natione iudei. Per sydonios quod venatores interpretantur significat predicatores ad capiendum animas ipsi christo discurrentes.

Per biblios quoque quod scripti interpretantur: doctores ecclesie in scriptis vel scholis significat. Quod tum ad tertium operarii per tres menses ordinantur: per quos menses tria significat. scilicet oratio/ieiunium/et elemosyna. Duo prima sunt ad deum et seipsum: et id significat in domibus operarioz. tertium autem est ad proximum: ppet quod signat actum operarii extra proprium domiciliu.

Circa quartum duo ponuntur. scilicet oleum et triticum: proleum autem bona gratie significat: quod sunt merces operarioz in presenti vita. per triticum quoque bona gratie significat: Nam ibi beati fruantur illo pane triticeo: quod dicit iohannes. vi. e. Ego sum panis vite etc. Et seipsum comparat tritico iohannes. xij. d. Nisi gra. fru. etc. De illo pane dicit lucas. xiiij. b. Beatus qui manducat panem in regno dei.

Doraliter

Pa. 2. 9

Doraliter

De conse. dis. i. p. sa/ lomon

Cleric qua re tonsurati

Et a Precipe igitur ut precipiant mihi serui tui ce. de libano. Serui hiram pcedentes cedros salomoni de libano: doctores sunt electi de gentibus: qd eos qui mudi rebus z gloria letantur: a superbie fastu corrigendo succidunt: z ad obsequiu christi transferunt: cum quibus serui salomonis instant memorato operi: quia primi docto-

1. Cor. 10. c

Ca. 9. b

F

Dionysius ariopagita

Zach. 11. a

res de gentibus necesse habebant apostolorum qui a domino didicerunt eruditione institui: ne si absque magistris docere inciperent: magistri erroris essent. Et enim salomon seruos hiram ligna cedere voluit: quia incedendo doctiores erant seruis suis. Suos quoque adesse voluit: ut ostenderent mensuras cedentibus. Apostoli quoque verbum euangelij ab ipso certo conuersi ad veritatem euangelij melius gentiliu errores nouerant: et ideo artificiosius expugnabant. b Scis enim quod non est etc. Be. Dicendum est plus de operarijs templi qui vel vni fuerunt: et de ipsa materia. Omnia enim in figura ptingebant illis. Scripta sunt autem propter nos. Salomon edificaturus domum domini: quelyt auxiliu ab hiram rege tyri: qui semp fuit amicus dauid: et cum ipso salomone pacem iam habere ceperat: promptus in omnibus inuenit ut artifices et ligna et aurum pro opus habebat illi dederit. Salomon vero per annos singulos plurimos tritici et olei choros repperdit. Salomon. i. pacificus: et nomine et serenissimo regni statu ppter significat: de quo dicit: Multiplicabitur ei in peritu: et pacis non erit finis. Hiram vero qui viuens excelsis interpretat: gentiles vita et fide gloriosus. Vel qui rex erat de regali potentia salomonem in edificatioe templi iuuabat. conuersos ad fidem reru dominos significat: quorum ope augmentatur ecclesia: et contra hereticos et scismaticos paganos principalibus decretis erecta. Petiit ergo salomon in opere templi auxiliu ab hiram: quia veniens in carne dominus: et ecclesiam edificare volens: non de iudeis tantu: sed etiam de gentibus adiutores elegit. De utroque enim populo ministros sermonis assumpsit. Misit hiram salomoni ligna cedrina de libano precisa et abiegnata que in domo domini ponerent: quia conuersa gentilitas misit ad dominu viros in seculo claros: sed securi increpationis de monte superbie deiectos et humiliatos: qui ad normam euangelice veritatis instituti in edificio ecclesie pro suo quisque merito vel tempore collocarentur. Misit et artifices. i. philosophos ad veram sapientiam conuersos: qui populis regendis gratia eruditiois preponerent: qualis fuit temporibus apostolorum Dionysius ariopagita: et Cyprianus doctor eruditissimus et martyr fortissimus. Misit quoque aurum. viros. s. sapientia et ingenio claros: pro quibus expectat dona gratie celestis: tritici. s. verbi dei: oleu charitatis vnctionis et spissancti illuminationis. c Itaque hiram dabat salomoni etc. Tyrus Unde rex hiram inuola est dedita negotiationi: vbi erant optimi fabricatores lignorum qui dabant ligna preciosa accipientes cibaria. viuunt enim non agru colendo sed negociando. Ibi est mons libanus: de cuius lignis facta est domus domini: Unde et libanus dicitur ibi: Aperi libane. p. t. d Elegitque rex salomon etc. Non frustra operarios de omni israel elegit: quia non de vna stirpe aaron sacerdotis eligendi: sed de omni ecclesia sunt querendi qui domum dei exemplo verborum edificet: et si ne persone acceptione pmouendi. Qui cum ad erudiendos infideles et in collegium ecclesie vocandos ordinant: quasi ad cedendas in libano templi materias viri strenui et electi mittunt. Tringenta milia

ginta milia cesores: eos significat qui in fide trinitatis sunt perfecti: quod doctoribus maxime congruit. Sed quod tringenta milia ita erant ordinata: ut dena per menses singulos operi instarent: magis denarii pandendum est sacramentu. Denaria milia ad cedenda ligna de israel in opus domus domini mittunt. qui enim ad eruditionem insipientiu ordinant: decem precepta legis per omnia seruare et auditoribus debent seruanda monstrare. Premia quoque in celis futura denario figurant. Que et ipsi debent sperare: et auditoribus speranda intimare. Terni autem menses quorum distantia singulis lignorum cesoribus erat imposita perfectionem trium virtutum euangelicarum typice denunciant: elemosyne: orationis et ieiunij. Per elemosynam namque comprehenduntur omnia que ad dilectionem proximi explendam bene uole in fratres operamur. Per orationem omnia quibus per internam computationem nostro conditori coniungimur. Per ieiunium omnia quibus nos a contagione vitiorum et illecebris seculi obseruamus: ut libera mente et casto corpore semper dilectioni dei et primi valeamus inherere. Hi sunt tres menses operariois templi. Qui enim menses plenitudinis dierum lunaris circuli percutitur: recte per illam plenitudinem virtutis ostenditur: in qua mens fidelium a domini quotidiana illustratione quasi luna a sole respicit. e Operarios. Hi operatores erant phelyti: horum magistrum de iudeis qui non fecerunt seruire de israel. Adoniram erat

Nico. de lyra

multitudinem operariois ut patebit ex sequentibus: qualis non fuit tempore dauid. et hoc notatur cum dicit: Propter bella imminencia. Cetera patent. a Cum ergo audisset. Dic consilium querentem petito salomonis conceditur. et pater ista vsque ibi: b In lignis cedrinis et abiegnis. i. d. genere abietis que est arbor alta et recta et leuis et odorifera nocens animalibus venenosis: ut dicit Isido. et scribit abiegnis aliquando per g aliquando sine g communis tamen cum g. In hebreo habetur: Et in lignis buxinis: vbi translatio nostra h3 abiegnis. c Serui mei deponent ea de libano. i. de silua sic notata. d Et ego componam ea per sbditos meos. quod rex non ponebat manum ad talia. e In ratibus in mari. i. in nauibus. Picit tamen hic Ra. Sa. q. rates hic dicitur plura ligna simul iuncta que per hoies desuper stantes per aqua reducant de loco ad locu: s3 h3 vt frequenter fiat in fluminibus vbi per cursu aqua portant: et per hoies desuper stantes solim dirigunt: s3 in mari quod est percelloru: et vbi hoies vadunt per ventorum impetu non videtur h3 possibile. f Prebebisque. Dic pleque ter pactu et sedus iter duos reges

disponit: videlicet de recompensatione in victualibus per lignis et labore. et hoc est quod dicit hiram: Prebebisque necessaria mihi etc. quod salomon libenter concessit. unde subdit: Salomon autem prebebat hiram viginti milia choros tritici etc. et subdit de federe inter eos cum dicit: g Et percusserunt ambo se. sc3 amicitie et societatis. h Elegitque rex salomon operarios etc. Dic pnr numerus operariois describitur cum dicit: i Et erat indictio. i. summa tringenta milia virorum que sic disponebantur decem milia per vnum mensem operabant in libano: et postea alia decem milia mense secundo: et alia decem milia in tertio: et sic duobus mensibus manebant in domibus suis ut haberent aliquem quietem et essent cum vxoribus et familiaribus proprijs operibus intendentes: propter autem istos que scindebant ligna erant alij ad portandum onera et cedendum lapidum des in montibus

Adonira erat zc. Pns meus excelsus. Pic est pps qui oparijs tepli pponit vt ordinat quib' mesib' singuli ad operandum exant: quib' denuo ad curandū suā domū redeat: cū pdi/ coz mētes familiaris informat: vt discernat qñ oporteat ec/ clefia edificare pdicādo: v' alia pietatis officia p'stādo: z qñ ad p'scientiā suā examinandā qñ ad p'pziā domū inspiciendā reuertit: vt ozōnib' et ieiunijs supno inspectore et visitatore digna sit. **S**uerūt itaqz salo/ moni zc. Nec pretereundū q. lxx. et lxxx. milia portantiū onera et latomozū cum ppositis suis nō fuerunt israelite: sed p'selyti. i. aduene q morabant inter eos. vnde in Paral. Numerauit salo/ mon oēs viros p'selytos: z inuēti sunt cluij. milia et sexcenti. Fecitqz eos. lxxx. milia: qui humeris onera portarēt zc. Profelyti aut vocabāt grece: q ex alijs nationib' in p'sortiu p'pli dei accepta cr/ cūcione trāsierūt. Fuerunt q operarij domus dñi de israel: z de p'selytis z de gētib'us. De isrl. xxx. milia q ad p'ciden/ das cedros de libano missi sunt. De p/ selytis: hi lapidū cesozes. De gētib': hi ram z serui ei: q cuz seruis salomonis ligna cedebāt. Omne igif hoim gen' p q's edificāda erat ecclia in edificatione templi p'cessit. Iudei enī p'selyti z gen/ tiles ad veritatē cōuersi vnā xpi eccliaz recte viuendo z docendo construunt. **P**arij septuaginta milia et octogita milia. Septuaginta. i. ppē sabbatimū animarū. Septim' enī dies sabbato. i. quieti cōsecrat. Octoginta ppē spē re/ surrectiois q octaua die. i. post sabbatū in dño p'cessit: z in nobis octaua die et sabbatū etate futura sperat. **M**otan/ dū autē q ps in mōte lapides cedebant: pars onera portabāt. Diuersa enī sunt dona spūs: z quidā maiorē docendi: z pter/ uos arguendi p'stantiā habent. Quidā mitiores ad p'solādos pusillanimes exsūt. Quidā vtrāqz v' tute p'diti ad opus dom' dñi pueniūt. vñ: **C**orripite inqetos. cōsola. pusillanimes zc. **L**atomoz. **B**e. Latomi sunt cesozes lapidū: z idē signi/ ficat qd cesozes lignoz. i. pdicatores: q mētes insipientiū dola/ bio verbi dei exercēt: z a natia tortitudine z deformitate trās/ mutāt: ac regulariter institutos vnitati fidelium. i. edificationi dom' dei aptāt. Ligna z lapides in mōte cedunt et ad montē dom' dei trāsferunt: qz oēs in mōte supbie nati sum': q de pec/ cato Ade q supbe peccauit originē trahim'. Sed ex cidimur d mōte supbie cathedricādo z sacramēta fidei p'cipiēdo: z in mō/ te dom' dñi trāsferimur: qz eruti de p'tate tenebrarū ad artem virtutū q est in vnitati ecclie puenim'. **A**bsqz p'posi/ tis. Prepositi aut sunt sacre scripture conditores: quoz magi/ fiero erudimur inscios docere: z tēptozes corripere: et inuicez onera nostra portare. **T**riū milij. Propter fidē trinita/ tis quā scā eloquia pdicāt. Quod in Paral. tria milia sexcēti scripti sunt ad p'fectionē eoz respicit. Senarius enī in quo mū/ di cōpletus est ornatus: p'fecta bonoz opa significat: et qz san/ cta scriptura cū fide veritatis: opa iusticie docet habenda: re/ cte p'positi operū tepli tria milia z sexcēti fuerūt. **P**recep/ titqz rex vt tollerēt. Ad edificandū domū dñi primo ligna z lapides de monte cedunt: qz eos q's in fide instruere qrim': primo necesse est vt abrenūciare diabolo z p'uicationi in qua nati sunt doceam'. Deinde querēdi lapides p'ciosi z grādes z in fundamēto ponēdi: vt abdicata priori p'uersione in oibus vitā z mores eoz inspiciam': z auditorib' imitādos p'ponam': quos p virtutē humilitatis dño specialiter adherere nouim': z mētis stabilitate quadratos ad oēs tentationū incurfus im/ mobiles durare cōspicim': grandes z p'ciosos fama z merito. **C**iros scz p'cipuos actione z scititate: qui familiaris xpo ad/ herēt vt quo firmius in illo sperant: eo fortius alioz vitā diri/ gere: qd est parietis latitudinē portare sufficiant. Hi sunt pro/ phete apostoli: qui verbū z sacramēta vitatis visibilter vel in/ visibilter ab ipa dei sapientia pceperunt. vñ: Supedicati su/ per fundamētū apostoloz z pphetarū. **L**apides grā/ des lapides p'ciosos. Vel lapides p'ciosi grādes quadrati: primi sunt magistri qui ab ipō dño audiere verbū salutis. Su/ perpositi p'o ordines lapidū vel lignozū sequētes sacerdotes vel docto/

vel doctores: quoz pdicatione crescit ecclesia z ornat v'utib'. **B**ed. Rab. Quali aut colore fuerūt lapides ostēdit dauid in Paralip. salomoni dicens: Omne p'ciosum lapidē: et mar/ mor parū abūdātissime p'parauī. Harmor parū candidū di/ cit: quale paros insula gignit. **U**nde poeta: Alearon nineāqz **P**aron zc. **U**nde Josephus. **A**euant templū vsqz ad camerā ex lapidibus de albo p'structū. Harmor candidū: ex q cōstructa est domus electoz actionē mū/ dam z conscientiā ab omni neruo corru/ ptionis castigatā significat. vñ: **V**un/ demus nos ab omi inquinamento car/ nis z spiritus perficientes sanctificatio/ nē in timore dei. **I**n fundamē/ tum. Fundamētū est xps. vñ: **F**un/ damentuz aliud nemo pōt ponere pter id qd positum est: qd est christus iesus. **Q**ui recte fundamētū dicit dom' dei: quia sicut Petrus ait: Nō est aliud sub celo datum nomen hominibus in quo oporteat saluos fieri. **I**n eo tollunt la/ pides arādes z p'ciosi: id est oēs perfe/ cti qui fideliter ipsi adherēt: z fratru ne/ cessitates fortiter sustinent: nec vlla ad/ uersitate nec etiam morte a rectitudine sua inclinantur: quos ecclesia non solū de iudea: sed etiā de gentibus suscipit. vnde subditur: Quos dolauerunt ce/ mentarij salomonis zc. **C**emēta/ rij salomonis et cementa. hiram. **Q**uia ex vtroqz p'plo doctores ecclie fuerunt: z tam sublimes vt ipoz quoz sublimium doctoz doctores existerent: et quasi quadrantes eos ad subleuan/ dum domus domini edificium pararet. **N**ō enim soli Hieremias Esaias et ce/ teri de circūcisione prophete: sed etiam **J**ob cum filijs suis qui erant de gentibus maximam vite z pa/ tētie formam: maxima doctrine salutaris p'conia sequētis cui doctoribus ministrant: vt abiectis verbis: factis: cogitationi/ busqz superuacuis ad portandū onus ecclie digni fiant. **P**orro biblij p'parauerūt ligna. **R**a. **B**ed. **B**iblos est ciuitas p'henicis de qua Ezechiel: ienes biblij: z prudētes eius zc. **P**ro quo in hebreos habetur gobelvel gebal: quod in terpretatur diffiniens vel discriminans: **Q**ui enim corda ho/ minum ad edificium spirituale qd ex virtutibus anime constru/ itur parant: sic auditores suos fidem z opa iusticie habere vel docere sufficiunt: si prius sacris paginis edocti que fides sit te/ nenda: quo virtutum calle eundum certa diffinitione veritatis didicerunt. frustra sibi officium doctoris vsurpat: qui discretio nem fidei ignorat. **N**ec sanctuariū domino: sed ruinā sibi edi/ ficat qui docere presumit quod ipse nō didicit. **A**d edifi/ candū domum. **P**ost fundamētum de talibus compositū. edificanda est domus preparatis lignis z lapidibus: z ordine collatis que de suo situ vel radice abstracti sunt: qui post primū fidei rudimenta post collata in nobis iuxta exemplum sublimi/ um virozū fundamēta humilitatis: addendus est in altum paries bonoz operum: z quasi superpositis sibi inuicem oz/ dinibus lapidum proficiendum de virtute in virtutem.

Caico. de lyra

Ades in mōtib' / z h est qd dicit: **S**uerūt itaqz salo/ moni zc. **P**aral. ij. numerant isti simul. z ibidē dicit: Et in uēti sunt. cl. milia: z intantū ascendūt isti duo numeri sil' iūcti. **A**bsqz p'po. q p'erāt zc. ne fierēt negligēter. **T**riū milij z sexcentos p'positos operū p'pli. **D**icendū q hic euumerant p'positi q erāt sup oparios imēdiate vidēdo q'liter opabant: z illi fuerūt tria milia. cc. **T**recēti autē q excedunt hunc numez: nō erāt imēdiate sup oparios: sed reddebat eis rō ab illis qui imēdiate p'erāt: z exp'munt in. ij. **P**aral. qz qd omittitur in vno loco in alio exp'mit. **P**recepitqz rex vt tol. zc. hebrei dicūt: **P**oderosos. tales enim lapides sunt apti pro fundamēto. **P**orro biblij zc. nomē est hoim sic vocatoz a ciuitate biblis: vt dicunt expositores nri. **I**n hebreo h' gubelin. z est nomen plurale hoim sic vocatoz a ciuitate gubel: vt dicit **R**a. **S**a. z potest esse q illa ciuitas fuit binomia: z similiter gēs il/ la: z erat de regno hiram.

11. pa. 29. a
Virgill' 3.
Josephus
2. Co. 7. a
1. Coz. 3. c
Act. 4. c
ezech. 27. b
Doraliter

Nota
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
X
Y
Z

Actu est igit. Be. Ra. fit commemoratio Ca. VI egressionis de egypto qm tabernaculu cepit edifica...

Actu est igit. Ca. VI a qdrigesimo et octo gesimo ano egressio nis filioz isrl d terra...

no quarto. s. regni salomonis: et hic annus quartus no inclu ditur in pdicto numero: qz de illo traserat tm vn mensis...

Table with 6 columns: ordo, scds, tertius, ordo, ordo, ordo. Lists names like Moyses, Aithoniel, Delbora, Abimelech, Jair, Septe, Abialon, Samson, Samuel, David, Rectores nuer...

Domus aut. hic dnr describit forma edificij: et qz b m tricate describit: et ides pluries repetit: et aliqua hic omittuntur...

Moralit. a Factu est igit. hic agit de dei domo edificatiõe p qua significat edificatio eccleie q a do salomoe rpo edi ficata e...

Actu est igit. Be. Ra. fit commemoratio Ca. VI egressionis de egypto qm tabernaculu cepit edifica...

2. pa. 3. a

Esa. 2. a Dat. 5. a

Gen. 22. a

uce. 3. d

Eph. 5. b

Nico. de lyra

Jesus que z

Actu est igitur. Descripta materie pre Ca. VI paratiõe. Hic dnr agit de domoz edificatiõe. Et pri mo ipsius domus dñi. secudo regalis palacij ca. vij.

Diuisio

Altitudo templi salomonis cum suis ambulatorijs tantu viginti cubitoꝝ sedij catholicoꝝ portores.

Passio superior. lxx. cubi-
toꝝ in altitudine.

Ambulatoriu
superius vij cubitoꝝ

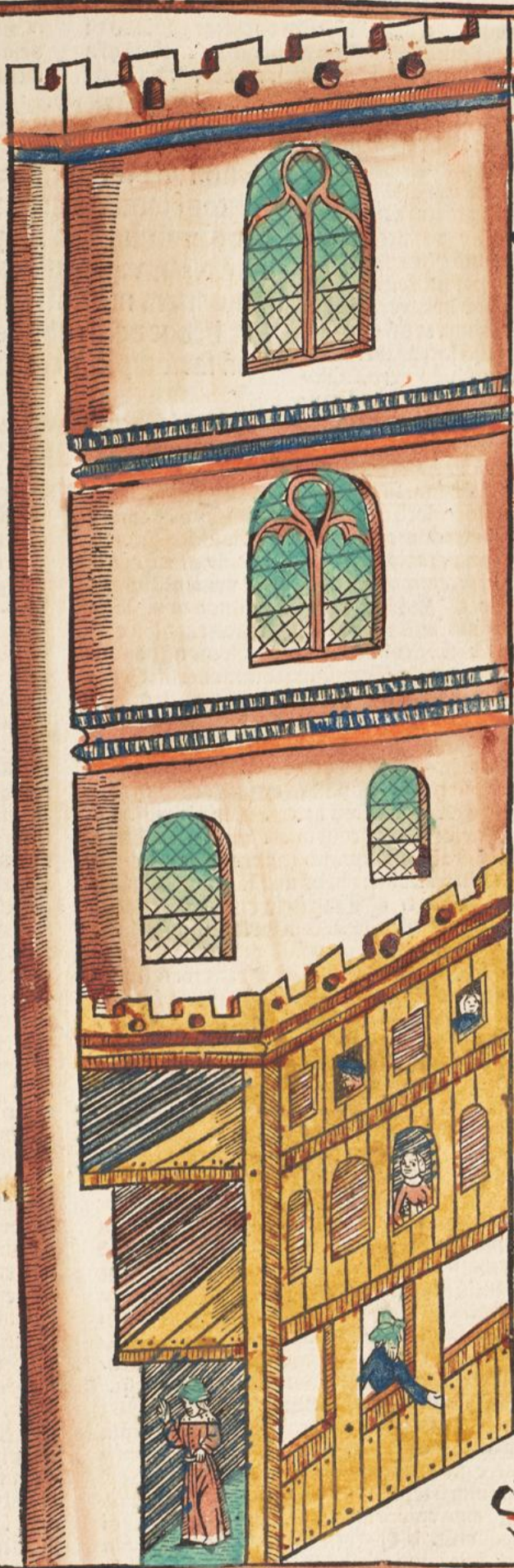
Passio secunda xxx.
cubitoꝝ in altitudine

Ambulatoriu
mediu sex cubitoꝝ

Passio inferior triginta cu-
bitos in altitudine.

Ambulatoriu
inferius v. cubitoꝝ

Hebrei dicunt fuisse appendicia in inferiori parte templi quotoꝝ in fectis erant v. cubitoꝝ in altitudine et latitudine x. v. cubitoꝝ in latitudine et v. cubitoꝝ in altitudine. Suprad vero v. in altitudine et v. in latitudine. ppter restrictione muri in duabus mansombꝝ.

Rebus q̄ z hierlm: p̄culcata inter p̄tat. hierlm visio pacis. in q̄ dū ornā gētilis regnat ieb̄ dicit. tū dauid i ea locū holocausti emittit: z salomon edificat tēplū dñi hierlm vocat: qz gētilitas diuini cultus nescia cōculcat z illudif a demonib: sed cū eā grā p̄ditōris resperit: pacis in se locū inuenit z nomē. vñ: Bti paci

Dat. 5. a

fici: qm̄ filij dei vocabunt. Cū ḡ ornā in hac ciuitate regnaret iebus vocabatur. Sz cū locū aree cū hostib: z tribulis dauid regi v̄deret: nomē hierlm accepit: qz p̄stēs i sua obstinacia gētilitas conculcabat q̄si vilis z abiecta a malignis spiritib: Porro cū oia v̄dere z vero regi offerre didicit: nō vltra p̄culcati a demonib: v̄ vitijs potuit: sz interne pacis quā cū p̄ditore suo haberet cōpos efsecta ē. Que p̄parauerat dō zc. Parauerat enī dō psallēdo: parauerūt aliū p̄p̄he vaticinādo locū dño vero. s. salomoni i q̄ domū edificaret: qz corda auditoꝝ fide iustituerūt: monētes vt incarnatū dei filiū fideli deuotione suscipent. vñ: Leuate oculos v̄ros z videte regiones: qz albe sūt iā ad messē: z q̄ metit mercedē accipit: z p̄gregat fructū i vitā etnā: vt q̄ seminat sil' gaudeat z q̄ metit. Quasi leuate oculos v̄ros z videte locū q̄ parat' ē ad edificandā domū: z q̄ edificat docēdo mercedē accipit: et p̄gregat lapides p̄ciosos in vitā etnā. Et z q̄ parat locū edificat sil' gaudeat: z q̄ edificat. i. p̄p̄ha v̄turū p̄dicēs: z ap̄ls p̄dicās dñm venientē vna sil' mercede potiant. a ¶ In lōgitudine. Lōgitudine dom' lōganimitatem ecclie significat: q̄ patient' aduersa tolerat donec ad patriā pueniat. Dec est. lx. cubi. qz senarius p̄fectionē bonorū operū significat: qz debem' p̄ lōganimitatē ita aduersa tolerare: vt p̄ bona opa p̄missas patriā mereamur intrare. b ¶ Viginti cubitos. Prop' gēminā charitatē distātiā q̄ deū diligim' z primū. c ¶ In latitudine. Latitudo charitatē significat q̄ dilatato sinu mētis amicos i deo z inimicos diligit. p̄p̄ deū: donec ad pacē p̄uersis: vel funditus extinet: cū solis amicis gaudeat in dño. ¶ Be. Notādū qz. xxx. cubiti altitudis nō vsqz ad tectū tēpli: sz vsqz ad cenaculū inferi' p̄tingebāt. Ap̄te enī in Para. sc̄ptū ē q̄ altitudo. xxx. cubitoꝝ erat: de cui' rei sacramētis apti' i se q̄nti tractabūt: vbi ad mediū cenaculū z tertii lectiōis ordo puenit. d ¶ Triginta cu. Prop' fidem trinitatis: in cuius visione cūcta desideria spel n̄re suspēdant. Singuli numeri p. r. multiplicant: qz p̄ fidē z custodiā leg' patētia salubriter exerceat: charitas virilit' ardescit: z spes sublimiter ad eterna rapit. e ¶ In altitudine. Altitudo significat sp̄ retributiōis future: p̄ q̄ p̄spera vel aduersa p̄tenit: donec videat bona dñi in terra viuētū. f ¶ Portic' erat zc. De hac i Para. ita scriptū ē. Porticū dō an frontē q̄ tēdebat i lōgū iux' mēsurā latitudis cubitoꝝ. xx. Patet ḡ qz portic' ista ad oriētālē tēpli p̄te facta ē. Tēplū ei' dñuz ad oriētē erat sic et tabernaculū: habebatqz ostiū ab oriēte p̄ ostiū tēpli iuxta Iosephū: ita vt sol eq̄noctial' oriēs direct' radiōꝝ lineis p̄ ostia tria portic' s. tēpli: z oraculi arcā testamēti p̄fuderet. ¶ Tēplū ecclēsiā figurat. portic' q̄ an tēplū p̄z lumē solis recipiebat illā ecclēsie p̄te q̄ dñi incarnationē p̄cessit: in q̄ patriarche z p̄p̄he oriētē iusticie solē p̄mi suscepit: z nascētū dño i carne viuēdo: p̄dicādo: nascēdo: z moriēdo testimoniū p̄buerūt. g ¶ Vigin ti cu. lon. Quia antiq̄ iusti in paciētia z lōganimitate expecta bāt: qm̄ incarnatus dñs euāgelij grām afferret: p̄missiones suas a lōge aspiciētes z salutātes. Equabat ergo porticus lōgitudine sua latitudinē tēpli: qz p̄ lōganimitatē mētis desiderabāt venire ad dilationē ecclēsie in charitate dei q̄ ē i x̄po iesu. ¶ Portic' hēbat. r. cubitos in latitudine: qz tales z si nōdū d̄ba vel mysteria euāgelij q̄ erāt p̄ x̄pm tradenda receperūt: p̄cepta tñ decalogi p̄fecta dilectiōe dilatati cordis seruauerūt. In prima frōte portic' s̄tere primi iusti abel. s. z enoch. In intimo ei' penetrati z q̄si p̄pe murū tēpli p̄cursor dñi symeon: anna z ceteri: q̄ z si natiuitatē eius videre meruerūt: tñ doctrinā ei' audire z sacra p̄cipe nequerūt. h ¶ Fenestras. Sc̄tos doctores q̄b' mēte excedētib' dō arcana celestij speciali' videre p̄cedit. Qui dū q̄ in occulto vidēt publice p̄dūt: q̄si suscepto lumine

Ios. 4. e

Nota

Ds. 26. d

2. Pa. 3. a

Iosephus

Nico. de lyra

solis fe/ cilius possit capi. Sciendū igit q̄ tēplū erat q̄dā dom' magna cui' lōgitudō p̄tēdebat ab oriēte i occidentē: z latitudo a meridie in aq̄lonē: sicut z tabernaculū qd fecit moyses: habebat aut' hec dom'. lx. cubitos in lōgitudine. z. xx. in latitudine intra parietes. et. c. et. xx. in altitudine: vt h̄. ij. Para. iij. z ido erat facta

erat facta ad modū turris q̄drate: cui' duo latera sibi opposita sunt lōgiora i triplo duob' alijs sibi oppositis. p̄pter q̄ hec domus aliqñ vocat' turris. put dictū fuit Gen. xxxv. Tectum dō desup erat planū fm modū domoꝝ palestine: z vltra planicie ascēdebat q̄dā clausura in circūitu p̄ modum p̄pugnaculoꝝ ad decorē z defensionē. In altitudine dō hui' dom' erāt tres māfiones. inferior p̄pe terrā q̄ erat deputata ad cultū diuinum: p̄pter qd de illa scriptura facit mentionē. in alijs autē duab' s. media z sup̄ma custodiebāt v̄tēilia vestes ministrōꝝ z cetera p̄ciosā p̄ tēplo necessaria: z ideo de illis duab' parua fit mentio. Inferior aut' fm longitudinē diuidebat in duas partes ineq̄les: quarū prima q̄ erat a parte orientali z in qua erat introitus tēpli habebat. xl. cubitos in lōgitudine: z dicebat' dom' exterior siue sanctū: in q̄ erat altare incēsi z mē

sa p̄positionis z cādelabra: alia aut' habebat. xx. cubitos p̄ quadrum: z dicebat' dom' interior vel sc̄m̄ctōꝝ siue oraculū: in q̄ erāt arca z cherubin z p̄pitiatorij: z diuidebant' iste due partes pariete intermedio in q̄ erat ostiū ad ingrediendū de vna ad aliā: parietes aut' hui' dom' erāt de lapidib' z a parte interiori opti tabulis cedrinis: z sup tabulas illas aureis laminis: z tectū eius vbi incipiebat māfio media a pte inferiori erat laq̄ atū: gallice labroisse: tabulis cedrinis sil' mō optis laminis aureis. Pavimentū dō fuit de pulchro marmore opto desup tabulis abiegnis fm trāslationē nostrā. Hebrei dō dicunt q̄ ille tabule erāt de buxo qd ē lignū durū z forte ne cito putrescerent ex humiditate terre: z opte erāt desup laminis aureis: ita q̄ māfio inferior tēpli q̄ erat deputata diuino cultui: erat coopta auro ex omi parte. Altitudo vero huius māfionis erat. xxx. cubito. vbiqz a pavimēto vsqz ad primū solarij: qd erat māfio media fm expōitores catholicos: fm hebreos dō domus interior que vocat' sc̄m̄sanctōꝝ habebat tm̄. xx. cubitos in altitudine vsqz ad primū solarium: ita q̄ altitudo ei' erat breuior. x. cubitis altitudine domus exterioris. Exterior vero erant tria de ambulatoria in circūitu tēpli corepōdentia trib' māfionibus p̄dictis: q̄ erāt ad decorē z ad tēpli defensionē ad modū p̄pugnaculoꝝ. Hebrei dō dicunt q̄ non erant de ambulatoria: sed tres ordines appenditiōū q̄ erant domūcule circa tēplū. et idē dicit Iosephus q̄ erāt p̄ habitatione ministrōꝝ. vñ frequēter nominant' hic z in Eccl. et Paral. i. domus laterales fm hebre. p̄pter qd non erāt in parte oriētali tēpli: quia ibi erat porticus: et erat quelibet altitudo. v. cubitoꝝ: ita q̄ inferior res erant immediate super terram: z sic illi tres ordines iuxta altitudinem muri ascendebant' p̄per. xv. cubitos. z in. xv. cubitis superioribus de altitudine māfionis inferioris remanentibus erant fenestre ad illuminationem tēpli. de altitudine vero sanctifanctōꝝ fm hoc remanebāt tm̄. v. cubiti superiores p̄ fenestris. in introitu dō tēpli erat porticus. xx. cubitoꝝ: lōgi. fm mensurā latitudinis tēpli. z latitu. x. cubi. quia tm̄ p̄tēdebat ante tēplū introitum. ista dō domus non potest figurari in plano: sed posui hic figurā fundamētū: z p̄ ea que dicta sunt possunt alia imaginari. His p̄missis accedamus ad litterā exponendā: Domus aut' zc. Dic describit' forma z modus edificij. z primo q̄tum ad tēplū z porticū. sc̄do q̄tum ad deambulatoria et dispositionem interiorum parietum: ibi: Et edificauit. tertio q̄tum ad distinctionem dom' exterioris z interioris: ibi: Edificauitqz. quarto q̄tum ad introitum z atrij: ibi: fecitqz zc. Circa primum describit' mensura tēpli z porticus. z patet lra ex p̄dictis vsqz ibi: a. ¶ Et triginta cubitos in altitudine. Hoc videt' cōtradicere ei qd dictū est q̄ tēplū in altitudine habebat. xxx. cubitos. Dicendū q̄ hic accipitur altitudo tēpli q̄tum ad māfionem inferiorē q̄ habebat. xxx. cubitos a pavimēto vsqz ad primū solarij: vt p̄dictum est: z sup illā māfionem erat alia media. xxx. cubitoꝝ: z sup illam tertia. lx. cubitoꝝ: z sic tota altitudo tēpli habebat. xxx. cubitos: prout habetur. ij. Paral. iij. Iosephus ostendit' dispositionem fenestrarum: ibi: b. ¶ Fecitqz in templo fenestras obliq̄s. Hic accipiuntur fenestre p̄o aperturis muri ad recipiendum lumen: que erant strictiores in exteriori superficie muri z latiores in interiori: vt lumen transiens magis diffunderetur intra domum: et sic linea transiens ab exteriori superficie ad interiorē non veniebat directe ad angulum relictū: sed oblique ad angulū obtusum: sicut apparet in fenestris ecclesiarum z edificiorum quoz muri sunt spiss.

Et edifica

solis fenestre cuncta templi penetralia replent. vñ obliq. i. int. la
tiores fuisse phibent. qz q in bar supne ptemplatiōis vl ad mo
mētū pcpit: mox sinū cordis amplī castigādo dilatat. 7 ad ma
iōza capessenda solerti exercitatioe pparat. a Et edificā
uit 7c. Hec tabulata in euāgelio vbi dñs tētat a diabolo: pin
nacula tēpli vocant. **J**acobū qz fratrez
dñi in pīnaculū tēpli. vñ ad pplm pōio.
naref leuātū eē legim. **U**trū autē mos
stuerit doctorib. vñ i tabulat. sedētes ad
turbā iseri. loqrent nūsqz legim. **H**ec
qz tria tabulata totidē fidelīū grad. pū
gatoz. i. pūtinētū 7 virgīnū signāt disti
ctōa altitudīne plessiōis: s3 societate fi
dei 7 vitā. oēs ad domū dñi pūtinētes:
7 sira mēte inherētes. **S**upmū g tabu
latū ceter. agustī. mediū supmo lati. i
simo angustā. **Q**uia altior plessiovirtu
tis altior ē debz tenere viā viuēdi. **Q**ui
em adnūciato cōlugio vgnitate dño
pserāt: mox oportet virginitate pdi
gnos ostēdāt: abstineāt ab ociosis ver
bis: ira: rira: detractōe: habitu ipudico:
comestatiōib. potatiōib. 7 hmōi: vigi
lijs sctis ofonib. lectiōib. elemosynis
7 hmōi vacēt. **U**t q future vite statū in
plessiōe tenēt: in q nō nubēt neqz nubē
tur: s3 sūt sic angeli in celo. **H**ui. qz sta
tū qstū mortalib. possibile ē: in pñu stu
deāt imitari. **A**nīmū dō amplior. ē latitudia: qz nō d: pūga
tio: vde oia q habes 7 da paupib. s3 si vis ad vitā ingredi ser
ua mādara: nō occides: nō adulterab 7c. **D**ediū locū tenēt cō
tinētēs: qstū virgīnū iseriōres: tantū pūgat. altiores: quoz
portio gloriosa edificabat eccliam pmitiua. **A**si multitudine cre
dētū erat cor. v. 7 a. v. 7c. **Q**uoz maximā ptemporis reliq. eē
cōple. **S**ci **S**tephani testā hīstoria: vbi fēmas eadē religio
ne pollētēs nō pūgues s3 viduas eoz appellat. **L**at. i. i.
luriculas: ne qd ēde facile ad iseriōza dēderet: qd **S**choe re
gi i samaria ptigisse legim: hec qdītana diuie ptectionis er
ga nos munimina designāt. **A**si imitit angelū dñs i circūitu
i. e. 7c. **A**scendit inqt cenaculū ochogias rex samarie: q se a do
mo dō sepauerat: sed p cācellos decidit. **Q**uia 7 si heretici vel
scismatici aliqua bone actiōis arcē pdescedere vident: qz tñ cō
pagē vnitar. ecclie nō habēt: qsi patētib. 7 nō solidis laterū pre
sidys ad vitiōz ifirma delabunt: dū diuio destituti auxilio pū
nacīe sue fastu intereūt. **L**atera. i. muros: vel cācellos: vl luri
culas: doctores i tabulat. sedētes: q ad circūstantē iseri. pplm
pōionant. vñ dñs. **P**redicāte sup tecta. **E**t salomon. **H**e
lius ē federe in angulo domatis: doma grece tectum latine.
Trabes. **B**e. **D**om. q tabulata portat pdicatorez: signī
ficāt: q dū sublimē 7 honorabile in ecclia dei tenēt locū iseriuo
res pdicatiōe sua ad infimo appetitu sustollunt: 7 ad celestia
dīderāda 7 sperāda suspēdūt: 7 itecedēdovt pūstāt adiuuāt.
Legim. at in **P**aral. q trabes tēpli sūt cetera ei. iteriora: au
ro vestite fuerūt. **Q**d ita factū ē: vt ille trabiū ptes q int. sūt in
tēplo aureis eēnt lamīs tecte: q for. parebāt nō deaurate s3 ce
dri spm formāqz ostēderēt: in q tñ imposta sibi tabulata gesta
bāt. **Q**d g extrinsec. eminebat: vitā sctoz q nob inotescit desi
gnat. **Q**d dō int. deauratū fulgebat: claritatez q in celesti pa
tria i aspectu creatoris sui gaudēt. **C**laritys trabiū aurea illis
tantū q tēmplū intrauerāt patebat: quia q magna sit altitudo
dulcedinis dei quā abscondit timentib. se: 7 pscit sperantibus
in se: illi soli nouerūt q regnū celeste meruerūt intrare: 7 tamē
nos vitā passioes doctrināqz sctoz cernētēs. i. in scripturis le
gentes ad hīfaciendū excitamur: 7 qsi in capitib. trabiū foris
apparentib. a terra subleuamur. **Q**uis em internā sctoz glo
ria pspicere nōdū valem: ex eo tñ qd exteri. videre valum: 7
sublimib. ecclie mēbris fidelit. adherem. **P**ossumus etiā hec
de sanctis adhuc in hac vita posit. intelligere: quoz puritatez
dilectiōis qua in secreto cordis corā dño refulgēt inaspicere ne
quimus: 7 tñ ex eis q loquēdo agēdo vl patiēdo foris ostēdūt
iuenim. salutis auxiliū. **T**rabes forinsec. **T**ante lon
gitudinis erat vt capita earū forinsecus pminērēt. **I**n infimo
ordine cubitoz septē: in medio sex: in supremo qnz vt in capit
bus earū tabulata cōponerent. nō muris tēpli infixa: s3 iux
ta muros trabibus q de muris extērāt superposita. **D**o
mus autem 7c. **H**ec ad illā ecclie partem: que post seculi
labores 7 certamina ad eterna premia meruit introduci pprie
pntinent. **N**ihil em inquinatum intrabit in illam ciuitatem.
Et malleus

Et edificauit. **P**ic pñr agit de dispositiōe deambu
latoziōz q erāt circa tēplū. 7 de solarijs q erāt in tēplo: 7 d dif
positiōe pietū iterū. 7 pmo de deambulatozijs cū d: **E**t edifica
uit sup 7c. **A**d cui. intellectū sciendū q fm expositores nros
ex trāsuerfo tēpli trāsibāt trabes i trib. loc. i. in trib. sūmitati
bus mansonū ita q trabes inferiores
portabāt pñm solarū: 7 medie scdm. et
tertie tectū domus qd desup erat pla
nū: vt dictū ē. **E**t trabes iste erāt ita lō
ge q trāsibāt extra murū exteri. i. vtro
qz latere tēpli: 7 sup illā pte trabiū q p
minebat exteri. erāt tabule fortes pte
se fm lōgitudinē tēpli: 7 sup illas tabu
las poterāt hoīes deambulare: 7 id dicit
hāt deambulatoziā: 7 i pte exteriori erat
qdā clausura pcedēs i altū ne ambulā
tes caderēt 7 ambulatoziā ista erāt ineq
lis latitudis quod dupl. poterat fieri.
Uno mō q trabes superiores eēnt lōgio
res medijs vno cubito: 7 sili. medie ise
riorib. sū aliq. dicit. **A**lij at dicit 7 me
li. vt vidēt: q qzuis trabes ea portan
tes eēnt eqlias lōgitudis: tñ mur. tēpli
a pte exteriori erat restrict. vno cubito
pl. in scdo deambulatoziō q i pmo. 7 sili.
in tertio q i scdo. 7 sic deambulatoziū pñ
mū habebat qnz cubitos latitudinē:
mediū dō sex: 7 supmū septē fm modū

figuratū i colūna iterū i margie exteriori: put. pē i plano figu
rari. **S**ciendū etiā q ista deambulatoziā vocant i lra tabulata et
latera: 7 pū lra ex dictis vsqz ibi: **T**rabes aut po. 7c.
Quia trabes vt dictū ē trāsibāt vltra murū exteri. **E**t
nō he. **I**stō nō re. er. ad trabes s3 istā expositionē: qz cū trāsī
rēt p mediū muri necrio ei inherēbāt: s3 refer. ad tabulas sup
trabes positas q sic erāt posite q nō iūgebant muro tēpli ime
diate tñ illd spaciū qd erat imediate iter muz 7 tablas erat ita
pūsi q hoīes ambulātes nō possēt ibi cadere nec pel hoīs itra
re. **S**3 ad qd dimitterēt tale spaciū iter tabulas 7 murū nō vl
def. **A**si qd alij dicit 7 meli. vt vidēt q p refer. ad cancellos
deambulatoziōz ipediētū casū ābulantiū a pte exteriori: et sic
distabat a muro tēpli fm lōgitudinē trab extra murū pdeūtē:
vt sic deambulatoziā haberēt latitudinē pueniētē. **S**cdm dō he
breos q nō ponūt ista deambulatoziā s3 appendicia seu domūcu
las laterales: vt pdictū ē. sic ē itelligēdū q iuxta muros tēpli i
pte exteriori erat vn. ordo appēditioz qz altitudo erat. v. cubi
toz: 7 cū mur. tēpli eleuaret a tra p. v. cubitos erat restrict. a
pte exteriori p vnū cubitū: 7 i spacio illi cubiti pminēt. erāt ca
pita trabiū vbi termīabāt fm. ordo appēditioz qstū ad altitu
dinē suā: 7 alia capita trabiū sustētabāt ab exteriori pte pietis
appēditioz. 7 iterū eleuato muro tēpli. v. cubit. mur. iterū tē
pli erat restrict. vno cubito vbi ponebāt capita trabiū appēdi
tioz medioz: et eodē mō d tertius appēditioz. 7 sic latitudo appē
ditioz erat cubi. vi. 7 latitudo ftioz septē. pp. maiore restri
ctiōē muri 7 tēpli i ascēdēdo: 7 sic tres ordines appēditioz a
scēdēbāt iuxta murū tēpli p. xv. cubitos: vt. s. dictū ē. 7 tecuz
supi. erat planū 7 portabat a pte exteriori p pietē exteriorē ap
pēditioz: sic figuratū ē i colūna pcedēti. 7 fm hāc intētiōē he
breoz sic expōat lra: **E**t edificauit sup parietē tēpli tabulata. i.
appēditia q sic noiant: eo q erāt d tabul. vt parietes min. spa
ciū occuparet: 7 dicit sup parietē tēpli: qz trabes tegētēs pri
mū tabulatū 7 mediū 7 tertū: erāt sup vnū cubitū. muri tēpli
vbi mur. i ascēdēdo erat sic retract. siue restrict. vt pdictū est.
Per circūitū tēpli 7 oraculi. i. exterior. dom. 7 iterior. ita q
ista appēditia erāt circa tēplū i trib. ptib. i. in duob. laterib.
tēpli: 7 i pte occidentali vbi erat oraculū. i pte dō orientali nō erāt
appēditia: qz ibi erat pontic. vt dictū ē. **E**t fec. lra. ē replicatio
eiūsdē: qz illa appēditia dicit latera qz erāt i laterib. tēpli. **T**a
bulatū qd subt. erat. v. cubi. habebat id est appēditū qd erat i
mediate sup trā erat min. medio i latitudie vno cubito: 7 me
diū supiori vno: qz retractio siue restrictio muri āpliabat me
diū 7 supi. vt pdictū ē: 7 fm h. trabes erāt itē qles: qz trabes i
terior. appēditij erāt breuiōres trabib. medijs vno cubito: et
trabes medijs mōzes trabib. supiorib. vno cubito. **T**rabes at
posuit i domo p circūitū forinsec. vt nō ihererēt mur. tēpli.
Iste sūt trabes de qb. dictū ē imediate q erāt posite sup murū
tēpli i pte exteriori: 7 sic qd nō itrabāt murū: 7 h ē qd vocat h:
nō iherere muro: s3 stabāt sup cubitos vbi mur. erat retract.
vt dictū est. **D**om. autē. **P**ic ponit mod. edificatiōis

nestras obliqs. **E**t edificauit su
p parietē tēpli tabulata p gyrū i
parietib. dom. p circūitū tēpli
7 oraculi: 7 fecit latera in circū
virgines.
Tabulatū qd subt. erat. qnz
a p. pūtinētes.
cubitos habebat latitudis: 7 me
diū tabulatū sex cubitoz latitu
a. t. cōiugati.
dimis: 7 tertū tabulatū septē ha
bēs cubitos latitudis. **T**rabes b
āt posuit i domo p circūitū forin
sec. vt nō ihererēt mur. tēpli. **D**o s
mus at cū edificaret. d lapidib.

Et malleus

Et malleus et securus. Quia hic tūdimur aduersitatibus et disciplina veritate exercemur: ut illic iuxta meritū locis pgruis disponamur: et castigatio cessante: solo amoris glutino quod adinuicē copulemur: vno impleti spiritu pfūdāmur. Sed quis dicat: Hic vir pfectus in generationibus suis: et beatus immaculatus in via et huiusmodi.

Nullus de pfectis sine macula huius vite incedere potest. Non est enim qui faciat bonum et non peccet. Sed sicut huius temporis modum pfecti et immaculati vocantur: quod tunc vere pfecti sunt: cum nexibus corporis absoluti ad immortalitatem domini decorē puenierit. b. Ostium late. Be. Quidam hunc locum male intelligentes putant ostium templi a meridie fuisse: non attendentes: quod si scriptura hec significare voluisset. non ita diceret: Ostium lateris mediū in pariete erat domus dextere. Sed ita et habebat ostium domus ad meridiem nunc aut aliud significat. Partem namque domus dextere latē templi meridianum dicit: in cuius parte orientali ostium erat in ipso angulo factum iuxta terram in quod introeuntes statim ad altiora gradatim ascendebat: habentes viam et ascensum per parietem interiora donec tali itinere ad mediū cenaculum: et a medio pueniret ad tertium. Et quis scriptura non dicat creberrimas habere a meridie fenestras: quoniam luce certum et sine offensione iter ageret: qui locum ppe ad corpus domini respicit quod de regine suspit. Ostium enim lateris mediū in parte erat domus dextere: quod vniuersum militum lancea latere eius aperit: de pstrum autem latus a milite apertum sancta credit ecclesia. Apertum autem dicit euangelista: quasi ostium mediū lateris: per quod nobis iter ad celestia paderet. Denique ita subiūgit: Et continuo exiit sanguis et aqua. Aqua quod abluimur in baptismo: et sanguis qui psecramur in calice scito. Per hunc enim ostium est nobis ascensus in mediū cenaculum: et medio in tertium: quod per fidem et mysteria nostre redemptionis de patre ecclesie puerlatio ad requiem aiarum post mortem ascendimus: et de requie aiarum ad ueniente die iudicij ad immortalitatem corporis: ut in magna corporis et anime beatitudine ppetuo viuamus: per iter inuisibilem agebat: ita ut soli qui intrauerunt non essent quis per ipsum ostium etiam foris positi viderent: quod actus fidelium in hunc seculo et celebratioes sacramentorum etiam reprobi intueri possent. Sed arcana fidei et intime gratiarum dilectionis nullus nisi qui per hec ad celestia scādit domino duce agnoscat. Qui enim dicit se nosse deum et mandata eius: non custodit: mēdax est. Ostium templi me si quis introierit saluabit. Ostium porticus: sermo ppheticus: qui quasi recto calle ingrediētes ad ostium tabernaculi pducebat: quia gratiam spiritus mundi erat redēptur p dīcabat. Tota ergo porticus factura fideles illi spiritus signat. Ostium vero in porticu doctores: qui ceteri luce vite ianuam intrādi ad deum padebant exprimit. Et huius vniuersum ostium ppe psonam in omnibus sanctis fide et dilectione veritatis.

1. Job. 2. a
Job. 14. a

Nota

a latē atque pfectē edificata ē: et malleus et securus et omne ferramentum non sunt audita in domo cui edificaretur. Ostium lateris mediū in pariete erat domus dextere: et per cochleam ascendebat in mediū cenaculum: et a medio in tertium. Et edificauit domum et posuit in ea. Texit quoque domum laquearibus cedrinis: et edificauit tabulatum super omnem domum quoniam cubitis altitudinis: et opuit domum lignis cedrinis. Et factus est sermo domini ad salomonem dicens:

quidne deficiam adluant. Sicut et huiusmodi locum intelligunt: sed ea distinctio quod in hac vita in crebra vel hostis ipacati tētamēta: vel nostre fragilitate obstacula pmo supne pietatis munere ne corruam defendimur. In illa vero vita supmū tēpli tectū cōscēdimus: ut nec velimus vltra peccare nec possumus: nec villo mortis dolore vel tentatis aduersarij metu afficiamur. De presentibus domini auxilijs quasi de lateribus tabulatoz dicit ipse dominus: Cum ipso sum in tribulatione: eripiam eam et glorificam eam. De futura autē gratia quod supna ciuitas illustrat: dicit ppheta: Auda hierlm do. et. vlt. sine tuos pacē et. Bene aut hoc tabulatum. v. cubitis altū est: quod in illa patria pntia diuine claritatis ita nos implet: ut visus: auditus: olfactus: gustus: tactus: non sibi nihil dulce habeat nisi diligere deum ex toto corde: tota anima: tota virtute: et primū tanquā nosipos. f. Tabulatum super domum do. Be. Hic supmum iupius domus tectū dicit tabulatum illud quod supmīs trabibus suprapositū erat. Non habebat templū culmē in supioribus sicut nec tabernaculum: sed erat egle: quod in palestina et egypto fiunt domus. Tabulatum autē et idem quod laqaria signat. i. eximios in resurrectione viros et singularem sanctitate ad ipm virtutis apicē puenientes. de quoz vno dicit: In natos mulierū non sur. maior Johāne bap. De cuius cōpare dicit: Ipse pcedet ante dnm in spiritu et virtute helie. Et edificauit

Nico. de lyra

Est autem ad dolationem lapidum que facta fuit in lapidinis et non in loco edificationis. et ideo sequitur: a. Et malleus et securus. Id est martellus scindens cum quo scilicet lapides. b. Non sunt audita in domo domini cui edificaret. quod est intelligendum de instrumentis ad dolationem lapidum pertinentibus: non autem de instrumentis pertinentibus ad coniunctionem et cementationem lapidum. Aliqui autem dicunt quod lapides illi incendebantur sanguine cuiusdam vermīs habente ad hoc virtutem: sicut lapis adamantinus scinditur sanguine hirci: et sic non erat ibi sonitus saltem notabilis. c. Ostium lateris mediū. Id est ostium quod erat in medio lateris templi. d. In pariete erat domus dextere. i. in pariete dextro templi. et hic erat paries meridionalis qui erat dexter egrediētibz de templo. Iosephus tamē dicit quod erat in angulo murti in parte orientali. e. Et per cochleam. Id est ascensus tortuosum qui gallice vocatur vitz. f. Ascendebant in medium cenaculum: et a medio in tertium. Id est in mediam mansionem templi et superiorem. g. Texit quoque domum laquearibus cedrinis. gallice lambrois. h. Et edificauit tabulatum super omnem domum quoniam cubitis altitudinis. istud erat tabulatum tertium. de quo supra dictum est: et isti quingz cubiti erant mensura clausure que erat in circumitu ne homines caderent: facte ad modum propugnaculorum que ascendebant in altum per quingz cubitos: exceptis locis ubi erant cancelli seu propugnacula ubi domines poterant se appodiare et respicere inferius. i. Et factus est sermo domini. post talem consummationem domus.

Et edificauit parietes

Vertical text in the right margin, partially cut off, containing various annotations and references.

significat: sed lapides vini sunt scilicet fortitudine fidei in vna ea...

Gal. 5. a

lis vestiebantur: nec omnino lapis apparere poterat in pariete. Oraculum autem in medio domus...

Dat. 19. d

Oraculum autem. Be. Oraculum ubi erat arca habebat vice nos cubitos in longitu. et lati. et alti. p. q. d. rum...

Typice

Nota

typus est pfectoꝝ q̄ carne adhuc in mūdo retēti: sed omni desiderio ad celestia suspēsi: velut incēso thure fumū ascendētē in scāscōꝝ emittit: q̄ supno amore flagratēs: crebris orationibꝝ...

q̄ q̄si in vicinia oraculi positi desert. infimis delectationibus ad solū regni celestis ingressus curā intēdūt. vñ i Baltari nō car/ nes victimarū: s̄ sola incēdebāt thymiata: q̄ tales non adhuc p̄ctā carnis et illecebras cogitationū i se mactare op̄ hñt: s̄ tm̄ orōnū et desiderioꝝ spūaliū adoramēta p̄ ignē interni amoris i...

Oraculum autem in medio domus a in interiori parte fecerat: ut p/ neret ibi arcā federis dñi. Por/ b a p̄ parietē cedrinū significat. q̄ oraculū. i. scāscōꝝ ab exteriori ede sepat ut p̄dictū ē. ro oraculū habebat viginti cubi/ tos lōgitudis: et viginti cubitos e latitudis: et viginti cubitos altitu/ dinis: et opuit illud atq̄ vestiuit e auro purissimo. S̄z et altare ve/ d o stuit cedro. Domū q̄z añ oracu/ lū opuit auro purissimo: et affixit p̄ceptū charitatē: vñ p̄missis eñe claritatē. f laminas clavis aureis. Nihilq̄ erat in tēplo qd̄ nō auro tegeret. Sed et totūz altare oraculi/ textit e s auro. Et fecit in oraculo duos f...

Sz et claudos fecit aureos: ita ut singli clavi fidos q̄nq̄genos appēderēt. Quinq̄genario enī signat remissio pctōꝝ: et spū/ scū grā: et reges et nā: q̄ q̄nq̄gesimū ē p̄s. p̄tētē et remissiois q̄nq̄gesimū añ iubile: q̄nq̄gesimo die post pascha spūscū ad veniēs p̄mittiā p̄secrauit eccliaz: et q̄nq̄genoz sicloꝝ erant sin/ guli clavi: q̄b̄ lamie auree affigebāt i parietibꝝ domꝝ dñi: quia vba celestia q̄b̄ i amore bonoz operū pficimꝝ et cōseruamur: veniā nob̄ p̄mittit pctōꝝ: et grāz scūspūs: et sabbatimū i futu/ ro eñ nū. Hi q̄dē sūt clavi dilectiois. Sūt alij clavi timoris q̄b̄ incipiētes illecebras vitioꝝ et voluptatē carnaliū mortificant: f̄mōes. s. dicit: q̄rū iñstitutiōe carnē crucifigere docemur. Sūt p̄p̄a: Dōfige clavis a timore tuo car. me. et. Qui rursum ad p̄se/ cutionē veniēs de clavis dilectiois ait: Vbi at adhe. deo et. f Nihilq̄z et. Nec in Para. pleniꝝ explicant: vbi porticū q̄ erat añ frōtē tēpli deaurata eē intrisecꝝ: et cencula auro tecta p̄hibent. Deaurata ē porticū añ tēplū: et p̄ces ve. te. deo p̄ cha/ ritatē placuēt. Deauratū ē tēplū: q̄ eadē charitas diffusa ē i cordibꝝ n̄ris p̄ spūscū q̄ dar̄ e nob̄. Deaurata ē domꝝ interior: q̄ i supna patria sola charitas regnat. Sz ibi eo veriꝝ et securi/ us q̄ p̄ns ip̄e de q̄ est charitas videt: ibi eo certiꝝ q̄ ip̄e media/ Sz tor dei et homi/

Aico. de lyra

rū picturarū erāt sculpte i tabulis illis: ut h̄. 7. Et lamina auree desup posite erāt sic facte: ut aptarent illis sculpturis. a Oraculū autē et. Dicit autē interior: ps: q̄ erat remoti/ or ab ingressu tēpli. b Porro ora. et. ut p̄z in descripti/ one superi posita. c Et. xx. cu. al. In h̄ differunt hebrei a n̄ris doctoribꝝ: q̄ hebrei dicūt q̄ tota altitudo oraculi vsq̄ ad solariū erat. xx. cubi. tm̄. N̄i dō dicūt q̄ isti. xx. cubiti erāt alti/ tudo parietē diuidētis oraculū a domo exteriori. et. x. cubiti de/ sup remanebāt apti: vt. s. dicitū ē. d Sz et alta. et. i. tabul/ cedrinis. et loq̄ h̄ de altari incēsi qd̄ erat intra tabernaculū. et erat interiꝝ de lapide et tectū desup de cedro et sup cedrū lami/ nis aureis optū: f̄m q̄ postea d̄: e Sz et totū et. et d̄: al/ tare oraculi: nō q̄ eēt itra oraculū qd̄ d̄: sc̄m̄scōꝝ: s̄ extra i do/ mo anteriori sic declaratū fuit pleniꝝ. Eyo. xxx. Sz p̄ tāto d̄: al/ tare oraculi: q̄ sumꝝ de ascēdēs itrabat oraculū p̄ apurā que erat sup parietē diuidētē oraculū et domū exteriorē: vt p̄dictū est. f Et se. Dic p̄n̄r agit de duobꝝ cherubin existētibꝝ itra oraculū: et altitudo cuiuslibet erat. x. cubi. et singule ale q̄nq̄ cu/ bi. et sic erāt positi i oraculo. Or ala vniꝝ p̄tēsa tāgebat parietē meridionalē oraculi: et alia ala attingebat ad mediū oraculi: et ala alterius silr p̄tēsa tāgebat parietē aq̄lonarē. et altera ala p̄tēsa in mediū oraculi tāgebat extremitatē ale alteriꝝ: et sic p/ Sz tensio ala

Tor dei et hominum quod solus primogenitus scius est secretorum velut arca testamētī sibi aspectū. Quod autem cenacula tecta sunt auro: ad idē respiciunt: sicut enī interior domus scōpō vitā et prospectu p̄ditōis signifi-
 30. f. cat. vñ: abscondes eos in absconditis vultus tui a conturbati homin. Ita cenacula in alto eandē vitā. i. in celis esse et nō in hoc mūdo.

Cherubi dicitur cogere datū est. **Be.** P̄nt p̄ duo cherubin duo testamētā figurari. Qui cherubin in oraculo sūt facti: qz in p̄silio diuine p̄uisionis nob̄ inaccessibili et incōph̄sibili an̄ sc̄la dispositū ē qñ et q̄līē q̄b̄ ve auctorib̄ sacra sc̄ptura p̄deref: Notādū sane qz moyses dñi tabnacuulū facēt. fēc̄ duos cherubin aureos q̄s

Nota

posuit in p̄titorio sup̄ arcā. Salomon aut addidit alios duos mltō maiore: q̄s in tēplo poneret: et s̄b̄ eoz̄ alis arcā in medio cū p̄titorio et cherubi p̄orib̄. In tabnaculo igitur f̄uēt duo cherubin: in tēplo quatuor. Et idē vtriq̄ significat: s̄z repetitū ē op̄ et angustū factū p̄ salomonē vt docēt: qz multiplicata p̄ incarnationē dñi eccl̄ia: latit̄ celestīū cūuū p̄deref̄ s̄blim̄ tas: q̄ sic p̄ditōr̄e de sua b̄tūdīe collaudat vt de n̄ra q̄z ereptiōe: et ad eandē b̄tūdīnē introductiōe p̄gaudeat. **Extēdit** enī alas ad inuicē sup̄ arcā: cū ad laudez saluator̄ referret bonū qd̄ acceper̄t. **Extēdūt** autē alas ad pietes oraculī. cū scōs etiā hoies secū vidē delectat̄: eosqz vult alaz sūmitatib̄ tāgūt: q̄s p̄ sortēs et imitatorēs fuisse in hac vita sue puritatis exultāt. **Duos** autē e q̄ pietes alis tāgūt: qz fideles vtriusqz pplī h̄z secū possessores aule celest̄: nō q̄ in illa patria sit d̄s̄ f̄ictio local̄ in vtrūqz pplī: s̄z qz maior sit festiuitas interne b̄tūdīis d̄ p̄sortio adunate frañitat̄. **In me. Be.** Manifestū ē ex p̄dict̄ q̄ cherubin in medio tēpli iterioris sūt positi q̄ sp̄ b̄tat̄ in cel. **Extēdebāt** alas q̄si ad volādū: qz sp̄ h̄nt̄ aīam ad obsequiū diuine volūtāt̄ patū. **Et** hō ala vna vni cherub tāgebāt parietē: et ala cherub sc̄dī alterz parietē ad illā charitat̄ adm̄strationē p̄tinet. quā nob̄ āgeli exhibent. **Et** altere ale in medio tēpli se p̄tēgebāt eā dilectionis gr̄az: q̄ se alēutrū cōplectūt̄ exp̄mit.

Extēdebāt et. **Extēdūt** aut cherubi ad vtrūqz parietē oraculī alas: qz letātes in celesti patria iustos vtriusqz pleb̄. **Extēdit** qz sue gl̄ie ad laudē creator̄ exītat̄: nec solū de illoz q̄s secū h̄nt̄ im̄ iustoz̄ felicitate letat̄: s̄z et n̄ri q̄ for̄ adhuc positi (d̄ p̄fūdīs ad dñz clamam̄) curā gerūt. vñ de eis in **Paral. sc̄ptū** ē: **Ipsi** aut stabāt erecti pedib̄ et facies eoz̄ v̄se erāt ad exteriorē domū. **Quia**. s̄. auiā vitat̄ in q̄ moȳ p̄diti positi sūt: nūq̄ aberrauef̄ et nos ab hui⁹ pegrinatiōis erūna ereptos ad suū desiderāt puenire p̄fortiū. **Sic** igitur pedib̄ stāt erecti. sic alas auro tectas ad oraculi parietes extēdūt vt facies h̄ant̄ v̄sas ad domū exteriorē: qz āgeli sic suā ppetuo inocētiā cōp̄uāt. sic de sc̄taz̄ aīaz b̄tūdīe in celis exultāt: vt eis etiā q̄l̄ in fr̄is adhuc pegrinari p̄spiciūt̄ op̄ ferre n̄ desināt: donec ad celestē p̄riā introductā. **Dēs** enī sūt adm̄stratorz̄ sp̄s: i misterīū missi. p̄t̄ eos q̄ hereditatē capiūt salutz̄. **Verfas** h̄nt̄ facies ad exteriorē domū: qz n̄ri (q̄ adhuc for̄ stam̄ nec re ip̄a s̄z spe salui facti sum⁹) sc̄ptoz̄ eoz̄ iā regnātes cū dño ip̄m̄qz laudātes curā gerūt salutz̄ iterpellātes p̄ nob̄. **Et** extēdit qz. **Circūdati** sūt auro: qz p̄claris scriptoz̄ suoz̄ opib̄ cōfirmata ē auctas testamētōz̄: manifestata aut p̄ orbē cognitiō ē diuinarū sc̄pturaz̄: vñ interna gl̄ia celestīū agminū. **Strūqz** enī cherubin: et āgelos. s̄. et testamētā significat. **Sculpunt** parietes totū: cū p̄mpto pollet̄ an̄io fideles ad faciendū q̄

a cherubi d̄ lignis oliuarū / decē cubitoz̄ altitudis. **Quiqz** cubitoz̄ ala cherub vna: et quinqz cubitoz̄ ala cherub altera: id ē decē cubitos habētes a sūmitate aly vni vsqz ad aly alteri sūmitatē. **Be** cē qz cubitoz̄ erat cherub sc̄dus in mēsurā pari: et op̄ vni erat in duob⁹ cherubin: id ē altitudinē habebat vni cherub decē cubitoz̄: et s̄l̄ cherub sc̄dus. **Posuit** cherubin in medio tēpli interioris. **Extēdebāt** autē alas suas cherubi: et tāgebāt ala vna pietē: et ala cherubi sc̄dī: tāgebāt pietē alterz. **Alē** autē alterē in media pte tēpli a p̄mortalī claritate s̄blimauit: dilectiōis se inuicē p̄tēgebāt. **Extēdūt** qz cherub in luce replēt. a **Extēdit**. s̄. eccl̄ie p̄p̄os quib̄ sup̄ fūdāmētū xp̄i local̄ tot⁹ orbis ambitū replēt: ceptūqz fidei edīficiūz̄ q̄tidie noua mēbroz̄ p̄gentē q̄si p̄ciōz̄ lapidū appositū rubi auro. **Et** oēs pietes tēpli p̄tē d̄e augmētare nō cessat. a **Extēdit** qz aliq̄ dat p̄ sp̄m̄ s̄mo sapīe: aliq̄ s̄mo sc̄e: aliq̄ fides: aliq̄ gr̄a sanitatū rē. **Charitas** qz gaudiū: pax longanitas rē. celature sūt sc̄ptaz̄ mēriū.

Circūdatus sc̄lpsit varijs celaturz̄. **Extēdit** qz sue gl̄ie ad laudē creator̄ exītat̄: nec solū de illoz q̄s secū h̄nt̄ im̄ iustoz̄ felicitate letat̄: s̄z et n̄ri q̄ for̄ adhuc positi (d̄ p̄fūdīs ad dñz clamam̄) curā gerūt. vñ de eis in **Paral. sc̄ptū** ē: **Ipsi** aut stabāt erecti pedib̄ et facies eoz̄ v̄se erāt ad exteriorē domū. **Quia**. s̄. auiā vitat̄ in q̄ moȳ p̄diti positi sūt: nūq̄ aberrauef̄ et nos ab hui⁹ pegrinatiōis erūna ereptos ad suū desiderāt puenire p̄fortiū. **Sic** igitur pedib̄ stāt erecti. sic alas auro tectas ad oraculi parietes extēdūt vt facies h̄ant̄ v̄sas ad domū exteriorē: qz āgeli sic suā ppetuo inocētiā cōp̄uāt. sic de sc̄taz̄ aīaz b̄tūdīe in celis exultāt: vt eis etiā q̄l̄ in fr̄is adhuc pegrinari p̄spiciūt̄ op̄ ferre n̄ desināt: donec ad celestē p̄riā introductā. **Dēs** enī sūt adm̄stratorz̄ sp̄s: i misterīū missi. p̄t̄ eos q̄ hereditatē capiūt salutz̄. **Verfas** h̄nt̄ facies ad exteriorē domū: qz n̄ri (q̄ adhuc for̄ stam̄ nec re ip̄a s̄z spe salui facti sum⁹) sc̄ptoz̄ eoz̄ iā regnātes cū dño ip̄m̄qz laudātes curā gerūt salutz̄ iterpellātes p̄ nob̄. **Et** extēdit qz. **Circūdati** sūt auro: qz p̄claris scriptoz̄ suoz̄ opib̄ cōfirmata ē auctas testamētōz̄: manifestata aut p̄ orbē cognitiō ē diuinarū sc̄pturaz̄: vñ interna gl̄ia celestīū agminū. **Strūqz** enī cherubin: et āgelos. s̄. et testamētā significat. **Sculpunt** parietes totū: cū p̄mpto pollet̄ an̄io fideles ad faciendū q̄

Nico. de lyra

Uentio alarū erat p̄m totam latitudinē oraculi. **In**ter istos autem duos cherubin sub alis eoz̄ erat arca testamētī et duo cherubin quos fecerat moyses. et bene poterat ibi capi cum vtriusqz cubitus: quia arca testamētī habebat in longitudine duos cubitos: et in altitudine cubitum et dimidium. **Spacium** autem inter duos cherubin erat fere decē cubitoz̄: vt patz̄ ex p̄dictis: et ale eoz̄ distabāt a fra q̄si per octo cubitos vt patz̄ s̄l̄ ex p̄dictis et ex his patz̄ l̄ra vsqz ibi: **Et** extēdit qz. rē. i. lamis aureis. duo hō cherubin q̄s fecit moyses erāt toti d̄ auro: qz erāt valde parui respectu istoꝝ. **Forma** autē arce testamētī et duoz̄ cherubin q̄s fecit moyses descripta fuit **Exo. xxxv.** **Et** ex h̄ intelligi p̄t forma duoz̄ cherubi q̄s fecit salomō: qz eiusdē forme f̄uēt s̄z maiorez. **Et** oēs pa. **Dic** reuertit ad descriptiōē parietū tēpli et pauimētī: et

2. para. 3. c

D

o. iij * patz̄ l̄ra

Et paratu cor meum de paratu cor meum... Et paratu cor meum de paratu cor meum...

Et paratu cor meum de paratu cor meum... Et paratu cor meum de paratu cor meum...

Job. 13. d

Ep. 4. a

Et paratu cor meum de paratu cor meum... Et paratu cor meum de paratu cor meum...

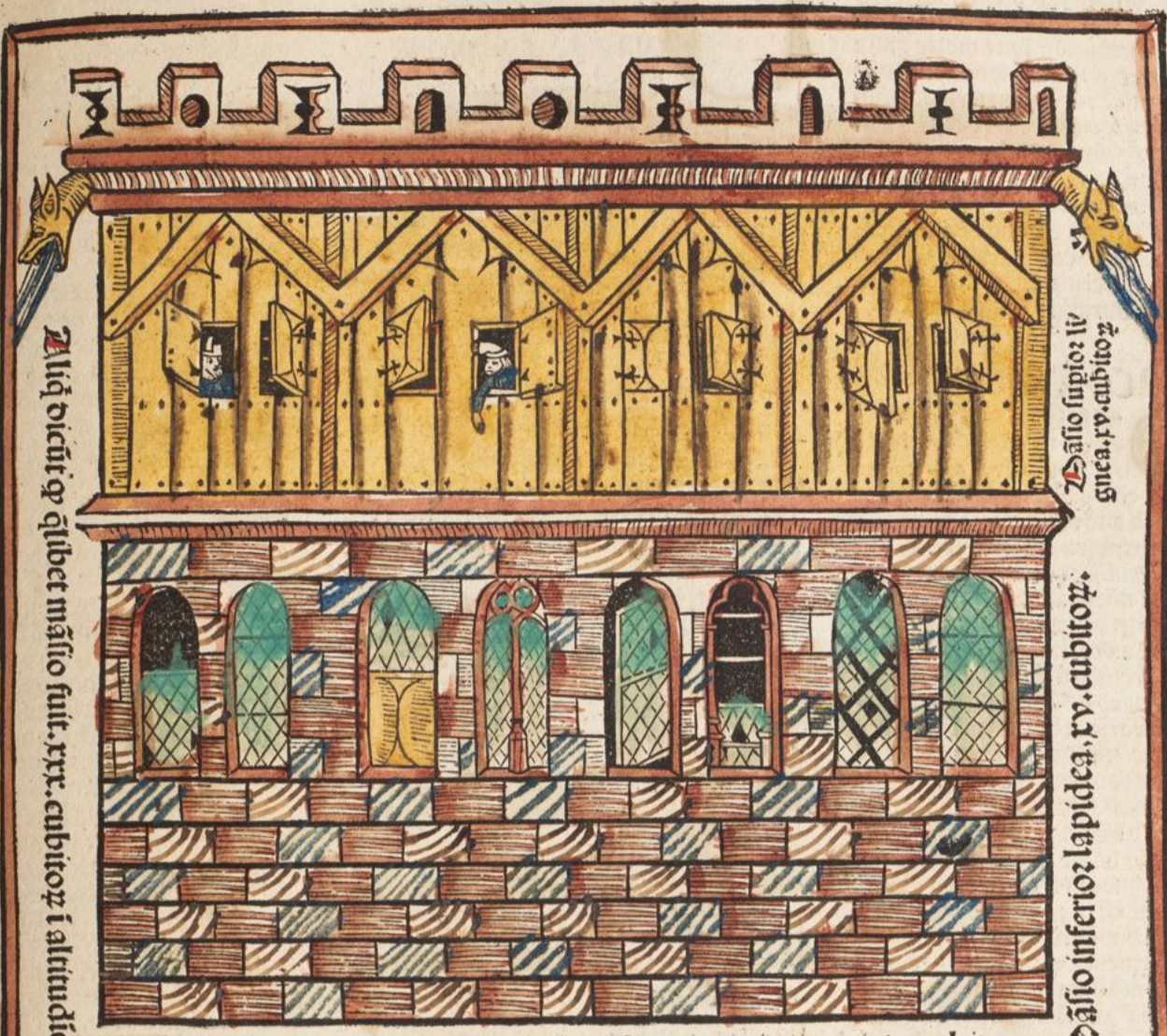
sculptam: cum angelica in terris vita... sculptam: cum angelica in terris vita...

Et hec oia sunt aureis laminis optata... Et hec oia sunt aureis laminis optata...

Mobis qz q adhuc futuri eram... Mobis qz q adhuc futuri eram...

Nico. de lyra... Nico. de lyra...

Vertical text in the right margin, likely commentary or glosses.

Aliq dicit q qubet māsio fuit. xxx. cubitoꝝ i altitudine

Māsio superior lv gnea. xv. cubitoꝝ

Māsio inferior lapidea. xv. cubitoꝝ.

Aspectus saltus libani fm latitudinē frontis quinquaginta cubitoꝝ.

*Longitudo domus saltus libani fm tribus ordinibꝝ columnarꝝ
metales ceteris cubitoꝝ cū tribus ordinibꝝ columnarꝝ*

Surrectiois ia i litore monstrat: cu pdicatores indeis r gentib' pba fidei comittur: r vtriusq' ppli electos in vna bntudis ar/ ce colligat. a Coluna dextera. Dextera coluna doctores pmitiue eccle significat. scda eos q ad pdicadu gntib' missi sut. Del dextera significat eos q vtruzi carne dnm pphetao pdl/ perur. Scda illos q ia huc venisse r mu da redemisse testat. Sili vocabulo am be censent colune. Ana enim firmitas altera in robore dr. vt vna fidei r opis fortitudo cuctis inesse doctozib' mon/ straret: r nri tps inertia tacite notare tur: vbi se quidaz doctores sacerdotes r colunas dom' dei videri r vocari vo lunt: cu nihil in se firme fidei ad cotem nendas secl'i pompas r desiderada bo na inuisibilia nihil habeat roboris ad corrigendos: nihil in industrie saltē ad in/ telligendos eoz quib' plati sut errores. Fecit quoq'

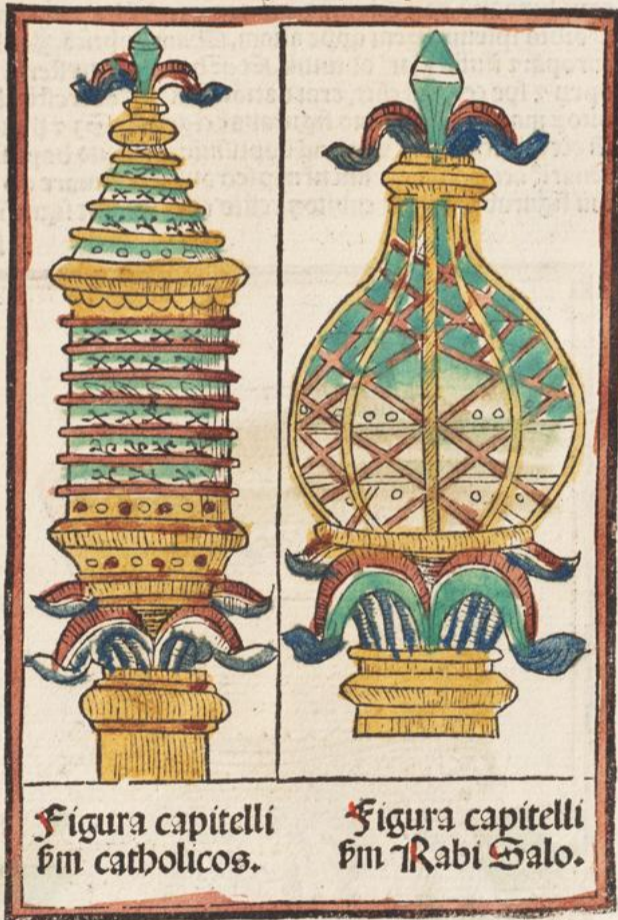
Et statuit duas colunas i portu a cu templi. Cuius statuisse colu b nam dextera: vocauit eam noie c firmi tas. iachin. Similiter erexit colunaz d secundam: r vocauit nome eius e in robore. booc. Et super capita columna rum opus in moduz lilij posuit. Perfectusq' est opus columna

Nico. de lyra

Et statuit duas colunas r iuxta muros qui clauderent latitudinē porticus: ita q' spaciuz qd erat an ostia tēpli erat mediū inter istas duas colunas. ideo sequit: Cuius statuisse colunā dextera. i. in pte dextera porticus. b Vocauit ea noie iachin. qd interpretat firmitas. d Sili erexit colunā secundā. i. in sinistra pte. e Et vocauit no. ei' booc. qd interpretat fortitudo. r dicit hebrei q p istas duas colum nas signabat firmitas r robur regni dauid. Cetera patet ex dictis. Quic aut expositioi vident aliq' p'ariari q sunt soluēda. u. Paral. iiii. dr. Malo granata qz. xl. r retiacula duo. Sic aut dr q erant. cc. ordies malo granatoz: r retiacula septena i vno r septena in altero capitulo. Dicēdū q' trāslatio nra i biblia nris cōit corrupta ē vitio scptoz. Q' tū ad p'mū pp' silitudinē dictionū: qz vbi. u. Paral. nra trāslatio hz. xl. malo granata. In heb. hf. cccc. malo granata. q' p'z ex h' qd erāt ibi. cc. ordies: et qlibet ord' hēbat duo malo granata. r pp' h. j. i isto ca. dr p modū recapitulatiōis. Et malo granata q' dringēta i duob' retiaculis: ita est in hebreo r in libris correctis nris. Q' tum p'o ad scdm dicēdū q' duo retiacula ibi accipiunt p' duob' ordinib' retia culoz. in qlibet tū ord'ine erāt. vij. retiacula: r sic nulla ē p'arietas ad pcedētia. Itē d'iere. vlt. a. vbi fit mētio de istis colūnis dr: Et su erūt malo granata nonaginta r sex dependētia in. c. retiaculis. scdm p'dicta hic erāt. cc. malo granata dependētia. sili de retiaculis dictū est q' erāt duo ordines retiaculoz: r in qlibet ord'ine septē retiacula tū. Q' tum ad p'mū dicēdū q' colūne sicut p'dictū est erāt posite iux ta murū portic' hinc r inde: ita q' capitellū iugebat parieti: vt dicit Ra. Sa. Et pp' hāc iūcturam aliq' malo granata nō poterāt videri ab aspicientib': r illa nō numerauit d'ieremias cū dicit q' erāt no/ naginta sex dependētia: r loquit de malo granat' vnus circūit' tū: qz q' tūoz residua de. c. occultabant mō p'dictio: qz tū fm p'itatē erāt. c. iō ibidē subdit d'iero. fm p'itatē hebraicā: Dia malo granata. c. scz su per capitellū qd ē intelligēdū d' vno circulo malo granatoz: r tot erāt in qlibet alioz triū circuloz: vt p'z ex supradict': r sic erāt. cc. malo/ nata dependētia: qz duo circuli erāt dependētū: vt p'dictū est. Q' tuz ad scdm de. c. retiacul' dicēdū: q' ibi trāslatio nra videt corrupta: ne scio tū qz vitio. In hebreo enim sic hf: d'iere. vlti. Fuerūt malo/ nata nonaginta sex dependētia. Dia malo granata. c. scz sup' capitellū: ita q' de retiacul' nō sit ibi mētio. P'ōt tū dicit fm trāslationē nras q' h' eēt bis septē retiacula vt dictū ē: tū varie r mltiplicit' erāt p'ora/ ta: ita q' talis varietas ad vnū cētēnariū in aliq' reducebat. Sciēdū tū q' aliq' doctores catholici r etiam hebrei aliē sentiūt de lōgitudine colunaz p'dictaz: dicētes q' qlibet habebat in lōgitudine decē r octo cubitos tū: cōputato etiā capitulo fm q' text' s. posit' videt dicere cū dr: Et finit duas colunas creas: decē r octo cubitoz altitudinis colunā vnā. Ad h' etiā inducūt q' si altitudo cuiuslibet colūne eēt xxx. cubitoz. excederet p'mū tabulatū tēpli: q' distabat a pauiētō xxx. cubit' tū: r ad illud qd. s. inductū ē de. ij. Paral. iij. d. vbi dicit' tur: An fores etiā tēpli duas colunas q' trigita r qnqz cubitos ha/ bebant altitudinis: dicit q' ibi altitudo vtriusqz colūne ponit simul iuncta: s' h' dictū videt esse p'tra textū r iplicare p'radictionē: qz fm eos qlibet habebat decē r octo cubitos altitudis. Si h' iungat vtra qz altitudo s' h' habent. xxxvi. cubiti r nō. xxxv. tū. Itē in l'ra dr: exp's se q' capitellū habebat. v. cubitos altitudinis: quib' remotis nō re/ manēt p' toto residuo colūne nisi. xiiij. cubiti lōgitudis. Itē dr in l'ra exp'sse q' linea. xij. cubitoz ambiebat colunā vnā: vt. s. declaratur est: ex quibus sequit q' linea mensurans longitudinē colūne capitel lo excepto n' excedebat lineā mēsuratē grossiciē ei' nisi i vno cubito tū: r hec forma colūne eēt valde idēces: tū oēs doctores tā hebrai/ ci q' latini

ci q' latini dicūt q' ille collūne erāt posite i porticu tēpli tū ad decorē: qz nō iuenit q' portaret aliqd pōd': Tū qz erāt itra pa rietes portic'. Tū qz i supiozi pte erat op' q' si lilij vt p'dictū ē qd nō ē op' dispositū ad aliqd portādū: s' solū ad decorē: et iō dicēdū sicut p'z: q' qlibet columna erat altitudinis. xxxv. cu/ bitoz. Ad illud quod obijciunt de textu s. posito: Decē r octo cubitoz altitudis colunā vnā. Dicēdū q' loquit de altitu/ dine stipit' tū: vt. s. dictū ē. Ad illud qd inducit de p'mo tabulatō tēpli. Dicēdū q' fm hebreos h' nullū ē incōueniēs: qz in pte tēpli anteriori nō erāt deambula/ toria. P'ōt etiā dicit q' nō sequit q' exce/ derēt p'mū tabulatū: qz portic' erāt inde/ cliui mōtis: r p' gradus ascēdebat in tē/ plum: r colūne iste erant in inferiori pte portic': ita q' terra erat ibi demissior qn/ qz cubitis q' pauiētū tēpli. Notādūz etiā q' Ra. Sa. r alij doctores hebrei h'nt aliā imaginatiōē totalit' d' ist' capi tellis. Dicūt em q' capitella ista erāt duo grossi pomelli super capita duarum co/ lumnarum magis lati q' alti: sicut solet fieri in summi/ tatib' cāpaniliū: r i latiori pte vtriusqz pomelli exterius erāt duo circūit' malo granatoz: vnus sup' ali' subter: et i qlibet circūitu cen tū malo granata: r qz duo malo granata faciūt vnū ordinē: vt p'dictū ē. iō ibi erant centū ordines malo granatoz i capitulo cuiuslibet colūne: r sic ducēti or/ dines i duab' colūnis: r in h' differt ista imaginatio a p' cedēti q' ponit ducētos ordies malo granatoz i qlibz colū na: vt p'dictū ē. In supiozi pte hui' pomelli erat op' q' si lilij: r a pede hui' opis descēdebat op' p' modū reti s factū descēdens

Hec est figura capitelli fm expositionem Ra. Sa. hebrei: lōgitudō r dispositio stipitis colūne r basis vt potest imaginari per supradicta.

Expositio huius l're r sequētis q' tuz ad istas colunas est eadē cū pcedēti. Nō miret aliq' si tū imorat' sū cir/ ca istas colunas: qz scptura in diuersis loc' loquit varie de ipis r cōtrarie vt p'ma facie videt: fm q' p'z p'dictaz r istā dissonātiā oportuit remoueri. P'eterea a pcedēti bus expositiozib' nō inueni aliqd scptū p' qd posset text' p' sequēter exponi. Itē qz nō solū expositioē latinoz: sed etiā hebreoz ponere volui: vt lector eligat qd sibi mag' placuerit: r videbitur expedire.

Fecit qz mare fusile. Beda. Hoc mare i figuraz baptismi factu est: q in remissionē pctōz emūdamur. Sacerdotes em̄ i eo la uabant: vt Paral. testat. Sacerdotes em̄ oēs electi vocant: q sunt mēb: a sumi sacerdotis iesu xpi. Recte aut hoc vas mare dicit i me moriā. s. maris rubri: in quo p̄us p̄ egyptioruz extinctionē: et populi dei liberationē baptismi forma p̄cessit.

1. Coz. 10. b Nō patres nostri oēs sub nube fuerunt et oēs mare trāsierūt: et om̄es in moyse baptigati sūt in nube et in mari. Sacramentū aut̄ baptismi et vite a nobis mundiciā querit in hoc seculo et vite eterne gliam pmittit in futuro. Qd̄ vtrūq̄ in mari eneo signat: cū esse decē cubitozū a labio vsqz ad labiū p̄hibet. Decem em̄ p̄ceptis in lege dñs om̄ia q̄ facere debemus exp̄ssit. Denario eque mercedē benefactoruz signauit: cū hūc in vinea laborantibus dandū esse p̄dixit.

Mat. 10. b **A**labio vsqz ad labiū. Quia a primo baptigato in nomine iesu christi vsqz ad vltimū q̄ in fine seculi crediturus et baptigandus est: om̄is si deliū choruz eandē veritatis viā ingredi/ et cōmunē debet sperare

a dño iusticie coronā. c **Quingz cubitoz.** Quia quicqd̄ visu/ auditu/ gustu/ odoratu/ tactuqz delinq̄mus: gratia dei nobis p̄ ablu- tionē viuifici fontis relaxat. Sed nō sufficit p̄teritoz remissio pecca- toz: nisi q̄s deinceps bonis studeat opib: alioqm̄ diabolus q̄ exierat de hoīe: si hūc a bonis opib: vacare viderit: multiplici redit: et fa- cit nouissima illi peiora p̄ozib. Nō subdit: **o** **Et resticula tri- ginta cu.** Disciplina celestiū p̄ceptoz q̄ a voluptatib: religamur.

Eccl. 4. c Nō funicul⁹ triplex difficile rūpit: qz observatio mādatorz q̄ in cor- dib⁹ electoz fide/ dilectioe/ spe supne retributiōis firmata ē: nullo pōt obstaculo dissolui. Resticula mare ambit/ cū sacramētū baptis- mi qd̄ accepim⁹/ p̄ijs opib⁹ munire studem⁹. Dec triginta cubitoz est. qn̄quies em̄ leni triginta faciūt. Senario aut̄ in q̄ dñs hoīez se- cit cū nō esset: et refecit cū perisset: bona opatio nostra figurat. Et sex p̄ qn̄qz multiplican̄t: vt ad triginta pueniāt: cū oēs corpis sensus diuinis subiūgant imperijs. **A**lter. Ter deni faciūt triginta: et gen⁹ humanū post diluuiū de p̄genie triū filioz noe: latitudinē to- ti orbis impleuit. Sem̄ qp̄pe asiam. Cham africā. Iaphet soboles europā: et insulas mar⁹ obtinuit. Et qz baptismi mysteriū cū executōe opez et spe celestiū cūct⁹ erat natiōib⁹ mīstrādū: resticula triginta cu- bitoz mare i q̄ baptismo figurabat cingebat. Sz et h̄ dicēdū q̄ dñs cū eet triginta ānozū venit ad baptismū: qm̄ suo baptismate qd̄ tri- cenari⁹ accepit: baptismū n̄m p̄secrauit: recte mare qd̄ n̄m baptis- mū figurabat triginta cubitoz restis circūibat: vt significaret dono **q̄ ba**

factū descēdēs vsqz ad inferiora malōgnata: tegēs ea q̄ si viderent p̄ mediū retis: et illud op⁹ reticulatuz a supiori parte vsqz ad inferiorē diuidebat lineis it̄medijs faciē- tib⁹ quasi septē portioēs q̄ dicunt septē retiacula. et ad hoc meli⁹ capiēdū describit̄ figura put̄ i plano potest figurari.

Agit̄ fm̄ istā imaginationem hebreoz pot̄ exponi lra a principio/ cuz dr: Duo qz capitella etc. et p̄z lra ex p̄dictis vsqz ibi: Et q̄si i modū retis etc. loq̄t̄ d̄ ope reticlato qd̄ opiebat a sumitate pomeli vsqz ad inferiora malōgnata. Se- ptena versuū retiacula i capitellato. qz illud op⁹ reticulatū in qlibet colūna erat distinctū septē portioib⁹: vt dicitur est. Et duos ordines p̄ circuitū retiacu- loz singuloz: qz in qlibet colūna retia- cula erat distincte ordinata in supiori p̄- te et inferiori. In supiori tñ pte erat stri-

ctioza: et inferi⁹ latioza fm̄ dilatationē pomelli cui erat sup- posita. Ideo subdit: Et tegeret capitella etc. vt supra. Erat in porticu cubitoz quattuor: scz columnę tantū occupabāt spaciū in porticu: quia sicut dicitur est linea duodecim cubi- toz ambiebat vnā colūnā: et p̄ cōsequēs linea diametra- liter trāsies p̄ spissitudinē colūne erat quattuor cubitoz: nisi q̄ amouēda est septima pars hui⁹ quaternarij: qz bec est cōclusio demonstrata in geometria q̄ circūferentiā cir- culi p̄tinet ter diametrū et eius septimā partē. Verbi gra- tia: si scz diameter est septē pedū: circūferentia est vigineti duoz pedū. Malōgnatorū aut̄ ductis ordines erant in circuitu capitelli secūdi: scilicet accepti cum primo: quia fm̄ istam expositionē in duobus capitellis duarū colūna- rū erant tñ malōgnata quadringenta: et p̄sequēs du- centi ordines malōgnatoruz: centū ordines in vnā colū- na: et cētū in altera. Et statuit duas colūnas.

Fecit qz mare fu. Sic p̄m describit̄ mare enedū qd̄ erat lauatoziū sacerdotū: cui⁹ p̄mo describit̄ latitudoi- cū dr: **o** **Decē cu.** et scdo altitudo cū dr: **c** **Quingz cu.** altitudo eius. s. ipsius maris: quia boues super q̄s erat positū nō computant̄ in hac altitudine. **o** **Et re- sticula:** id est funiculus. triginta cubitoz cinge- bat illud per circūitū: quia sicut dicitur est supra diame- ter circuli est tñ tertia pars circūferentia: et adhuc deficit septima pars diametri: sed scriptura non accipit sic preci- se. Linea p̄o diametraliter trāsies a labio in labiū erat **o** **Decē cubitoz**

Figura maris fm̄ Iosephum et doctores catholicos.

Figura maris fm̄ opinionē Rabi Salo.

Significat: quod denarium quadratum solidum facit. Decies enim decem centum faciunt: que figura iam quadrata sed adhuc plana. Verum ut in altitudine surgat et solida efficiat: multiplica centum per decem et fiunt mille. Quod numero stabilis et velut quadrata iustorum convicticia signat. Quocumque enim insertis quadratus stabit: sic animus electorum nulla tentatione a statu rectitudinis inclinatur. Et fecit bases decem etc. Multipharie multisque modis eadem nostre salutis sacramenta figurantur. Apostoli enim et apostolici viri sic per boues

lud p circuitu: et sculptura subter labii cubitibus ambiens mare. Duo ordinnes sculpturarum histriatarum erant boues. Equibus tres respiciebant ad aquilonem: et tres ad occidentem: et tres ad meridiem: et tres ad orientem: et mare super eos desuper erat: qui posteriora vniuersa intrinsecus

significat: quod denarium quadratum solidum facit. Decies enim decem centum faciunt: que figura iam quadrata sed adhuc plana. Verum ut in altitudine surgat et solida efficiat: multiplica centum per decem et fiunt mille. Quod numero stabilis et velut quadrata iustorum convicticia signat. Quocumque enim insertis quadratus stabit: sic animus electorum nulla tentatione a statu rectitudinis inclinatur. Et fecit bases decem etc. Multipharie multisque modis eadem nostre salutis sacramenta figurantur. Apostoli enim et apostolici viri sic per boues

Marco de lura

Decem cubitoz vt dictu est: et sic sequitur qd linea transiens per circumferentiam esset. xxx. cubitoz: et cum hoc contineret se partem partem diametri: sed scriptura illud omittit que non computat sic precise. Et scilicet subter labia. Circa illud decem cubitis non potest intelligi qd ista sculptura esset imediata sub labio quod erat superius per maris: quia ibi mare habebat. xxx. cubitos i circuitu. et idem dicunt doctores nisi quod mare illud i superiori parte erat latius: et descendendo restringebatur: ita qd i parte inferiori habebat tamen. x. cubitos i circuitu: et ibi erat sculptura in duobus ordinibus. Hebrei dicunt qd mare in superiori parte tribus cubitis per altitudinem erat rotundum: et i parte inferiori duobus cubitis erat quadratum: et quilibet latus unius quadrati habebat. x. cubitos. ita qd linea ambiens totum quadratum: erat. xl. cubitoz et per mare erat latius inferius quam superius: et in illa parte erat ista sculptura histriate. et idem dicitur: Et sculptura subter labium.

ter labii cubitibus ambiens mare. Duo ordinnes sculpturarum histriatarum erant boues. Equibus tres respiciebant ad aquilonem: et tres ad occidentem: et tres ad meridiem: et tres ad orientem: et mare super eos desuper erat: qui posteriora vniuersa intrinsecus

lud p circuitu: et sculptura subter labii cubitibus ambiens mare. Duo ordinnes sculpturarum histriatarum erant boues. Equibus tres respiciebant ad aquilonem: et tres ad occidentem: et tres ad meridiem: et tres ad orientem: et mare super eos desuper erat: qui posteriora vniuersa intrinsecus

lud p circuitu: et sculptura subter labii cubitibus ambiens mare. Duo ordinnes sculpturarum histriatarum erant boues. Equibus tres respiciebant ad aquilonem: et tres ad occidentem: et tres ad meridiem: et tres ad orientem: et mare super eos desuper erat: qui posteriora vniuersa intrinsecus

Cantarus

Marginal notes on the left side of the page, partially cut off.

ctā opatiōis vel mysteriū p̄dicatōis q̄ spūalis gr̄a ladiuare
 voluerit dicitur: q̄ subdit: q̄ tales erāt rote q̄les solēt i curru
 fieri. legim⁹ autē de sc̄tis: Curr⁹ dei decē milib⁹ mltiplex millia
 letatiū zc. Si ḡ bases lutez doctores sūt: q̄ lauacrū vite mini/
 strāt: z rote q̄terne basiū q̄ttuor euāgelia: axes rotaz q̄ bases
 gestāt: corda doctoz sūt: q̄ euāgelicē as/
 sidua p̄ceptis eos ab imis sustollūt:
 et velut immis̄is rotis axes a terra ba/
 sim altius subleuant. a **H**umeru/
 li. Beda. Qui rotē an̄positi ne ab aci/
 dilabi possent obsistebāt: p̄conia sunt
 ap̄paz q̄b⁹ euāgelica z aplica sc̄ptura
 ne cui legentiū in dubiū ventat confir/
 māt. q̄n̄ habem⁹ firmiorē p̄pheticūz
 p̄monē: cui b̄n̄facit⁹ attēdētēs zc. **A**n̄
 er̄t h̄c ait: Initiū euāgelij filiū dei:
 sic sc̄ptū ē in Esa. p̄pha. et **B**at̄he.
 p̄ at̄ totū factū ē vt adipleret sc̄ptura
 p̄phaz. b **L**ōera seinui. resp̄e.
Be. Quia ois sc̄ptura p̄phetica sibi ē
 p̄sentanea: sic vno spū cōdita. Quat/
 tuor autē fiere p̄ bases singulas hūme/
 ruli iūz. s̄ n̄uēz rotaz: nō q̄ q̄ttuor sint
 tm̄ libri: p̄pheticū: s̄ oia q̄ locuti sūt p/
 pbete q̄ttuor euāgelij testimoniū p̄e/
 buere: vt ex p̄sensu vtriusq̄ testamēti
 vna fides z dilectio x̄pi n̄ra oim cor/
 da firmaret. c **U**nū cubitū z di/
 m̄. **P**rop̄ p̄fectionē. s̄. opis z meri/
 tū contemplatiōis. Integer enim cu/
 bitus in luterē p̄fectionē actiōis bone/
 quā habebat ille d̄ q̄ dicitur ē. **M**ūd̄ cō/
 siderasti hūm̄ meū iob q̄ nō sit silis ei i
 trā: Est dō alē cubit⁹ diuīe visitiōis: q̄
 ex aliq̄ pte i hac vita fidelib⁹ dat. **A**n̄
 idez iob deuicto adūsario ait: **A**uditu
 aur̄ audiui te: nūc autē ocul⁹ me⁹ videt
 te. Ideo p̄ cubitū bone opatiōis q̄ in
 hac vita pōt p̄fici i sc̄tis: cubit⁹ incipit
 sup̄ne p̄tēplatiōis q̄ i futura vita p̄fici
 enda ē in elect. **D**ensura dō vni⁹ et
 dimidij cubiti nō luterib⁹ tm̄: s̄ z rotē
 eaz inerat z basib⁹. **A**n̄ seq̄: **U**na ro/
 ta habebat alti. cubi. vnum z semis. et
 paulo post. In sūmitate basis erat q̄/
 dā rotūditas vni⁹ z dimidij cubiti zc.
Lutez q̄ppe mēsiura erat vni⁹ cubiti z
 dimidij: qz ea fide i fonte vite lauamur
 vt p̄ opa iusticie ad vitā ingredi mere/
 amur: quīs sine pctō dū h̄ viuim⁹ esse
 nequim⁹. **I**psam dō celestē vite dulce/
 diuē gustare ex pte z diligere i hac vi/
 ta: perfecte autē videre nulla rōne vale/
 mus. **R**ote q̄z vno cubito et dimidij
 mensuran̄: qz sc̄ptura euāgelij q̄lī ē
 p̄fecti esse velint viuere debeāt: oñdit
 z spem eterne retributiōis. **I**psaz dō re/
 tributiōis q̄litate in futuro pandēdaz
 z donādā esse pmittit. **B**ases dō vni⁹
 habebāt cubitū z semissem amplitudi/
 nis in sūmitate sui vbi luterēs recipe/
 rent: qz doctores z mistri lauacrū: ope
 q̄ppe p̄fecti in hac vita fulserūt: s̄ luce
 p̄tēplatiōis ex pte fructi sunt. vñ: **E**x p̄
 te enī cognoscim⁹: et ex pte p̄phamus
 zc. d **M**edia in sc̄ptura q̄. zc.
 Dicit tabula sup̄iorē: q̄ sic alie q̄drata
 erat s̄ltz q̄ sculpta: z i sūmitate sui ha/
 bebāt rotūditatē vni⁹ z dimidij cubiti
 i q̄ luter ponebat. e **I**n hūc mo/
 dū. **B**e. Quare decē bases sint facte
 z totidē luterēs sup̄positi. s̄. dictū est.
Dō vna erat mensura sculpturaz p̄ silis oim basiū vel lu/
 terū: nō ea significatiōe factū ē q̄ eq̄lia possint esse oim meri/
 ta doctoz: s̄ qz eis ē vna fides euāgelij q̄ instruūt: vñ sacra/
 mentū baptisimi q̄ ablunt. vñ idēq̄ spūs q̄ oēs p̄serant: q̄
 uis habeāt diuerfas donatiōes in ipso spū q̄ diuidit singulis
 pot vult. f **Q**uadragea bathos ca. lu. vñ zc. **B**e.
 Quadragea

Quadragea magnā p̄fectionē significat: qz q̄ter deni faciūt q̄/
 dragita. decē at sūt p̄cepta q̄b⁹ n̄ra ois opatio p̄fixa ē i lege di.
Quattuor dō euāgelioz libri in quib⁹ p̄ disp̄sationē d̄nice in/
 carnatiōis celestis patrie nobis patefact⁹ est introit⁹. et qz oēs
 q̄ ad mysteriū baptisimi p̄tinent cū fide z sacramentis euāgelij
 fructū debent recte opatiōis ostendere. singuli luterēs in quibus holocausta la/
 uabant quadragea bathos capiebāt. **E**ratq̄ quattuor cubitoz. **B**e/
 da. **Q**o supradictū est: piterq̄ habebat
 vñū cubitū z dimidij. z vtrū ibi ampli/
 tudinē an altitudinē significaret nō ad/
 iecit: videt qz fundum ipsius luteris hu/
 ius esset amplitudinis: voluerit intelli/
 gi q̄ ex mensura basis in qua positus e/
 rat quisq̄ luter facillime coniici: quod
 ita describitur: **I**n sūmitate autez erat
 basis quedā rotūditas vni⁹ et dimi/
 dij cubiti: ita fabricata vt luter sup̄im/
 poni posset. **L**atitudo ergo fundi in lu/
 teribus vni⁹ erat cubiti z dimidij. **I**psa
 dō capacitas luterū quattuor habebat
 cubitos: sed vtrū in altitudine an in am/
 plitudine an in vtroq̄ dicat qui nouerit
Be. **P**ropter quattuor euangelia
 in quibus forma baptisimi. **U**el cardina/
 les virtutes quibus baptisimi debēt in/
 stitui. **U**el propter quattuor mundi pla/
 gas quibus baptisima ministratur.
Et cōstituit
Nico. de lyra
Lis basis a parte exteriori. a **E**t
 per quattuor partes. tabule superi/
 oris. b **Q**uali humeruli. s̄. colūne
 breues p̄dicte ad sustētandū luterem.
 c **O**s q̄z luteris. i. orificiū vasis im/
 politū sup̄ basem. d **I**ntrinsec⁹ e/
 rat. s̄. recuruatū seu replicatū. s̄. mō ecō/
 trario mari eneo: qz labiū mar̄ enei erat
 replicatū exteri⁹. vt supradictū est.
 e **E**t quod forinsecus appare/
 bat: id est apertura orificiū. f **U**nū
 cubiti erat zc. quia sicut dictum ē dia/
 meter illius rotūditatis erat vni⁹ cubi/
 titi. g **P**ariterq̄ habebat vñū
 cubitū z dimidij. scilicet in dia/
 metro fundi. vt predictum est. h **I**n
 angulis autem columnarum: id
 est in angulū tabule superioris q̄ termina/
 bant ad q̄ttuor colūnas existētēs in q̄/
 tuor angulū basis: in quib⁹ colūnis late/
 ra iungebant. i **E**t me. in sc̄ptura
 n̄a. i. latera basis q̄ erāt in colūnas p̄/
 dicitas. k **Q**uadrata n̄ ro. q̄d p̄z
 ex p̄dict. l **Q**uattuor q̄z ro. q̄ p̄
 q̄ttuor angulū. ba. erāt. in pte inferiori.
 m **L**oherebat si. sub. basim quia
 due rote existētes hinc z inde iūgeban/
 tur p̄ axem transeuntes sub basi. sicut ro/
 te curruū. n **U**na rota habebat
 altitudinis cubitū z dimidij. et p̄m hoc inaltabat basem p̄ dimidij
 cubitū z modicū plus. o **E**t axes
 earum. axis est illud quod infigitur in
 medio vtriusq̄ rote. p **E**t radij. q̄
 de medio rote recte procedunt ad circū/
 ferentiam. q **E**t canti: id est partes
 circumferentie que sunt inter radios.
 r **E**t modioli. **M**odiolus est illud
 quod est in medio rote habēs in medio
 foramen in quo ponitur axis. s **A**m
 plitudine autē basis erat quedā rotūditas. In ista
 erat foramen supradictum: in quo ponebatur fundus luteris.
 v **E**cit quoq̄z decem luterēs. ad ponendum super de/
 cem bases descriptas. x **Q**uadragea bathos capie/
 bat luter vñū. q̄ p̄m p̄dicta faciūt. xxxvii. sextarios z dimidij.
 t iij. * **D**are aut

nia fusilia. i. p fusione facta et nō p martellationē. t **I**n
 sūmitate autē basis erat quedā rotūditas. In ista
 erat foramen supradictum: in quo ponebatur fundus luteris.
 v **E**cit quoq̄z decem luterēs. ad ponendum super de/
 cem bases descriptas. x **Q**uadragea bathos capie/
 bat luter vñū. q̄ p̄m p̄dicta faciūt. xxxvii. sextarios z dimidij.
 t iij. * **D**are aut

E **S**a **C**onstituit decem bases etc. **Be.** **S**3 dexteram partem templi et sinistra non in ipso templo: sed ante templum dicit ad orientalem plagam. s. i. atrio interiori: quod sacerdotum proprie vocabatur. Quinque autem posuit ad dexteram partem templi propter iudeos: qui sole iusticie per doctrinam legum antiquam utebantur. Et quinque ad sinistram propter nos: qui ceco divitiis corde

Isa. 14. d adherebamus ei. Qui ait: Non sedem meam ad ailonem. q. d. in illis cordibus requiescere desidero: quia a luce vitatur et flamma diuine charitatis aliena esse considero.

b **C**abare autem posuit ad dexteram etc. **Be.** **da.** Et in hoc eodem atrio positum est ad orientem. **Q**ui autem ait: Ad dexteram partem templi: hoc est quod repetit dicens: ad meridiem. Ingressus tibi est atrium ab oriente primo diuertendus erat ad meridiem: ubi mare in ipso angulo stabat ad lauandum sacerdotum patrum.

Deinde pergressis intro occurrerunt luteri ad lauandas hostias ab utraque parte positi. Intra hos basis erat enea quinque cubitoz latitudinis: et triu cubitoz altitudinis. In qua stans salomon dedicabat templum. Deinde ultra pergressis occurrerunt altare holocausti contra meridiem atrii. Deinde porticus templi vel vestibulum in quo erant columnae erex circa ostium templi. **Q**ui mare posuit ad dexteram partem templi: significat nos per lauacrum baptismi ad celeste regnum (quod per dexteram figurabat) debere peruenire: Qui enim crediderit et baptizatus fuerit: saluus erit. **E**bi enim dextera simul et sinistra in bono accipiuntur: vel iudeam et gentilitatem: sicut in basibus dictum est: vel presentem ecclesie vitam et futuram: vel letam seculi et tristitiam: vel aliquid homini designat. **E**bi vero absolute in bono ponitur dextera: eterna sepe gaudia demonstrat. **Q**ui vero contra orientem posuit mare: ad eandem proprie significationem respicit: quia per lauacrum baptismi aperit nobis splendor interne claritatis. **Q**ui ad meridianum latus atrii significat fideles per acceptionem spiritus ad flagrantiam vere charitatis accendi. Feruor enim meridiani solis in scripturis: si significat ardorem dilectionis: et illustrationem spiritus sancti per quam eadem dilectio diffunditur in cordibus nostris.

Bar. 16. d

a **decem bases posuit: et constituit decem bases: quinque ad dextram partem templi: et quinque ad sinistram. Cabare autem posuit ad dexteram partem templi contra orientem ad meridiem.**

a **C**abare autem posuit ad dexteram partem templi contra orientem. i. in parte orientali atrii sacerdotum qui erat ante templum in gressu: mare enim non directe erat ante ingressum templi: sed declinabat ab eo versus meridiem. Cetera que non sunt hic exposita satis patent ex predictis secundum istam expositionem. **S**ed quoniam luteri dicitur ad B

erat ut lauarent ibi hostie cremate super altare ut predictum est. vas autem quod in superiori parte multo est strictius quam in medio et in parte inferiori non est aptum ad hoc quod ibi aliquid lauetur: sed magis in superiori parte debet esse latius et aptius: id predicta figura luteris non videtur rationabilis. **I**tem vas cuius labium est recuruatum interius: non est aptum ad hoc quod ibi immersa extrahantur liberet: quia illa recuruatio retinet ibi immersa: maxime quoniam officium est restrictum: ut

secundum istam opinionem dicitur. **I**tem secundum predictam figuram non videtur quod possit tantum capere quantum hic dicitur. s. quod draginta bathos. propter quod pono hic aliam expositionem secundum dicta hebreorum. **A**d cuius intellectum scilicet dicitur quod per eos altitudinem rote sub base erat unum cubitum et dimidium: et altitudo basis super rotas cubitum et dimidium: ita quod in tota altitudine erant tres cubiti: ut dicitur in 1a. **C**orpus autem basis quadratum erat habens quatuor cubitos in longitudine: et quatuor in latitudine: et unum cubitum in altitudine: et desuper erat quodam eleuatio circulari in medio quadrati/interius concava: habens dimidium cubitum in altitudine: et cubitum in latitudine: et intra illud circuli ponebatur fundus luteri: sicut mulieres portantes vinas super capita sua faciunt unum circulum de panno in quo situatur fundus luteri: et vocatur os basis: quia intra ipsum recipiebatur fundus luteri: et procedendo in altum dilatabatur: quanta esset illa dilatatio et altitudo luteri non habetur ex scriptura: sed oportet dicere quod tanta esset quod luter caperet quodraginta bathos: ut dicitur in 1a. prope quod quatuor angulos superioris tabule basis erant quatuor columnae: vel potius pedes sustentantes luterum: propter quod humeruli dicebantur. **S**ed igitur ista imaginationem exponenda est 1a: **E**t fecit decem bases etc. **a** exponat sicut

Jordanis

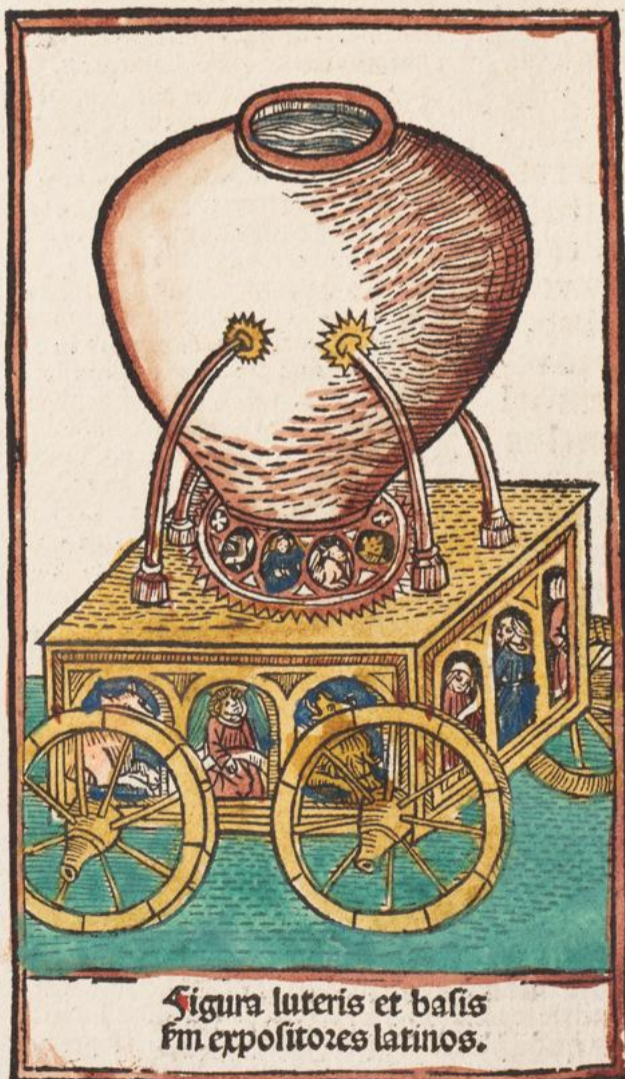

Figura luteris et basis secundum expositores Latinos.

Figura luteris et basis eius secundum hebreos expositores.

Jordanis. Beda. In q dñs noster baptizat est: eiusqz rince vndis aqz nobis elemētū in ablutionē pctōz cōuertit. Et qz oē fidelīa baptīsmā q dño psecrant in exēplū illi celebrat: q tpe scificauit aqz recte in regiōe iordanis vasa dom dñi sūt facta. Ad em alit vasa electōis z misericordie effimur/nisi ad baptīsmū ei respiciētes in tali flumie sa tagam abluī. Notādū aut qz nō tm i regiōe iordanis: sed z in cāpestri regiōe illi facta dicit eadē vasa: significās multiplicatiōē fidelīū q nō solū i iudea: s; z i oīz regiōnū erat latitudie futura: s; illud: Gaudebūt cāpi z oīa q in eis sūt. Et alibi: Ecce audiuim eā in effrata: in uenim eā in cā. silue. Audiuim em in effrata. i. in bethleē sacramēta dūca: qz pmissū legim dauid q erat ex eadē ciuitate: de fructu vtrū ei p p m in carne vē turū. Inuenim eā in cāpis silue: qz reuelatā latitudine gētū p orbē ipsi cog/ uim/ vidim/ picipes facti sumus: fuidit rex vasa dom dñi i cāpestri regiōe iordanis: qz pps baptīsmū salut d q vasa misericordie faceret: p totā mūdī latitudinē implebit. b Argillosa ter. Be. De q facte sūt forme ad fūdēda vasa scpture de q regulā bñ viuendi sumimus: qsi em argilla ignibus durata format vasa: cū nobis scptura regulā iusticie quā seqmur ondit: scdōiqz exēpla q igne passōis iuincibiles extiterūt: in oī bus sequēda p mōstrat: s; vasa in domo dñi piosa esse spicim: et q igne liqfa/ cū argille formas ingreditur: vt possit aptū vas ministerijs celestib effici: cuz salubriter hūiliat: z flāma diuine charitatis: vel hūane aduersitat emollit: vnam parz bñ opando itram: vt ad p mīa eoz bñ currēdo pueniam. c Fecit qz salomō. Beda. Supius dixit hīrā fecisse salomōi oīa vasa: nūc scptura subiūgit eadem fecisse salomōē. Salomō em fecit dictādo: hīrā operando. d Altare au. Be. Corda pfectoz sterne charitat z castitat luce coruscant: qru sublimitati significāde etiā loc puenit eius dē altar. Stabat añ ostiū scitātoz: vt in factura tabernaculi legi: qd sancti neglectis tpalū cupiditatib tota intētiōe celestia qrun: In vicino oraculi sūt. nō longe a velo q tēplū z sanctasancoruz dirimunt: qz corpe terrā incolūt: mēte puerfationē in celis habēt. Ab h altari ascēdit fum incensoz intra sanctasctoz vbi arca est recōdita: cū ofones scōz flāma charitat excitare ad celuz pueniūt: vbi xps ē in dextera dei. S; in h altari nō sanguis hostiaz: s; thymiamā tm icēdit: qz tales viri nō habēt opa carnis q in ara cordis dño mactent: s; solūmō lachrymarū z ofonis et vota p desiderio regni celest offerūt. Bed. Altare thymiamat moyses fecit/ habēs cubitū lōgitudinis: altēz latitudinis: z duos in altitudine. Magnū autē fuerit qd salomō fecit/ scptura nō dicit. Cōstat aut qz rātū nō fuit/ qntū illud holocausti: qz si viginti cubitoz in lōgitudine z latitudine factū esset totā tēplū latitudinē impleret. At tm angustū fuit qz mosaica scit cū ca alia q salomō fecit. Quāto igit exeri erat altare holocausti q incēdit: quātūqz genere oblatōis ac vilitate metalli ignobil: rātū qntitate mēsure z hostiaz frequentia pstabat. Quia nimitz plures audire delectat: Si vis ad vitā ingredi serua mandata: qz Si vis pfect esse vade z vēde oīa q habes z da pauperib. Altare holocausti illoz typū tenet q corz z aīaz p ignē amoris dño psecrāt. Perseuerātia hoz in bona opatiōe p lōgitudine altar: amplitudo in charitate dei z p mī p latitudinē: spes in expectatiōe diuine vifōis p altitudinē figurat. Quicqz libri moysi: qtuoz sūt euāgelice libertat: z cū ad itelligētiā atqz custodiā legi spūale illustrāte euāgelij gfa puenim: quaterquinos pficim: q numer sit in lōgitudine z latitudine cū electi doctē vtroqz testamēto: z pseuerātiā boni opis z hilaritatez pūat dilectōis. Idē altare decē cubitis erat altū: electoz vitā ppetuam denario significās. Un q in vinea magni patrifamilias laborat: denario remunerant. e Hēsam. Beda. Scptura dicit: Parasti in p s pectū meo mēsam. Panes

lam. Panes ppositōis sancti doctores: quoz opa nobis vel verba ad exemplū pposita in diuinis paginis q bene querit inuenit. Unde idem panes in Exodo. xij. fieri pcepti sunt pro pter apostolos. xij. per quos scptura noui testamenti est cōdita: z veter reuelata mysteria. Quoz nūero oēs doctores sūgnant: qz

Exo. 25. c

Mico. de lyra

exponat sicut prius vsqz ibi: Os quoqz luteris. In hebreo nō habet luteris: sed sic habet: Os quoqz eius. z fm hebreos li ei nō referē ad luterē: sed ad basem: cuius os dicebat circuli intra qd ponebat luteris fund: vt dictū est: Intrinsicus erat: quia nō erat in extremitatibus quadrati: sed in medio: In capitū similitate: z qd forinsecus apparebat vni cubiti erat totū rotundū. In hebreo nō habet capitū: s; pro tota ista lra sic habet in hebreo: Et desup p vni cubitū os ei rotundū: qz sup altitudinem que erat vnius cubiti vt dictū est: erat circulus qui vocabat os: vt dictū est habens dimidiū cubitū in altitudine. Pariterqz habebat vniū cubitū z dimidiū: s; in latitudine: qz tante quantitate erat diameter illius circuli: vt fundus luteris possit ibi rect pi. Cetera que sequuntur exponantur sic: prius vsqz ibi. Nam z humeruli illi quattuor p singulos angulos basis vni ex ipsa basi fusiles z cōiuncti erāt: qd sic intelligit: nō q erant fusi p se: sed postea apposti corpi basis: sed siml cū corpe ipius basis: ita q faciebāt vnum corpus cōtinuū: Et eodē mō dicunt hebrei de rotis ipius basis: q erant fuse cū ea in vno corpore continuo. z ex hoc sequit q non erant volubiles: nec basis per eas de loco ad locū poterat duci: sed erant ad decorem basis z ad in altandum eam a terra loco peduz. In summitate autem basis erat quedā rotunditas: id est quedam circularis eleuatio: vt dictum est. Vnius cubiti z dimidij scilicet qntū ad diametrum ad ponendum ibi luteris fundum. Habens celaturas suas/ variasqz sculpturas in parte exteriori per circū. Ex semetipsa: quia ille sculpture non erant per se fuse: et postea ibi apposite: sed magis erant fuse simul cum basi: vt p dictū est. Cetera autem exponantur sicut prius. Ad capient dum predicta facilius ponit figura luteris z basis eius fm expositores latinos communiter in columnis istis. a Fecit ergo hiram le. rē. Dic consequenter agit de quibusdam alijs vtensilibus ad templū pertinentibus in diuersis officijs: z hoc notatur qz dicitur: Fecit quoqz hiram lebetes: id est caldarias. Erant em ibi aliquę caldarie vbi ponebantur cineres amoti de altari holocaustoz: vt portarent extra ciuitatem ad locuz mundū: z aliquę ad decoquendū carnes aliquoz sacrificioz: vt habetur supra pmo libro ca. ij. b Et scutras. vasa sunt equalis amplitudinis in superiori z inferiori: vbi ponebantur carbones accepti de altari holocaustozum: vt portarent intra templū ad cremandū thymiamā super altare incensi. c Et amulas. id est fuscinulas: vt dicunt aliqui: s; nō videt vey: qz sic diceret de hamo mas. z haberet h. i pncipioz: z id dicit alij q sunt vasa vinarīa ad modū ampule facta qbus effundebat vinū libamētis sup altare holocausti. d Colūnas du. de qb diffuse. s. dictū ē. e Et funiculus. circulos cingētes capitella ad modū funiculoz. Cetera patet ex supradict vsqz ibi: f De aurichal. erat. qddā gen metalli ē sile auro i colore. g Sudit ea rex. i. salomō: qz fecit talia fieri: sic z. s. dictū ē i pncipio hui ca. Domū suā edifi. salomō rē. vel pōt referri ad hīrā q dicebat rex artificū ppter arē excellētiā. h In argil. terra. q ē apta ad faciēdū formas in qb metallā fundunt. i Altare aureū: id est altare incensi qd erat intra templū. k Et mensam sup quā ponerent panes rē. de quoz forma z dispositione z situ dictum fuit Exodi. xxv. et. xxx.

f 32. q. 2. c. gloria

Et cadelabra

2. Pa. 4. b

gnant: qz ipam doctrine formā quā a dño apli acceperunt se quunt. In verbis diez legim⁹ q fecit salomō mensas decem in templo: quicqz a sinistris: quinqz a dextris: q̄s ad vasa dñi portanda factas esse sciendū est: scz phialas: quas pariter factas scriptura refert: z thymiamateria in quib⁹ thymiamata /

templationi et dilectōi cōditoris adherēt: vt eo ministeriū sibi delegatū recte cōpleant: q̄ a volūtate dñi nunq̄ oculos auertunt. Aperiunt enī z claudunt ostia: sed cardinē nō deserunt: qz angeli z sancti siue in hac vita fidei: seu in illa specie fideles z electos suscipiāt: semp animū in radice interne dilectōis fixum tenent. An bñ ex auro cardines facti sūt: ppter fidem vel meritū pprie claritatis: vel quā habent in deū charitatis.

rent panes ppositionis aureaz: et candelabra aurea q̄nqz ad dexterā: z quinqz ad sinistrā: z oraculū ex auro puro: z quasi lilij flores: z lucernas desuper aureas. **a** Candelabrorum. **b** Doctores pleni vitalibus aquis.

b as / z forcipes aureos z hydrias **c** **a** Penitētie labor: passioqz tolerātie quib⁹ mortificānt mēbra eoz sup terram.

d z fuscinulas / z phialas / z mortariola / z thuribula de auro purissimo. **e** mo. Et cardines ostioz domus interioris sanctificatorz / z ostioz domus tēpli ex auro erāt. **f** Et profecit omne opus qd̄ faciebat salomon in domo dñi: z intulit q̄ sanctificauerat dauid pater suus: argentū z aurū z vasa: reposuitqz in thesauris dom⁹ dñi. **Ca. VIII**

Tunc congregati sunt omnes maiores natu israel cum principibus tribuz: z duces familiarū filioz israel ad regem salomonem in hierusalē: vt deferrerēt arcā federis dñi de ciuitate dauid: id ē d̄ sion. Cōuenit qz ad regē salomonez vniuersus

Tunc congregati sunt omnes maiores natu israel cum principibus tribuz: z duces familiarū filioz israel ad regem salomonem in hierusalē: vt deferrerēt arcā federis dñi de ciuitate dauid: id ē d̄ sion. Cōuenit qz ad regē salomonez vniuersus

Tunc congregati sunt omnes maiores natu israel cum principibus tribuz: z duces familiarū filioz israel ad regem salomonem in hierusalē: vt deferrerēt arcā federis dñi de ciuitate dauid: id ē d̄ sion. Cōuenit qz ad regē salomonez vniuersus

Dum status seculi gerit. facit quidē opus domus dñi: sed nodū pficit: qz corda electoz dñs vt bona operent inspirat z adiuuat: nullū tamē in hac vita cōmorantē absqz peccato esse tribuit. Nā qz future beatitudini reseruat. Perficit p̄o omne opus tēpli salomonis: z dedicationi aprū reddit: cū nos ter pacificū in die nouissima electos resurrectionis immortalitate glorificat: z eternum pdicit ad regnum. vnde templum septē annis edificatum: octauo aurē perfectum ac dedicatum est. Cui tempore cōuenit quod sequitur: z intulit que sanctificauerat zc. Sanctificauerat dauid pater salomonis argentum cum deus pater eloquentes gra sui spūs ad loquēdum verbum dei confortat. Sanctificat autē cū naturali ingenio pditos ad intelligēdam legem illuminat. Sanctificat etiā vasa cum omib⁹ ecclie filijs spiritus sancti gratiā largit. Hec sanctificata salomon infert in templū: cum dñs pacto in dicio doctoz z ceteroz fidelium cetū in gaudium celestis regni introduct. Reposuitqz in thesauris d. d. qz deos suos abscondit in abdito vul⁹ sui a conturbatōe hoīz. Vbi sūt thesauri i vna domo dñi: qz i vna ecclia sc̄i meritū distat. Et vna est p̄ria celestis: q̄uis i ea stella a stella differat i claritate. Ad vtrūqz dicit scribitoz p̄mioz d̄mōstrauit: cū ait: In domo p̄ris mei māsioes multe sunt.

Mico. de lyra

Mico. de lyra

Mico. de lyra

12. Pa. 5. a

12. Pa. 5. a

12. Pa. 5. a

Quod paulo post in eodē volumine subinfert: fecit salomō mensas: z sup eas panes ppositionis. vel plurale p singulari posuit more sc̄pturę: vel certe panes nouiter cocti illis mensis imponebant: vbi nocte illa seruaerēt operti: donec p̄mo mane ablati veteribus sup mensam ppositionis ponerent calidi. Hense decē a figura vnus nō discrepat. Nā s̄c vna mēsa duodecim panibus onusta: vnani mē scripturę qua pascimur concordiaz auctoritate apostolica munitam designat: ita decē mense legis z prophetarū eloquia denunciāt: que nobis fidelium exempla quasi p̄positorū i se vasozum domini claritātē et miracula pponūt. Hense sunt bis quine. Quine: quia lex tam quinqz libros q̄ quinqz etates seculi complectit: bis: quia post incarnationem domini vtriqz populo iudeo scz et gentili cōmittit: z qz plena figuris ostēdit: q̄ quondā iuxta literam intelligēda putabat. **Be. Si** cut mēse in typo scripturę ponunt: qz panē verbi ministrāt: z vasa ferūt ministeriū. i. instoz nobis actus in exēplū pponūt: ita p candelabra eadē figurat: qz lucē sapiētie errantib⁹ pfert. An salomō: Mandatū lucerna est: z lex lux. Candelabra q̄nqz a dextris: q̄nqz a sinistris. id ē qd̄. s̄. de mēsis. Oraculū vbi erat arca aditus patre celestis: vbi p̄s in dextra dei sedens paternoz vtriqz p̄sci arcanoz. Candelabra z oraculū qz eloquia dei ad habitationē supne ciuitatis aspectāt: vt ad eam p̄merendā nos accēdāt. Lucerne sūt viri sancti q̄ oleo spūs̄cti infusi: z ipsi igne dilectionis ardent in corde z p̄mis lucē sc̄ie p̄ferunt in lingua. Candelabra q̄ lucernas in sublime tollūt: sacra scriptura ē q̄ sanctorz p̄tutes z doctrinā sua lectione demōstrat. vñ de Johāne d̄: Ille erat lucerna ardens z lucēs. aut ita lucerne diuina sunt eloq̄a. vñ: Lucerna pedib⁹ meis verbū tuū. Candelabra lucernarū sancti sunt: q̄ corda z corpa ferendis dñi mādatis supponunt. Quisqz enī in nullo p̄p̄tā sequi curat voluntatē: verū q̄ scriptura dicat attēdit: eiusqz se subicere mādāt. Satagit z auscultare p̄missis: q̄si candelabrū aureū aureas gestat lucernas: et hoc tam fixa intentiōe: q̄ firmiter candelabrū ad supna erectū impositas sibi lucernas absqz motiōe seruat. Flores lilij amenitatē semp virentis terre viuentiū designāt. Bene hi flores in candelabro sūt: qz scriptura sp̄et terrenis ad appetēda celestia puocare pfuevit: z quō erectū candelabrū lucernas habet in capite z lilij flores: ita electi qui i scriptura p̄tinent erecto ad supna sensu bona celestia a dño querunt z p̄cipiunt.

Quasi lilij flo. Hoc videt dicere: qz sup̄ma ps candelabroz in modū repadi lilij erat deformata. Lucernas desuper aureas p qd̄ p̄tinet id qd̄ p̄tinet. i. vascula aurea in quib⁹ oleum lucebat designat. **b** Forcipes. Bed. id est emunctoria quib⁹ emūgebant lichini vt reparati meli⁹ lucerēt. **c** Hydrias. Hydrie p̄cordia sc̄oz signant: aqua sapiētie z vino cōpunctiōis repleta. **d** Fuscinulas. Fuscinule quibus carnes p̄parant p̄dicatores q̄ suis auditoribus cibū itelligētie administrāt: qz officiū est corp⁹ z sanguinē credētib⁹ distribuere: infidelibus abnegare. **e** Dom⁹ interioris. Beda. Ostia dom⁹ interioris angelica sunt ministeria: q̄ nobis de corpore egressis introitū vite celestis referāt. Ostia domus tēpli doctores sunt z sacerdotes: qui instruēdo: baptizādo: dñici corporis z sanguinis mysteria cōmunicādo. p̄ma nobis ecclie p̄sentis limina pandūt. Cardines vtrozqz ostiozuz sensus z corda sunt angeloz z sanctorz: quibus immobiliter cōtemplationi et

Tunc congregati sunt omnes maiores natu israel cum principibus tribuz: z duces familiarū filioz israel ad regem salomonem in hierusalē: vt deferrerēt arcā federis dñi de ciuitate dauid: id ē d̄ sion. Cōuenit qz ad regē salomonez vniuersus

Et forcipes aureos. Ad rescindendum partem lichinoz combūstā. **c** Et hydrias. in q̄b⁹ erat oleū p lucernis. **d** Et fuscinulas. ad extrahēdū d̄ lucernis si ibi aliqd̄ imūdicie d̄ lichinis cōbūstis cecidisset. **e** Et phialas. ad pondū vnguentū p inunctiōe regū z p̄rificū z vasoz q̄ erāt appli cāda ad cultū diuinū. **f** Et mortariola. ad terēdū spēs et radices vñ siebāt talia vngūta. **g** Et thuribula. in quibus cremabant thymiamata. **h** Et cardines ostioz zc. de quib⁹ ostijs. s̄. dictū est ca. vi. Illa em ps tēpli dicebat sc̄m̄sanctoz. z iō cardines ostiozū eius erant de preciosiori materia: q̄ ostiozū domus exterioz. Cetera patent. **Ca. VIII**

Tunc congregati sunt omnes maiores natu israel zc. Sic cōsequētē describit tēpli dedicatio. z primo ponit introductio arce. sc̄do signū diuine p̄sentie: ibi factū ē at. tertio salomōis orō / ibi: Setit aut salomō. q̄to post bñdictio z licētiatio / ibi: factū ē at. Circa p̄mū d̄: Tunc congregati sūt oēs maio. na. isrl zc. vt cū debita solēnitare dedicata rē tēplū z d̄ferret ibi arca dñi. iō s̄dit: **k** Et d̄ferret ar. se. zc. vbi adducta fuerat d̄ domo obededō vt h̄. s̄. ij. li. vi. ca.

Moraliter. **i** Tunc congregati sunt omnes maiores natu isrl zc. Sic agitur de portatiōe arce testamēti ad locū sibi paratū in templo intra sanctū sc̄oz: p qd̄ significat celus empyreū q̄ est locus beatorū sicut dictū fuit Exod. xxx. Dicitur etiā fuit ibidē q̄ p arcā figurata fuit btā virgo Maria: propter qd̄ p hanc arce deportatiōē figurata fuit hui⁹ virginis assumptio. Per maiores natu / duces et principes qui congregati fuerunt ad salomonē in arce deportatiōe: signantur angeli de diuersis ordib⁹ cū christo veniētes ad beate v̄ginis veneratiōem in ei⁹

In sanctis. Be. Dom. tēpli exior pegri. Ca. VIII nate ecclia sciatōz supne patrie celest' felicitate designat. Illa ta i sanctalcoz arca assūpta christi hūanitate itra velū regie ce lest' inducta. b Subter alas zc. Bed. Moyses fecit du os cherubin aureos q̄s posuit in p̄pitiatorio qd̄ erat sup arcā: salomō addidit duos maiores: sub q̄z aliis arcā nūc d̄z posuisse cū p̄pitiatorio z duob' cherubin p̄oribus. c Cūq̄z emi/

Nico. de lyra. In mense bethaniam. Ille ē mēsis septim' q̄ apud hebreos erat quasi totus festiuitas: sicut dictū fuit Leuit' xxiij. tamē festiuitas p̄ncipal' erat festū expiatiōis: qd̄ celebrabat de ima die illi' mēsis. b Et portauerūt arcā dñi z taber naculū federis. qd̄ fecit moyses: qz illud tabernaculū fuit re positū cū alijs vasis sacris in thesauris domus dñi. Aliquī autē libri habēt: Et portauerūt arcā dñi ad tabernaculū federis: q̄a p̄ imperitiā aliquoz correctoz positū ē ad. p. et. Nō em̄ arca tūc fuit portata

fuit portata ad tabernaculū federis: s̄z intra tēplū qd̄ fecerat sa lomō. c Et imolabāt oues zc. Hyperbole est: ad de potādū mltitudinē hostiaz. d Subter alas cherubin. Loquit de illis cherubin quos fecit salomon. habebāt em̄ de cē cubitos altitudinis: z in medio dom' sub aliis eoz se cōtin/ gētib' fuit arca posita sicut dictū fuit supra ca. vi. e Cūq̄z eminerēt vectes zc. Dicit Rab. sa. q̄ vectes trāsibāt p̄ la titudinez arce: ita q̄ lōgītudo arce erat inter vectes: sicut dictū fuit Exo. xxx. et sic capita vectiū erāt p̄tra cortinā p̄dē/ tem in ingressū sanctuarij: z aliquātulū eaz impellebāt: z sic apparebāt ibi sicut due māmille mulieris sub veste sua: et ad B̄ inducit illud Cant. i. d. Inter vbe ra mea cōmorabitur. Et p̄pter hoc sub/ ditur: Non apparebant vltra extrinsec/ cus: quia dicta cortina erat intermedia: z sic non apparebant corpora vectium: sed t̄m figura: sicut videt manus p̄ chi/ rotecā. Doctores autē nostri aliter ex/ ponūt dicentes q̄ licet vectes possent videri ab illis qui erāt prope ostiū san/ ctuarij: nō tamen ab illis qui erāt lō/ gius. Et hoc videt racionabilis dictū: quia in templo salomonis nō solus erat cortina media in tēplū z sanctūscōz: s̄z paries quā nō poterat vectibus sic im/ pellī: vt eoz capita exterius apparerēt. f In arca autē non erat aliud nisi due tabule lapidee. Contrariū videt dicere Ap̄ls ad Heb. ix. a. scz q̄ ibi cū tabulis erat virga aaron: z vna aurea habens manna. Ad hoc dicitur duplici. Vno modo q̄ sole tabule erāt ibi p̄ncipaliter: quia ad hoc solum fuit arca facta. Alia vō duo occasionaliter: scz virga ad repressionē rebellionis de sacerdotio: z vna aurea ad memoriaz cibi dati de celo. Alio modo q̄ virga et vna aurea nō erant intra arcaz: sed ex/ tra in scrinio ad hoc facto z in latere ar ce posito: sicut dictū fuit de libro in quo moyses legem scripserat Deut. xxxj.

g Factum est autē cū exissent sacerdotes de sanctuario zc. Sic cōsequēter ostendit signū diuine p̄sen/ tie cū dicit: h Nebula impleuit domū domini. Que erat signū diui ne p̄sentie: quia dñs frequēter legi ap paruisse moysi i nube. i Et nō po terant sacerdotes stare: p̄pter reue rentiā diuine p̄sentie se elongātes. Di cūt autē hic aliqui q̄ nebula ista nō erat obscura sed lucida: sicut nubes que iap/ paruit in transfiguratiōe dñi Matth. xvij. z ideo sacerdotes non poterāt mi/ nistrare propter excessuz claritatis quā non poterant sustinere: sed hoc nō consonat textui sequēti: vbi dicit: Domin' dixit vt habitare in nebula. In hebreo habet In caligine. Et z. ij. Paral. vi. a. dicit: Dñs pollicitus est/ vt habitaret in caligine: nisi dicit q̄ ista nebula in parte erat caliginosa: vtpote exterius: z in parte lucida: sicut dicit de nu be existente inter egyptios z filios isrl' Exo. xiiij. e. Et erat nu bes tenebrosa z illuminās noctem: tenebrosa egyptijs: z illu minās noctem hebreis: sicut plenius dicitur fuit ibidem: z hoc videt concordare ei: quod d̄z. ij. Paral. vij. a. Sed z oēs filij israel videbāt descendētē ignē z gl̄iam dñi sup domū.

* Dñs dixit nē in ei' assūptiōe. Hiero. i sermōe. Regim' q̄ sepe ad exe quitas z funera quozlibet sanctoruz angelos aduenisse z exe quis eoz obsequia p̄stitisse: necnō z eoz aias ad celū cū hym nis z cāticis deuulisse. Sequit: Et q̄nto mag' credēdū est ho dierna die militiā angeloz cū suis agmītib' obuiā aduenisse genitrici dei: eāq̄ ingēti lumie circūfulsisse: z vsq̄ ad thronuz olim aū mūdi p̄stitutiōez sibi patū cū laudib' z cātic' pduxisse. Sequit ibidē: Nec imerito credit q̄ ip̄e saluator oim p̄ se to tus festinus occurrit: eāq̄ secū in throno collocavit. * Stetit autem

Dozaliter

Propter nebulam. Impleuerat enim gloria domini domum domini. Tunc ait salomon: Dominus dixit ut habitaret in nebula. Edificans edificavi domum in habitaculum tuum: firmissimum solium tuum in sempiternum. Conuertitque rex faciem suam: et benedixit omni ecclesie israel. Omnis enim ecclesia israel stabat. Et ait salomon: Benedictus dominus deus israel qui locu-

72 pa. 6. a

71. q. 7. c. 2

72. Re. 7. b
5. 2. a

7 Deu. 16. b

72 Da. 6. d

tus est ore suo ad david patrem meum: et in manibus eius profecit: dicens: A die qua eduxi populum meum israel de egypto non elegi civitatem de universis tribubus israel ut edificaret domum et esset nomen meum ibi: sed elegi david ut esset super populum meum israel. Voluitque david pro meo edificare domum nomini domini dei israel: et ait dominus ad david patrem meum: Quia cogitasti in corde tuo edificare domum nomini meo bene fecisti: hoc ipsum mihi tractas. Verum tu non edificabis mihi domum: sed filius tuus qui egredietur de renibus tuis: ipse edificavit domum nomini meo. Confirmavit dominus sermonem suum quem locutus est: Stetitque pro david pro meo: et sedi super thronum israel sicut locutus est dominus: et edificavi domum nomini domini dei israel: et statui

ibi locum arce in qua sedet dominus: quod percussit cum patribus nostris qui egressi sunt de terra egypti. Stetit autem salomon ante altare domini in conspectu ecclesie israel: et expandit manus suas in celum: et ait: Domine deus israel non est sicut deus in celo desuper: et super terram deorsum: qui custodis pactum et misericordiam suis tuis: qui ambulant coram te in toto corde suo: qui custodisti servum tuum david patri meo qui locutus es ei. Ore locutus es et manibus profecisti: ut haec dies probat. Nunc igitur domine deus israel: serva famulum tuum david pro meo qui locutus es ei: dicens: Non auferet de te vir coram me: qui sedeat super thronum israel: ita tamen si custodierint filii tui viam suam: ut ambulent coram me: sicut tu ambulasti in conspectu meo. Et nunc domine deus israel firmetur

verba tua: qui locutus es seruo tuo david pro meo. Ergo ne putandum est quod vere deus habitet super terram: si enim celum et celi celorum te cape non possunt: quanto magis domus haec quam edificavi tibi: Sed respice ad orationem serui tui: et ad preces eius: domine deus meus. Audi hymnum et orationem quam servus tuus orat coram te hodie: ut sint oculi tui aperti super domum hanc nocte ac die: super domum de qua dixisti: Erit nomen meum ibi: ut exaudias orationem quam servus tuus orat ad te in loco isto: ut exaudias deprecationem sui tui et populi tui israel: quodcumque orauerit in loco isto: et exaudies in loco habitaculi tui in celo: et cum exaudierit: propitius eris. Si peccaverit homo in proximum suum: et habuerit aliquid iuramentum quod teneat astrictum: et venerit propter iuramentum coram altari tuo in domum tuam: tu exaudies in celo: et facies et iudicabis suos tuos: condemnans ipsius: et reddens viam suam super caput eius: iustificansque iustum: et retribuens ei secundum iusticiam suam. Si fugerit populus tuus israel inimicos suos: quia peccatorum eius tibi et ageres penitentiam: et confiteres nomini tuo: venerit et adoraverint et deprecati te fuerint in domo hac: exaudi in celo: et dimitte peccatum populi tui israel: et reduces eos in terram quam dedisti patribus eorum. Si clausus fuerit celum: et non pluerit propter peccata eorum: et orantes in loco isto penitentiam egerint nomini tuo: et a peccatis suis conversi fuerint propter afflictionem suam: exaudi eos in celo: et dimitte peccata servorum tuorum: et populi tui israel: et ostende eis viam bonam quam ambulaverunt: et da pluviam super terram quam dedisti populo tuo in possessionem. Si oborta fuerit in terra: aut pestilentia: aut corruptus aer: aut erugo: aut locusta:

¶ a ¶ Dominus dixit etc. Dicitur aliquid quod non invenitur nisi dicitur a deo verbo sed factum: quia pluries legitur apparuisse in nube: ut predictum est. potest etiam dici quod invenitur dictum verbo domini. Leviticus. xvi. d. Dixit dominus in nube apparebo super os oculum. Et sequenter ponitur gratiarum actio salomonis: eo quod videbat per signum divine presentie quod domus ab eo edificata erat deo accepta. ideo subditur: b ¶ Et ait salomon: Benedic etc. et patet infra versus ibi: c ¶ Et ait dominus ad david patrem meum etc. Et patet quod non oportet voluntate humana sed conforari diuine voluntati. David enim voluit edificare templum domino: et hoc commendat a deo: et tamen volebat quod ipse edificaret: sed filius eius. Cetera patet in infra. d ¶ Stetit autem salomon etc. Dicuntur ponitur oratio salomonis prius statum regni david. promittit tamen ipsi salomonis deuota dispositio: cum dicit: Stetit autem salomon ante altare. s. holocaustorum: quia ad altare incensum soli sacerdotum intrabat. e ¶ Et expandit manus suas in celo. Per hoc designat quod de bono a deo expectandum. scilicet de gratia salomonis de preterito beneficiis: cum dicit: Domine deus israel etc. et subdit: Qui custodisti seruum tuum david pro meo etc. tertio ponitur de futuro petitionis: cum dicit: Nunc igitur domine deus israel etc. f ¶ Firmetur verbum tuum. Per hoc designat in deo mutabilitas aliquid sed in hominibus: quibus promissa sunt diuina beneficia sed conditione quod bene debeant se habere. est igitur sensus: Firmetur verbum tuum. id est da mihi et alijs posteris: de stabilitate mentis in bono: ita quod non fraudemur promissa tuo. g ¶ Ergo ne putandum est etc. Per hoc enim excludit errorem illo quod putauerit deum habere formam corporalem. h ¶ Sed respice etc. quod dicitur ista domus non edificata ut ibi habitet: sed hoc in domo sua: sed ut preces ibi facte sint magis exaudibiles quod alibi: propter exercitum cultus diuini. i ¶ Ut sint oculi tui etc. Oculi tue pietatis et misericordie. k ¶ De qua dixisti etc. hoc dicitur Deuter. xii. l ¶ Si peccauerit etc. hic ponitur scilicet petitionis et respicit infidelitatem viri cum proprio suo. id est pluribus et casibus determinabat petitionis aliquid per iuramentum utpote in deposito: furto sublato quod non inueniuntur: tunc depositarij erat liber iurando quod non fecisset fraudem proprio: ut habet Exodus. xxii. in tali casu et similibus adducebat aliquid ad iurandum ante templum: si per iurabat frequenter se quibus videtur diuina ad declarationem iusticie. et hoc est quod subdit: iudicabis seruos tuos condemnans impium etc. m ¶ Si fugerit populus etc. Dicuntur ponitur tertia petitionis quod respicit populi societatem in bello quod quod erat in facta peccato contra ab aduersarijs debellabat: ut patet in multis locis veteri testamenti. et hoc est quod dicit: Si fugerit populus tuus israel inimicos suos quod peccatorum eius tibi: hoc dicitur: peccata sunt quod causa fuge sequitur. n ¶ Et ageres penitentiam etc. hoc est per offensam diuinam debebantur: ita quod debita penitentia deo reconciliati victores efficiebantur. o ¶ Si clausus fuerit celo etc. Dicuntur ponitur quarta petitionis propter nimiam siccitatem ex peccato populi accidere. et patet infra. p ¶ Si oborta fuerit etc. Dicuntur ponitur quinta petitionis propter peccata hominum: cum dicit: Si oborta fuerit: quod potest contingere ex multis causis: ut ex sterilitate terre: vel ex peste fructus devastate vel ex aduersarijs bona destruentibus et similibus. q ¶ Aut pestilentia etc. mortalitas hominum vel animalium. r ¶ Aut corruptus aer etc. quo sequuntur infirmitates. s ¶ Aut erugo etc. corroderent terrenascentia. ¶ Et rubigo etc. ¶ Stetit autem salomon ante altare domini etc. Per orationes aut salomonis hic diffuse positas: significant orationes hominis christi quas pro suis fidelibus in vita presenti adhuc degentibus offert deo patri. * fecit ergo

a. Et stetit g. r. b. f. dicit. In Para. refer tur qd hic no dr: fece rat salomo basem ene am r posuit in medio basilice sup qua stans bndixit oi eccleie israel. b. Et dedicauit replu dni. Rab. Te plu dni scra eccleia e: iu rta illud: Replu dei sa cu est qd est. vos. hac dedicauit rex xps: cum ea sanguine suo spiri/ tussancti gratia sancti/ ficauit: diuersis pnti/ bus multiplicauit. hac dedicat r filij israel: cu fideles fm donum sibi collatu verbo pdicatio nis r pntu opibus p rimis profunt.

In die illa Ni. dely.

a. Et el rubi go. desiccas stipulas bladoz ita q no possut facere spicas: vel si faciunt: faciunt inanes. b. Lucta deuota id e maledictio seu ma li iprecatio. Cetera pa tet in lra. c. In sup r alienigena. hic po nit septa petitio pro ex auditioe gtiliu venie tuu ex deuotioe ad ora du in teplo. d. Ite em gtilis audietes in di uersis pnti: orbis mi rabilia q fecit de q co labat i hierusalē: ascē debat illuc ca oratiois: vt habet Job. xij. r sic deū colebant: r fm di ctamē recte rōnis uiue bā: pces eoz erant ex audibiles quis nō ser uarēt legē moysi: quia ad illā nō tenebāt: ml/ ti etiā de his ad iudai f mū uertebant. r pa tet lra. d. Si egres sus fuerit ppls tu ad bellum i inimi cos suos. hic ponit septima petitio q respi cit belli pspertatez et aduersitate: pspertatez aut est qn sequit victo ria: r hiebat frequen ter p h q iminēte bel lo ppls dtebat se ver sus hierusalē ad oran du dnm: r h petit pmo salomō. Et piz lra vsqz ibi: e. Si pecca uerint tibi. Ibi tan gis belli aduersitas q est qn ppls capit r i ca ptiuitate ducit: a q fre quiter liberabat popu lus israel: ppter hoc q i terra captiuitat' ora bat dnm versa facie r sus hierusalē: r h pe tu hic salomō: cu dr: Et orauerint

vel rubigo: r afflixerit eū r inimic' eius portas obsidēs: omnis a plaga/ vniuersa isfirmitas: cūcta deuotatio r impcatio q acci b derit omi hoī de pplo tuo israel. Si q̄s cognouerit plagā cor dis sui: r expāderit man' suas i domo hac: tu exaudies i celo in loco habitatiois tue: r repropitiaberis/ r facies vt des vni cuiq; fm oēs vias suas/ sicut videri cor ei' qz tu nosti sol' cor oim filioz hoim: vt timeāt te cūctis dieb' / qbus viuūt sup fa ciē terre quā dedisti patrib' nostr'. In sup r alienigena q nō ē de pplo tuo isrl: cū venerit de terra longinq' ppter nomē tuū: audiet em nomen tuū magnū: r manus tua fortis: r brachiuz tuū extētū vbiq;: cū venerit g r orauerit in hoc loco: tu exau dies in celo/ in firmamēto habitaculi tui: r facies oīa p qb' in uocauerit te alienigena: vt discāt vniuersi ppli terrarū nomen tuū timere: sicut ppls tu' isrl: r pbēt qz nomē tuū iuocatū ē su per domū hāc quaz edificauit. Si egressus fuerit ppls tu' ad bellū i inimicos suos p viā/ q̄cūq; miser' eos: orabūt te i viā ciuitat' quā elegisti/ r i domū quā edificauit noi tuo: r exaudi es in celo orōnes eoz/ r pces eoz: r facies iudiciū eoz. Si peccauerit tibi/ nō ē em hō q nō peccet/ r irat' tradider' eos inimic' suis: r captiui ducti fuerint in terrā inimicorū ppe vel lōge: r egerint penitētiā i corde suo/ i loco captiuitat': r puer si deprecati te fuerint i captiuitate sua/ dicētes: Peccaum': inique egim': ipie gessimus: r reuersi fuerint ad te in vniuerso corde suo/ r tota aia sua in fra inimicorū suoz/ ad quā captiui ducti fuerit r orauerit te i viā frē suē quā dedisti patrib' eo r rū: r ciuitat' quā elegisti: r tēplū qd edificauit noi tuo: exaudi es in celo i firmamēto solij tui/ orōnes eoz/ r pces eoz: r faci es iudiciū eoz: r ppitiaber' pplo tuo q peccauit tibi: r oib' ini qtatib' eoz qbus puaricati sūt i te: r dabis misericordiā corā eis q eos captiuos habuerint: vt misereant eis. Ppls em tu' ē/ r hereditas tua/ q̄s eduxisti de terra egypti de medio forna cis ferree: vt sint oculi tui apti ad deprecationē serui tui r ppli tui israel: r exaudies eos in vniuersis p qb' inuocauerint te. Tu em sepasti eos tibi in hereditatē de vniuersis populis ter re: sicut locut' es p moysen seruū tuū: quādo eduxisti patres nostros de terra egypti dñe deus. Factū est aut cū cōplesset salomon orans dnm omnē orationē r deprecationē hāc: sur rexerit de cōspectu altaris domini. Utrūq; em genu in terrā fi/ xerat: r manus expanderat ad celuz. Stetit ergo r benedixit omi eccleie israel voce magna/ dicēs: Benedict' dñs deus/ qm dedit requiē populo suo israel/ iuxta omnia que locut' est. Nō cecidit/ ne vnus quidez sermo ex omnibus bonis que locutus est per moysen seruū suum. Sit dominus deus noster nobi/ scum/ sicut fuit cū patribus nostris: nō derelinquēs nos neq; proyiciēs: sed inclinet corda nostra ad se: vt ambulemus i vni uersis vjs eius/ r custodiamus mandata eius: et cerimonias eius r iudicia quecūq; mandauit patribus nostris: r sint ser/ mones mei isti qbus depcatus sum corā dño: appropinuan tes dño do nostro die ac nocte: vt faciat iudiciū suo suo/ r po pulo suo israel per singulos dies: r sciāt omnes populi terre: qz dominus ipse est deus: r nō est vltra absq; eo. Sit quoq; cor nostrum perfectum cum domino deo nostro: vt ambulemus in decretis eius: r custodiamus mandata eius sicut et hodie. Igitur rex r omnis israel cū eo/ imolabāt victimas coraz dño. Mactauitq; salomō hostias pacificas q̄s imolauit dño: bonū vigintiduo milia: r ouiu cētū viginti milia. Et dedicauerūt tē

f. Et orauerint te cōtra viam ter re sue quam dedi sti patribus eoz. r. Unde Dañ. vj. c. dr: q ipse existēs in chaldeā fenestris ap tis cōtra hierusalem tribus in die tpius flectebat genua sua: r adorabat rē. r pa tet littera vsqz ibi: g. Quos edu xisti de terra egy. de medio fornac' ferree. i. dure ad mo duz ferri. Labor em filioz isrl' faciedo la/ teres: r coquēdo in fornace erat eis ni/ mis durus: vt habet in Exodo. h. Tu em sepasti eos. dā do eis legē specialē: r p signuz circūcisio nis in carne. Cetera patēt in lra. i. Sa ctum est aut. Dic ponit populi benedi ctio post orationēz sa lomōnis/ cum dicit: k. Surrexit de conspectu altaris domini. vt benedi ceret populo. Utrū q; em genu in ter ram fixerat. i. Pa ral. vj. b. dr: pfererat basim eneaz: stetitq; super eā: r deinceps flexis genibus fecit orationem predictā: r sic non super terrā. Dicendum q hic vti tur scriptura modo lo/ quendi cōmuni: quo aliquis dicit flectere genua ad terrā etiaz dato q sit i solario et multo fortius hic: q̄a basis illa non multū distabat a fra: quia tm distabat trib' cu/ bitis. l. Et bene dixit omni eccle/ sie isrl' voce mag. non illa benedictioe que pertinet ad offi/ ciū sacerdotale: sed i pteando populo bo na: r regratiādo deo de bonis pteritis di/ cens: m. Bene dictus dñs deus q dedit requiē po pulo suo rē. r dep cando pro futuris: di cens: n. Sit do/ minus de' nobi/ scū rē. Et patet litte ra vsqz ibi: o. Ap propinquātes do/ mino deo nostro die ac nocte: vt fa ciant iudiciū suo tuo rē. id est exaudi biles corā eo. Cetera patēt vsqz ibi: * In die il.

† 2. q. 5. c. 68
fuluisti. 18.
q. 2. c. pnicit
osaz de. cō.
dist. 1. c. si.
† 2. pa. 6. g.
1. Job. 1. d
† Danie. 3. c

E **S** **a** **C** In die illa scifi. rex. Ra. qd e q salomon edificavit mediū atrij offerēs ibi: qz altare eneū qd erat añ fores tēpli nō poterat totū capere: nisi q pps q in lege ppē infirmitatē ei p̄fici nō poterāt: nūc in ecclia pleniter gerit. **S**pe ē em̄ atrij dom⁹ dñi: qz p ipm ingressus p̄tz in hierlm celestē: qz g holo/causta z sacrificia in altari typico nō poterāt offerri: eo q oia sibi figuraliter fiebant. **R**ex nos̄ter erexit altare fidei in ecclia in q holocausta z sacrificia q̄tidie sp̄ritualit̄ deo offerunt. hinc ē etiā qd dñs ait: **H**olocausta z sanguinē victimarū nolui. **b** **A**ltare eneum. Qd fecit moyses positū erat añ tēplū z ianuas ei⁹: z qz illud angustū erat z capere nō poterat: mediū atrij s̄b diuo scificavit: vbi posuit illud altare maximū qd fecerat viginti cubitoz. **c** **F**estiuitatē

De cose. dif. 1. c. 1. §. fecit g salomon et. c. fo lenitates

Mystice

12. Pa. 7. c

De pe. di. 2. c. 1. em̄ d. salomon

Ce. Ra. In dñis diez: ita de eadm re scriptū ē. fecit g salomō festiuitatē in tpe illo septē dieb⁹ z ois isrl̄ cū eo. **E**cclia magna valde ab introitu emath vsqz ad torrentē. **F**ecitqz die. viij. collectā: eo qz dedicasset altare septē dieb⁹ z solēnitatē celebrāz dieb⁹ septē. **I**git. xiiij. die mēsis septimi dimisit p̄p̄os ad tabnacula sua. **E**t ē sensus qz expletis diebus septem dedicatiōis: subsecuti sunt dies scenophegie: q̄ a. xv. die mēsis. vij. in chosabāt z in die. xiiij. finiebāt. **A**trijqz ergo festiuitatibus recte pactis z scenophegiā: vij. die. finita dimisit rex p̄p̄ulos ad sua: qd etiā **J**oseph⁹ attestat.

Be. Mysti. Solēnitas quā fecit salomon z ois isrl̄ signat gaudia sc̄oz q̄ cū xp̄o vero pacifico p̄petualiter habēt. **L**oca qz agruūt. emath em̄ interpretat dñi veritas. **R**iu⁹ siue torrens egypti significat mortē tpalē quā in egypto cōstans. i. in tenebris huius mūdi nullus euadere p̄t. **O**is g isrl̄ a riuo egypti vsqz emath festū celebrat cū salomone: qñ sc̄i post finē p̄ntis vite veracit̄ eternis gaudijs cuz dño xp̄o p̄fruent. **S**eptem z septē diebus festa celebrant: qz electi p̄ septiformē gratiā mō in hac vita q̄ septenario discurrent gaudēt ī spe: et tūc in sabbato dō. i. aiaz requie gaudēt in re. i. in ipsi⁹ veritatē p̄ceptiōe. **D**ies octauis resurrectio ē sanctorū sc̄i cultura p̄ sabbatimū aiaz. **T**unc ī mātionib⁹ celestib⁹ quicqz p̄m meritoz q̄litate collocabunt vbi alacri corde letātur deū laudātes sup bonis q̄ ī xp̄o pater p̄tulit xp̄ianis. **d** **A**b introitu emath. **Ra.** Per introitū emath septētrionalē iudee plagā **P**er riuū siue torrentē egypti designat austrālē. **I**ste aut̄ riuus nō est nilus: sed ali⁹ fluui⁹ q̄ iux̄ riuocorūā inluit in mare. **E**m̄ath aut̄ ciuitas syrie ē q̄ nūc epiphania vocat̄ ab antiocho epiphane. **e** **L**etantes. **D**ecantātes cū delectatione hymnos ita vt in ea iocunditate sine labore ad propria remearent.

Ni. de lyra **S** **P**rebete **a** **C** In die illa scificavit rex mediū atrij. i. pauimētū atrij sacerdotū. p̄pe altare holocaustoz qd nō erat recte ī medio añ tēplū: s̄z declinabat ad p̄tem aq̄lonarē: altare em̄ holocaustoz qd fecerat salomō licz eēt vestitū ere exteri⁹: interi⁹ tñ erat de lapidib⁹ impolit. z iō pauimētū atrij in necessitate poterat ad op̄ cōsimile applicari et sanctificari: ista tñ sanctificatio fuit facta p̄ p̄tificē: ad cui⁹ officiū s̄z spectabat: qz tñ s̄z factum fuit ad instancū reg⁹: dñ rex hoc fecisse. **b** **A**b introitu emath. qui est

qui est in termino aq̄lonari terre p̄missiōis. **c** **C**Uos ad riuū egypti. qui vocat̄ riuocorūā: z est in termino australi terre p̄missiōis: z inter istos duos terminos est ei⁹ longitudo.

d **S**eptē dieb⁹. p̄ dedicatiōe. **e** **E**t septē dieb⁹. profesto tabernaculoz qd incepit die. xv. mēsis septimi: z sic tertia die p̄me septene fuit festū expiatiōis cōcurrēs. s̄. decima die mēsis septimi et sic tūc fuit duplex festū. **f** **E**t ī die octaua dimisit p̄p̄os. nō q̄ illa die recesserunt: qz fuit dies collectā: tñ illa die dedit licētā q̄ ī crastino possent recedere qz die. viij. fecit collectā: z ī crastio recesserūt. s̄. xiiij. die mēsis septimi vt plen⁹ habet. **g** **L**etantes alacri qz zc. In cōplectiōe et dedicatiōe dom⁹ dñi p̄ filiū sibi succedētē in regno suo s̄z p̄missū ei fuerat vt h̄. s̄. ij. li. ca. vj. **h** **B**rei aut̄ aliē exponūt. d. q̄ cū sacerdotēs vellēt it̄ducere arcā ī tēplū: porte clausē se z cū sacerdotēs p̄ aptiōe ipetrāda cātarent **P**s. cxxij. b. vti d̄: Surge dñe in re. tuā: tu z arca sc̄ifica. ue. et cū venirent ad illū versum: **P**rop̄ dauid seruū tuū. i. p̄pter ei⁹ merita. **I**st̄ auertis faciē xp̄i tui. i. salomonis ī reges vnti: denegādo ingressū arce ītra locum: quē p̄parauit: tūc porte aperuerūt se: ad ostēdendū qd de⁹ acceptauit locū p̄pter merita ipsius dauid: qd vidētes p̄p̄i q̄ astabāt letantes deū landauerūt. z hoc est qd d̄: **L**etantes alacriqz corde sup om̄ib⁹ bonis q̄ fecerat. de⁹ dauid. z hoc videtur p̄lonari ei qd iudatur. **ij.** **P**arak. vj. in fine.

x **S**ecit g salomō in tpe illo festiuitatē celebrē zc. **P**er qd significat q̄ beate virginis assumptio deo esse valde celebris om̄i p̄plo christiano. **S**ū d̄ in quadā antippona: **A**scendit christus sup celos z p̄parauit sue castis sine matri immortalit̄ locū. **E**t hec ē illa p̄clara festiuitas om̄i sanctorū sc̄i unitatib⁹ īcōparabilis: in qua glorioza et felix miratib⁹ celestis curie ordim⁹ ad ethereū puenit thalamum q̄ pia sui memor imemor nequaqz existit. **Ca. IX**

H Actū ē aut̄. **H**ic p̄r agit d̄ remuneratiōe edificantiū. z p̄mo salomonis q̄ fuit principal in edificādo. sc̄do hirā regis tyri q̄ iuuit eū ligna ministrādo: t̄bi: **E**xpletis aut̄. tertio p̄p̄i isrl̄ q̄ cooperat̄ fuit in laborib⁹ z expensis: t̄bi: **H**ec est summa expēiarū. **R**emuneratio aut̄ salomonis describitur p̄ s̄z q̄ sibi diuinitus fuit reuelatū orationē eius esse exauditā: cum dicit: **A**pparuit ei dñs secundo: qz primo apparuerat ei ī p̄ncipio regni sui: vt dictum est. s̄. ij. ca. **i** **S**ic apparuerat ei in gabaon. **E**t q̄ p̄tz q̄ ista apparitio fuit in somnis sicut z illa: et hoc expresse d̄. ij. **P**arak. vij. **k** **S**ctificauit domū hanc. i. applicauit z dedit caui meo cultui. **l** **T**u qz si ambulaueris corā me. i. iuste viuendo. iō subdit: **m** **I**n simplicitate cordis: id est in innocentia. **n** **E**t in equitate: id est in iusticia. cetera patent in littera vsqz ibi: **o** **A**uferam israel de superficie terre quā dedi eis: et templū qd scificauit p̄

Aboralit. **b** **F**actū ē aut̄ cū per fecit. zc. sequit: **p** **E**t templū qd scificauit no. meo zc. **E**t p̄tz q̄ oia exteriora q̄ fuit ad cultū diuinitū: sic est material ecclia vasa argentea z aurea z vestes q̄tū cumqz sint sūptuosa z p̄iosa nō sunt deo accepta nisi p̄p̄ cultū interiorē ministroz

a **p**lū dñi rex z filij isrl̄. **In die illa a** scificavit rex mediū atrij quod erat añ domuz dñi. **F**ecit q̄ppe holocaustū ibi: z sacrificiū: z ad **b** p̄p̄ pacificoz: qm̄ altare eneum qd erat corā dño min⁹ erat: z capere nō poterat holocaustū z sacrificiū: z ad **p̄p̄ pacificozū** **f** **e** **c** **i** **t** **g** salomon in tpe illo festiuitatē celebrē: z ois isrl̄ cū eo: mltitudo magna ab introitu emath vsqz ad riuū egypti: corā dño deo n̄ro: septē dieb⁹ z septē dieb⁹: id est quattuordecim dieb⁹: et ī die **f** **a** **T**agētes gratias p̄p̄ opa que fecisset et orātes salomonem lōgeuo tpe regnare. **o** **c** **t** **a** **u** **a** **d** **i** **m** **i** **s** **i** **t** **p** **p** **l** **o** **s**. **Q**ui bñdicētes regi: p̄fecti sunt in tabernacula sua letātes alacriqz corde sup omnib⁹ bonis q̄ fecerat dñs dauid suo suo et israel populo suo. **Ca. IX**

H Actū ē aut̄ cū p̄fecisset salomon edificatiū dom⁹ dñi z edificatiū regis: z om̄e qd optauerat et voluerat facere apparuit ei dñs secūdo: sicut aparuerat ei in gabaon. **B**ixitqz dñs ad eū: **E**xaudiui orationē tuā et deprecationē tuam quā deprecatus es corā me: **S**anctificauit domū hanc quā edificasti: vt ponerē nomen meū ibi in sempiternum: z erunt oculi mei z cor meuz ibi cunctis dieb⁹. **T**u qz si ambulaueris corā me sicut ambulauit pater tu⁹ in simplicitate cordis z in equitate: z feceris oia q̄ p̄cepi tibi: et iudicia mea: et legitima mea seruaueris: ponā thronū regni tui sup isrl̄ in sempiternum: sic locutus sum dauid patri tuo: dices: **N**ō auferet vir de genere tuo de solio isrl̄. **S**i aut̄ auersione auersi fueritis vos z filij v̄ri: nō sequētes me: nec custodiētes mādata mea z cerimonias quas p̄posui vobis: sed abieritis z colueritis deos aliēos: z adoraueritis eos: auferā isrl̄ de superficie terre quā dedi eis: et templū qd scificauit p̄

Prebete regi salo... Raba. Dultu auri z argenti ligna qz cedrina z cyprina ad edificiu rex tyri cotulit: que salomon i anis copelatioib redonauit: inter qs ciuitates. xx. no pcul a tyro donauit. Que cu displicissent mittens ad salomonē dixit se ciuitatib no egere: z ex tuc appellate sut terra gabaon qd lin gua pbenica displicere significat. Sed chabul qsi germē interptat. Quo q di ce sut chabul: nisi forte dictu sit p ironi am: qz germē cu plenitudine fructuum no afferent. b Edificauit g salo. Raba. Urbes qs edificasse dr: hoc est mello: z muz hierusalē: heger: magedo: gacer: z reliq ecclie decore signant/ qua ver salomon ad sempiternā letici am ppauit. Interptat aut mello adim pletio: heger sepatus vel scificat: ma geddo cenaculu ei: gacer pccio vel di uisio: bethozon dom montiu: balaath ascēdes interptat. Sancta g ecclia ipa ciuitas dei est: ubi implet uoluntas dei hec sepata ab errore: sanctificata est in fide: z bonis opibus: ubi est refectio p tuitu. Discernit aut hec mūdū ab imun do: z dom est mōtiū. i. habitatio scō/ rū: z fruct iusticie sicut palma florens ascēdit de pte in pte: ut uideat de us deoz in sion. Vicos suos qui erāt absq muro muniuit salomō: qz xps ce/ tus fidelū gfa sua ita ptegit: ut hosti b spūalib supabiles existāt. Ra. Ciuitates qs salomon edificauit de re liquis amorreoz fuerūt qs no potue/ rūt filij israel delere: sicut in iesu naue legit: has postea rex egypti subuertit z dedit i dotē filie sue vxori salomōis: z idcirco reedificauit eas salomon. c Et palmira in soli. zc. Inha bitabilis regio eo q nullq aqua inue nit: sed illo loco ubi edificata est ciui tas fontes abūdant: z palma q grece uocat palmira ipa est emath siue epi phania vel antiochia. d Uniuer sū populū. Ra. Qui no fuerat de fi liis israel: fecit pacifc nē tributarios cū eis q no sūt in filioz nūero: sed i ser uili pditōe ut i ad ppriū seruitiū: ta les licet in mult aduersent: tñ frequē ter vsib seruiūt ecclie: cū in pnti tpe de rebus suis solatia pbent. e De filijs israel. Raba. Eos q no ancil le filij sūt: s; libere: qs filij dei sanguie liberauit: no pstituit salomō noster ser uire: qz neminē cogit ritu gētili p uire: neminē cerimonias veter legē: qibus noui te. seruare: s; bellatores esse: q cō tra spiritales neqtias scuto fidei z gla dio spūs dimicēt: z ministros suos fie ri: s; spūale obsequiuz in bonis opib sibi pbere. Et principes z duces: scz vt bñ sibi pncipēt: z carnis lasciuā do/ ment: siue vt subditos sibi bene regāt/ z in semitas iusticie ducāt.

Nico. de lyra a cōspectu meo / ipm destruēdo: qd factū fuit postea p nabuchodonosor vt habetur isra. liij. lib. xxv. a Critqz israel in prouerbium. quia oēs lo/ quent de ei delectioe z captiuitate. b Et in fabulā. qz in narratiōe ta liuz multa falsa imiscēt. c Et do/ mus hec erit in exēplū. diuine offensiois. d Qis q trā slerit p ea stupebit. p admiratiōe vltiois diuine. e Et si bilabit.

nomini meo pnciam a cōspectu meo: eritqz israel in puerbiū z in fabulā cūctis populis: z domus hec erit i exēplū. Qis q trāsie rit p eam / stupebit z sibilabit z dicet: Quare fecit dñs sic terre huic: z domui huic: Et rñdebut: qz dereliquerūt dñm deū suū q edu xit patres eoz de terra egypti: et secuti sūt deos alienos: z colue rūt eos: z adorauerūt eos: idcir co induxit dñs sup eos oīne ma lū hoc. Expletis aut annis vigi ti postqz edificauerat salomō du as domos: id est domū dñi z do mū regis: hirā rege tyri pbete re gi salomoni ligna cedrina z abie gnaz aux iuxta oē qd op habue rat. Tūc dedit salomon hirā vi ginti oppida in terra galilee. Et egressus est hirā de tyro vt vide ret oppida q dederat ei salomō/ z no placuerūt ei. Et ait: Hecci ne sunt ciuitates qs dedisti mihi frater: Et appellauit eas terram k a qd est mala no placens. chabul vsqz in diē hāc. Adisit qz anteqz darent ei oppida. hirā ad regē salomonē cētū vigi ti talēta auri. Hec est sūma expē sarū quā obtulit salomon rex ad edificādā domū dñi z domū suā z mello z muz hierlm: z heger z mageddo et gacer. Pharao rex egypti ascēdit z cepit gacer: suc ceditqz eā igni: z chananeū q ha bitabat i ciuitate iterfecit: z dedit eā in dotē filie sue vxori salomo nis. Edificauit g salomon gacer z bethozon inferiorē z balaath z palmirā in fra solitudinis: z oēs vicos q ad se ptinebāt: z erāt abs qz muro: z muniuit ciuitates cur ruū/ z ciuitates eqtū: z quodcūqz ei placuit/ vt edificaret in hierusa lē: z i libano et i oi fra ptāt sue. Uniuersū pplm q remāserat de q amorreis z o etheis z phereceis: z eueis z iebuseis/ q n sūt s filijs isrl: hoz filios q remāserāt in ter ra: qs scz no potuerāt filij isrl ex a qz chananeos z philisteos fecit serutre z agriculturā exercere ad opus filioz israel. terminare: fecit salomō tributari os vsqz i diē hāc. De filijs at isrl r

bilabit. Sicut solēt facere hoies qñ vi det casum subitū alicuius rei magne. f Explet autē. Dic pñr describit ipi hirā remuneratio. z pmo ponit tēp cū dr: g Annis viginti zc. qz septē annos poluit i edificatione tēpli: z tre/ decim in edificatiōe domus: vt dictū ē s. i sine. vij. ca. z in pnci. vij. b Tūc dedit sa. hi. viginti op. in recōpēlati one lignoz z alioz q ei ministrauerat. i Et egressus est hirā. s. rex tyri. k Et appellauit eas terrā cha. qd sonat displicētiā: vt dicūt aliq: z p in lingua pbenica cū erat hirā: z b cōfo/ nat ei qd pmittit. Et no placuēt ei. Di cit do Rab. Sa. q sonat tenacitatē i he breo: qz illa terra ē lutosa z adherēs pe/ dib: z iō sic vocauit eā. l Hec ē sū/ ma expē. Dic pñr ponit remuneratio ppli: z diuidit in duas: in pte pncipalez z incidētalē. scda ibi: Filia autē pharao nis. Remūeratio aut ppli pstitit in bōa dispositiōe ipi: q maxime puenit ex tri/ bus. s. ex bona munitiōe fortalicioz: z sb iectiōe aduersarioz: z ex libertate ciuiū. secūdū pōit sibi: Uniuersū pplm. tertiu z De filijs autē israel. Circa pñm dicitur: Hec ē sū. expēsa. quā zc. In hebreo hī: Hic ē cēsus quē leuauit salomō. z p z eos n referē ad lraz imediate pcedētē. s. ad. cxx. talēta auri q misit hirā: s; ad illō qd postea subdit de alienigenis qs salo mō fecit tributarios. s. ad portādū onera i opib q h expmūt m. Et muz hie. quē fecit triplicē: vt. s. dicitū ē. iij. ca. n Et hezer z maged. zc. noia sūt fortalicioz. o Pharao rex egypti ascēdit zc. Dic respōdet tacite que/ stioni: qz posset aliqz querere quare mu niuit gacer cū no posset sub eius potesta te: z iō ponit hic quō pharao rex egypti cepit terrā illā z dedit illā filie sue in do tē: z sic facta est sub ditione salomonis. p Aduniuit ciuitates curruum z ciuitates equitū zc. i. vbi reserua/ rent currus bellici arma ad resistenduz aduersarijs si isurgerēt. q Uniuer sū populū q remāserat. Hic ponit secūdū scz subiectio aduersarioz/ cū dicit tur: Uniuersū populū q remanse/ rat de amorreis z de etheis zc. fe/ cit salomō tributarios. Si h fecit cu piditate tributi z absqz h q puerterent ad iudaismū: vt dicunt aliq tūc peccauit duplr. s. pctō auaricie z inobediētie: qz dñs pcepit illos exterminari: vt hī. Mu. xxxij. ca. Si aut fuerūt puerli ad iudaismū: z fecit eos suos vt filijs isrl pcerēt a labore z no ducti cupiditate: forsitā non peccauit sic dictū fuit de gabaonit iosue ix. q puerli ad iudaismū facti sūt in obse/ quiū toti mltitudinis: qñis eēt de po pulis quos dñs iusserat exterminari. r De filijs aut israel. Hic ponit tertiu. s. libertas ciuiū/ cū dicit: * No pñi. riorē mistroz z alioz fidelū. q cult pstitit i actib fidei: spei z charitat: vt di cit Aug. i enchī. Fide spe z charitate co/ lit de. An dic Hiero. Quis ei factioz erupio tholosano q corp z sāguinē dñi in vase vitrio z capella viminea pscra/ uit vt aux z argētū distribueret panpi/ bus. r De filijs at isrl. zc. Isrl iterp/ tat deū vidēs: z iō p filios isrl itelligūt clerici z religiosi q p ceteri debēt habe/ re cognitionē dei: nec debēt p uilib opib occupari: cuiusmo/ di sūt mercatiōes z alia clericalē statū dedecentia. * Sed erant vi.

Deu. 29. d Die. 22. c

Pa. 8. a Diuisio

Doraliter

Quinquaginta q̄ habe. pplm subie. zc. Ra. Quinquaginta...

cula p̄ seruis z ancillis filie pharaonis: cui domo erat iuxta: z in hoc peccauit. Tertiu incidēs ē de oblatiōe salomonis ibi: Offerebat q̄z sa. tri. vici. pan. sin. i. festiuitatib' pasche: p̄tecostes: z tabnacloz. e. Et adolebat thy. nō p̄ se ipm lz p̄ p̄tifice ad cui' spectabat officiu. Quartu ē de ei' nauigio/cum dicit: f. Classē q̄z fecit zc. z p̄z lra vsqz ibi: g. Qui cū inuenissent in ophir. nomen est p̄uitie in india: in q̄ sūt mōtes habētes mīneras auri: lz a leonib' z bestijs seuissimis inhabitant: p̄p̄ qd nullus ibi audet accedere nisi nauī stante p̄pe litus ad refugiu: z tūc naute explorātes horā q̄ dicte bestie se elongāt: subito erēnt z terrā efoffam vnguib' leonū in nauē p̄iciūt z recedūt: q̄ terra postea in fornacē p̄ciūt z qd est ibi impuritatē cōsumitur z amouetur virtute ignis z remanet aurum purum.

nō p̄stituit rex salomō fūire quē a q̄z: s̄ erāt viri bellatores et mīstri eius: z p̄ncipes z duces z p̄fecti curruū z eq̄z. Erāt p̄ncipes sup oīa opa salomōis p̄positi q̄ngēti q̄ngēta q̄ habebāt pplm subiectū: z statuti opib' impabant.

Filia aut pharaonis ascēdit de ciuitate dauid i domū suā quaz edificauerat ei salomō. Tūc edificauit mello. Offerebat q̄z sa. In pascha: pentecosten: i scenophegia iuxta p̄ceptum legis.

lomon tribus vicib' p̄ ānos singulos holocausta z pacificas victimas sup altare qd edificauerat dño: et adolebat thymiamam corā dño: p̄fectūqz ē tēplū. Clas. a. f. aslongaber q̄ festinātes aut fortes siue virilif iterp̄raf. Insula ē i fine egyptiaco maris rubri vbi classis iofaphat attrita est tempestate.

sem q̄z fecit rex salomon i asiongaber q̄ ē iuxta haylā i litore maris rubri i terra idumēz. Misit q̄z hirā i classe illa suos suos viros nauticos et gnaros marū cū seruis salomōis. Qui cū venissent i ophir sumptū inde aux q̄dringētoz viginti talētoz detulerūt ad regē salomonē. Ca. X. a. f. saba ciuitas est regalis ethiopiē vñ fuit hec regina que p̄fuit duob' regnis ethiopiē et egypti.

Ed et regia sabā auidita fama salomōis in noīe dñi venit tentare eū in enigmatibus. Et ingressa hierusalē cū comitatu mlto et diuitijs: camelis portatib' aromata z aux infinitū numis: et gēmas p̄ciosas: vēit ad regē salomonē: z locūta est ei vniuersa q̄ habebat i corde suo. Et docuit eā salomon oīa vba q̄ p̄posuerat. Nō fuit p̄mo q̄ regē posset latere: z nō rīderet ei. Uidēs aut regina saba oēm sapien-

Moralit. b. S. z regia saba au. fama sa zc. Per istā reginā q̄ gētil' erat significat ecclia de gētib' collecta: q̄ audita xp̄i fama ex ei' miracul' p̄ orbē diffusa p̄ fidē vēit ad xp̄m z p̄ exercitiū duoti studij diligētē inq̄siuit veri salomōis sapiāz i enāgelio p̄tētā: intm q̄ q̄cqd i doctrīa philosophicā vidit eē doctrie xp̄i dīsonā

Altidu mea Ophir

Allego.

Aliq̄ incidentia

In ophir. Ra. Ophir nomen ē puincie in india: ab ophir vno de posteris heber noiata: q̄ z terra aurea appellat: eo qd mōtes aureos habeat q̄ a leonib' et seuissimis bestijs incolunt. Ad quos nullus aliter accedere audet nisi q̄ in nauī stantes iuxta litus terraz quā vnguib' leonū efoffaz inuenerint in suā nauē recipiūt: vt si bestie eos senserint facile in mare recipiant. Ca. X.

Ed z regina saba. Allego. Ra. Regina ventura ecclesiā de gentib' desiderantē xp̄m figurabat: q̄ circumamicta varietate z ppli sui z paterne domus oblita currebat: (barbara gēte nō antio: lz in apto pegrina) in occulto sanctorū fieri cōciuis optās. f. Uidēs aut res. oēm sa. Ra. Regina viso salomōne et glo

Ad cōstituit salomon seruire quenqz. i. in opib' vilib' z ruralibus: lz fiebant tallia opera p̄ alienigenas ad iudaismū cōuersos: occupabantur tñ in opib' nobilibus. ideo s̄ dicit: b. S. z erāt viri bellatores z mīstri ei' zc. et patet. c. Filia aut pharaonis. Hec ē ps incidētalis: in qua ponunt aliq̄ incidētia. Quorū primū ē trāslatio v̄oris sue ad domū quā ei edificauerat. cui' rō p̄dī. ij. Parat. viij. Uidelicet qd arca dñi fuerat in ciuitate dauid: vt ex p̄cedentibus: et per hoc erat sanctificata: p̄pter quod non erat dignū qd mulier habitaret i ea nisi ad tps. i. q̄ usqz dom' ei' esset edificata. Scdm est de edificatiōe mello. Dicit hebrei qd ibi erat qdā platea p̄pe templum quā dauid dimiserat aptā ad b̄ qd venientes de longe possent ibi manere in solennitate pasche qñ nō habebāt hospitia z vt essent p̄pe templū deuotiōis causa: quā salomō clausit: z qñdam voraginē ibi existētē terra impleuit: edificās ibi tabernacula p̄o ser

ne et glia et stupor sup prudentia ei / di
 rit: **Et** sermo rē. Sic scia ecclesia au
 ditis miracul xpi puocata ē ad qren/
 dū eū. q p fide inuēto: cōsideratis scē
 scripture testimonijs diuinitat: ei potē/
 tiā agnosces paz putat esse oē qd libi
 antea narratū est de eo. a **Beati**
 viri rē. **Regia** admirādo in lau
 de salomonis erupit/dicēs: **Beati viri**
 rē. **Ecce** bti sūt qz rex ē rps r q cina
 ei vltioe pfrui merent r gliam quā bz
 cū pfe r spūscō cōspicere: r sapiam q
 mūdis corde se oñdit ppetualit pēpe
 letant. b **Ligna tina.** **Regia.** **Edi**
 tor n ligna pōiosa ē doctores scōs
 qz fidei viroz nō decreseūt: nec foliozū
 pba decidūt: s; fructū bonoz opez tē/
 porib; suis reddūt ad munimē domus
 dei: vt est ad pfirmationē ecclie sue po
 nit: vt eoz vndiq; vallata doctria r ex
 emplis: ruina scelez nō sentiat. Impu
 tribilia r spinosa in silitudine albe spie.
 Tina rotūda sunt r cādida: ex eis sūt
 fulcra a fulciēdo dicta videlicet sustēta
 cula ad fortitudinē tēpli: vel qd domo
 dñi r oia instra musicoz. c **Qato**
 ribus. **Regia.** **Hi** qd agūt in vbo aut
 ope: oia in laudē dei faciūt: laudē iter
 aduersa r pspa: corde: ore: r ope pñū
 diare nō cessat. **Uñ:** Super muros tu/
 os hierlm pstitui custodes: tota die et
 nocte nō cessabūt laudare nomen dñi.
 d **Rex at salomō.** **Regia.** **Et** pacifi/
 cus nē ecclie sue oia q petit dabit. vñ:
 Quēq; petieritis ptem in noie meo
 dabit vob. Non solū qd petitus: imo
 etiā q hūana fragilitas aut nescit aut
 nō psumit petere gūito mūere largit.
 e **Duceta scuta.** **Regia.** **In** **Paral.**
 Sicut addunt haste auree: qz lācelis r
 scut; vtebāt duces excubātes añ ostiū
 dom; reg;. **Uñ** lectulū salomōis septu
 agita sortes abiūt. **Regia.** **Excubātes**
 ad ostia dom; regie: iunt pdicatores q
 custodiūt domū dñi vt isidiatorib; iter
 cludāt aditū. **Ducete** haste de sūma sex
 cētoz sicloz facte sūt: qz ptes vtriūsq;
 testamēti doctria r opatiōe pfecti sūt:
 cū qd qd pmo docuerūt: bonis opib; p
 bauerūt. **Duceta** scuta qz singula trece/
 ti aurei vestiebāt: fide pfecta eoz signi
 ficat: quā in scē trinitatis p fessioe ha/
 bebāt. **Bñ** g custodes dom; dñi hastas
 r scuta aurea portāt: qz rectores ecclie
 claritate supne sapie splēdēt: r vboz
 iacul inimicos p fodiūt: r scuto fidei te
 la neq;simi ignea repellēt: r extingūt.

Ni. de ly. **Saltus**
 a **Et** domū quā edifi. i. do/
 mos: vt p; ex p dicit. b **Uestefq;**
 eoz. hēbāt em mistri ei vestes distin/
 ctas p m diuersa officia: ex qb; statū co/
 gnoscebat officii cuiuslibet. c **Et**
 holocausta rē. qz sic die Joseph; oī
 die in tēplo offerebant mltā sacrificia
 p eoz: r eodē mō dr. ij. **Paral. ir. a.** **Et**
 victias q; imolabat i domo dñi. **Regia.**
 Sa. dicit q bec ē vera lra. **Et** ascēsus p
 quē ascēdebat i domo dñi: erat em de
 domo reg; ad tēplū qdā via p g d; val
 de sūprie r artificiose facta. r huic
 dicto sonat qd h; ca. pce. q salomon
 trib; vicib; offerebat in anno. **Erq;** vñ
 def q nō faciebat qtidie solēnitatē ob
 lationū: s; Joseph; dicit. d **Ad** hā
 bebat vl. rē. in q designat ipi admī
 ratio. **Et** patēt vsq; ibi: e **Attu**
 lit ef

tiā salomonis: r domū quā edifi
 a **U**niuscultusq; ordis mistri vnus tm co/
 loris habuerūt vestes: vt iter tāta multitu/
 dinē ministrātū aliqua esset cognitio offi/
 cior singuloz.
cauerat: r cibos mēse ei: r hābi
tacula seruoꝝ: r ordies ministrā
tū/ vestesq; eoz r pincernas/ et
holocausta quē offerebat in do
 a **Regia.** **Regina** nō habebat vltra spm
 videlicet p fiderādī prudentiā eius.
mo dñi: nō hābebat vltra spm.
Bixitq; ad regē: Uerus est ser
mo quē audiui in terra mea sup
sermonib; tuis r sup sapia tua: et
nō credebā narrātib; mibi: dōec
ipa veni r vidi ocul meis: r pba
 t **ui q media ps mibi nūciata nō**
 t **fuerit. Maior est sapia tua et**
 t **opa tua/ q; rumor quem audiui.**
 a **Beati viri tui/ r bti serui tui hi qui**
 stāt corā te semp; r audiūt sapiāz
 tuā. **Sit** dñs deus tuus bñdici/
 cui cōplacuit: r posuit te super
 thronum isrl: eo q dilexerit dñs
 isrl in sempiternū: r pstituit te re/
 gē vt faceres iudiciū r iusticiāz.
Bedit g regi cētū viginti talēta
 auri: et aromata multa numis: et
 gēmas p ciosas. **Nō** sunt allata
 a **Id est tam p ciosa.**
 vltra aromata tā mltā q; ea quē
 dedit regia saba regi salomoni.
Sz r classis hirā q portabat auz
 b **de ophir: attulit ex ophir ligna ti**
 na multa numis: r gēmas p cio/
 fas. **Fecitq;** rex de lignis tinis f
 fulcra dom; dñi r domus regie: r s
 c **citharas lyrasq; cātoribus.** **Nō** t
 sūt allata huuscemōi ligna tina
 b **neq; visa vsq; i pntē diē.** **Rex at**
 b **salomon dedit regine saba oia q**
 voluit r petiuit ab eo: exceptis i
 his q vltro obtulerat ei mūere re/
 gio. **Quē** reuerfa ē r abijt in ter/
 rā suā cū seruis suis. **Erat at pō**
 k **dus auri qd offerebat salomoni**
 p singulos annos sexcētoz sexa/
 ginta sex talentoz auri: excepto
 eo qd offerebāt viri q sup vectiga
 lia erāt r negociatores: vniuersi
 q; scuta vendentes: et oēs reges l
 arabie ducesq; terre. **Fecit** q; m
 e **rex salomō du cēta scuta de auro**
 purissimo. **Sexcētos** auri siclos
 t **vel na.**
 dedit in laminas scuti vnus: et n
 a **pelte sunt scuta media sicut luna quan**
 do est semiplena.
 trecentas peltās ex auro p bato. o

lit ex ophir rē. **In** libro de pprietati
 bus rex dr q sāt ligna valde alba r po
 lita ita q imagies ibi resultāt. f **Se**
 citq; rex de lig. xi. ful. a fulciendo di
 cta ad fortificādū tēplū r domū regie.
Regia. **Sa.** dicit q rex fecit inde g dūs ad
 ascēdēdū de domo regia in domū dñi.
 r ppē h; regina saba de illo ascēu fuit
 admirata. r dicunt h; fulcra a fulciēdo:
 qz in laterib; ascēsus p dicit; erāt ista li/
 gna ad h; q ascēdētes r descēdētes ap
 podiarēt se ibi. g **Et** citharas ly
 rasq; cā. i. varia instra musica ad cātā
 dū laudes diuinas in domo dñi p leui
 tas. b **Rex at sa. rē. dicit** **Regia.** **Sa.**
 q p h; norant solutiōes qstionū q; ipa
 pposuit. **Alij** vō dicūt q fuerit qdā se/
 mina r p silia q nō hēbant in terra sua
 s; i terra isrl abūdabāt: ppē qd talia pe
 tiuit absq; rubore: qz nō erāt magni va
 lozis. i **Exceptis** his rē. r ista fue
 rūt magna r p ciosa. k **Erat at pō**
 dus rē. **Uic** pñr declarat multitudo
 pūctū. r p; lra vsq; ibi: l **Et** oēs
 re. ara. rē. qz veniebāt d diuisis p r b;
 or; ad audiēdū sapiam salomōis dese
 rētes ei mēra: vasa aurea r argēta r
 plura alia: vt h; . j. eo. ca. m **Fecit**
 qz rex. h; pñr oñdit opulētia salomōis
 in magnitudie r pulchritudie effectū/
 cū dr: **Fecit** qz rex sa. du. scu. d au
 ro pu. i. exteri: s; iteri: erāt de alia ma
 teria. iō v dicit: n **In** laminas scuti
 vni. s. ad coopiedū ipm. o **Et** tre
 cētas pel. rē. r dicunt a pellendo: qz
 repellūt ictus: r sunt circularis figure.

Trecētes
 * xpi dissonum reputauit simpliciter
 esse falsum/dicēs: t **Maior est sa**
 pietia tua r opa tua q ru. quem
 au. in ter. mea. **Doraliter** aut p re/
 ginā saba itelligit aia hūana q regina
 dr: eo q ē ad imaginē sūmi reg; facta.
 Per saba vō q captiua interpretat: si/
 gnificat eius sedatio p pctm originalē
 ex pūctiōe cū corpe: p qd efficit serua
 r etiā ex miserijs se qntibus pctm ori/
 ginale. ppter qd dicit **Pha. i. metaph.**
 q hūana natura multipliciter est ancib
 la. r amplius p actualia pcta in seruitu
 tē redigif: **Job. viij. d.** **Qui** facit pctm
 seruus est pcti. **Glo.** non vnus tm dñi
 s; tot dñoz quot vitioz: r sic multipli/
 citer captiua: audiens tm bonitatē xpi
 p p dicatoris vocem tanq; regina saba
 venit ad verum Salomonem de regis
 one longiqua. **Ambrosius** sup **Lucā.**
Quid est longinquus q; a se recede/
 re. **Venit** autem p veram penitentiam
 sicut filius pdigus qui a patre lōge re
 cesserat r experiens bonitatem r man/
 suetudinem xpi ipam recipientis dicit:
 t **Probauit** q media pars. s. bo/
 nitatis xpi. t **Abi** nūciata nō
 fuerat. **Per** p dicatorē. m **Fecit**
 quoz rex salomon ducenta scu/
 ta de auro purissimo. **Per** quē si/
 gnant orationes clericoz r religioz
 deuotoz. per centenarium em qui con/
 surgit ex multiplicatione denarij p se/
 ipm: significat impletio decem manda
 toz: r per binarium significatur gemi/
 na charitas dei. s. r. primi. orationes
 autem facte ad decalogū implentibus
 r charitatem geminam habētibus va/
 lida sunt scuta contra demonum insul/
 tus. o **Et** trecentas peltas rē.
 Per quas significat orationes deuoz
 * **te laico**

Doraliter
D
Ppns

Sa **S**altus libani. Silua libani eccle
 sia genū significat q̄ de fastu supbie absci
 sa in fabrica dom̄ dei aptat. **E**nde inue
 nim̄ eā in cāpis silue. **b** **T**hronū d̄
 eboze. **R**ab. **T**hron̄ vel solū est imperi
 alio sedes q̄ in cāticis ferculū appellat: eo
 q̄ residētes ferat: vel de loco ad locū circū
 ferat. **A**d qd̄ p̄ sex ascēssionis gradus ascē
 debat. **S**ub solio erat scabellū aureū: r̄ s̄
 mitas throni rotūda tenta duab̄ manib̄
 vel brachijs extrinsecus: iuxtaq̄ stabant
 duo leones adiūuātes sustētare sedile.
e **E**t duodecim leu. qz sex erāt ascē
 sionis gradus altrinsecus: positi erāt p̄ su
 stētaculo ascēdentis gradus. **R**ab. **S**oliū
 salomōis ecclesia esse intelligit: in qua paci
 ficus noster regnās iudicia sua facere di
 noscit. **B**ene de eboze factū esse memora
 tur: qm̄ **E**lephas cuī hec ossa sunt inter q̄
 drupedia sensu plurimū valet: r̄ tēperant
 miscet femine sue r̄ cōiuge. scd̄a nō vti: h̄
 pudicis aptat q̄ castitate christi p̄cepta
 sequunt. **D**ac̄ vestiuit auro: qz splēdozem
 glorie sue in ea p̄ miracula clarescere fecit.
Sex diebus p̄fecit dē mūdi ornatū: q̄ nu
 merus p̄fectioe sua p̄fectionē operū signi
 ficat. **S**eptimo regēit dē r̄ qz sex eratib̄
 mūdi cōstit in q̄b̄ licet opari quisq̄ cele
 stē patriā desiderat bonis opibus festinet
 ascēdere. **R**otūditas throni i posteriori: si
 gnificat requiē eternā: q̄ post hāc vitā san
 ctis futura est. **E**bi quisq̄ hic bene labo
 rat: mercede remunerat̄ p̄ hēni quiete p̄
 fruet. **D**an̄ tenētes sedile: significat so
 laria diuīte ḡfe q̄ ecclesia ad celeste regnū
 p̄uehunt. **I**deo due: qz in vtroq̄ testamē
 to h̄ p̄dicat: qz nō nisi diuino adiutorio ad
 bonuz p̄fici pōt. **P**er leones duos: p̄ses
 vtriusq̄ testamēti figurāt: q̄ fortitudie ani
 mi sibi r̄ alijs d̄nari didicerunt. **H**i iuxta
 man̄ stabūt: qz sancti p̄ses quicqd̄ boni fe
 cerūt: nō sibi s̄ deo deputauerūt. **vñ:** **N**ō
 nobis d̄ne nō nobis: sed noi tuo da glori
 am. **P**er duodecim leuculos p̄dicatoz or
 do apostolicā doctrinā sequēs significat:
 h̄i supra sex gradus hinc atq̄ ide stant: qz
 bonoz opoz gressus hinc r̄ ide doctrinis
 et exemplis munit certāt. **d** **N**on est
 factū tale opus r̄. **A**pte ecclie puenit
 istud cui d̄: **D**ulte filie cōgregauerūt di
 uitias tu supgressa es vniuersas.
e **S**ed r̄ oia vasa de q̄bus r̄. **O**m
 nia vasa q̄ pacifici nostri ministerio fungū
 tur aurea sunt: qz oēs anime sanctorz que
 sunt vasa dei: r̄ diuine voluntati seruiant
 splēdoze sapiētie r̄ dilectionis nitentes cō
 tinēt potū vite r̄ fit in eis fons aque salie
 tis in vitā eternā. **f** **H**ec alicuī p̄cij
 putabat i dieb̄ salo. r̄. **R**ab. **Q**uia
 fm̄ aplm̄ nō est in sermone verbū dei: sed
 in virtute r̄ p̄dicatione euangelij. **N**on in
 psuasibilib̄ humane sapiētie verbis cōsi
 stit: sed in ostēssione spiritus r̄ virtutis vt
 fides n̄a nō in sapiētia hoīm sed in virtu
 te dei sit. **g** **D**eferens inde aurū et
 argen. r̄. **R**ab. **Q**uid aurū argētūue si
 gnificet notū est. **L**eterū dētes elephanto
 rū significat doctores fortes p̄pter nitore
 sapiētie. **P**er simeas act̄ h̄ianos imitan
 tes: s̄z belialiter vinētes significat q̄ ad fi
 dē ex gētib̄ veniūt: q̄ fidē tenere vident̄ r̄
 operib̄ negāt. **P**er paunos quoz caro si
 siccata fuerit impuribilibis p̄manere dicit̄
 qz pennaz pulchritudine vestiūt: p̄fecti ig
 ne tribulatioe decocti: adeo vt varijs vir
 tutib̄ decorent. **H**ec de tharsis videlz d̄
 amaris fluctib̄ seculi ad salomōē nostrū
 deferunt. **T**harsis exploratio gaudij dicit̄
 tur: **A**rma

Trecētesq̄ mine auri vnaz
 peltā vestiebāt. **P**osuitq̄
 eas rex i domo salt̄ libani.
Fecit etiā rex salomō thro
 nū de eboze grandē r̄ vesti
 uit euz auro fuluo nimis q̄
 habebat sex gradus. **E**t sū
 mitas throni erat rotūda i
 a **T** in ascēssione gradus hinc atq̄ in
 de appodiatio fuit vt melius valeat
 quis ascendere.
 pte posteriori: et due man̄
 hic atq̄ ide tenētes sedile:
 r̄ duo leōes stabāt iuxta ma
 n̄ singulas: r̄ duodecim le
 uncūlī stātes sup sex grad̄
 hinc atq̄ ide. **N**ō ē factū ta
 le op̄ i vniuersis regnīs. **S**z
 r̄ oia vasa de q̄b̄ potabat
 rex salomō erāt aurea: r̄ vni
 uersa suppellex de m̄ salt̄ li
 bani d̄ auro purissimo. **N**ō s̄
 erat argētūuec alicuī p̄cij
 putabat in dieb̄ salomōis:
 qz classis reḡ p̄ mare cū clas
 se hiraz semel p̄ tres annos
 ibat i tharsis: deferēs inde
 aurū r̄ argentū r̄ dētes ele
 phātoz: r̄ simeas r̄ paunos.
a **R**a. **E**t pacific̄ n̄ sup oēm celli
 tudinē scōdū q̄ vere reges sūt exalta
 tur: qm̄ q̄s in nubib̄ equabit̄ d̄no.
d **M**agnificat̄ est ḡ rex salo
 mō sup oēs reges fr̄e diu
 a **E**t vniuersa ecclesia hoc appetit vt
 ad cōspectū glorie nostri regis pueni
 at. vt de: **Q**uehnt vultū tuū: vultuz
 tuū d̄ne requiram.
 t̄ijs r̄ sapia: r̄ vniūsa fra de
 siderabat vultū salomōis:
 vt audiret sapiam eī quaz
 dederat d̄ns i corde eī. **E**t
 a **E**t vniūsq̄s fm̄ q̄ vires sibi sup
 petūt in verbo seu factis obsequium
 studet prestare deo.
 singūli deferebāt ei mūera:
 vasa aurea r̄ argētea: vestes
 r̄ arma bellica: aromata q̄z
 r̄ equos r̄ mulos p̄ annos
 b singulos. **C**ōgregauitq̄ sa
 lomō currus r̄ eq̄tes r̄ facti
 sūt ei mille q̄dringēti curi
 r̄ duodecim milia eq̄tuz: et
 disposuit eos per ciuitates
 munitas: r̄ cū rege in hieru
 salē. **F**ecitq̄ vt tanta esset
 abūdātia argēti in hierusa
 lem: quāta r̄ lapidum: r̄ ce
 drozum p̄rebuūt multitudi
 nē quasi sycomoros/ q̄ na

tur **A**rma bellica p̄sequit. **b** **C**ōgre
 gavit sa. cur. r̄ eq̄ r̄ sa. sunt r̄. **R**a. **I**oseph
 De his **I**osephus p̄sequit. **E**romabant
 ascensores eozū: p̄imū decoza iuuentute
 florentes habētes magnā p̄citatē: dis
 fundentes in equozū sessione comā: pur
 pura circūamicti: q̄ armati exilentes cir
 ca regem arcusq̄ ferentes equitabant an
 te eū qm̄ ad locū alique debebat exire.
Cnico. de lyra
a **T**recētesq̄ mine auri r̄. **S**m
 q̄ dicit **R**ab. **S**a. **D**ina est genus mūm
 mi determinati ponderis: r̄ est satis mi
 nus q̄ pondus talenti: vel mina vt dicit
Isidorus in ponderibus centū dragmis
 appendit r̄ est nomē grecū. **b** **F**ecit
 etiā rex thronum de eboze gran
 dem. hoc fuit aliud opus valde pulchru
 r̄ sumptuosuz. **c** **Q**ui habebat sex
 gradus: p̄ quos ascendeat ad sedile.
d **E**t summitas throni erat rotū
 da. sicut fit frequēter i cathedris ligneis.
e **E**t due manus hinc atq̄ inde
 scz in parte anteriori. **f** **E**t duo leo
 nes. ibi sculpti: r̄ ista fiebat ad decorum
 r̄ sumptuositate operis. **L**etera p̄ct̄ vsq̄
 ibi: **g** **N**ō erat argentū r̄. **H**ec qz
 erat modici p̄cij respectiue: p̄pter qd̄ va
 sa dom̄ salomōis erāt aurea. **L**etera p̄
 tēt vsq̄ ibi: **h** **F**ecitq̄ vt tāta r̄.
 hypbole est ad denotādū excessum mult
 tudinis
X te laicoz q̄ sunt in triplici gradu. **i** in
 cipitū: p̄ficiētū r̄ p̄fectoz. **P**er cetera
 riū at significat ip̄letio decalogi p̄ modū
 p̄dictū: r̄ dicunt̄ oīones iste peltē a pello
 pellis qz repellūt sc̄. r̄ tationū. **b** **F**ecit
 etiā rex sa. thro. **P**er quē significat̄
 tur d̄go maria i cuī gremio sedit tāq̄ in
 throno nobilissimo recipēs triū regū ho
 magia. **c** **D**e eboze. **P** rōne albedi
 nis r̄ frigiditatis signat̄ puritatē **M**arie
 alijs refrigerat̄ mot̄ libidinis. **d** **C**h
 dē. **I**mmo grandissimū meritū. **e** **E**t
 ve. eū auro. **F**eruentissime charitatis.
c **Q**ui ha. sex gra. **E**t p̄ntē **Z**u. i.
Prim̄ ē orō solitaria: r̄ notat̄ cū d̄: **E**t
 ingressus angel̄ ad eā. **B**erū. **S**up missus
 ē. **Q**uo ingressus i secreto cubiculo vbi
 orabat patrē i abscondito. **S**cd̄s ē d̄gnal
 verēcūdia/ibi: **T**urbata ē i sermone eī.
Tert̄ ē discreta prudētia/ibi: **E**t cogita
 bat q̄lis eēt illa salutatio. **Q**uart̄ inq̄ren
 tis diligētia/ibi: **Q**uō fiet istud qm̄ vīrū
 nō cognosco. **Q**uīt̄ hūilitat̄ se decētia
 /ibi: **E**cce ancilla d̄ni. **S**ext̄ fidelis obed
 entia/ibi: **F**iat mihi fm̄ d̄nū tuū. **e** **E**t
 due ma. r̄. **P**er q̄s signant̄ opatiōes
 actiue vite r̄ cōtēplatiue: qz man̄ ē orga
 nū organoz. iij. d̄ aia. **I**ste aut̄ opatiōes
 excellēt fuerūt i d̄gine. **f** **E**t duo leo
 nes sta. r̄. **P**er q̄s significatur duplex
 fortitudo. **i** i aggrēssioe arduis r̄ i tole
 rādis aduersis. **t** **E**t duo. leo. **P**er
 q̄s significat̄. xij. fruct̄ sp̄sifici: vt ponit̄
Bal. v. sic: **F**ruct̄ at̄ sp̄s ē charitas/ gan
 diū/ paz/ patia/ h̄ganimitas/ bonitas/ ber
 nignitas/ m̄suetudo/ fides/ modestia/ cō
 tinētia castitas. **t** **S**tantes sup sex
 gra. **P**er q̄s signant̄ sex dona sp̄sifici q̄
 ponūt **E**sa. xi. fm̄ hebraicis d̄itatē. **R**eg
 escet sup eū sp̄s sapie r̄ intellect̄: sp̄s cō
 silij r̄ fortitudis: sp̄s scie: r̄ iplebit̄ eum
 sp̄s timoris d̄ni. **I**n n̄a d̄o r̄ asfatiōe ad
 dif̄ donū pietatis. **t** **N**ō ē factū ta
 le opus r̄. **H**ā in celis neq̄ in terris
 aliqua pura creatura sibi similis.

Pz. 113. b

12. pa. 9. e

220. 31. d

Job. 4. b

Paunos

Erast salomō rē. Ra. Salomō ar. Ca. XI
guit vehemēter scriptura. Nihilq; de pnia ei: vel
idulgētia dei cōmēorat: forte dicat q̄s mulieres alle
nigenas significare ecclesias de gētib. Possēt h̄ fortasse itelli/
gisti ille pp̄ salomōnē desereret deos suos: cū vō ip̄e ppter
eas coluerit deos eaz: nō ē q̄ qd veri
boni pietati queat. Apparet in p̄so/
na salomōis mira excellētia z mira s̄b
uersio: s̄cda vorago: qd̄ in illo diuisa
tp̄ib̄ extitit p̄us bonū z posterū malū:
p̄ i ecclesia s̄cōndit. Mā bōa illi bona
eccle: mala illi mala eccle significat.

M. dely. **U**raginē

rudinis argēti z lignorum cedri.
Et educebant eā sa. de egypto
z de choa. qz ibi emebant: eo q̄ ibi
nascunt eā fortes z boni. z p̄m istam
trāslationē choa ē nomen p̄p̄riū loci.
Dicit̄ r̄. Sa. q̄ ē nomē appellati/
uū z significat cōgregationē v̄l societ/
tatē. z p̄m h̄ d̄z fieri p̄ct̄: **E**duce
bant eā sa. de egypto. z sequit̄ talis
inia. b̄ **E**t d̄ choa. nego. rē. z h̄
est: societas v̄l multitudo mercatorū re/
gis accepit multitudine in emptio: qd̄
exponens Ra. Sa. dicit̄ q̄ mercatores
salomōis emebat oēs eās egypti: ita
q̄ alij reges nō poterāt h̄re nisi p̄ eos.
v̄l in sine hui⁹ capli d̄z: **A**tq; in hūc
modū cuncti reges etheoz z sy/
rie quos ve. In hebreo h̄r: **E**t cūcti
reges etheoz z syrie p̄ man⁹ eoz: sup
ple eās emebat. i. p̄ man⁹ mercatorū sa
lomōis: z inde pueniebat ei magnam
lucrū. **E**t egrediebat aut. i. eme
bat ādriga. i. q̄tuor equi curruales.
Exercēt̄ siclis. z sic q̄libet equ⁹
v̄debat. cl. siclis. **M**oraliter autē
thron⁹ salomōis ē b̄tā d̄go in cui⁹ gre/
mio sedit verus rex pacific⁹ iesus xp̄s
tāq; i regali solio. **I**ste thron⁹ d̄z ebuz
ne cadoze p̄nētie d̄ginal: aure⁹ ful/
gore sapie natural. **D**ue man⁹ sūt im/
pletio mādatorū: z superogatio p̄silio/
rū. **S**er̄ ḡdus: sex v̄rutes in d̄gite ex/
cellētes. s. hūilitatis tenor: paup̄tatis
amor: honestat⁹ decor: pietat⁹ dulcor:
lōganimitat⁹ vigor: charitatis seruos.
Per leones vō designat̄ p̄rāt̄ terro
rū q̄ d̄z **S**ati. vj. d. **T**erribil⁹ vt castro
rū acies ordiata. s. ad debellādū aere/
as p̄tates p̄ hui⁹ d̄gite v̄tutē z merita.

Rex at salomō. Ca. XI
Postq; descriptū ē t̄ps in q̄
floruit regnū dauid s̄b salo/
mone: h̄ p̄r̄ describit̄ t̄ps in q̄ s̄b eo/
d̄cepit declinare. **E**t p̄mo describit̄
salomōis trāgressio. sc̄do pene cōmū/
natio/ibi: **I**git̄ irat⁹ ē d̄ns. tertio adū/
sarioz suscitatio/ibi: **S**uscitauit autē.
q̄to mors salomōis z tumulatio/ibi:
Reliquū at. **C**irca p̄mū oñdit̄ primo
trāgressio salomonis in pctō luxurie.
sc̄do in pctō idolatrie/ibi: **C**ūq; iā eēt
senex. **C**irca primū d̄z: **R**ex at salomō adamauit. i. ardē/
ter amauit: vt postea s̄b dicit̄: **E**t mulieres alieni. multas.
z sic tripl̄ peccauit. **P**rio qz iordinatē z nimis ardenter eas
amauit. **S**c̄do qz vxores alienigenas sibi accepit z legē moy
si: **E**xo. xxxij. **T**ertio qz vxores sibi vltra modū multiplicauit
z legē: **D**eu. xvij. vbi p̄hibet regi accipe vxores plimas ali
cietes animū ei⁹. **S** **S**iliā quoq; pha. **H**ac sp̄alit̄ exp̄i/
mit: qz sūt ei⁹ vxor p̄ncipal⁹ z mag⁹ dilecta. cetera at fuerūt ad
lūctē. **L**eta patēt v̄sq; ibi: **H**uerūtq; ei vxor. rē. **J**ose/
phus at dicit q̄ fuerūt. lxx. z iō dicendū q̄. lxx. erāt p̄ncipalio/
res alijs. z illas tm̄ nūerat **J**osephus. **E**t alij p̄t̄ dicit q̄
scriptura h̄ nūerat domicellas z seruicētes assistētes suis vxor
rib⁹: z sic de septingētis h̄ nūeratis: septuaginta erāt vxores
eius z re

eius z regine: cetera at eaz domicelle. Si q̄s at velit seq̄ textū
put sonat: p̄t dicere q̄ salomō ad tātā carnalitatē deuenerat
q̄ frequē d̄ nouos d̄gines h̄re volebat. sic habet **W**ester. ij. ca.
de assuero rege q̄ q̄libet die h̄bat vnā: z q̄ igrediebat vesp̄
egrediebat m̄ae: nec h̄bat licentiā reuertēdi ad regē: nisi rex
eā vocasset ex noīe: z p̄m hunc modum
infra duos annos poterat multiplica/
ri nūerus v̄sq; ad septingētas. i. **E**t
auerterūt mulieres cor eius. **A**b
amore dei z obseruātia p̄ceptoz eius:
sicut dixerat d̄ns p̄ moysen. **K** **C**ū/
q̄ iam esset senex. **D**ic p̄r̄ ostēdit̄
eius trāgressio in pctō idolatrie/cum
d̄z: **E**t seq̄ret deos alienos.
Qd nō est intelligendū salomōnē sic
fuisse infatuatum q̄ in idolis crederet
aliquid esse diuinitatis: sed nolens of/
fendere vxores suas ea adorabat. sicut
z adā comedit lignū veritum ad p̄sua/
sionē sue vxoris ne eā cōtristaret: sicut
dicit **A**ug. sup **G**en. li. xj. z de ciuita/
te dei li. xiiij. ca. xj. qz vir non fuit sedm̄
ctus: vt dicit apl̄us. j. **T**imoth. ij. ita q̄
crederet q̄ p̄ esum illius ligni haberet
sciētia boni z mali sicut suggesserat ser/
pēs: put diffusi⁹ declarauit **G**en. iij. ca.
m **T**ūc edificauit salomō pha/
num chamos idolo moab in mō
te qui est contra hierl̄m rē. i. in mō
te oliueti: z ideo cultus idolatrie de to
ta ciuitate hierl̄m poterat videri quod
erat magnū incitamentū ad idolatriā:
ad quā p̄p̄s erat p̄nus. n̄ **A**tq; in
hunc modū fecit vniuersis vxori
bus suis alienigenis. **Q**d nō est in
telligendū q̄ cuiuslibet faceret vnū tem/
plū sed oibus de vno cultu idolatrie fe
cit vnū templū p̄ idolo eaz. **H**ic occur
rit dubiū quō salomō dicat senex quā
do deprauatus fuit p̄ mulieres: qz di
cit **R**a. Sa. z alij hebrei q̄ erat tm̄ du
odecim annoz quādo incepit regnare:
z in fine huius capli d̄z q̄ regnauit q̄/
draginta annis: z sic vixit tm̄. lxx. an
nis. **I**p̄e autē deprauatus fuit per mu
lieres ante mortem suā p̄ sex annos v̄l
circiter: quia edificauit templa idolorū
plura p̄ suis vxoribus postq; fuerat de
prauatus: in quoz edificationibus flu
rerunt plures anni: z sic quādo depra
uatum fuit cor eius: nō videt̄ habuisse
vltra. xlvj. annos vel circiter: ex tali ve
ro etate nullus p̄p̄rie d̄z senex. **A**d hoc
autē respōdet magister in h̄storis/di
cens q̄ salomon regnauit. lxxx. annis.
z allegat **J**osephū hoc dicentē. scriptu
ra tamen regni sui tacet. xl. annos. sicut
supra. i. li. xij. ca. d̄z de saule q̄ duobus
annis regnauit sup isrl̄. bene z inno
center: z tacent. xvij. anni in quibus
male se ha
buerunt.

scunt in cāpestrib⁹. **E**t educebā
tur eā salomoni de egypto et de b
Insula est.
choa. **N**egociatores ei regl̄ eme
bāt de choa: z statuto p̄cio pdu
cebāt. **E**grediebat at ādriga ex
egypto sexcentis siclis argēti: z
equ⁹ cētū q̄nq̄ginta: atq; in hunc
modū cūcti reges etheoz z syrie
equos venūdabāt. **C**a. XI

Rex aut salomō ada
mauit mulieres alieni
genas multas: filiā q̄z
pharaōis: z moabiti
das z amonitidas idumeas: z si
donias z etheas de gētib⁹ sup q̄
bus dixit d̄ns filijs isrl̄: **N**ō igre
diemi ad eas: neq; de ill⁹ igrediē
tur ad v̄ras. **C**ertissime ei auer
terēt corda v̄ra: vt sequamī de
os eaz. **H**is itaq; copulat⁹ ē rex
salomō ardētissimo amore: **F**ue
rūtq; ei vxores q̄si regine septin
gēte: z p̄cubine trecēte. **E**t auer
terūt mulieres cor ei⁹. **C**ūq; iam
nō etate sed moribus vel sapia.

esset senex: deprauatū ē cor ei⁹ p̄
mulieres: vt seq̄ret deos alienos:
nec erat cor ei⁹ p̄fectū cū d̄no d̄o
suo: sicut cor dauid p̄ris ei⁹. **S**z
id est innoce.
colebat salomon astarthē deā si
donioz: z chamos deū moabita
rū: z moloch idolum amonitaz.
Fecitq; salomō qd̄ nō placuerat
corā d̄no: z nō adimpleuit vt seq̄
ret d̄nm sicut dauid pater eius.
Tūc edificauit salomō phanuz
chamos idolo moab/ in monte q̄
est contra hierl̄m: z moloch ido
lo filioz amon. **A**tq; in hunc mo
dū fecit vniuersis vxoribus suis

ctum est supra. **N**am in ip̄o nullus fuit defectus peccati: sed in
hoc facto salomon typum tenet sapientia hominis dei iudicio
nobis occulto a sapientia cadentis qui sicut salomon tria colit
idola. s. astarthem deam sidoniozū: p̄ quam delitie carnales si
gnificant: eo q̄ astarthem plastationis supfluitas interp̄ta
tur: semen aut̄ coitus in cuius emissioe est delectatio vehemēs
de supfluo alimenti generat. **E**t chamos deum moa
bitarum. **P**er quem signant̄ diuitie tempales eo q̄ chamos
congregatio interpretat. **E**t moloch idolum amoni
tarum rē. **P**er quod honores mundiales significantur: eo q̄
moloch plage interpretatur. persone vero in magnis honori
bus polite de cōmuni cursu semper timent sibi de plaga mort
gladio vel veneno vel alijs modis contra eos excogitatis.

E

† Eccl. 4.7. c
47.9.3.9. fi.

† Exo. 34. b
Alit̄ ingre
demini

† Cañ. 6. e

Quomodo
de etate sa
lomonis

† 2. q. 4. e
salomon

Moraliter

z suscitauit

A male se habuit: vt ibidē fuit dictū. Sed de dicto magistri parū est hic curādū: qz dicit sibi ipsi et etiā scripture: dicit enī ibidē q salomō. xi. ānoz genuit roboā: et q roboā mortuo p̄re fuit. xl. et vni^o anni: et infra. xiiij. dicit q. xl. et vni^o anni erat roboā cū regnare cepisset: et sic reuertit p̄mū dictū. s. q salomon vixit tm̄. lū. annis. Si autē dicat q roboā regnauit viuēte p̄re. xl. annis: ita q prin cipiū regni sui cōputat ab illo tpe q pat su^o incepit deprauari. sequit q mortuo p̄re fuit. lxxx. et vni^o annoz: qd est p̄ dictū magistri: vt ptz ex dictis: et etiā p̄ scriptu rā: qz ca. se. d. q hieroboaz audita morte salomōis reuersus est de egypto: et venit cū alijs in sichē vbi p̄gregat^o est p̄pls ad p̄stituendū roboā regē. Ex quo videt q nō regnauit viuēte p̄re. Et si dicat q im mo: s. mortuo p̄re fuit ei^o regnū renoua tū cū is esset. lxxx. et vni^o annoz et de hac renouatione loquit capl^o et sequit: h ptz falsū p̄ lram sequentē: qz ibidē subdit q roboā derelicto cōsilio senu: adhesit p̄silio iuuenū qui nutriti erāt cū eo. Et q pa ter q tūc erat roboam adhuc iuuenis qd nō pōt dici de hoīe habēte. lxxx. et vnum annos. vñ. s. ij. lib. xix. d. Erat autē ber sellai galaadites senex valde. i. octoge narius: et psalmo. lxxxvij. d. Si autē i po tentatib^o. lxxx. anni. i. in bene cōplexiona tis et ampl^o eoz labor et dolor. Preterea illud qd dicit magister q salomon. xi. an nozū genuit roboā: videt esse extraneuz a virtute nature: qz p̄m dicta magistri nō solū. xi. annozū genuit: s. cū haberet decē et tres mēses: qd sic ptz: qz si roboā habe bat. xij. ānos finito regno p̄ris. xl. anno rū. et erat. xij. annoz qn̄ incepit regnare. sequit q vnde cimo anno salomōis robo am fuit nat^o: et cū puer sit in vtero m̄ris nouē mētib^o: sequit q qn̄ fuit genit^o: sa lomō erat tm̄ decē annoz et parū pl^o: qd nō videt possibile nature. Ad h̄ igit in cōueniēs remouēdum et repugnātiā scri pture tollendā: saluo meliori iudicio vi det cōuenienti^o dicere q salomō post q̄ xl. annis regnauerat mortu^o est: et succes sit ei i regnū fili^o ei^o roboā habens. xl. et vñū annū: sicut dicit scriptura. Et qn̄ sa lomom incepit regnare nō solum habuit duodecim annos vt ab alijs dicit: s. nō p̄bat: nec ex scriptura sacra habet: qz ex primit ānos regni sui tm̄: nō autē exprimit annos ei^o qn̄ incepit regnare nec ānos to ti^o vite sue: imo habuit. xx. vel plures an nos in p̄ncipio regni sui: et sic qn̄ mortu^o fuit. lx. annos habuit ad min^o: et sic que nienter pōt dici q post. l. annos etat: sue deprauat^o fuit p̄ mulieres: et ita tūc pote rat dici senex: qz et leuite cōpleto qn̄qua gesimo anno etatis sue seruire cessabat i tabernaculo tanq̄ senes: vt habet. Au. viij. et ex h̄ dicit q salomō nō genuit roboā. xj. vel. x. annoz: s. multo plurū: qz cōtraxit cū matre sua. s. roboam post suā coro nationē. Ad illud autē qd obicit in p̄riū de dicto Ra. Sa. di cēdū q de dicto ei^o vel alioz hebreoz nō est multū curādū: ni si q̄tū cōsonat sacre scripture vel rōni: sicut dixi pleni^o in plo go meo sup. Gen. Similiter de dicto magistri et Josephi idēz ē dicēdū: maxime vbi ē repugnātiā scripture: sicut in p̄posito videt: vt ptz ex p̄dictis. Ad hūc p̄tra p̄dicta obicit de ver bo salomōis in p̄ncipio regni sui: qd habet. s. ij. ca. Ego sū puer paruulus ignorās egressum et introituz meū. Et h̄ dicit Ra. Sa. et aliq̄ alij q erat tm̄. xij. annoz: sed h̄ nō valet: qz an te. ij. ca. dixerat dauid salomoni recōmendās ei punitionē se mei. Vir autē sapiēs es vt scias q facies ei: vir autē nō dicit p̄ p̄te nisi habens. xxx. annos vel circiter. Et ideo si ex illo ver bo. Ego sum puer paruulus et. arguat q erat tm̄. xij. annoz eadē rōne: ex isto poterit argui q erat. xxx. annoz. Et ideo il lud verbū salomōis: Ego sū puer et. intelligēdū est respectu tantū regiminis sibi impositi: sicut dictū fuit ibidem. et Exod. xxxij.

12. Re. 8. d

alienigenis que adolebant thura: et imolabant dijs suis. Igitur iratus est dominus salomoni: quia auersa esset mens eius a domino deo israel: qui apparuerat ei b scdo: et preceperat de verbo b: ne sequeretur deos alienos: et non custodiuit quod mandauit ei a T vt qz p nathan ppheta vel p aliū. dominus. Dixit itaqz dominus salomoni: Quia habuisti h̄ apud te: et non custodisti pacta mea et precepta mea quod mandauit tibi dirupēs scindā regnū tuū: et dabo illud seruo tuo. Verū tū in diebus tuis non faciā propter dauid p̄rez tuū. Be manu filij tui scindā illud: nec totū regnū auferam: sed tribuz e vnā dabo filio tuo: ppter dauid seruū meū: et hierlm̄ quā s elegi. Suscitauit autē domi nus aduersarium salomoni/ adad idumēū/ de semine regio: qui erat in edom. Cū enī esset dauid in idumēa: et ascē dissest ioab princeps militie ad sepeliendum eos qui fuerāt interfecti: et occidisset oē masculinū i idumēa. Sex ei mensibus ibi morat^o est ioab et omnis israel: donec interimeret omne masculinum in idumēa. Fugit adad ipi et vi ri idumei d seruis p̄ris eius/ cū eo vt ingrederēt egyptū. Erat autē adad puer paru-

xxxij. d. q iosue fili^o nun puer nō recedebat de tabernaculo: et tūc tūc erat. xlij. annoz p̄m hebreos. p̄m Josephum. xliij. qz p̄m hebreos gubernauit p̄lm. xxvij. ānis. p̄m Josephū. xvi. et moyses ante ipm. xl. annis ab exitu de egypto: et sic restat q p̄m hebreos tūc erat. xlij. annoz p̄m Josephū. xliij. annis: qz vixit. cx. annis: vt habet iosue vlti. Ad hūc cōtra p̄dicta obicit de dictis Hiero uymi: q in epla ad Vitalē p̄sbyterū d salomone et achaz videt dicere q salomō xi. annoz vlt min^o genuit roboā. et q. xij. anno etat: sue accepit regnū. Ad qd di cendū q Hieronim^o nō loquit ibi asser tiue vt manifeste ptz ex sine eiusdē eple. Sed supposito q tūc regnare incepit et roboā genuit sicut dictū ē: respōdet quōd hoc sit possibile: inducēs ad h̄ exem plū cuiusdā mulieris nutritis paruulū q in eodē lecto cū ea iacebat: et cū. x. an nū etat: impleset: et illa fuisset calefacta vino: induxit puerū ad carnalē copulā: et sic alijs noctib^o sequētib^o: q de eodem cōcepit et infra. ij. mēses v̄ter eius intumuit. Hiero. autē attribuit hoc magl^o vir tuti diuine qz nature: vt facin^o occultum p̄ signū euidēs panderet: et sic argumen tū est ad oppositū. s. q virtute nature sa lomō. xi. annozū nō genuit roboā. a Igitur iratus est. Descripta salomo nis transgressione. Dic cōsequēter de scri bit cōminatio pene. s. scissio regni sui te pore filij sui: et ptz lra paucis exceptis. b Qui ap. ei scdo. semel in gabaon et simpl post edificacionē tēpl: vt dictuz fuit. s. ij. ca. c Et da. illi ser. tuo. s. hieroboā: q fuit seru^o salomōis: vt habet infra. d Verū tū in vi. tu. et. qz in vita sua instituerat regē salomōis: vt di ctū ē. s. ij. ca. et iō si fuisset regnū scissū tpe salomōis: videt h̄ redū dare in culpaz dauid et etiā in opprobriuz: qz memoria ei^o adhuc erat multū recēs. e Tribū vnā da. fi. tuo. trib^o em̄ iuda nō fuit h̄ bi data: qz erat sua: nec trib^o leui: qz erat dispsa p̄ oēs tribus: et declināte populo ad cultum vituloz: cōpulsā est venire ad fortē iude et beniamin: et sic sola tribus beniamin pprie loquendo fuit data ipsi roboā. f Prop̄ da. seruū meū: vt aliquis de semine ei^o sedeat in regali solio. g Et hierlm̄ quā ele. vt vbi vigeret cult^o diuin^o: ibi remaneat honor regius. Hic autē occurrit dubiū quōd trā gressio salomonis dicat causa scissionis regni. cū. s. ij. lib. ca. xix. dictum fuerit q sentētia dauid iniq̄ qua medietatem be reditatis isobeth dedit sebe seruo suo: causa fuerit hui^o scissionis. Ad qd dicit dū q nō est incōueniēs duas causas par tiales ad vnū cōcurrere effectū: et sic fuit in p̄posito: qz vtrūqz fuit cā partialis. h Suscitauit autē. Dic p̄r ponit trū aduersarioz susci tatio p̄ salomōis. et p̄m h̄ diuidit i tres p̄res. scda ibi: Susci tauit autē. tertia/ ibi: Hieroboā qz. Prīm^o autē aduersari^o fuit adad idumē^o de semine regio: q cū aliq̄b^o euasit manū dauid interficētis idumeos et creuit in egypto: et tpe salomonis re dūit ad h̄ q terrā idumee posset recupare: vel saltē salomōis filiū dauid infestare: et ptz lra paucis except^o q discurrent. i Ad sepe. eos. Scriptū ē em̄ Deu. xxij. Mō ab omiaber ris idumēū qz frat^o tū ē. Filij em̄ isrl et idumei de duob^o fra tribus: descē. * h Suscitauit autē do. et. Suscitauit autē dñs salo mōi tres aduersarios: vt ptz in textu: p̄ q̄s significāt tres de mones q hoī a sapia deiecto imittūt de p̄dictis rētatib^o: e sic cū inducūt ad multiplicē culpā: et post hec trahit nisi penit tuerit ad gehennā. Itē p̄ salomōis sapientissimū p̄ mulierec tā miserabiliter deiectū et in senectute doceri debet q̄libet hō q̄tūcūqz sapiens et etiā senex fugiendi familiaritates muliez maxime suspectaz ne sibi contingat simile d̄pendiū. * Dominica

Coragine civitatis. Durus civitatis cecidit eo q ex vno latere picipio imineret. Quia voragine cu rex vell' et coe gre mur: pstituit ducib' vt B ipleret opus: s3 hieroboā q erat pnceps trib' ioseph noluit obedire regi: q pstituerat eū prius sup edificia ppugnaculoz q facie bat in hierosolymis vbi labora/ uir: ita vt rex ei principatū militie sup tribū ioseph pferret: s3 rebell' fact' egredif de hierlm cui occur/ rit ppba defecit eū in agrū vt null' audiret qd ei diceret. Statuf' s' d'bis ppbe suadebat pplo vt se regē faceret: qd audies salomō qrebat eū interficere. b **Erat aut hieroboā.** Hoc mādātū re stitutiōis muroz recusavit. Sed vñ tāta audacia: qz rex pstituerat eū pfectū. c **Tolle tibi decē scil' Rab. Decē trib' a domo da uid separe sūt z due relicte: qz vt ait aplo: reliqz ppē electionē grē salue sacre sūt.** Hieroboā q decez trib' a tēplo dei sepano ad idola/ triā pduxit: s3 significat hereticos q vnitatē fidei catholice heresibus scindūt. De si cultui malignoz spi ritū s' dāt. Hieroboā interpretat' dūdicās pplm. Mā heretici di/ iudicare pplm vident' cū erroris sui seqē faciūt. Tollit decē scil/ suras cū legē pcepta violādo cor/ rumpit: vna trib' cū sobole dauid remāsit: dū sozs electoz in regula fidei catholice pmāsit: qz vñ de/

Nico. de ly. s vna fides tribus descenderūt. s. iacob z esau: ppē qd dauid idumeos q i bello ceciderant pcepit sepeliri: z in B fecit sibi bonū nomē: eo q p/ stiterat occisio istā hūanitatē: sic dictū fuit. s. iij. li. viij. ca. a **Cū qz surrexissent de madiā.** ter re nomē ē ad quā pmo p fugerāt. b **Generūt in pharā.** loc' ē in terra madiā. Cetera patēt vsqz ibi: c **Cūqz audisset adad in egypto dor. dauid.** qz mor/ tuus fuit morte naturaliz: ideo scri ptura dicit eū dormisse. d **Et mortuū esse ioab.** qz fuit inter fecus gladio. e **Suscitavit ei quoqz.** Dic ponit scdus ad/ uersarius salomonis. s. raqō q fu/ gies regem syrie adadezer eū p/ sequentē ppter offensam quā in eū comiserat: aggregavit sibi ali/ os viros malos: z fact' ē pnceps latronū regnū adadezer infestan/ tiū. Adad rō rediens de egypto idumeā obtinere nō potuit: eo q salomō eā hū munierat: z ideo cō/ iungit se p dīcto raqō iuuando euz vt fieret rex syrie. z sic raqō iuua/ ret eū ad obtinentiā regnum idu/ mee p salomonē. z ex dicit' p3 lra vsqz ibi: f **Cum interficeret eos dauid.** i. tpe q pugnauit da uid p syros: tunc iste raqō habuit tps oportunit' vt infestaret dñi sui regnū: qz vastato regno p dauid habuit liberiorē ingressū. s3 sub dit: g **Abierūtqz dama/ scum.** Que erat ciuitas regia. b **Eratqz aduersari' isrl' cū ctis dieb' salo.** B videt esse p il lud qd dicit' est. s. iij. ca. Juda et isrl' innērabiles sicut arena ma/ ris come/

ris comedētes z bibētes atqz le: ātes cūctis diebus salomonis. **L** Dicendū q lz cūctis diebus salomonis iste fuerit aduersarius eius voluntate nocēdi: tñ in effectu nō multū nocuit ei p qd im/ pediret notabiliter pag ppli: z B est malū adad: qz vt dicitū est il le adad induxit raqō ad B q esset aduersarius isrl'. i **Regna/ uitqz in syria.** s. ipē raqō: vt p/ dictū est. k **Hieroboā qz.** Dic ponit tertius aduersarius/ Terti' ad/ cū dicit: Hieroboā quoqz fili' uersari' sa/ nabath. Dicunt aliq q iste na/ lomonis bath p' hieroboā fuit idē qd se/ mei: z q vroz ei' nutriēs hiero/ boā reducebat sibi frequēter ad memoriā iterfectionē p'ris sui a salomone: vt dictum est. s. iij. ca. z propter hoc de ea fit h mētio. l **Euphrateus:** B est de tri bu ephraim. Et hec est causa re/ bellionis q sequit'. m **Quia salomō mello edificauit.** de isto edificio dicitū est. s. ca. ix. Di cūt em aliq q salomō vidēs idu/ striā hieroboā: p'rio posuit eū su per tributa dom' ioseph. i. duaz tribuū. s. ephraim z manasse. po stea vō posuit eū sup opus edifi cū mello: s3 primo scribas officiū aliud: qz frequēter in sacra scri ptura prius facta postmodū nar rant: z ipē ex hoc fuit indignat' eo q de maiori officio erat posi tus in minori: ppter qd exiuit d hierusalē: cui obuiās abias sylo nites ppheta dixit ei: q regna/ turus erat sup decē tribus: z sic animatus verbis pphete icēpit cōtra Salomonē murmurare z alios sollicitare ad rebellanduz salomoni: qd eū audisset salomō voluit eū occidere: sed ipē fugit in egyptum vsqz ad mortem sa/ lomonis. Ra. Sa. vero dicit q hieroboā reprehendit salomō nē eo q claudebat locū illum quez dauid dimiserat apertuz ppter deuotionē venientū ad festa in hierusalē: sicut dicitū fuit. s. ix. ca pitulo. ppē qd salomō indigna/ tus eiecit eū: qui egressus d hie/ rusalem inuenit abia ppheta si/ cut dicitū est. Iosephus vero di/ cit q salomō primo posuit hie roboā sup eparios in edificio mel/ lo: z quia vidit eū prudentem z sollicitū in ope illo: postea posu/ it eū in maiori officio. s. sup tribu ta domus ioseph sicut scribitur: z tūc abias dixit sibi ea que p dī cta sunt: ex qbus aiatuū cepit sol licitare illos de tribu ephraim z manasse vt recederēt a salomōe: ppter qd salomō voluit eū occi/ dere: sed fugit in egyptū: vt p dī ctuz ē. Ex dicitis p3 lra vsqz ibi: n **Apprehēdensqz abias palliū suū nouū quo co. zc.** Qd fecit duplici de causa. Una **Quare ab/ as palliū sciderit**

lus. Cūqz surrexissent de madiā/ venerūt in pharā: tulerūtqz secū viros de pharā z introierūt egyptū ad pharaonē regē egypti. Qui dedit ei domū: z cibos pstituit: z terrā delegauit. Et inuenit adad grā corā pharaone valde/ intantū vt daret ei vxorē sororem vxoris suę germanam taphnes regię. Veniūtqz ei soror taphnes genebath filiū: z nutriuit eū taphnes i do mo pharaōis. Eratqz genebath habitās apud pharaonē cū filijs ei'. Cūqz audis/ set adad in egypto dormisse dauid cū pa trib' suis: z mortuū esse ioab pncipē mili/ tię/ dixit pharaōi: Dimitte me vt vadā in terrā meā. Dixitqz ei pharao: Quā em re apud me idiges/ vt grās ire ad terrā tuā? At ille rēdit: Nilā. s3 obsecro te vt di mittas me. Suscitauit ei qz de' aduersa/ riū raqō filiū eliadā q fugerat adadezer re gē soba/ dñm suū: z qz egauit z eū viros: z factus est pnceps latronū cū interficeret eos dauid: abierūtqz damascū et habita/ uerūt ibi: et pstituef eū regē in damasco: eratqz aduersari' isrl' cūctis dieb' salomo/ nis. Et B est malū adad/ et odiū q isrl': re/ gnauitqz in syria. Hieroboā qz filius na/ bath euphrate' de sareda seru' salomōis: i cui' m' erat noie seruā: mulier vidua: leua uit manū q regē. Et hec ē causa rebelli/ nis aduersus eū: qz salomō mello edifica uit: et coequit voragine civitatis dauid p'ris sui. Erat at hieroboā vir fort' et po/ tēs. Quidēqz salomō adolescentē bonę in dolis et idustriū: pstituerat eū pfectū sup tributa vniuerse dom' ioseph. Factū est igit' in tēpe illo: vt hieroboā egrederef de hierlm: vt inueniret eū abias silonites p/ pheta in via/ optus pallio nouo. Erāt at duo tñ in agro. Aphpēdesqz abias pal liū suū nouū q cooptus erat: scidit i duo decim ptes/ et ait ad hieroboā: Tolle tibi decē scissuras. Hec em dicit dñs de' isrl': Ecce ego scidā regnū de māu salomōis: z dabo tibi decē tribus. Porro vna trib' remāebit ei ppē seruū meū dauid: et hie/ rusalē ciuitatē/ quā elegi ex oib' tribubus isrl': eo q dereliqrit me/ z adorauerit astar thē deā sidonior: et chamos deū moab: et moloch/ deū filioz amō: et nō ābulauit i vjs meis: vt faceret iusticiā corā me: et pcepta mea et iudicia mea sicut dauid pater eius. Nec auferā oīue regnū de ma/ ris come/

ris comedētes z bibētes atqz le: ātes cūctis diebus salomonis. **L** Dicendū q lz cūctis diebus salomonis iste fuerit aduersarius eius voluntate nocēdi: tñ in effectu nō multū nocuit ei p qd im/ pediret notabiliter pag ppli: z B est malū adad: qz vt dicitū est il le adad induxit raqō ad B q esset aduersarius isrl'. i **Regna/ uitqz in syria.** s. ipē raqō: vt p/ dictū est. k **Hieroboā qz.** Dic ponit tertius aduersarius/ Terti' ad/ cū dicit: Hieroboā quoqz fili' uersari' sa/ nabath. Dicunt aliq q iste na/ lomonis bath p' hieroboā fuit idē qd se/ mei: z q vroz ei' nutriēs hiero/ boā reducebat sibi frequēter ad memoriā iterfectionē p'ris sui a salomone: vt dictum est. s. iij. ca. z propter hoc de ea fit h mētio. l **Euphrateus:** B est de tri bu ephraim. Et hec est causa re/ bellionis q sequit'. m **Quia salomō mello edificauit.** de isto edificio dicitū est. s. ca. ix. Di cūt em aliq q salomō vidēs idu/ striā hieroboā: p'rio posuit eū su per tributa dom' ioseph. i. duaz tribuū. s. ephraim z manasse. po stea vō posuit eū sup opus edifi cū mello: s3 primo scribas officiū aliud: qz frequēter in sacra scri ptura prius facta postmodū nar rant: z ipē ex hoc fuit indignat' eo q de maiori officio erat posi tus in minori: ppter qd exiuit d hierusalē: cui obuiās abias sylo nites ppheta dixit ei: q regna/ turus erat sup decē tribus: z sic animatus verbis pphete icēpit cōtra Salomonē murmurare z alios sollicitare ad rebellanduz salomoni: qd eū audisset salomō voluit eū occidere: sed ipē fugit in egyptum vsqz ad mortem sa/ lomonis. Ra. Sa. vero dicit q hieroboā reprehendit salomō nē eo q claudebat locū illum quez dauid dimiserat apertuz ppter deuotionē venientū ad festa in hierusalē: sicut dicitū fuit. s. ix. ca pitulo. ppē qd salomō indigna/ tus eiecit eū: qui egressus d hie/ rusalem inuenit abia ppheta si/ cut dicitū est. Iosephus vero di/ cit q salomō primo posuit hie roboā sup eparios in edificio mel/ lo: z quia vidit eū prudentem z sollicitū in ope illo: postea posu/ it eū in maiori officio. s. sup tribu ta domus ioseph sicut scribitur: z tūc abias dixit sibi ea que p dī cta sunt: ex qbus aiatuū cepit sol licitare illos de tribu ephraim z manasse vt recederēt a salomōe: ppter qd salomō voluit eū occi/ dere: sed fugit in egyptū: vt p dī ctuz ē. Ex dicitis p3 lra vsqz ibi: n **Apprehēdensqz abias palliū suū nouū quo co. zc.** Qd fecit duplici de causa. Una **Quare ab/ as palliū sciderit**

Terti' ad/ uersari' sa/ lomonis bath p' hieroboā fuit idē qd se/ mei: z q vroz ei' nutriēs hiero/ boā reducebat sibi frequēter ad memoriā iterfectionē p'ris sui a salomone: vt dictum est. s. iij. ca. z propter hoc de ea fit h mētio. l Euphrateus: B est de tri bu ephraim. Et hec est causa re/ bellionis q sequit'. m Quia salomō mello edificauit. de isto edificio dicitū est. s. ca. ix. Di cūt em aliq q salomō vidēs idu/ striā hieroboā: p'rio posuit eū su per tributa dom' ioseph. i. duaz tribuū. s. ephraim z manasse. po stea vō posuit eū sup opus edifi cū mello: s3 primo scribas officiū aliud: qz frequēter in sacra scri ptura prius facta postmodū nar rant: z ipē ex hoc fuit indignat' eo q de maiori officio erat posi tus in minori: ppter qd exiuit d hierusalē: cui obuiās abias sylo nites ppheta dixit ei: q regna/ turus erat sup decē tribus: z sic animatus verbis pphete icēpit cōtra Salomonē murmurare z alios sollicitare ad rebellanduz salomoni: qd eū audisset salomō voluit eū occidere: sed ipē fugit in egyptum vsqz ad mortem sa/ lomonis. Ra. Sa. vero dicit q hieroboā reprehendit salomō nē eo q claudebat locū illum quez dauid dimiserat apertuz ppter deuotionē venientū ad festa in hierusalē: sicut dicitū fuit. s. ix. ca pitulo. ppē qd salomō indigna/ tus eiecit eū: qui egressus d hie/ rusalem inuenit abia ppheta si/ cut dicitū est. Iosephus vero di/ cit q salomō primo posuit hie roboā sup eparios in edificio mel/ lo: z quia vidit eū prudentem z sollicitū in ope illo: postea posu/ it eū in maiori officio. s. sup tribu ta domus ioseph sicut scribitur: z tūc abias dixit sibi ea que p dī cta sunt: ex qbus aiatuū cepit sol licitare illos de tribu ephraim z manasse vt recederēt a salomōe: ppter qd salomō voluit eū occi/ dere: sed fugit in egyptū: vt p dī ctuz ē. Ex dicitis p3 lra vsqz ibi: n Apprehēdensqz abias palliū suū nouū quo co. zc. Qd fecit duplici de causa. Una Quare ab/ as palliū sciderit

vna fides vnu baptisma. a Dies aut quos. Josephus dixit regnasse annis octuaginta et vixisse nonagintaquattuor. Sed divina scriptura eos tm annos exprimit qbus regnavit anteq puaricaret.

U Enit aut roboa re. b Durissimu iugum. Quod h veruz est cu superi dictum sit q salomon no pstituit queq servire de filiis isrl vtis no fecit eos serui/

Ni. de ly. re in agri/ tar indicio. a Ut remaneat lu. dauid. i. meoria bonitatis sue: ppter cui meritū in semine suo remasit nomē regni.

b Et affligā se. da. su. hoc: id est sup diuisionē regni.

c Uerūtū nō cūctis die. et in hoc pdixit regnū isrl restituen dū p messia vcturū: vt dic Rab. Sa. lz ipe et alij iudei h itelligūt de restitutione regni tēporalis: ppter qd apostoli adhuc rudes qz nōdū receperāt plenitudinem spiritus sancti quesierūt a christo.

Dñe si i tpe hoc restitues regnū isrl: vt habet Act. i. restitutio tā iā erat facta in xpi resurrectione: fm q dicit ipe Dat. vl. d. Data est mihi oīs ptās rē. sed euiden/ tius h erit in iudicio quādo omnia subiciēnt pedib' ei: fm q dicit apłs Heb. ij. Cetera patēt ex di/ ctis. d Reliquūz aut. Pic cōsequēter ponit mores salomōis et eius tumulatio: cū quādā epilo gatione factorū suozū cum dicit: Reliquū aut verborū rē.

e Scpta sūt i lib. rē. Dicit aliq q ē liber Paral. lz meli' dē q sit alius liber p Nabucardan cōbustus et nō reparat. Cetera patēt ex supradictis: De statu au tē ei' vtrū sit saluatus vel nō: di/ ctū sūt. s. ij. lib. ca. vij.

* Dormiuit sa. cū pa. rē. Seqt. Regnavitqz ro. rē. Per roboā q mortuo patre potē tissimo senū consiliū dereliquit et cōsilio iuuenū adherēs psumptu oīe populo respōdit dicens:

In ca. xi. vbi dicit in ps. xl. Hic occurrit dubium quō Salomon dicat senex qñ deprauatus est per mulieres.

Additio. j. Dec alterca tio plixa de senectute Salomōis nō videt nec cessaria: possēt em rōnabilif dici q Salomō dicit' ē senex cū cēt. l. ānoz sere. Mā etates nō solū mēsurāt fm annos vel fm ea q ad icremētū seu diminutionē cor poraliū viriū pntēt lz etiā dicit' ē i sacra scptura respectine fm sta/ tus seu mores psonarū. Mā fm

Ambro. in sermone paschali. Etates qdē nō solū sūt annoz: sed etiā meritoz: iuxta illud Sap. iij. b. Senect' venerabilis nō diuturna nec nūero annoz cōputata. Postillatoz etiā. j. i h ca. dicit q Salomō dē i scriptura puer paruul' i pncipio re gni sui: nō fm annoz nūez: qz iā fm eū trāsuerat puericia: lz dē paruul' puer respectu tāti regiminis sibi impositi: sic etiā de Josue Ero. xxxij. dē q erat puer cū etiā trāsisset qdrageli/ mū annū: vt. j. satis cōprobat. Ex qb' seqt' q nō ē incōueni/ ens vt salomō dicat' senex etiā qnā genari' vel aliq' tulū. j. re spectu tāte scie sibi diuinit' collate. Mā fm Aug'. Senect' ni hil aliud ē qz can' sapiēs qz intellect'. Alio mō pōt scptura saluari dicit' q lz Salomō incepisset deprauari p mulieres qñ senectū

nu ei: sed ducē ponā eū cūctis dieb' vite sue/ ppter dauid seruū meū quē elegi: q cu stodiuit mādata mea et pcepta mea. A use rā aut regnū de manu filij ei': et dabo tibi decē trib'. Filio aut ei' dabo tribū vnaz: vt remaneat lucerna dauid seruo meo cū cūctis dieb' corā me i hierlm/ ciuitate quā ele gi vt eēt nomē meū ibi. Te aut assumā: et re gnabis sup oīa q desiderat aīa tua: erisqz rex sup isrl. Si g audierit oīa q pcepero ti bi: et ambulaueris in vjs meis: et fecerit qd rectū est corā me custodiēs mādata mea et pcepta mea: sicut fecit dauid seruus me': ero tecū / et edificabo tibi domū fidelē quō edificauit dauid domū: et tradā tibi israhel: et affligā semē dauid sup hoc. Uerūtū nō cūctis dieb'. Voluit q salomō interficere qz suadebat populo vt a salomone recederet. hierobōam. Qui surrexit et aufugit in egyptū/ ad sesac regē egypti: et fuit in egypto vsqz ad mortē salomōis. Reliquū aut ver boz salomōis / et oīa q fecit et sapia ei': ecce vniuersa scripta sūt i libro verborū dierū salomōis. Dies aut qz regnavit salomō i hierlm sup oēm isrl qdragita āni sūt. Por t miuitqz salomō cū patrib' suis: et sepul tus est in ciuitate dauid patris sui: regna uitqz roboā filius eius p co. Ca. XII

U Enit aut roboā in sichē. Illuc em congregatus erat omnis israhel ad pstituēdū eū regē. At vero hieroboā filius nabath/ cum adhuc esset in egypto pfugus a facie salomōis regis: audita morte ei' reuersus est de egypto. Miserūtqz et vocauerūt eū. Venit g hieroboā et oīs multitudo israhel: et locuti sūt ad roboā dicentes: Pater tuus b durissimū iugū iposuit nobis: tu itaqz im minue nūc paululū de imperio patris tui durissimo: et de iugo grauissimo qd impo suit nobis: et seruiem' tibi. Qui ait eis: Ite vsqz ad terriū diem: et reuertimini ad me.

uit aut. Pna i tres: qz pmo ponit diuisionē occasio. scdo ipa diuissio/ ibi: Gides itaqz pple. tertio diuissiois pfirmatio ibi: Venit aut roboā. Occasio hō diuissiois regni fuit dura rātio roboā quā dedit pple d pssilio iuuenū spreto pssilio senū: et h qd dē: Venit aut roboā i sichē: qz ille loc' erat qñ in medio re gni: et iō pple sibi pofat facili' pgregari: fuerat etiā ibi prim' rex. s. abimelech inhitur' et iō ibi fuit pple pgregat' ad inhi/ tuendum regem roboā. f At vero hiero. rē. audita mor te salomōis venit illuc desiderio regnādi: sic dicit' suerat sibi. g Miserūt et voca. eū. erat em magn' hō: et iō sūt vo car' ad istā institutionē: qz pple volebat petere aliquā relara tionē fm qd subdit: h Pater tu' du. rē. h videf eē p ibi lud q' iōd

senectute: pseueravit tm i illa puitate vsqz ad senectutē iclusine. et scptura attribuit h etati senectut' ad maiorē qñ i pccati: sicut i maiorē admiratiōez: qñ enī est iat pccati suū ex h q i senib' cūcta vitia pter auaritiā fm Aug'. senescūt: et tm i tāto sene lit' bido et idolatria iuuenescerēt. In e. ca. xi. vbi dē i postil.

Sed de dicto magi. s. historiaz paz ē h curādū q dicit sibi rē. Additio. ij. Dē h historia rū nō videt sibi pssilio dicit nec etiā scpture: vt postil. sibi ipōit. Mā opinionē Josephi nō asse/ rēdo: lz tm recitādo pōit i h lo/ co. In alijs hō hui' passus seq tur planū sensū scpture: vt pty hba sua itūti. In eo. ca. xi. vbi dē i postil. Et remaneat lucerna dō. i. meoria bonitatis Additio. iij. Ubi (dauid) trāsatio nra hz. Et remaneat lucerna dō: i heb. h: Et rema neat nouale ipi dō. Eadē em dē ctio q h ponit: vbi i trāslatiōe nra dē lucerna: h' (Sec. r. d. vbi dē: Innuate vob nouale. Silt' Biere. 4. a. vbi filia hba ponūt: et ē senus vt remaneat ipi dauid aliq' possessio i hierlz q. d. de: nolo vt dō remaneat totaliter a regno spoliat'.

Replica. In capi. r. vbi Salo mō senex dē deprauat' p mulie res: postil. disputat p fallā opl nionē Josephi quā scholastica historia cōmēdat: i conclusiōe tm pcorat cū Bur. quō vir. rlan noz potest dici senex: plixitas Bur. displicet: q tm respiciēdo ad materiā nō est inutilis: cū tm Bur. sepe fac' lōgos tractat' d lana caprina: put pty Ben. i. et Erod. iij. et. xx. et nitif excusare scholasticā historiā: qñ nō dicat vt Josephus: lz solū reciter: qd tm falsū ē: qz nō solū recitat: sed dicit' cōmēdat. d. plen' Jose ph' dicit. Ca. XII

U Enit aut ro. Supe ri' actū ē d regno dō vnito. hic pñr agitur de regno ei' diuisio i regnū isrl et regnū iuda: et qz regnū isrl siue decē tribuū icēpit accidētali. s. qd i uisioe regni dō q sūt de tribu iuda: iō pncipalr agit d regib' iuda: et ex psequēti d regib' isrl eis pregnātib': et iō (qñ pnt ad hūc terriū lib'ū) pto agit d roboā et hieroboā sibi pregnā te. scdo de abia et asa et regib' isrl eis pregnātib'. ro. ca. ter/ tio d Josaphat et d Achab pti secū regnante ca. xvij. Tpe hō roboā trigit regni diuissio: iō hec diuissio pmitit' scdo ptiul qz pditio describit' / ibi: Edifica

uit aut. Pna i tres: qz pmo ponit diuisionē occasio. scdo ipa diuissio/ ibi: Gides itaqz pple. tertio diuissiois pfirmatio ibi: Venit aut roboā. Occasio hō diuissiois regni fuit dura rātio roboā quā dedit pple d pssilio iuuenū spreto pssilio senū: et h qd dē: Venit aut roboā i sichē: qz ille loc' erat qñ in medio re gni: et iō pple sibi pofat facili' pgregari: fuerat etiā ibi prim' rex. s. abimelech inhitur' et iō ibi fuit pple pgregat' ad inhi/ tuendum regem roboā. f At vero hiero. rē. audita mor te salomōis venit illuc desiderio regnādi: sic dicit' suerat sibi. g Miserūt et voca. eū. erat em magn' hō: et iō sūt vo car' ad istā institutionē: qz pple volebat petere aliquā relara tionē fm qd subdit: h Pater tu' du. rē. h videf eē p ibi lud q' iōd

12. pa. 9. g.

Doraliter 12. pa. 10. g.

U Enit aut ro. Supe ri' actū ē d regno dō vnito. hic pñr agitur de regno ei' diuissio i regnū isrl et regnū iuda: et qz regnū isrl siue decē tribuū icēpit accidētali. s. qd i uisioe regni dō q sūt de tribu iuda: iō pncipalr agit d regib' iuda: et ex psequēti d regib' isrl eis pregnātib': et iō (qñ pnt ad hūc terriū lib'ū) pto agit d roboā et hieroboā sibi pregnā te. scdo de abia et asa et regib' isrl eis pregnātib'. ro. ca. ter/ tio d Josaphat et d Achab pti secū regnante ca. xvij. Tpe hō roboā trigit regni diuissio: iō hec diuissio pmitit' scdo ptiul qz pditio describit' / ibi: Edifica

re i agriculturavf alio servitū
 ope. **Et** pncipes ex eis pfti
 cut p singulas trib⁹ q redder
 bāt regi pvicef singul mēfib⁹
 ānonā z cetera q d expēfa re
 g⁹ superi⁹ referūt: qd mō du
 rissimū iugū appellant.
Adolefcētes. De qb⁹
 edurā vn⁹ fuit q postea lapi
 datus ē: iuuenes scptura nō
 semp iuxta etatē appellat: s; iuxta
 instabilitatē animi. **Mā**
 roboā q dragesimo etatis sue
 anno regnare cepit.
Scorpiōes. Sen⁹ est
 flagellū: sic z de spinis vel po
 maris solēt eē vge nodole.
Et etiā flagellū saracōz cū
 duab⁹ vel trib⁹ virgis: qd ha
 bet i sumitate plūbeas glan
 des alias gradines. **Ad**
 roboā. **Rab.** Roboā de do
 mo dō fuit: s; i via ei⁹ nō am
 bulavit. **Fecit** etiā iuda (scptu
 ra teste) in dieb⁹ illis malū co
 rā dō z irritauerunt eū sup
 oib⁹ q fecerāt ptes eoz. **Fer**
 cerūtq⁹ oēs abomiatiōes gē
 rā. **Roboāz** g signat malos
 rectores i ecclia q terrenis cu
 piditatib⁹ de diti: z delectan
 tes i multitudine obsequiū
 sibi: nō qtidianā habēt solici
 tudinē sibi cōmissoz. **Interp**
 taf roboā latitudo ppli: qz ta
 les spaciosam z latā viā gra
 diunt q ducit ad mortē mul
 tos. **Relictoz** scōz patrū cō
 silio: qz dicta z exēpla ad cel
 situdinē tēdūt. **Illis** obtēpe
 rāt q iuuenilib⁹ desiderijs mā
 cipati: laudib⁹ iniqs z adula
 tiōib⁹ eos grauāt: qb⁹ cōmi
 nat sapia dices: **Et** tibi ter
 ra cui⁹ rex puer ē: z cui⁹ prin
 cipes mane comedūt panes.
Et cōtrario. **Mā** fra cui⁹ est
 rex nobil: z cui⁹ principes ve
 scunt i tpe suo.

Nico. de lyra

lud qd. s. dictū ē. **De** filijs
 aut isrl nō pstituit salomō ser
 uire quēq. ix. ca. **Ad** qd dice
 dū q vez ē i opib⁹ vilib⁹: tñ
 ministrabāt expēfas salomōi
 singul mēfib⁹. p. xij. pfectos
 sup pplm positos: z h reputa
 bat pplis iugū graue: qz expē
 se salomōis erāt vald magne
 vt h. s. iij. ca. **Cetera** patēt
 vsq⁹ ibi: a **Si** ho. obe
 rēt. cōdescēdo ei⁹ petitiō
 ni. **Isti** em. s. senes p experie
 tiā sciebāt modū tenēdi pplz
 in subiectiōe. **Qui** de
 reli. cōsi. reputabat em se va
 letiore pte suo: z idōz erat
 ei aliqd remittere. **Et**
 adhi. adole. s. magis mori
 bus z scia q etate: qz nutriti
 fuerāt cū roboā: q iā habebat
 pl. z vnū annos. **Ad** h
 nim⁹ di. me. gros. zc. **Ist**
 fuit cōsiliū valde fatuū z pū/
 ptuosū: qz salomō fuit rex ex
 cellēssim⁹: vt piz ex supra di
 ctis. **Robo**

Cūq abisset pplis inijt filiū rex roboā cū
 a senes isti putāt banaias: z ioiada: z ceteri pncipes sa
 lomōis.
seniorib⁹ q assistebāt corā salomōe pte ei⁹ cū
 adhuc viueret: z ait eis: **Qd** mibi dat⁹ filiū
 vt mdeā pplō: **Qui** dixerūt ei: **Si** hodie obe
 dier⁹ pplō huic z fuier⁹ z petitiōi eoz cesser⁹:
 locutusq⁹ fuer⁹ ad eos vba lenia: erūt tibi fui
 cūcti dieb⁹. **Qui** dereliq⁹ filiū senū qd de
 derāt ei: z adhibuit adolefcētes q nutriti fue
 rāt cū eo z assistebāt illi. **Dixitq⁹** ad eos: **Qd**
 mibi filiū dat⁹ vt mdeā pplō huic: **Qui** di
 xerūt mibi: leui⁹ fac iugū qd iposuit p⁹ tu⁹ su
 p nos. **Et** dixerūt ei iuuenes q nutriti fuerāt
 cū eo. **Sic** loqre pplō huic: q locuti sūt ad te
 dicētes: **Daf** tu⁹ aggrauauit iugū nrm: tu re
 leua nos. **Sic** loqris ad eos: **Ad** inim⁹ digi⁹
 me⁹ grossior ē dorso p⁹ris mei: z nunc p⁹ me⁹
 posuit sup vos graue iugū: ego at addā sup
 iugū vrm. **Daf** me⁹ cecidit vos flagell: ego
 aut cedā vos scorpiōib⁹. **Uēit** g hieroboā z
 ois pplis ad roboā die tertia: sic locut⁹ fuerat
 rex dicēs: **Reuertimī** ad me die t⁹ia. **Rūdit**
 qz rex pplō dura: derelicto cōsilio seniorz qd
 ei dederāt: z locut⁹ ē eis fm filiū iuuenū di
 cēs: **Daf** me⁹ aggrauauit iugū vrm: ego at
 addā iugo v⁹o. **Daf** me⁹ cecidit vos flagel
 lis: ego at cedā vos scorpiōib⁹. **Et** nō acqē
 uit rex pplō qm auersat⁹ fuerat eum dñs: vt
 suscitaret vbu suū qd locutus fuerat i manu
 abie sylonite ad hieroboā filiū nabath. **U**
 dens itaq⁹ pplis q noluisse eos audire rex.
Rūdit ei dicēs: **Que** nob ps i dauid: vel q
 inculecano verborum.
hereditas i filio isrl: **Glade** i tabernac⁹ tua
 isrl. **Nūc** vide domū tuā dauid. **Et** abiit isrl
 i tabernacula sua. **Sup** filios aut isrl quicū
 q hitabāt i ciuitatib⁹ iuda regnauit roboāz.
Ad isit g rex roboā adurā q erat sup tributa
 vel israel.

z lapidauit eū ois pplis z mortu⁹ est. **Porro**
 rex roboā festin⁹ ascēdit currū z fugit i hier⁹z
 recessitq⁹ isrl ad domo dauid vsq⁹ i pntē diē.
Factū ē at cū audisset ois isrl q reuersus eēt
 hieroboā: miser⁹ z vocauert eū zgregato ce
 tu z pstituerūt eū regē sup oēm isrl: nec secut⁹
 a iō solā qz pncipalis: alic due nō. s. bēiamin z leuitica.
 ē qspiā domū dauid p⁹ tribū iudā solā. **Ue**
 nit at roboā hierlm: z zgregauit vniuersā do
 mū iuda: z tribū bēiamī cētū octogita milia
 electoz viroz z bellatoz vt pugnaret z do
 mū isrl: z reducerēt regnuz roboā filio salo
 mōis. **Fac** ē at fmo dñi ad semeiā vuz dei
 dicēs: **Loqre** ad roboā filiū salomōis regē iu
 da: z ad oēm domū iuda z bēiamī z reliqs d
 pplō dicēs: **Hec** dicit dñs: **Nō** ascēdet nec
 bellabit z frēs vros filios isrl. **Reuertat** vir
 i domū suā: a me ei factū ē vbu h. **Audierūt**
 fmonē dñi: z reu⁹ sūt d itinere sic eis pcepit

ctis. **Roboam** dō erat rudis et
 corde pauido: vt h. u. Paral.
 ca. xij. e **Et** autē ce. zc.
Est aut scorpio gen⁹ flagelli du
 rissimi habēs i fine chordularū
 seu catenaz nodulos plūbeos:
 vel ferreos: et iō vocat⁹ scorpio
 qz grauit pūgit: z qz sic scorpio
 pūgit cauda eā sup caput refle
 ctēdo: sic extremitas hui⁹ flagel
 li i q ē plūbū vel ferrū pcutiēdo
 reflectit ab anteri⁹ pcutiēte sup ecclia
 cor⁹ pcuti. **Cetera** patēt ex di
 ctis. **Uides** itaq⁹ posita
 occasiōe diuisiōis. hic ponit ipā
 diuisiō i cū d⁹: **Uides** itaq⁹ po.
 pu. q no. eos audi. de oner⁹
 releuatiōe: s; mag⁹ cōminat⁹ fuis
 set d agguatione. **Et** **Rūdit**
 ei. s. dura p dur. d. h **Que**
 no. ps i da. zc. i. nō habuit re
 gnū ex hereditate patna: et iō
 possum⁹ aliū eligere: z p⁹ sile
 bū dixit seba fili⁹ bochi i rebel
 lione z dō: vt h. s. u. lib. x. ca.
 i **Nūc** vide do. tu. da. i.
 pplm tibi adherēt. q. d. modic⁹
 ē. **Ra. Sa.** exponit h d tēplo de
 ordinatiōe dō edificato. q. d. nō
 curam⁹ d eo. **Ad** isit g rex
 zc. vt pacificaret pplm. d. q illd
 vbu fuisset leuiter dictū: z q p
 pter h nō deberēt a rege recede
 re. **Et** lapidauit eū zc. i
 cōtēptū dñi sui: z qz habebāt eū
 suspectū ne fuisset i p⁹ silio reg⁹ re
 spōdēdi eis mō p⁹ dicto: qz illi q
 sūt sup tributa solēt cōsulere de
 augmento ipoz. **Porro**
 rex ro. festi. ascē. zc. timēs ne
 sūz lapidarēt eū. **Factū** ē
 aut cuz au. ois isrl q reuer
 esset hiero. s. d egypto vbi su
 gerat tiore salomōis: fuerat em
 cū alijs vt p⁹ dictū ē i sichen: z p
 h diuulgat⁹ fuit vbiq⁹ aduētus
 ei⁹. **Ad** iserūt zyo. zc. ad
 institutionē alteri⁹ reg⁹ a roboāz:
 z pstituerūt eū regē: **U** qz erat
 vir fort⁹ z idustri⁹: vt h. ca. pce.
U qz fuerat inimic⁹ salomōis:
 z sic libēt⁹ guerrā z roboā filiū f. z. pa. 10. d
 ei⁹ suscipet: **U** qz erat de tribu
 ephraim q erat bellicosior post
 tribū iuda: p h ei i pleta ē p⁹ phe
 tia iacob p⁹ sarcheā q bndicēs si
 lijs ioseph p⁹ posuit ephraim i un
 orē ipi manasse vt habēt **Sen.** 17. q. 1. c.
 xlvij. qz d ephraim futur⁹ erat rex deniq⁹
 x. tribuū. z p⁹ phia abie sylonitis
 posita ca. pce. **Uenit** at.
 h p⁹ r ponit p⁹ dicte diuisiōis cō
 firmatio p h q semeias p⁹ ha de z. pa. 11. c
 mādato dei ihibuit roboā z sibi **Eccl.** 47. d
 adherētib⁹ ne pugnaret z. r. tri
 bus. s. ad remouenduz regnuz:
 quia de voluntate dei erat diu
 sum: et patet littera.

Edificauit
Moraliter. **Daf** me⁹ **Moraliter**
 aggrauauit iugū vestrum:
 ego aut addam iugo zc. **Et**
 sic p⁹ didit decem ptes regni sui.
Daf exēplū filijs regū nobiliū z
 potentū vt nō de se p⁹ sumāt: nec
 consilio iuuenū qui sunt inerp
 ti credant sed magis consilio se
 num expertoz acquirāt.
 v. iij. Dixitq⁹ hie

Ea fecit duos vitulos. Hieroboam quare vitulos fecerit ut quod: Josephus sufficiter exponit. **Ca. XIII** Ecce vir etc. Cuius nomen habet in Paral. gaddo vocat vel nuncupat. Spe est gad qui monuit dauid ire in terram iuda. **Ra.** Prophecia a deo missus ut increparet hieroboam: et quod a falso propheta seductus comedit et bibit preceptum domini: et propterea a leone in via occisus est. Quid hoc significat nisi cum quis in prosperis eleuatur: ita ut precepta domini contemnat: a leone qui circumit quos deuolet deinde persuasio maligne lania tus per sensum peccati interficit. Ac per hoc necesse est sperare protectionem omnipotentis: que minus necessaria creditur si spera habeatur: sed utiliter plerumque subtrahitur: ut sibi metipsum homo sine illa nihil sit ostendat.

Nico. de ly.

Edificauit autem hieroboam. Dicuntur describitur vtriusque regis partitio. et primo ipse hieroboam. secundo ipse roboam. tunc. ca. ultra medium sibi: Hieroboam. **Pr**ima diuidit in tres: quia primo describitur ipse hieroboam per uariationem. secundum per uariationem respicientem: ca. xiiij. et tertio per uariationem: ca. xiiij. Circa primum dicitur **E**dificauit autem hieroboam etc. ut ei melius posset resistere regno iuda et ipsum iustitiam: edificauit fortalicia. **Di**xitque hieroboam in corde suo. i. probabiliter cogitauit. **N**unc reuertetur regnum ad domum dauid si ascenderit populus iste ut faciat sacrificia in domo domini in hierusalem. probabiliter ei credebat quod per sacerdotes populus ad hunc induceretur: ut si non posset induci per roboam detineretur quod usque iurasset ei fidelitatem et presentret in morte hieroboam. **S**ed subdit: **E**t in fecitque me. **E**t excogitatio consilio iniqua ad cauendum predicta. **E**t **E**cce duos vitulos aarō. **E**t dixit eis. i. sibi sibi. **N**olite ultra ascendere in hierusalem. deus enim presens est vobis: et ideo potest eum habere adorare. taliter enim vobis persuasit populo: ut dicitur Josephus. et ideo dicunt alii alij primum et factus probabiliter per ista quod populus in illi vitulo adorabat deum. **S**ed videret quod subdit: **E**cce dicitur tui israel etc. deus autem que colebat filij israel vni est. **D**icendum est quod per pronomen plurale per singulari. dicitur. i. deus: sic **Exo.** xxxij. a. dixerunt de vitulo aarō: **E**cce dicitur tui. cum tamen esset vnus: et dato quod verum sit quod in illi vitulo adoraret deum tamen in imaginibus ipsum representatibus: tamen fuit ibi transgressio precepti: quod habet **Exo.** xxx. vbi prohibetur fieri ad hoc quilibet similitudo. **D**ixitque vnus in bethel etc. **D**icitur alij quod sunt duo motus. primum: in quibus fuerunt positi isti vituli. **Ra.** **Sa.** dicitur quod sunt distantes: ita quod vnus est in parte australi regni decem tribuum: alij in parte aequalonari: ut de loco medius posset populus conuenire ad istum locum et ad illum. put esset sibi magis accomodum. **E**t fecit phana in ex. i. septem in duobus motibus predictis: cuiuslibet vitulo vnus.

Diuisio
Exo. 32. c
2ob. 1. a

4. re. 23. d

Doaliter

Et edificauit autem hieroboam in corde suo: **N**unc reuertetur regnum ad domum dauid: si ascenderit populus iste ut faciat sacrificia in domo domini in hierusalem et peruertet cor populi huius ad dominum suum roboam regem iuda: interficietque inter eos qui reuertentur ad eum. **E**t excogitatio consilio fecit duos vitulos aureos et dixit eis: **N**olite ultra ascendere in hierusalem. **E**cce dicitur tui israel: quod te eduxerunt de terra egypti. **D**ixitque vnus in bethel: et alter in dan. **E**t factum est habens vnum in partem. **I**bat enim populus ad adorandum vitulum vsque in dan: et fecit phana in excelsum et sacerdotes de extremis partibus: quod non erant de filiis leui. **C**onstituitque die solenne in mense octauo: quod quinquadecima die mensis in similitudine solennitatis que celebrabatur in iuda. **E**t ascendens altare sicut fecit in bethel ut imolaret vitulum quos fabricatus fuerat. **C**onstituitque in bethel sacerdotes excelsum: quos fecerat: et ascendit super altare quod extruxerat in bethel: quinquadecima die mensis octauo: que fuerat de corde suo. **E**t fecit solennitatem filiis israel: et ascendit super altare ut adoleret incensum. **Ca. XIII**

Ecce vir dei venit de iuda in sermone domini in bethel hieroboam stans ante super altare et ibi iaciete. **E**t exclamauit super altare in sermone domini et ait: **A**ltare altare: hec dicit dominus: **E**cce filius nascetur domui dauid ioseph nomine:

roboam quem dominus de humili statu eleuauerat ad regnum: et tamen statim fecit vitulos aureos ad tollendum cultum diuinum: signantur illi qui de beneficiis in gratia non solum deo gratias debitas non referunt sed etiam ipsum in pugnantem contra primum. **E**t ascendens altare etc. **E**t sic post obtentum regnum usurpauit sibi sacerdotium: et sic per ipsum significat effrenatus abiciofus qui obtenta dignitate cultus etiam non est dignus conat aliam obtinere cum per ma non obstare sua insufficietia.

Additio. Dicere quod populus ille vitulo adorabat deum et sic esset excusatus: sicut a delicto idolatrie: est penitus inconuenienter dictum. **N**am sicut motus et forma populi ille sub hieroboam colebat vitulos suos sicut in deserto populus israel coluit vitulum: per eam principalem vtriusque cultus sunt eadem. **S**ic et ibi colentes dicebant de vitulo: **Q**ui sunt dii tui israel qui te eduxerunt de terra egypti: **Exo.** xxxij. a. sic sub eis dicitur vobis hieroboam et sui adherentes de vitulo suis dixerunt: **E**cce dicitur tui israel etc. ut patet in **Ca.** **E**t qui sequitur: quod sicut ibi vitulum illud per deo seu in deum receperunt per illa perba quod est per se idolatria: ut testatur **Ps.** dicentes: **D**ixitque glia sua in similitudine vituli: sic sub hieroboam vitulos in deos receperunt. **S**icut sicut oreb adorauerunt et sacrificauerunt vitulo: sicut primum vitulum fecerunt: et ideo nullo modo excusari primum ab idolatria: quod etiam patet **Amos** viij. d. vbi dicitur: **Q**ui iuratur in delicto famularie: et dicitur viuit de vituis dan. **E**t qui patet manifeste quod illos vitulos ut deos colebant. **I**llud autem quod Josephus dicit de phana sicut hieroboam ad populum: dicens quod deus presens est vobis etc. non facit ad oppositum. **N**am ille persuasio fuerit ad primam introductionem tamen: sed finaliter pura idolatria fuit introducta: ut patet ex dictis.

Replia. In eo. ca. xiiij. de fabricatione vitulorum per hieroboam dicitur **Blo. ordi.** Hieroboam qui fecit vitulos: et quod Josephus sufficiter exponit: quod non penitus inconuenienter ut dicitur **Eur.** in quod materia finali et postil. **Bur.** satis concordat.

Ecce vir dei. **D**icitur de transgressione respicientem per prophetam domini ad hunc sensum: vbi primo pena futura predicta. secundo rex rebellans percutitur: ibi: **C**uius audisset rex. tertio per prophetam domini seducitur: ibi: **P**ropheta autem. quarto hieroboam obstinat: ibi: **P**ost verba hec. **C**irca primum dicitur: **E**t ecce vir dei. **D**icitur fuisse creditur ab aliquibus abdo. per prophetam qui fuit illo tempore: per quod habet. **ii.** **Paral.** xij. et licet hoc sit probabiliter satis: tamen non est certum: et quia rex et populus erant increduli: ideo per prophetam primo predicta pernam futuram dicens: **O** **E**cce filius nascetur domui dauid ioseph nomine. **N**omine eius exprimitur per magnus tempus ante: eo quod facturum erat magna: ut habet infra libro. iij.

Aboraliter. **n** **E**t ecce vir dei. **P**er quem significatur predicator qui debet esse vir a constantia et dei ex bona vita. **n** **V**enit de iuda in sermone domini in bethel. **M**ax predicator a deo debet esse missus et hoc immediate vel mediate vicario eius: **Roma.** x. c. **Q**uomodo predicabit nisi mittatur. **+** **H**ieroboam stante super altare et thus iaciete. **P**er quem intelligitur publice peccans et inuercunder: et specialiter existens in parte: sicut hieroboam qui publice idolatrabat et alios ad hoc inducebat. **+** **E**t exclamauit super altare. **i.** **I**dolatrias et idolatriam ibi perpetrata. **o** **E**cce filius nascetur etc. **P**er quem significatur christus et eius aduentus ad iudicium. **I**deo subdit: **+** **E**t imolabit

Prophetes autē q̄. Iste pseudo ppheta princeps erat sacerdotū: r valde a rege colebat taq̄ diuin^o: timēs autē ne p sermonē viri dei rex a cultura idolorū recederet: et se tāq̄ maleficū interficeret: excogitauit vt virū dei deciperet satis astute agēs: vt dū trāsgrederet̄ pceptū dei: illi^o irā incurreret: sicut postea fecit cū magis hoī q̄ deo credidit. **Ac p̄ b̄ mōstra** rent esse falsa q̄ p̄dixit: sicut regi p̄suadere posset sic fecit. **Audies autē rex euētū puta** ut irrita q̄ vir dei dixerat: r nō declinauit a via sua mala. **Omnia opera que** fecerat vir dei illa die in bethel. **Et verba que lo** cutus fuerat ad regem narrauerunt patri suo. **Et dixit eis rē.** **Breg.** In gestis pphete mira antecē dūt: misera succedūt q̄ in re qd colligim^o: nisi q̄ apud se ppter magnalia gl̄iat^o ab in terna mor soliditate ē quassa p̄ r̄ ide ei i opa culpa surre pit: vñ sibi gl̄ia i corde surre pit: vt a ppha falso disceret decept^o: qz neq̄q̄ p̄prie for/ titudinis fuit qd p̄t accidit/ set. **Dec dicit: Breg.** Bñ autē ore ei^o inīam morū accepit: cui^o reductiōe a vite pceptis deulauit: vt inde pe nā veraciter sumeret vñ cul/ pā negligēter admisset.

Nico. de lyra

Et imolabit sup te sa. excel. in detestationē idolatrie: r hoc fuit deo acce ptū tāq̄ sacrificiū. scdo dat eis signū mirabile vt verbū ei^o sit credibile. **Ecce** scides alta. subito. qd m̄ erat forte r nouū. **Cū** q̄ audis. rex ser. hoīs dei rē. **Dic p̄r ponit** percussio regis rebellantis/ cū dicit: **Extēdit ma. suam:** vt cū maiori auctoritate p̄cipe ret pphete captiōnē. **Et exaruit ma. ei^o:** vt sentiret penā diuine vltiōis: r videret in effectu in scissio ne altaris. **Et ait rex.** rē magis motus timore q̄ amore. **Dep̄care faci** em domini dei tui r ora pro me vt restituat ma/ nus mea mihi. **Oravit** qz vir dei faciem domi/ ni rē. **Quod et fecit** pphete tā dñs q̄ nō q̄rebat puni/ tiōnē vel vindictā: s; regis r ppli correctionē. **Cle** ni mecum domuz pran/ deas: et da. rē. qz volebat sibi recōp̄sare p reddita si/ bi sanitate. **Si dede** mi. rē. qz p nulla re tpali de bet q̄ trāsgredi pceptū dñi. id sequit^o: **Sic** emi māda tū emi rē. nō co. panē. i. quēlibet cibū. **Neq̄** bi/ bes aquā. i. quēcūq̄ potū: q̄ emi uoie panis r aq̄ delignēt ois cib^o r pot^o in scriptura: p̄t. j. itij. lib. vi. e. vbi d̄r: **Done** eis panē r aquā r postea subdit: **Appositaq̄ ē** eis ciboz ma gna p̄p̄atio. **Ne** reuer. p. rē. futuroz emi p̄sci^o de^o: p̄ d̄signauit p̄ctm̄ pphete futuroz: qz venit i bethel vere deo obediēs: r redijt iobediēs: vt p̄t. j. n̄ **Prophetes autē.** **Dic** cō

Dic p̄r ponit pphete dñi seductio p fallū ppheta. r p̄rio po/ nit dicta seductio. scdo pene denūciatio/ ibi: **Cūq̄** sederēt: et tertio eius tumulatio/ ibi: **Et ecce** viri. Circa p̄mū d̄r: **Pro** phetes autē q̄. s. falsus. **o** **Habitabit** in be. nō tñ erat inde nat^o s; d̄ sanaria: vt p̄t. j. itij. li. xliij. c. **Et** venerat illuc ad manendū ppter cultū vitulorū. **p** **Ad** quere rē. nō em fuerat in iolēn/ tate: ipedit^o nimia senectu te: ppter quā i cultu vitu/ loz ampli^o seruire nō po/ terat: vl occasiōe alia. **Le** tera patent vsq̄ ibi: **q** **Et** abijt rē. vt cū se/ duceret r peccare saceret: r p̄ b̄ pphetiā ei^o irritā p suaderet: vt p̄ ea videbit^o: **r** **Et** i. eū se rē. qz fati gat^o erat labore itiner^o r ie iunio. **Le**ta patēt vsq̄ ibi: **s** **Qui** ait illi rē. mē/ tiebat vt eū deciperet. vnda subdit: **t** **F**ellit eū r re. nō em debuit ppha dñi tā leniter sibi credere: qz p̄bādī sūt spūs vtrū ep̄ deo sūt. p̄m q̄ d̄r. j. **Job.** iij. ca. **F**uit etiā ad erede/ dū induc^o ex cōcupiscen/ tia cibi: qz erat ieiunio fati gat^o: vt dictum est: r ideo iuste a deo tanq̄ inobedi/ ens fuit punit^o. **v** **Cū** qz se. ad. hic p̄r ponit pene sequentis denūcia/ tiō. cū dicit: **r** **S**act^o est sermo dñi rē. **Et** p̄t qz reuelatio pphetica aliqñ sit malis hoibus: si/ cut dictū fuit plen^o. **Au.** xij. de balaā: r cōuenien/ ter denūciata est pena se/ ducti p eū q̄ ip̄z seduxerat.

r imolabit sup te sacerdotes excelsoz: q̄ nunc in te/ thura succēdūt: r ossa hoīm sup te incēdet. **Bedit** r q̄ in die illa signū dicēs: **H**oc erit signū qd locut^o est dñs: **Ecce** scindet altare: r effundet cinis q̄i eo b est. **Cūq̄** audisset rex sermonē hoīs dei quē incla/ mauerat i altare i bethel: extēdit manū suā d̄ alta/ ri dicēs: **A**pphēdite eū. **Et** exaruit man^o ei^o quā ex/ tēderat i eū: nec valuit retrahere eā ad se. **Altare** qz scissuz est: r effusus ē cinis de altari/ iuxta signū qd p̄dixerat vir dei i sermōe dñi. **Et** ait rex ad vir^o f dei: **D**ep̄care faciē dñi dei tui: r ora p me vt restitu s atur man^o mea mihi. **Oravit** qz vir dei faciē dñi: et reuerfa ē man^o ei^o ad eū: r facta ē sicut p̄r^o fuerat. **Locut^o** est autē rex ad virū dei. **Veni** mecū domuz b vt p̄radeas: r dabo tibi munera. **R**nditqz vir dei ad regē: **S**i deder^o mihi mediā partē dom^o tue/ nō i veniā tecū: nec comedā panē: nec bibā aquā in lo co isto. **Sic** em mādatū est mihi in sermone dñi p̄/ cipiētis. **Nō** comedes panē nec bibes aquā: nec reuenteris p viā quā venisti. **A**bijt ergo p aliā viā: r non est reuersus per iter quo venerat in bethel. **Prophetes autē** quidā senex habitabat in bethel: **q** ad quē venerunt filij sui: r narrauerūt ei oia opa q̄ p fecerat vir dei illa die in bethel. **Et** verba q̄ locut^o fuerat ad regē/ narrauerūt p̄ri suo. **Et** dixit eis pa/ ter eoz: **P**er quā viā abijt: **O**stēderūt ei filij sui vi am p quā abierat vir dei/ q̄ venerat de iuda. **Et** ait filijs suis: **S**ternite mihi asinū. **Qui** cū strauissent ascēdit r abijt post virū dei: r inuenit eū sedentem q subtus terebinthū. **Et** ait illi: **Tu** ne es vir dei qui venisti d̄ iuda: **R**ndit ille: **E**go sū. **B**ixitqz ad eū: **V**eni mecū domū vt comedas panē. **Qui** ait: **Nō** possuz reuerti: nec venire tecū: nec comedā panē/ nec bibā aquā in loco isto: qz locut^o est dñs ad me in sermone dñi dicēs: **Nō** comedes panē r nō bi/ bes aquā ibi: nec reuenteris p viā q̄ ieris. **Qui** ait illi: **E**t ego ppheta sū filis tui: r angel^o locut^o ē mi/ hi in sermōe dñi dicēs: **R**educ eū tecū i domū tuā vt comedat panē r bibat aquā. **F**ellit eū r redu/ xit secū. **Comedit** q̄ panē i domo ei^o: r bibit aquā. **Cūq̄** sederēt ad mēsam fact^o ē sermo dñi ad pphete tā q̄ reduxerat eū. **Et** exclamauit ad virū dei q̄ ve/ nerat d̄ iuda/ dicēs: **H**ec dicit dñs: qz nō obediēs fuisti ori dñi: r nō custodisti mādatū qd p̄cepit tibi

dñi p̄m doctrinā p̄i mat. v. g. **O**rate p p̄sentib^o. **n** **Pro** phetes at se. **P**er istū aut fallū ppham r ei^o fill^o figurati fue rūt pseudo apli r eoz seq̄es: q̄ nitū ipedire veros p̄dicato/ res. **P**er b̄ q̄ ver^o ppha p fallū pphaz fuit decept^o sic d̄r. j. **t** **F**ellit eū. **S**ignificatū fuit p̄m q̄ d̄r be. **B**re. q̄ ex ml racul^o q̄ de fecerat ad ei^o d̄ba fuit elat^o r ex b̄ decipi pmissus. p p̄ qd p̄dicatores d̄i mlitū dñt eē solliciti ne p̄p̄ bona q̄ faciūt eleuēt: r p̄ p̄s a mal^o hoib^o decipiāt r vlti^o punitāt sic fuit **istē** d̄ quo

Et venerat illuc ad manendū ppter cultū vitulorū. **p** **Ad** quere rē. nō em fuerat in iolēn/ tate: ipedit^o nimia senectu te: ppter quā i cultu vitu/ loz ampli^o seruire nō po/ terat: vl occasiōe alia. **Le** tera patent vsq̄ ibi: **q** **Et** abijt rē. vt cū se/ duceret r peccare saceret: r p̄ b̄ pphetiā ei^o irritā p suaderet: vt p̄ ea videbit^o: **r** **Et** i. eū se rē. qz fati gat^o erat labore itiner^o r ie iunio. **Le**ta patēt vsq̄ ibi: **s** **Qui** ait illi rē. mē/ tiebat vt eū deciperet. vnda subdit: **t** **F**ellit eū r re. nō em debuit ppha dñi tā leniter sibi credere: qz p̄bādī sūt spūs vtrū ep̄ deo sūt. p̄m q̄ d̄r. j. **Job.** iij. ca. **F**uit etiā ad erede/ dū induc^o ex cōcupiscen/ tia cibi: qz erat ieiunio fati gat^o: vt dictum est: r ideo iuste a deo tanq̄ inobedi/ ens fuit punit^o. **v** **Cū** qz se. ad. hic p̄r ponit pene sequentis denūcia/ tiō. cū dicit: **r** **S**act^o est sermo dñi rē. **Et** p̄t qz reuelatio pphetica aliqñ sit malis hoibus: si/ cut dictū fuit plen^o. **Au.** xij. de balaā: r cōuenien/ ter denūciata est pena se/ ducti p eū q̄ ip̄z seduxerat.

Et inquit

Doraliter

Deniqz

alio seduxerat

Et leo rē. Dic oñdī q̄ p̄ctm̄ iobediētie in ip̄a morte fuit laratū: q̄ iste idē leo q̄ v̄ uentē p̄sūp̄it occidere: ausus p̄tigere nō ē occisū. Qui em̄ occidēdi habuit p̄tāre de occi/ si cadauere comedēdi licentiā nō accepit: q̄ is cui⁹ culpa in vita fuerat punita: erat iā iu/ stus ex morte. **Sepeli/ te me in sepul. rē.** Salus p̄pha sciēs euenire q̄ vir dei p̄dixit: p̄cepit vt sepeliret iu/ rta viz dei: ne qñ ossa illi⁹ cō/ burēda effoderent s̄ p̄serua/ rent p̄ sc̄m̄ p̄phaz: sicut inferi us idē testat: liber impletum. **Factus**

Mico. de lyra

Cūq̄ comedisset z bibisset s̄tra. rē. s. dei: q̄ di uinā sniaz supra se audita ac/ ceptauit: z volūtati diuine se cōmittens/p̄ctm̄ iobediētie morte corpali expiauit. Ex h̄ aut̄ p̄siderādū ē q̄ dure puni turus ē de p̄ctā q̄uia iniq̄z q̄ pena mort̄ puniuit leue p̄ctm̄ sancti hoīs. **Asin⁹ aut̄ stabat rē.** instinctu diuīo cu/ stodiens v̄trūq̄. s. cadauer ad sepeliēdū: z asinū vt cadauer portaret ad sepulture locū: et ex h̄ apparet ip̄m esse saluatū. **Et ecce viri.** Dic p̄n̄r po nit defuncti tumulatio. z p̄z l̄fa vsq̄ ibi: **Inuēit ca/ dauer rē.** nō em̄ timuit leo/ nē quē iā audierat stare iuz cadauer z asinū absq̄ lesione eoz. p̄ h̄ em̄ p̄p̄dit q̄ nutu del hoc fiebat: vt vir dei sepelire/ ret. **Et posuit cada/ ei⁹ rē.** q̄ tenebat p̄ certo q̄ h̄ b̄u ei⁹ ipleret. z iō cū eo volu/ it sepeliri vt ossa sua p̄p̄ illū remanerēt itacta: vt p̄z i l̄fa. **Et plāxerūt eū.** sicut tñ: ad h̄ decepat eū vt moreret vt p̄ h̄ ei⁹ p̄phetiavana crederet. **Post verba hec.** Dic vltio ponit hieroboā obstina/ tio: q̄ h̄ vidisset signa p̄dicta in altari z in māu p̄ria: tñ nō recessit a malicia sua. Cāz aut̄ hui⁹ tāḡt Joseph⁹ dicēs: q̄ p̄ pheta falsus p̄suasit ei q̄ p̄di/ cta nō erāt signa diuīe p̄tutis ostēsiua: q̄ ille q̄ dederat iter/ fect⁹ fuerat a leone tāq̄ falsilo quus. Dicebat etiā altare fuis se scissum p̄p̄ on⁹ sacrificioz i positoz: z manū reḡz aridā fa ctā ex labore offerēdi: a q̄ cum q̄euisset: redijt ad statū p̄stinū p̄tute nature. **Quicū/ qz volebat rē.** offerēdo ho/ stia solēnē: sic aarō fecerat: z p̄ h̄ fiebat sacerdos. Aliē etiā exponit referēdo ad hieroboā q̄ v̄debat sacerdotiū: z ideo q̄ implebat manū suā dādo sibi maius p̄cium obtinebat sacer dotium.

Josephus

14. Re. 8. c

alsi strasset at. p̄dissimu lasset

Moraliter

Inue nit eū rē. Et p̄ h̄c penā oñ/ dit q̄ peccauit. s̄z p̄ h̄ q̄ leo ca/ dauer

ofis de tu⁹: z reuersus es: z comedisti panē z bibisti aquā in loco in q̄ p̄cepit tibi ne come/ deres panē neq̄ biberes aquā: nō iseret ca/ dauer tuū in sepulchrū patrū tuoz. **Cūq̄ co/ medisset z bibisset/ strauit asinū suū p̄pha quē reduxerat.** Qui cū abisset: iuenit eū leo i via z occidit: z erat cadauer ei⁹ p̄iectū in itinere. **Asin⁹ aut̄ stabat iuxta illū/ z leo stabat iuxta b cadauer.** Et ecce viri trāseūtē/ viderūt cada uer p̄iectū i via/ z leonē stātē iuxta cadauer. **Et venerūt z diuulgauerūt in ciuitate/ in q̄ p̄ phetes ille senex habitabat.** Qd̄ cū audisset p̄ pheta ille q̄ reduxerat eū de via/ ait: **Cur dei est: q̄ iobediēs fuit ori dñi: z tradidit eū dñs leoni: z p̄fregit eū/ z occidit iuxta v̄bū dñi qd̄ locut⁹ est ei.** Dixitq̄ ad filios suos: **Sternite mibi asinū.** Qui cū strauissent z ille abisset: iuenit cadauer ei⁹ p̄iectū in via: z asinū z leo nē stātes iuxta cadauer. **Nō comedit leo de cadauere: nec lesit asinuz.** Tulit q̄z p̄phetes cadauer filij dei: z posuit illd̄ sup̄ asinū: z re uersus itulit in ciuitatē p̄phē senis vt plāge rēt eū. **Et posuit cadauer ei⁹ i sepulchro suo.** **Et plāxerūt eū: Heu heu/ mi frat.** Cūq̄ plā xissent eū: dixit ad filios suos. **Cū mortu⁹ fu ero/ sepelire me i sepulchro in q̄ vir dei sepul tus ē: iuxta ossa ei⁹ ponite ossa mea.** Prose cto em̄ veniet sermo quem p̄dixit in sermone dñi/ i altare qd̄ est in bethel: z i omia phana excelsoz q̄ sunt in v̄rbib⁹ samariē. **Post v̄ba h̄c nō ē reuersus hieroboā de via sua pessi ma: sed e contrario fecit de nouissimis popu li sacerdotes excelsoz.** Quicunq̄ volebat/ implebat manum suam: z fiebat sacerdos ex celsoz. **Et p̄pter hanc causam peccauit do mus hieroboam: et euersa est z deleta de su perficie terre.**

Ca. XIII

In illo tempore egrotauit abia filius hieroboam. Dixitq̄ hieroboā vxori suę: **Surge z cōmuta habitum: ne cognoscaris q̄ sis vxor hieroboam: et vade i silo vbi est abias propheta: qui locutus est tibi: q̄ regnaturus essem super populuz hunc.** **Tolle quoq̄ in manu tua decem panes et crustulam et vas mellis et vade ad il lum.** Ip̄e em̄ indicabit tibi quid euenturū sit huic puero. **Fecit vt dixerat hieroboā vxor: z p̄surgēs abiit in silo: z venit in domū abie.** **At ille nō poterat videre: quia caligauerant oculi eius/ p̄ senectute.** Dixit aut̄ domin⁹ ad abia: **Ecce vxor hieroboā ingredit/ vt cōsu lat te sup̄ filio suo q̄ egrotat.** **Hęc z hęc loq̄ ris ei.** Cū ergo illa intraret z dissimularet se esse q̄ erat: audiuit abias sonitū pedum eius introeuntis p̄ ostium/ et ait: **Ingredere vxor hieroboam: quare aliam te esse simulat: z**

dauer ei⁹ nō tetigit s̄z intactū cu/ stodiuit. **Oñdī q̄ de p̄ctō vere penituit z dñi sniaz acceptauit: z sic p̄ mortē corpālē ei⁹ p̄ctm̄ ex piatū fuit.** Circa qd̄ p̄siderādū q̄ dñs leues culpas iustoz in p̄ senti aliqñ graui⁹ punit: vt p̄ h̄ nob̄ appareat grauitas pene q̄ p̄ graui⁹ culpis in futuro refer uat infligēda: **De b. x. f. Do/ rendū est icidere in manus del v̄iuentis.**

Ca. XIII
In illo tpe. Dic p̄n̄r de scribit ip̄i hieroboā pu/ nitio de p̄nti q̄ntū ad mor tē filij sui. z de futuro: q̄ p̄dicif dom⁹ ei⁹ totalit̄ delenda. Circa qd̄ sic p̄cedit: q̄ p̄mo p̄pha de statu filij egrotātis inq̄rit. sc̄do ab eo dure r̄ndē/ ibi: **Lū ḡ illa. tertio filij mortē/ ibi: Surrexit itaq̄.** Circa primū d̄: **In tēpe illo egrotauit rē.** vt i ei⁹ mor te puniret z iuenis q̄ bon⁹ erat z innocēs vt postea dicit: nō vi deret mala in domo hieroboaz futura. **Cōmuta habitū ne cognoscaris rē.** Timebat ei ne p̄pha si eā coḡsceret: nega ret r̄ndē: vel veritatē celaret p̄ p̄ter malitiā ip̄ius hieroboam. **Tolle quoq̄ in ma. rē.** Dicit h̄ aliq̄ q̄ p̄ crustulā intelli ḡit pua lamina auri. s̄z videt falsum: q̄ in nllō alio loco scri pture accipit crustula in h̄ sensu s̄z signat panē tenuē q̄ est q̄si to/ tus crusta: sic est simenellus vel tortellus tenuis. ista em̄ mulier accepit decē panes cōes z vñū tenuem mō p̄dicto. **m. Dixit aut̄ dñs ad abia: reuelans ei mulierē veniēte: z qd̄ ei deberet dicere: s̄m qd̄ postea subditur: n. Cū ḡ. Dic p̄n̄r ponit r̄ndē dura facta mulieri. z p̄mo dat ei signū vere responsionis/ cū d̄: o. Ingredere vxor hiero. rē. q. d. nihil latet p̄spectū diu/ nū q̄ mibi reuelauit adnētū tuū.**

Ego aut̄ Moraliter. **In illo tpe rē.** Sequit: **Uade i silo vbi rē.** Allegorice p̄ abia p̄phe tā r̄ps significat: de q̄ Auce. vij. c. d̄: **Propha magn⁹ surrexit in nob.** Per vxorē hieroboā q̄ si mulatorie venit ad abia: signifi cat collegiū scribarū z phariseo rū simulatorie uenientia ad r̄pm vt eū caperet in sermōe: **Dat. xxij.** Et sicut abias simulationē mlier⁹ p̄cepit/ dicēs: **Quis realia te esse simulat: ego rē.** Sic r̄ps simulatories phari seoz z scribarū cognoscēs eos in crepauit/ dicēs: **Quid me tēpra tis hypocrite: z tāq̄ nūc a deo p̄re missus eis dānationē suā de nunciast:** **Dat. b. xxij. c. De vob̄ scribe z pharisei hypocrite rē.** p̄pter qd̄ fuit eis durus nun cius. **Moraliter aut̄: p̄ abiaz p̄phetam intelligit bonus plā tus z clare vidēs in suis opib⁹: q̄ em̄ hodie d̄: p̄pheta olim v̄i dens appellabatur. i. Regum ix. b. Per mulierem simulatoria**

* significat

Ego aut missus sum ad te durus nūcius: vade et dic hieroboaz: Hec dicit dñs deus israel: qz exaltaui te de medio populi: et dedi te ducē sup populū meū israel: et scidi regnū dom⁹ dauid et dedi illud tibi: et nō fuisti sicut seruus meus dauid/ qui custodiuit māda/ ta mea: et secutus est me in toto corde suo: faciēs qđ placitum esset in cōspectu meo: sed operatus es ma/ le sup oēs qui fuerant ante te: et fecisti tibi deos alie/ nos: et cōstantes: vt me ad iracūdiā puocares. Me aut piecisti post tergū tuū. Idcirco ecce ego inducā mala sup domū hieroboā: et pcutiā de hieroboā min/ gentē ad parietē: et clausum et nouissimuz in israel: et mūdabo reliquias dom⁹ hieroboā: sicut mūdari so/ let simus vsq; ad purū. Qui mortui fuerint de hiero/ boam in ciuitate/ comedent eos canes. Qui autem

mortui fuerint in agro/ vorabūt eos aues celi: qz dō minus locutus est. Tu igit surge: et vade in domum tuam: et in ipso introitu pedum tuorū in urbem/ morietur puer: et plāget eū omnis israel et sepeliet. Iste

enim solus inferet de hieroboam in sepulchrum: qz inuentus est sup eo sermo bonus a dño deo israel in domo hieroboam. Constituet aut sibi dñs regem su/ per israel: qui pcutiet domū hieroboam in hac die et in hoc tēpore. Et pcutiet dñs deus israel sicut moue/ ri solet arundo in aqua. Et euellet israel de terra bo/ na hac: quā dedit patrib⁹ eorū: et ventilabit eos trans flumen: qz fecerūt sibi lucos vt irritarēt dominū. Et tradet domin⁹ deus israel/ ppter peccata hieroboā/ qui peccauit et peccare fecit israel. Surrexit itaq; vr⁹ or hieroboā et abiit et venit in therfa. Cūq; illa ingre/ deretur limen domus: puer mortuus est: et sepelierūt eum. Et planxit eum omnis israel iuxta sermonem domini quē locutus est in manu serui sui abie pphete. Reliqua autem verborum hieroboam/ quomo/ do pugauerit et quō regnauerit: ecce scripta sunt in

libro verborum dierū regū israel. Dies aut quibus regnauit hieroboā viginti duo anni sunt. Et dormi/ uit hieroboā cū patribus suis: regnauitq; nadab si/ lius eius pro eo. Porro roboā fili⁹ salomōis regna/ uit in iuda. Quadraginta et vni⁹ anni erat roboā cū regnare cepisset: et decem et septem annis regnauit in hierlm ciuitate quā elegit dñs vt poneret nomē suū ibi ex oibus tribub⁹ isrl. Nomē aut matris eius naa/ ma amanites. Et fecit iudas malū corā dño: et irrita/ uerunt eū sup oibus q̄ fecerāt patres eorū/ in peccat/ suis q̄ peccauerūt. Edificauerūt em̄ et ipsi sibi aras et statuas et lucos/ sup omnē colles excelsum: et subter

oem arborē frondosam: sed et effeminati fuerūt i ter/ ra. Fecerūtq; oēs abominaciones gentiū/ quas attri/ uit dñs ante faciē filioꝝ isrl. In quinto aut anno re/ gni roboam ascendit sesac rex egypti in hierlm: et tu/ lit thesauros domus dñi: et thesauros regios/ et vni/ uersa diripuit. Scuta quoq; aurea q̄ fecerat salomō

a Ego aut missus sum ad te durus nūcius. b Dicit hieroboā. c Sed opatus es ma/ le sup oēs q̄ fuit ante te. in regimine ppli: qz nō solū trāsgressus es pceptū dñi: s; etiā pplm isrl trāsgredī feci/ sti: vt ptz ex p̄dictis ca. xij. d Percutias de hiero/ min. ad pa. qđ itelligit dupliciter. Eno mō q̄ mingēo ad parietem dicat canis: qui eleuato crure solitus est ad parietē mingere. Alio modo q̄ intelligat infirmus et de/ bilis q̄ iuxta lectū nō pōt mīgere nisi appodiet se ad parie/ tē: vt sit sensus: si pcutiat canis q̄ ppter vilitatē nō de/ bet tangi vel debilis cui deberet parci: multomagis alij de domo hieroboā exterminabunt: et eodez mō exponit qđ subdit: e Et clau. i. incarceratū. f Et no. qui bus esset miserandū. g Et mūda. re. dom⁹ hiero/ .i. quoscūq; de domo sua. h Sicut mūdari solet si/ nō em̄ mūdā simus in se: sed locus in quo est qñ cūcti et p̄ intelligit q̄ illi de domo hieroboā nō debeāt mūdā/ ri in se: sed regnū isrl p ipōꝝ electionē et exterminationē. Cetera patēt in littera vsq; ibi: i Iste em̄ solus et. .i. honorifice sepeliet: et plāget sicut fili⁹ regis. k Quia inuētus ē sup eo ser. bo. Dicit em̄ Ra. Sa. q̄ hieroboā volēs impedire illos d regno suo ne ad festa irent in hierlm: vt ptz ex p̄dictis ca. xij. posuit hostes armatos in vrbis ne aliq̄ possent trāsire si vellent illuc ire. et iste fili⁹ hieroboā ignorante patre amouit illud impe/ dimentū: vt illi qui erant deuoti possent ire in hierusalem ad orandū dñm. l Constituet aut sibi et. .i. baasa: vt habet. j. ca. sequenti. m Qui pcutiat do. hiero. in hac die. i. de p̄p̄quo. n Et pcutiet do. de isrl sicut mo. et. qđ impletū est qñ captiuatus ē popul⁹ isrl in assyrios tpe osee: vt habet. j. xvij. c. quarti libri. o Surrexit itaq; Dic p̄r describit mors pueri. cū dicit: Et venit i therfa: nomē est ciuitatis i qua iacebat filius eius infirm⁹. Cetera patent. p Porro roboā. Descripta cōditiōe hieroboā: reuertit scriptura ad nar/ randū facta roboā. Et primo describit ei⁹ p̄uaricatio. se/ cūdo ei⁹ punitio/ ibi: In quinto aut anno. Circa primuz sciēdū q̄ put dr. ij. Paral. xj. separatis decē tribub⁹ a re/ gno roboā sacerdotes et leuite q̄ erāt disp̄si p decē trib⁹ venerunt in hierusalē vbi erat cultus dei: et similit̄er alij q̄ habebāt celū legis dei: et roboauerunt regnū roboā p tres annos i qb⁹ rex et pplis deo fidelit̄ seruerūt: postea dō rex declinauit ad idolatriā: et p̄r pplis exēplo ei⁹. Igitur h p̄mo describit etas ei⁹ i principio regni sui et qđ dñs regnauit. cū dr: Porro ro. et. et ptz lra. Et subdit p̄ua/ ricatio/ cū dr: q̄ Et se. iij. et. exēplo roboā ipm i h se/ quēdo. vt h̄. ij. Paral. xij. r Edificauerūt em̄ et. p idolatria exercēda. s Et statuas. i. idola. t Et lucos. i. nemo: a dēsa circa loca idolatrie ad exer/ cēdū ibi luxuriā: dr em̄ lucus a luceo ces: p antiphrasim. v S; et esse. fu. in ter. i. hoies castrati natura vel ar/ te q̄ stantebant i cultu cuiusdā de: vt dicit aliq. dictione ro hebraica q̄ hic ponit significat meretricium: in serui tñ masculino: et sic p effeminatos vident hic intelligi iuue/ nes pulchri in lupanarib⁹ positi ad vitiū sodomiticū exer/ cēdū p̄m q̄ dr. ij. Dact. iij. de iasone q̄ ausus est sub ip/ sa arce gymnasiū p̄stituere et optimos quosq; epheborū in lupanarib⁹ ponere: et dicit ephebi iuuenes imberbes valde lucidi et pulchri. r In dño et. Dic ponit se/ quēs punitio: qz p p̄ctis hieroboā et ppli factū ē a deo q̄ roboā et pplis n̄ possēt resistere regi egypti veniēti et eos verūt qz afflictio dat intellectū: hūiliauerūt se corā deo. vt h̄. ij. Paral. xij. ppter qđ nō fuit destructa ciuitas nec populus: tñ sub certa forma reddiderūt seip̄i sesac q̄ spo/ liata ciuitate rediit in terrā suā: et hoc est qđ dr: y As/ cedit sesac rex egypti in hierlm et. et ptz lra. * significat persona ficta volens ascendere per suam fi/ ctionem: sed bonus p̄latus et sensatus debet talem repel/ lere nō solū ab optato: sed etiā ab obiecto: quādo potest fi/ eri bono modo. r In quinto anno regni roboā ascendit sesac rex egypti in hierlm. Allegorice p hier/ usalē intelligit ecclia militās: p regem egypti que inter/ p̄tat tenebra: diabolus in tenebris peccatorū et inferni regnūs intelligit: ip̄ vero ascendit et eccliam militatē et in magna pte abstulit thesauros dom⁹ dñi: id est merita p/ latoꝝ clericorū et religiosorū p malā eo p̄vitā: et thesauros regios. i. merita p̄ncipiū p tyrānidē ip̄orū. r Scuta qz aurea q̄ se. sa. i. christus: q̄ que signant veritates sa/ * cre scripture

Effeminati

Dozalter

Actus XVI
 est aut. Dicitur
 huius prophete in nul
 lo alio loco sit sed subito in
 troductus sic alij. vñ: Abdi
 as de pauisse i spelu. lxx.
 19. b. pphas. 7. Delias ait: Pro
 pphas tuos occiderunt. Et si
 liij pphaz leguntur occurrisse
 heliseo: qz alia nlla sit me
 tio / nulla special notatio.
 b. **E**cce ego. Dystice.
 Ra. Demetit dñs huius vl
 cuiuscunqz iniq posteriora
 cu pta post sine vite vici
 sci. Demetit 7 posteriora
 domus ei cu imitator e eter
 nis cruciatib dñat. Qui
 cuqz vlt i sine vite i pra
 uis opib pfeuerat: posteri
 ora illi demetent. c. **Q**ui
 mor. Rab. de baasa. i. de
 corpe diaboli p fustoe ple
 nissimo. Ille in ciuitate est
 mortu q in ecclia fidenter
 pfeueras: crimib capitali
 bus obnoxi est. Is ore ca
 nu lacerat: cu sententis do
 ctroz icrepat: arguit 7 da
 nat. De qb in ps. Et ca
 nes circuibunt ciuitates. Ca
 nes eni a canedo dicitur. Ca
 nan eni pñetudo est ala
 loca defendere i qb se no
 runt alimonia repire. Ca
 nes bñs q psequunt infide
 les: fures abigunt: ouilia
 scra custodiunt. Illi ex baasa
 in regioe moriunt: q extra
 eccliam idolatrie: aut here
 si ore atq opere nephario
 deseruiunt. hos volucres
 celi come

egredi vel ingredi de pte asa regis iude. Tollēs ita
 qz asa oē argētū 7 aurū qd remāserat i thesauris do
 mus dñi: 7 in thesauris domus regis: dedit illud in
 man^o seruoꝝ suoꝝ: 7 misit ad benadab filiū thabre
 mon / filij ecion regē syrie: q habitabat in damasco /
 dicēs: **F**ed^o est inter me 7 te: 7 iter patrē meū 7 pꝛez
 tuū: iō nisi tibi munera aux 7 argētū: 7 peto vt ve
 nias et irritū facias fedus qd habes cū baasa rege
 isrl: 7 recedat a me. Acq̄escēs benadab regi asa: mi
 sit pncipes exercit^o sui i ciuitates isrl: 7 pcussit abi
 on 7 dā 7 abel domū maacha: 7 vniuersā cēneroth:
 oēm scz frā neptalim. **Q**d cū audisset baasa / infmi
 sit edificare rama: 7 reuersus ē i therfa. **R**ex at asa

nūciū misit i oēs iudā / dicēs: **N**emo sit excusar^o. **E**t b
 tulerūt lapides de rama / 7 ligna ei^o qb^o edificauerat
 baasa: 7 extruxit de eis dē rex asa / gabaa beniamin 7
 maspha. **R**eliq̄ at oīs s^omonū asa: 7 vniuersę fortitu
 dies ei^o 7 cūcta q̄ fec^o / 7 ciuitates q̄ extruxit: nōne hęc
 sc̄pta sūt i libro vboꝝ dieꝝ regū iuda. **T**erūtū i tpe
 senectutis sue doluit pedes: 7 dormiuit cū pꝛib^o su
 is: 7 sepult^o est cū eis i ciuitate dō pꝛis sui. **R**egna
 uitqz iosaphat fili^o ei^o p eo. **M**adab vō fili^o hieroboā
 regnauit sup isrl anno sc̄do asa regl iuda: regnauit
 qz sup isrl duob^o ānis. **E**t fecit qd malū ē in p̄spectu
 dñi: 7 ambulauit i vjs pꝛis sui: 7 in pctis ei^o qb^o pec
 care fecit isrl. **I**nsidiatus est autē ei baasa fili^o abie
 de domo isachar: 7 pcussit eū i gebbethō / q̄ est vꝛbs
 philistinoy. **S**iq̄dē nadab 7 oīs isrl obsidebāt geb
 bethō. **I**nterfecit igi^o illū baasa i anno tꝛio asa regl
 iuda: 7 regnauit p eo. **C**ūqz regnassz / pcussit oēs do
 mū hieroboā: nō dimisit nec vnā qdē aiaz de semie
 ei^o / donec deleret eū: iuxta v̄bū dñi qd locut^o fuerat
 in manu sui sui abie silonitis: pp̄ pctā hieroboā q̄
 peccauerat 7 qb^o peccare fecerat isrl: 7 pp̄ delictū
 q̄ irritauerat dñm deū isrl. **R**eliq̄ aut sermonū na
 dab / 7 oia q̄ opat^o est: nōne hęc sc̄ptā sūt i libro vbo
 rū dierū regū isrl: **F**uitqz bellū int asa et baasa regē
 isrl: cūcti dieb^o eoz. **A**nno tꝛio asa regl iuda regna
 uit baasa fili^o abia sup oēm isrl therfa viginti q̄tuoz
 ānis: 7 fecit malū corā dño: ambulauitqz i vias hie
 roboā: 7 in pctis ei^o / qb^o peccare fecit isrl. **C**. XVI

Actus est aut s^omo dñi ad iehu filiū ana
 ni p̄ baasa dicēs: **P**ro eo q̄ exaltaui te
 de puluere: 7 posui te ducē sup populū
 meū isrl: tu aut ābulasti i via hieroboā:
 peccare fecisti pp̄lz meū isrl: vt me irritares i pctis eoz. **E**cce ego demetā po
 steriora baasa: 7 posteriora dom^o ei^o: 7 faciā domū tuā sic domū hieroboā si
 liij nabath. **Q**ui mortu^o fuerit de baasa in ciuitate / comedēt eū canes: 7 qui
 mortuus fuerit ex eo in regioe / comedēt eū volucres celi. **R**eliqua aut ser
 monū baasa / et quecūqz fecit et p̄lia ei^o: nōne hęc scripta sūt in libro verboꝝ

dierū regū isrl: **D**ormiuit q̄ baasa cū pꝛib^o suis: sepultusqz ē i therfa: 7 regna
 uit hela fili^o ei^o p eo. **C**ū aut in manu iehu filij anani pphete / v̄bū dñi factū
 esset p̄tra baasa 7 p̄tra domū eius: 7 cōtra omē malū quod fecerat corā dño /
 ad irritandū eū / in opibus manuū suarū: vt fieret sicut domus hieroboam:
 bethon / q̄ est vꝛ. 7c. **S**sta
 tū ciuitas describit in tribu
 dan: sꝫ philistei occupauerūt
 eā: q̄ q̄s iuit baasayt recupa
 ret eā. **C**etera patēt in lra ex
 p̄dictis. **C**. XVI
Actus est aut
 hic p̄fir ponit ip̄s
 us baasa punitio
 denunciata p iehu filiū ana
 ni. **E**x q̄ p̄tz q̄ iste fuit fili^o p
 phete quez asa poni iussit in
 neruū: eo q̄ sibi dicebat ve
 ritatē. **P**ro eo q̄ ex
 te de puluere: 7 posui te
 ducēz 7c. i. de infimo statu
 deducēs ad regnū. **E**c
 ce ego demetā. i. detruca
 bo. **P**osteriora do
 mus eius: 7 faciā domū
 tuaz sicut domū hiero.
 Ita q̄ nihil remaneat: sicut
 fecisti de domo hieroboam.
Cetera patēt in lra. **E**t
 regnauit hela. **H**ic descri
 bit tēpus ip̄ius hela filiū ba
 asa: qui fuit malus: sicut 7 p̄
 decessores sui: 7 p̄tz lra vsqz
 ibi: **O**b hęc
Moraliter. **S** fact^o
 est autē sermo dñi ad ie
 hu filiū anani p̄tra baa
 sa 7c. **S**equit postea: ob
 hanc causam occidit eū
 7c. hela nāqz fili^o baasa oc
 cidit iehu ppheta: eo q̄ dire
 rat ex p̄sona dñi. **D**e
 metā posteriora baasa.
Et sic nō soluz pphetauerat
 cōtra baasa sed etiā p̄tra he
 la filiū eius: 7 p̄ istos allego
 rice significati fuerūt p̄inci
 pes iudeoz q̄ machinati sūt
 in mortem x̄isti: eo q̄ dire
 rat ciuitatē 7 templū destru
 enda. **L**uc. xij. g. **V**idens ie
 sus ciuitatē fleuit sup illā di
 cens: qz si cognouisset 7 tu.
Sequit: **Q**uia veniet dies
 in te 7 circūdabunt te inimī
 ci tui vallo et coangustabūt
 te vndiqz / 7 ad terrā p̄ster
 nent te: 7 filios tuos qui in
 te sunt 7c. **M**oraliter aut p
 baasa 7 ei^o filiū signant pec
 catores obstinati qui ad ver
 ba predicatorū a malis suis
 non reuertuntur: et q̄ pei
 us est prout possunt eos ne
 quiter persequuntur.
 * **R**egnauit

bethon / q̄ est vꝛ. 7c. **S**sta
 tū ciuitas describit in tribu
 dan: sꝫ philistei occupauerūt
 eā: q̄ q̄s iuit baasayt recupa
 ret eā. **C**etera patēt in lra ex
 p̄dictis. **C**. XVI
Actus est aut
 hic p̄fir ponit ip̄s
 us baasa punitio
 denunciata p iehu filiū ana
 ni. **E**x q̄ p̄tz q̄ iste fuit fili^o p
 phete quez asa poni iussit in
 neruū: eo q̄ sibi dicebat ve
 ritatē. **P**ro eo q̄ ex
 te de puluere: 7 posui te
 ducēz 7c. i. de infimo statu
 deducēs ad regnū. **E**c
 ce ego demetā. i. detruca
 bo. **P**osteriora do
 mus eius: 7 faciā domū
 tuaz sicut domū hiero.
 Ita q̄ nihil remaneat: sicut
 fecisti de domo hieroboam.
Cetera patēt in lra. **E**t
 regnauit hela. **H**ic descri
 bit tēpus ip̄ius hela filiū ba
 asa: qui fuit malus: sicut 7 p̄
 decessores sui: 7 p̄tz lra vsqz
 ibi: **O**b hęc
Moraliter. **S** fact^o
 est autē sermo dñi ad ie
 hu filiū anani p̄tra baa
 sa 7c. **S**equit postea: ob
 hanc causam occidit eū
 7c. hela nāqz fili^o baasa oc
 cidit iehu ppheta: eo q̄ dire
 rat ex p̄sona dñi. **D**e
 metā posteriora baasa.
Et sic nō soluz pphetauerat
 cōtra baasa sed etiā p̄tra he
 la filiū eius: 7 p̄ istos allego
 rice significati fuerūt p̄inci
 pes iudeoz q̄ machinati sūt
 in mortem x̄isti: eo q̄ dire
 rat ciuitatē 7 templū destru
 enda. **L**uc. xij. g. **V**idens ie
 sus ciuitatē fleuit sup illā di
 cens: qz si cognouisset 7 tu.
Sequit: **Q**uia veniet dies
 in te 7 circūdabunt te inimī
 ci tui vallo et coangustabūt
 te vndiqz / 7 ad terrā p̄ster
 nent te: 7 filios tuos qui in
 te sunt 7c. **M**oraliter aut p
 baasa 7 ei^o filiū signant pec
 catores obstinati qui ad ver
 ba predicatorū a malis suis
 non reuertuntur: et q̄ pei
 us est prout possunt eos ne
 quiter persequuntur.
 * **R**egnauit

72. pa. 16. d

Moraliter

D

73. 14. c. et
7. 21. f

a q̄ in illa ciuitate.

f

Samaria

celi comedat ille q secus vias semē sparū comedūt qñ onu stos pctis secū ad eternū rapīāt interitū. a In ther/ la regna. sex. Rab. Sex an nos fecit in therfa: reliqs aut in ciuitate q marcherona ap pella: a grec. samaria. hic noiauit eaz somares a somar priore dño: z est metropolis regni: et postea ois regio ab eo samaria appellat: q nunc sebastē vocat: vbi ossa beati iohannis baptiste quiescunt.

Nico. de lyra

ibi. a Ob hanc cau/ faz oc. eū zc. In hebreo ha bet sic: Et qz occidit eum: qd aut subdit: Hoc est iebu filiū anani pphetā: nō est in heb. sed appositū fuit a trāslatore vel ab aliq expositoze p mo/ dū glose alicui: q postea iser ta fuit textui vitio scriptoz: vt hic notaret occisio pphete. Rab. Sa. Aliter exponit eū dicit: Et qz occidit eum di/ cens: qz refert ad nadab quē occidit baasa: vt dictū est ca. pce. ppter qd iste baasa cum sua posteritate meruit deleri: nō solū qz ambulauit in vijs hieroboā: sed etiā qz occidit nadab dñm suū z pditiose: z maxime qz fuit ita malus vel peior sicut nadab: ppter qd nō habuit titulū occidēdi euz ppter mala sua. Si aut dicit q nō peccauit occidendo na/ dab: qz illud pphetatū fuerat futurū a dño per pphetā Se meia: vt habet. s. xiiij. nō va let: qz deus adeo omnipotēs est z bonus: qz frequēter vtiē malis volūtātib⁹ z actib⁹ ho/ minū in executioe ordinatio/ nis sue: sicut passio xpi a deo pordinata ad salutē electozū: fuit facta executiue p homies malos. b Anno vicesi. hic pnter describit regnum gambri q interfecit hela z to/ tā domū baasa sic fuerat pdi/ ctū p iebu filiū anani pphetā z p z lfa. c Cūqz audis. hic pnt agit de ipso amri q debellauit ipm gambri. z hoc est qd dicit: Cūqz audisset rebel. zam. zc. i. exercit⁹ re/ gis isrl q obsidebat vrbē geb bethon exstēs i piculo belli. gambri vō remāserat cū rege in therfa in qete: ppter qd ex ercitus hoc audies q regē in terfecisset fuit indignatus de occisione regis pditoria: z cō stituerūt sibi regē amri ad ex/ pugnādum gambri in therfa: qd et factū est vt patet in lfa. d Videns aut zam. q expug. esset ei. ita q nō po terat effugere: ingressus est palatiū z succēdit se cū domo regia ne vinus caperet z villi ac crudeli morte puniret: et vt inferret dñuz amri electo in ream

ob hanc causaz occidit eū: hoc est iebu filiū ana/ ni pphetam. Anno vicesimosexto asa regis iu/ da regnauit hela fili⁹ baasa/ sup isrl in therfa duob⁹ bus annis: z rebellauit cōtra eū seru⁹ suus cam bri/ dux medie partis equitū. Erat autē hela in therfa bibens et temulētus in domo arsa/ pfecti therfa. Irruēs q gambri/ pcussit z occidit eū an no vicesimosextimo asa regl iuda/ z regnauit p eo. Cūqz regnasset/ z sedisset sup solū eius: per cussit oēm domū baasa: z nō dereliqt ex ea min gentē ad parietē: z ppinquos z amicos ei⁹. Be leuitos gambri onmē domū baasa/ iuxta verbū dñi qd locutus fuerat ad baasa/ in manu iebu p phete ppter vniuersa pctā baasa: et pctā hela fi li⁹ eius: q peccauerūt z peccare fecerūt isrl: puo cantes dñm deuz isrl in vanitatib⁹ suis. Reliq aut sermonū hela/ z oia q fecit: nōne hec scripta sunt in libro verbox dierū regū isrl: Anno vice simosextimo asa regis iuda/ regnauit gambri se ptē diebus in therfa. Porro exercit⁹ obsidebat gebbethon vrbē philistinoy. Cūqz audisset re bellasse gambri/ et occidisse regē. Fecit sibi regē ois israel amri: q erat pnceps militie sup isrl in die illa in castris. Ascēdit q amri z ois israel cū eo de gebbethon z obsidebāt therfa. Vidēs au tem gambri q expugnāda esset ciuitas: igressus est palatiū z succēdit se cū domo regia: z mortu us est in pctis suis/ q peccauerat faciēs malum corā dño/ z ambulās in via hieroboā: z in pctō eius/ quo fecit peccare isrl. Reliq aut sermonū gambri/ z insidiarū ei⁹ z tyrānidis: nōne hec scri pta sunt in libro vboz dierū regū isrl: Tūc diu/ sus est ppls isrl i duas ptes. Media pars ppli seqbat thebni filiū gineth: vt pstitueret eū regē: z media pars amri. Preualuit autē ppls q erat cum amri ppls q sequebat thebni/ filiū gineth. Mortuusqz est thebni: et regnauit amri Anno tricesimosimo asa regis iuda regnauit amri sup isrl duodecum annis. In therfa regnauit sex an nis. Emitas montē samarie a somar duob⁹ talē tis argētū: z edificauit eū: z vocauit nomē ciuita tis quā extruxerat noie somar dñi montis sama rie. Fecit autē amri malū in cōspectu dñi: z ope ratus est neqter sup oēs q fuerunt ante eū. Am bulauitqz in omni via hieroboā filij nabath: z in pctis eius/ qbus peccare fecerat isrl vt irritaret dñm deū isrl in vanitatib⁹ suis. Reliq aut ser/ monū amri z plia eius q gessit/ nōne hec scripta sunt in libro vboz dierū regū isrl: Dormiuitqz amri cū prib⁹ suis: z sepult⁹ est in samaria. Re/ gnauitqz achab fili⁹ ei⁹ p eo. Achab vō fili⁹ am ri regnauit sup isrl anno tricesimo octauo asa re/ gis iuda. Et regnauit achab fili⁹ amri sup isrl in samaria vigintiduob⁹ annis. Et fecit achab fili⁹ amri malū in cōspectu dñi: sup oēs q fuerūt ante eū. Nec suffecit ei vt ambularet in pctis hie ro/ boam filij nabath: insup duxit vxorē iecabel fi/

in regē p successionē dom⁹ re/ gle. e Tūc diui. est po. is. qz bellatores q erāt cū am/ ri in obfidiōe gebbethon vo/ lebāt eū regnare. Alij vō qui nō fuerūt ibivolebant aliū eo q amri nō fuerat institut⁹ de eoz p filio. Et durauit ista cō/ tentio trib⁹ annis. ps tñ amri pualuit: qz erat exercitator i bellis. Ra. Sa. aut dicit q pualuit eo q fili⁹ suus accepit filiā iosaphat filij regl iude. z sic fuit pars eius fortificata. Anno. xxxi. asa re. iu. re. am. in q nūero accipit re/ gnū amri qñ incepit regnare pacifice mortuo thebni. Alij enī incepisset regnare. xxviij. anno regl asa. s Duode cim an. in h numero cōputa tur tps a q fuit elect⁹: qz lz cō tētio p tres annos durauerit vt dictū est: tñ pars ei⁹ a pnci pio fortio apparuit. h Sa. vocauit no. ciui. zc. sama ria. i. denoiavit eā ex noie il lius q fuerat dñs loci: q voca bat somar: z ideo falsa est lfa quā aliq libri habēt: somar. i. montē dñi: qz nec somar nec samaria sic interpretat: z ex tūc samaria fuit metropolis in re gno decem tribuū. Cetera pa tēt in lfa. i Achab vero. hic pnt agit d regno achab. z diuidit in partē pncipalē z icidētalē. scda ibi: In dieb⁹. Achab aut cepit regnare tpe asa. sic dicit lfa Anno. xxviij. asa regl iuda zc. k Et se/ cit achab fi. am. ma. zc. qz lz añ coleret vitulos aureos: tñ in illis videbant adorare deuz: put dictū fuit. s. xij. ca. iste aut induxit idolatriā ma/ nifestā: cui⁹ cā mortua s dicit: l Duxit vxor. iezā. q erat nutrita i idolatria ad quā in duxit virū suum. ideo subdit: Et abiit Regnauit amri. seqt: t Emitas mō. la. a so. duo. talē. ar. Somar interpretat custodiēs: z ideo si gnat placū ad quē spectat bo na ecclesiastica custodire. Per mōtē vō ecclesiastica dignitas designat. Agit p amri q mon tem emit a somar significat si moniac⁹ q pbendā vel gradū ecclesiasticū emit a superiore: z sic vterqz crimē incurrit simonie z ad h psonat interpretatio no minis vtriusqz. De somar vō pty p pdicta. Amri vō amari cās interpretat. z hec interpreta tio puenit simoniaco. nā z si moni a q dicta fuit simonia: dixit bñs Pet⁹. Act. viij. d. In felle amaritudinis z obli gatiōe iniqz/ video te esse. Golebat enī spūalem emere prātē. vt pty ibidē. Et regna/ uit achab. seqt: l In sup du. vxor. ie. q interpretat sup sanguinis: z is signat quācū/ qz psonā sūbitādā sanguinis innocētis.

Edificauit abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Abira pri. zc. Ra. Ca. XVII. In abira pri. zc. Ra. Ca. XVII. In abira pri. zc. Ra. Ca. XVII. In abira pri. zc. Ra. Ca. XVII.

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Nico. de lyra. Dulier vi. Et abijt z ser. baal zc. Qd nullus de regib; an eu fecerat...

ppter qd dr. ij. Timo. ij. a. Memo militas deo: iplicat se secu/ larib; negocijs vt ei placeat q se pbauit.

Additio. Cult; vituloz etiā an achab fuit idolatric; vt dictū est. s. in addi. sup ca. xij. Illū autē qd hic dr de achab q fecit malū in cōspectu dñi sup oēs an euz: posset intelligi ex hoc q magis adhibebat cultui idoloz: et etiā qz tyrannica opa magis exercuit: vt patz de vinea naboth: silt qz magis deo fuit rebellis z ptumar: eo q tpe suo floruit helias q q plurimis signis et pdigijs ipm exhortabat: z tñ semp remāsit in obstinatioe sua: z id licz reges isrl pdecessores achab fuissent silt idolatre: non tñ in cōspectu dñi tāta mala fecerūt.

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Ca. XVII

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Abiel. Ra. Abiel uiuus deo. Bethel domus dei interpretat: destructa a Josue atq; anathematizata hiericho...

Luc. 14. d **1. Cor. 7. g** **Dat. 11. d.**
Judic. 4. c
Rom. 5. d
Job. 11. f
14. Re. 4. f **Act. 20. c**

A **Abulervi.** **Sid.** vidua quā dñs nō frumēti s; verbi pane pascit: ea est q̄ mortuo viro cui vult nubat. i. excusso seruitutis iugo subit xpi iugū suave et onus leue. **Raba.** **Hec** vidua gentiū significat ecclesiā: q̄ a suo diuiti^o fuerat p̄ditore deserta p̄p̄m fidei vere et recte veritatis nesciuit: q̄ si pauper ē filiū egenā stirpe nutrebat. i. verbi fructu ex pte docebat: donec veniens sermo p̄pheticus q̄ excussio vellere isrl: vtpote clausa celi ianua fame periclitata in iudea: pasceret ibi simul et pasceret: recept^o videlz a credētibz: et reficiēs ipse credētes. **Hec** vidua in saredonia dicit esse morāta. **Sidonā** q̄ppe inutilis venatio. **Sarepta** vō in cendiū vel angustia panis iterptat: qz vbi abūdauit p̄ctm̄ supabundauit grā **Tibi** supuacuis acq̄rdis cura impēdebat: vbi dire sitis incendiū: panisq; spiritalis an̄ siebat angustia: ibi farina oleūq; ore p̄phete b̄ndicif. **Hec** est grā dñici corpis: et charismatis vnctio siue fructus et hilaritas charitatis. **Vidue** oleū grē et b̄ndictionis farina nō deficit: in oibus fere gentibz fame manente quarū sibi cibi vite esuriē et fidei trinitatis inediā cōgrue p̄figurauit: illa quondā triennio fames: quā secuta est spūalis abundātia: que cum impendit nō defecisse dicit: **b** **Egrotauit** filius mu. **Rab.** **Vidua** apud quā hospitabat helias: et cuius b̄ndixit farine et oleo: synagoga est iudeoz: q̄ moysi morte viduata: filiū nutrebat puulū. hoc est carnalē p̄p̄m iudeoz. hic ad ingressum helie. i. saluatoris n̄ri febre infidelitatis infirmabat: qz in eū nō credidit sed spreuit. **En** mater synagoga de aduētū saluatoris cōquerit: q̄ si ipse esset causa interfectōis populi dices: **Quid** mihi et tibi zc. **Hinc** est q̄ cayphas ait: **Expedit** vobis vt vnus moriat pro p̄plo: et nō tota gens pereat. **Rab.** **Sicut** p̄pheta verbis vidue nō exasperat: quin potius miseret. **Ista** redēptor: noster non exasperat malicia iudeoz: sed misertus sui populi: tulit eum de sinu matris cū tulit eum de carnali obseruātia legis: et posuit super lectulum suū: hoc est: demonstrauit ei vitam habere in morte sua. **Expanditq;** se tribus vicibus dum trinitatis fidem insinuabat.

Ni. de ly.

A uidentia et q̄ nō est diffidendū de ea: qz magis splendide puidit belle p̄ aues q̄ p̄ hoies. **a** **Surge** et vade. **Hic** p̄r helias a vidua recipit: et p̄mo describit ipius helie deuota receptio. sc̄do filij vidue suscitatio / ibi: **Factū** est aut. **Circa** p̄mū dicit: **Surge** et vade in sareptā. nomē est equiuocū ad siluā et ad villā iuxta eaz existentē q̄ a silua denomiāf. **b** **Precepi** enī ibi mulie. vi. vt p̄ te. istud p̄ceptū nō fuit per verbū expressum sed p̄ diuinā ordinationē: qz sic ordinauerat de^o q̄ mulier illa vidua venientē heliā receperet et eum pasceret. **c** **Da** mihi pau. aque zc. **Dicit** **Rab.** **Da.** q̄ q̄uis deus reuelasset helie q̄ pascēdus ibi esset per mulierē viduā: nō tamē fuit sibi reuelatū in particulari q̄ esset illa: et ideo exemplo eliezer rogauit dominū vt ostēderet sibi que posset esse illa per hoc signū q̄ sibi petēti aquā liberaliter

a **ciuitas.**
a **idem** dedi ei vnde pascat re.
b **pta** sidonioz. et manebis ibi p̄cē
c **pi** enī mulieri vidue ibi vt pascat te. **Surrexit** et abiit in sarepta sidoniozū. **Cūq;** venisset ad portā ciuitatē apparuit ei mulier vidua colligēs ligna et vocauit eā: dixit qz ei: **Da** mihi paululū aq̄ in vase vt bibā. **Cūq;** illa pgeret vt afferret / clamauit post tergū ei^o dices: **Affer** mihi obsecro et buccellā panis in manu tua. **Que** r̄ndit **Quid** dñs deus tu^o qz nō habeo panē / nisi quātū pugillus capere pōt farine in hydria: et paululum olei in lechito. **En** colligo duo ligna / vt ingrediar: et faciā illō mihi et filio meo / vt comedam^o et moriamur. **Ad** quā helias ait: **Noli** timere: sed vade et fac sicut dixisti. **Verūtāmē** mihi p̄mū fac de ipsa farina subcinericū panem par uulū: et affer ad me. **Tibi** aut et filio tuo facies postea. **Hec** aut dicit dñs deus isrl. **Hydria** farine nō deficiet: nec lechit^o olei minuetur vsq; ad diē i qua dñs datur^o est pluuiā super faciē terre. **Que** abiit: et fecit iuxta verbū helie. **Et** comedit ipse et illa et domus eius. **Et** ex illa die hydria farine nō defecit: et lechit^o olei nō est iminut^o: iuxta verbū dñi qd̄ locut^o fuerat in manu helie. **Factum** est aut post vba hęc: egrotauit fili^o mulieris matrisfamilias: et erat lāguoz fortissimus: ita vt nō remaneret i eo halitus. **Dixit** ḡ ad heliā: **Quid** mihi et tibi vir dei? **Ingressus** es ad me vt rememorarē iniqtates mee: et interficeres filiū meū? **Et** ait helias ad eā: **Da** mihi filiū tuum. **Tulitq;** eū de sinu ei^o et portauit eū in cenaculū / vbi ipse manebat et posuit sup lectulū suū: et clamauit ad dñm et dixit: **Dñe** deus me^o etiā ne viduā apud quā ego vteūq; sustētor afflixisti / vt interficeres filiū ei^o? **Et** expandit se atq; mēsus est sup puerū tribus vicib^o et clamauit ad dñm / et ait: **Dñe**

raliter offerret: sicut eliezer cognouit rebecca: vt habetur Gen. xliij. **d** **Lūq;** illa pgeret vt afferret. per hoc cognouit q̄ illa erat de q̄ dominus sibi dixerat: et cum hoc fuit sibi reuelatū q̄ oleum et farina nō deficeret in domo eius: quovsq; daret dominus pluuiā super terrā: et ideo dixit ei: **Noli** timere sed vade et fac sicut dixisti. **e** **Verūtāmē** mihi p̄mū fac de ipsa farina subcinericū panem zc. erat enim factus gatus itinere et ieiunio: et ideo accelerari debebat refectio ei^o. **Letra** patet in littera. **f** **Factū** est aut. **Hic** cōsequēter ponitur filij vidue suscitatio: cuius infirmitas preponit: cum dicit: **Egrotauit** filius mulieris: et mors sequens cum dicitur: **g** **Ista** vt nō remaneret in eo halitus. deficiente enim respiratio ne deficit vita in animalibus respirantibus: cuiusmodi est homo. **h** **Ingressus** es ad me vt rememorarē iniqtates mee. pallidū enim iuxta album intensum videt declinare ad nigredinē: et eodē modo ista mulier esset deuota et sancta: tamen sanctitas eius erat modica: respectu sanctitatis helie. et hoc modo locutus est **Loth** **Ben.** xij. d. dices: **Nō** possum in monte saluari: id est iuxta abraam: cuius sanctitas tanta est q̄ infirmitas mea delictū est iuxta eum: sicut ibidem fuit expositū p̄ opinionē bebreoz. **Letra** patet vsq; ibi. **i** **Et** expandit se atq; mēsus est sup pu. **h** ei fecit ex magno affectu ad suscitatioē pueri: per hoc ostēdit q̄ vellet sibi dare partem vite sue si posset fieri. **k** **Tribus** vicibus: qz perfectio cuiuslibet negocij consistit in tribus: scz in principio medio et fine. **Ratio** aut figuralis est: quia per istā extensionē *** seruos** suos puidētia qz lauti^o pauit heliā: per aues q̄ per homies: nam postea pauit eum per viduā pane et aqua. **Sed** qm̄ humana p̄sio nō est cōtemnēda: ideo dñs fecit eum petere buccellā panis a vidua muliere. **Per** hoc aut q̄ farina vidue non defecit et lechitus olei nō fuit iminutus: significatū fuit q̄ sustentantibus dei seruos nō deficiūt bona temporalia ad cōuenientia victus. **ij.** **Cor.** ij. c. **Qui** aut administrat semē semināti: et panē ad manducandū p̄stabit: et auget incrementa frugū iusticie: vt in oibus locupletati abundantie in oēm simplicitatē. **ij.** **sequit.** **Et** comedit ipse et illa et dom^o eius. **Factū** est aut zc. subdit: **h** **Ingressus** es ad me vt rememorarē tur iniqtates mee. **Per** hoc ostēdit q̄ p̄dicator euāgelij qui per heliam significat vt p̄dictū est: in domibus hospitiū debet esse tam exemplaris vite q̄ filij hospitiū. i. opera eozū mortua videant in cōparatiōe ad opera p̄dicatoz. **Per** hoc autē q̄ mulieris filius per preces helie fuit a mortuis suscitatus: significat q̄ opera recipiētū p̄dicatores per bonas exhortationes et preces eozū videant reluscitata per emendationē vite ipsoz vt sic hospes possit dicere quod sequit^o. **Nunc** in isto cognouit qm̄ vir dei es.

Influabat. a Tulitq helias. Raba. Tulit helias pueru suu z reddidit matri sue: cu dñs noster pplm saluans credē tē signat z miracula ostēdebat incredulis: vt cognoscerēt ve- raciter illū viuere: q̄ credit in noie eius: z sic eueniet: vt plebs iudaica veritate supata p̄clamet ad xpm: Nūc in isto cogno- ui qm̄ vir dei es tu. Ca. XVIII

D est multos dies ver. zc. b Abdias aut zc. Abdias princeps exercit' isrl. cui nomen interpretat seruus dñi: illos p̄f gurabat qui ex p̄ncipibus iudeorum grediderunt: z erāt occulti discipuli vt Nicodemus z Joseph.

Nico. de lyra

istā extensionē p̄phete sup pueruz mortuū figurabat: q̄ gen' humanū a morte culpe esset suscitandū p̄ incarna- tionis mysterium. Tribus vicibus et clamauit ad dominū. Hoc se- cit helias. facto p̄fitens fidem trinita- tis: qz fides maxime opat in opib' mi- raculosis: fm̄ q̄ dicit saluator Luc. x. vij. b. Si habueritis fidē sicut granū si- naps dicetis arbori huic moro eradi- gare zc. z fiet. Cetera patēt vsqz ibi: a Nūc in isto cognooui/ quoniā vir dei es tu z verbū dñi zc. Per filij sui suscitandū de p̄fenti: fuit certi- ficata de dict' helie p̄ futuro. s. de mul- tiplicatione olei z farine: z de datione pluuię sup terrā.

In ca. xvij. vbi dicitur in possil. In- gressus es ad me vt rememorareñ iniquitates mee.

Additio. opinio hebreoz in hoc loco est penit' ir- rationabilis: nā lz sanctitas mulieris esset modica respectu sanctitatis helie: sicut z iusticia ipius Loth erat modica respectu sanctitatis Abrae: nō tñ ex hoc debet dici iniquitate esse in muliere: nec Loth nō posse saluari iuxta Abraā. illi aut q̄ sunt min' vtuosi seu p̄fecti poti' iuuant cū sint in societate p̄fectoz q̄ vi- dant. Bonū enī fm̄ Diony. de diuī. no. est sup̄ius diffusiuū seu cōmunicatiuū. z ido in scriptura societas virtuo- soz cōmēdat: vt Proū. xij. d. Qui cū sapientibus gradit sapiēs erit: Ep̄plū qd etiā inducit de pallido z albo nō va- let. Nā lz iudiciū sensuale fm̄ opatio- nes z respect' decipiat: nō tñ iudiciuz rōnis: vt p̄z de sole: q̄ ad sensum iudi- cat fere bipedalis. z tñ rō iudicat ipm̄ esse in magna p̄portione maioris quā- titatis q̄ tota terra: q̄to igit incōpabi- liter lōgius estimādū est de iudicio di- uino: qd nō iudicat aliquē esse iustū p̄ p̄ter hoc q̄ non sit eq̄lis alicui: maxime iusto: reddit enī vnicuiqz iuxta opa sua vt in ps. vñ z talis respectus nihil hīc opat: sed ad intellectū s̄e dicēdū vide- tur: q̄ hec mulier lz bona z deuota: tñ reputabat se peccatricē. put decet cōmuniter iustos. Et qz sci- ebat heliā esse maximū zelatorē legis z iusticie: intm̄ q̄ p̄cu- rabat ardēter punitionē z necē idolatrarū: vt p̄z in suo p̄ces- su: idcirco p̄sumebat q̄ aduētus helie in domo sua p̄cureue- rat mortē filij sui ex iniquitate sua. s. matris: z q̄ helias reco- dare iniquitatē illā corā deo ad sinē: vt. s. p̄ mortē filij spales mater p̄uenterē ad deū: sicut sepe cōtingit vt hoīes p̄ penas spales a deo castigati corriganē: qd qdē nō p̄tingeret si apud eā nō māsisset: qz sic eā nō cognosceret. z ideo pp̄rie dicit: In- gressus es ad me vt rememorareñ iniquitates mee: et interfice- res filiū meū zc.

Replica. In ca. xvij. vbi postil. verbū mulieris sare ptane. Ingressus es ad me vt rememorareñ iniquitates mee: exponit

exponit ad modū hebreoz: q̄ hec mulier cū esset iusta z sancta ex humilitate: tñ respectū habendo ad excellentē sanctitatē he- lie se dicit peccatricē. put sancti p̄sueuerūt. et put purissimus Johānes euāgelista in epla sua p̄ma. i. ca. docet. d. Si dixerim- us qz pctm̄ nō habem' ipi nos seducimus: z veritas in no- bis nō est. hūc modū loq̄ndi hebreoz Bur. dicit penit' irrōnabile. s. p̄batio ei' vt p̄z nihil est ad p̄positū: qz nō dē in illo modo loquēdi qd in muliere fue- rit pctm̄: sed ipa de se hūliler loquit. Et Bur. post inutile digressionē coinci- dit q̄si cū eodē mō loq̄ndi. Ca. XVIII

D est dies mul. hic ponit scdm̄ signū ad reuocationem achab de malis suis. s. de dati- one ignis de celo. z primo ponit signū datio. scdo helie p̄secutio. ca. xij. Circa p̄mū p̄mo ponit hoc signū qd erat p̄n- cipale. z scdo addit aliud ex p̄sequentē de datione pluuię/ ibi: Et ait helias. Cir- ca p̄mū p̄mo ponit ipi' helie ad terras isrl' reuersio. scdo ignis descensio/ ibi: Seruāt nūc mitte. tertio p̄pharū baal occisio/ ibi: Dixitq helias. Circa p̄mū helias de precepto dñi reuertitur. scdo veniēs agnoscit/ ibi: Erat aut fames. Circa primū d̄: Post dies mul. zc. Cōtra hoc videt esse Jac. v. d. Helias hō erat zc. Et subdit: Et orauit vt non plueret sup terrā: z nō pluit ānos tres z mēses sex. ex q̄ videt q̄ reuersio helie ad terrā isrl' vt pluuiā dare fuit anno q̄rto. Dicēdū q̄ tps hīc cōputat ab exi- tu helie de terra isrl' z nō a p̄hibitione pluuię sicut Jaco. ap̄ls cōputat: qz a p̄- hibitōe pluuię vsqz ad exitū ei' fluxerūt sex mēses z plus: qz diu latuit in torrē- te carib: ita q̄ ex siccitate t̄pis siccit' su- it torrēs ānq̄ recederet vt dictū est ca. p̄ce. c. Glade z o. te achab zc. licz

D est multos dies vbi dñi factos dies vbi dñi factos tres anni famis scientiā sancte trinitatis p̄p̄o iudeo rū vel in toto mūdo defuisse p̄figurabat. sex mēses ad opus bonū p̄tinēt cū est ad heliā in anno tertio/ di- quod penitus desierat ab illis. vnde non est qui faciat bonum zc.

Glade et ostēde te achab vt dem pluuiā sup faciē terre. Fuit ergo helias vt oñderet se achab. Erat aut fames vehemens in sa-

maria. Vocauitq achab abdiā aut timebat dñm deū valde. Nā cū ificeret iecabel p̄phetas dñi: tulit ille cētū p̄phetas z abscōdit eos: qn̄q̄genos z qn̄q̄genos i spe- lūcis: z paut eos pane et aq̄. Bi- xit ergo achab ad abdiā: Glade in terrā ad vniuersos fōtes aq̄z: et in cūctas valles: si forte iueni- re possim' herbā/ z saluare eq̄s et mulos et nō penit' iumēta intere- ant. Diuiserūtq sibi regiōes/ vt circūirēt eas. Achab ibat p̄ viā vnā/ et abdiā p̄ viā alterā seoz- sum. Cūq̄ esset abdiā in viā/ he- lias occurrit ei. Qui cum cogno- uisset eū: cecidit sup faciē suaz/ et ait: Num tu es domie mi helias? Cui ille rñdit: Ego: et dixit: va-

no cultui q̄s p̄mo p̄gregauit ad hoc samuel z aliq̄ etiā habebāt sp̄m̄ p̄phie: sicut dictū fuit. s. i. li. c. x. Jecebel hō volēs destru- ere cultū dei q̄tū poterat z cultū baal extollere: interfecit eos put potuit: z tūc abdiā cētū illoz saluauit: abscōdēs. i. in vna spelūca: z. l. in vna alia. z puidit eis de victu z vestitu. z ex p̄ p̄secut' est a deo. p̄phete donū fm̄ saluatoris dictū: Dat. x. d

Moraliter. b Post multos dies factū est zc. Glade ostēde te achab zc. Per hoc aut q̄ helias p̄pter obstina- tionē achab z ppli ei' a rep̄hensione cessauit: z de terra recessit. postea hō p̄ afflictionē famis intellectu dato ipi achab z eius pplō helias redijt z increpationē resumpsit vt p̄z in seq̄ntib': z tūc eius verbū effectū habuit qz tunc populus dixit: z tūc dñs ip̄s

Diuisio

† 23. q. 4. c. nimium ibi occiderūt p̄phetas

Moraliter

E de die dñi tuo. Adest helias. Et ille: Quid peccavi inquit: qm̄ trades me seruū tuum in manus achab vt interficiat me? **U**iuu dominus deus tuus: non est gens aut regnum in quo non miserit dominus meus te requirēs: et respōdentibus cunctis/ nō est hic. **A**diurauit regna singula et gētes/ eo q̄ minime repieris. **E**t nūc tu dicis mihi: vade et dic domio tuo/ adest helias? **C**ūq̄ recessero a te spiritus dñi asportabit te in locum quē ego ignoro: et ingressus nunciabo achab: et nō inueniēs te interficiet me. **S**eruus aut tuus timet dominum ab infantia sua. **N**unquā nō indicatū est tibi domi no meo quid fecerim cum interficeret iecabel pro phetas dñi: q̄ absconderim de pphetis dñi centum viros quinq̄genos et quinquagenos in speluncis: et pauerim eos pane et aqua? **E**t nūc tu dicis: vade et dic domio tuo: adest helias vt iterficiat me? **E**t dixit helias: **U**iuu dñs exercitūū/ ante cuius vultū sto: qz hodie apparebo ei. **A**biit ergo iste fuit vir illius mulieris que oleū in lechito habebat: vñ mī raculū factū est. ppter debitū vñ pauit centū pphetas: vzebat vendere filiū: mortuus enī erat pater eius. **A**bdias in occurū achab / et indicauit ei. **V**enitq̄ achab in occurū helie et cum vidisset eū ait: **T**u ne es ille qui turbas israel? **E**t ille ait: **N**on ego turbauī israel: sed tu et domus patris tui/ qui dereliquistis mādata dñi: et secuti estis baalim. **V**erū tamē nunc mitte et cōgrega ad me vniuersum israel in mōte carmeli: et pphetas baal quādringentos quinq̄ginta: pphetasq̄ lucoꝝ quādringētos/ qui comedūt de mēsa iecabel. **A**dit achab ad oēs filios israel et cōgregauit pphetas in mōte carmeli. **A**ccedēs aut helias ad oēm pplm̄ israel ait: **S**i quis quo claudicatis in duas partes? **S**i dñs est deus: seq̄mini eū. **S**i aut baal: seq̄mini illū. **E**t nō respōdit ppl̄s ei verbū. **E**t ait rursus helias ad populū: **E**go remansi ppheta dñi solus. **P**rophete aut baal quādrigēti et quinq̄ginta: ppheteq̄ lucoꝝ quādringenti viri sunt. **B**enē nobis duo boues et illi eligāt sibi bouē vñū et in frustra cedētes ponāt super ligna: ignē autē nō supponāt. **E**t ego faciā bouem alterū: et imponā super ligna: ignē autē nō supponā. **I**nuocate nomia deoꝝ vestroꝝ: et ego inuocabo nomē dei mei: et deus qui exaudierit per ignē ipse sit deus. **R**espōdēs om̄is populus ait: **O**ptima ppositio quā locutus est helias. **B**ixit ergo helias pphetis baal: **F**ligite vobis bouem vñū: et facite primi: qz vos plures estis: et inuocate nomia deoꝝ vestroꝝ: ignēq̄ nō supponatis. **Q**ui cum tulissent bouē quē dederat eis: fecerunt: et inuocabant nomē baal/ de mane vsq̄ ad meridiē dicētes: **B**aal exaudi nos. **E**t nō erat vox: nec q̄ respōderet. **T**ransiliebatq̄ altare quō fecerāt. **C**ūq̄ esset iā meridies: illudebat eis helias/ dicēs: **C**lamate voce maiore. **B**e⁹ enī vñ est: et forsitan loquit̄: aut in diuerso est: aut in itinere: aut certe dormit vt excitef. **C**lamabāt ḡ voce magna: et incidebāt se iuxta ritū suū cultris et lāceolis/ donec pfun-

73.9.7.5. n.

74.9. d. l. c. n.

Ala habet
7 ignēs nō
supponā

Qui recipit pphetam in nomine pphete mercedē pphete accipiet. vnde inter. xij. pphetas quartus computat. **C**etera patent ex dictis vsq̄ ibi: **A** **D**ic dñs tuo etc. qz dñs ei preceperat vt ostēderet se achab. **B** **Q**uid peccavi inquit. timuit enī ne helias subito ad alium locū portaret: sicut frequēter acciderat quādo dñs ipm̄ ad aliq̄ locū cum mittebat: ppter qd̄ filij pphetarū qm̄ fuit ratptus: crederūt ipm̄ sic fuisse translatū: vt habet. j. iij. li. ca. ij. et sic achab interficeret abdiā credēs q̄ illūisset sibi dicēs venisse heliā. **C** **A**diurauit reg. sin. q̄ si helias inueniret in eorum terra caperet: et sibi mitteret. loquit̄ tamē hic scriptura de regnis ppinquis tm̄: et reges ppinqui facilliter assensuerunt: **T**um qz rex tyri erat focer eius: et fili⁹ regis iuda habebat vxorē athaliā filiā achab. similr rex moab erat sibi tributarius. et rex edom regis iude. **I**tem quia in terris q̄ erāt ppe regnū israel: erat etiam fames ppter siccitatē quā sciebant per verbū helie euenisse. **D** **N**unquā nō indicatū est tibi dñs meo qd̄ se. etc. hoc dixit nō ad iactantiā: sed ne helias ipm̄ exponeret periculo mō p̄dicto. **E** **E**t dixit helias: vi. dñs etc. asscurauit eum per iuramentū: et tunc iuit ad nunciandū ipsi achab helie aduentū: et sic secundo fuit cognit⁹ eius aduentus ipsi achab: qd̄ notat̄ cū dicit: **V**enitq̄ achab in occur. qz desiderabat remediū famis habere. **G** **T**u ne es ille q̄ cōtur. isrl. q. d. sic. et qz superbe loquebat: ideo ad repellendā eius superbiā respondit helias: **H** **N**ō ego turbauī isrl sed tu et do. pa. tui etc. qz ppter maliciā tuā dñs misit plagā istā. **I** **C**eterū tamē nunc etc. **D**ic psequēter describit descēsus ignis de celo ad declarationē diuineritatis et falsitatē idolatrie vt sic ppl̄s isrl ad deū cōuerteret et bñficiū pluuie mereret. et hoc est qd̄ dicit: **K** **A**bitte et congrega ad me vniuersum isrl. i. maiores et pncipales ppli ad visionē miraculi in monte carmeli. **I**ste nō est carmel⁹ in quo manebat nabal: vt dictū fuit. s. j. li. ca. xv. qz ille est in forte iude: iste autem in forte ephraim. **L** **Q**ui comedūt de mēsa iecabel. p̄bebat enī eis victū et vestitū: vt exaltarēt idolatrie cultum. **M** **U**sq̄ quo claudicatis in du. par. qz aliqui eozū colebāt dominū: et cū hoc baal sicut et de samaritanis dicit. j. iij. li. ca. xvij. **N** **S**i dñs est deus. i. si per signū visibile probet vobis q̄ deus israel ipse sit deus verus et nō baal. **O** **S**eq̄mini eum. ipsum colendo et nō alium. **P** **E**t nō respōdit ei popu. ver. quia ignorabat huius p̄bationis modū. **Q** **A**it rursus helias. ostendens modū hui⁹ p̄bationis. **R** **E**go remansi ppheta dñi solus. qz qui aueret apparere et idolatrie resistere: quia viuebat illi centū absconditi ab abdiā et dictum est. **S** **P**rophete autē baal quādrin. et quinq̄gin. etc. q. d. li haberet veritatē pro se deberent preualere. **C**etera patent vsq̄ ibi: **T** **E**t deus qui exaudie. per ignē. celitus datum ad p̄sumēdū sacrificiū. **V** **I**pe sit deus. i. vere credat et colat. **X** **O**ptima ppositio. quia ignis descēderet super sacrificiū abel: vt dictū fuit Gen. iij. et super sacrificiū aaron in sua cōsecratione: vt habet **Leuit. ij.** in signum acceptationis diuine. **Y** **Q**ui cum tulissent bouē. **Q**ueritur hic quomodo acceptauerāt helle p̄positionē. **A**d quod dicendum q̄ compulsi fuerunt hoc facere a populo: qui approbauerat p̄positionem helie: et quia cōfidebant de demonis potestate: qui permissus talia potest facere. vnde et tempore antichristi faciet ignem descendere de celo. vt habet **2. p̄oc. xij. c.** et forsitan ad eoz inuocationem alias fecerat simile. **Z** **Q**uē dederat eis. **D**icit **Ra. Sa.** q̄ bos electus pro sacerdotibus baal declinabat ab eis abscondēs se sub pallio helie et hoc nutu diuino quasi abhorrens idolatrie cultum: vt sic etiā homines assistentes docerent per animal bntū: et tūc helias tradidit eū eis/ dicēs q̄ per eius immolationē sanctificaret locus sicut et per imolationē bouis alterius: qz imolationē istius fuit detecta falsitas idolatrie: eo q̄ baal nō potuit imolantes exaudire. per alterum vō fuit manifesta veritas latrerie. **A** **E**t nō erat vox etc. scz factū ignē dando: qz potestas demonis erat p̄hibita. **B** **T**ransiliebat qz alta. fm̄ modū idolatrie. **C** **U**sq̄ esset iam me. **D**ies enī fuit diuisa: ita q̄ p̄ma medietas diei fuit cōcessa sacerdotibus baal: in qua debebāt cōplere suū sacrificiū: nisi enī fuisset eis tps̄ p̄fixū: q̄siuissent dilationē. **D** **P**e⁹ enī vñ est. scz fm̄ errore vestro: et forsitan loq̄. **F**orsitan loq̄bat sciens demonē nihil posse nisi q̄tuus deus p̄mittit. **E** **I**ncidebāt se etc. qz demones delectant in sacrificiis de sanguine hominis qui est nobilissima creatura ad imaginē dei facta: et ideo

Curavit alta. Ra. Et redemptor noster...

Secitqz aqueductu. Rab. Ex corrito vide...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

Abi etiã coposuit ligna: qz scõdũ...

aq cir. al. ex redudatia. g Et fossa aqdu. re. est. ex hoc...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

derent sanguine. Postqz aut tran...

aq cir. al. ex redudatia. g Et fossa aqdu. re. est. ex hoc...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

videref alicui q dictũ helie esset falsũ: qz. rj. hydrie aque nõ...

E

D

Moraliter

† 1. q. 1. c. Scriptura

† 1. q. 4. §. pctõ plebis...

am rvidi lachrymã tuã. Effusio scda e lachrymarũ cõpassiõis...

x liij * tis debet

Et pn in ter. po. fa. sua in. ge. sua. Et deuoti oraret ad diuinu bnficiu impetradu p coi pplo: lz eni deus ve lit aliqn aliqd facere vel fieri: tm cu hoc uult B facere p ofones sanctor. b Ascende r p. co. mare. Ad uide du si ascende/ ret aliq nubes q esset signu iminētis pluuię. c Reuerte/ re septē vicib. per hoc designabat vniuersitas vicioz qb achab r pplus isrl erāt irretiti: ppē q phibite fuerāt pluuię. Ad autē vniuersitas vicioz p septenariu designet. d. Grego. omel. xxv. Septē g demonia maria habuit: q vniuersis vicijs plena fuit. Rō dō figuralis accipit respectu noui test. cuius vet testamētū figura fuit. fm q dē j. Cor. x. c. Dia in figura ptingebāt illis: qz post septē xpi mysteria. s. cōce/ ptiois/ natiuitatis/ baptismi/ pdicatio/ nis/ passiois/ resurrectionis/ ascēssiois: descēdit abūdāter pluuiā grē sup apo/ stolos i die pentecostes: vt hē Act. ij. d Cūq seuer. huc atq illuc. In gēdo regis currū/ r pparādo se ad re/ cessum. e Et manus dñi facta est super heliā: accinctiqz lūbis cur. rē. Dās ei fortitudinē r agilitatē ad currēdum velocius ad ciuitatem q equi regis.

als obtene bzati Moraliter

tis debet tales falsos pdicatores r doctores peute re gladio dñi diuini et denūciare eos occidēdos p suam del. Ascendit autē helias in vertice carmeli: r pn in ter. Per hoc aut q helias suis pcib pluuiā ipetra/ uit: significat q p ofones deuoti pasto ris vt pdicator ipetra grā saluator. In ca. xvij. vbi d: in postil. Ascē q claudicatis i duas ptes: qz aliq eoz co lebāt deū. r cū hoc baal: sicut de sama/ ritanis dicit. Additio. Samaritani nō co/ lebāt deū: s; deos suos: vt. j. iij. n. de eis dicit nisi q timebāt deū. aliud enī est timere deū/ r aliud colere. Timor enī seruilis pōt esse sine charitate. non tñ cult deī q in fide spe r charitate cō/ sistit fm Aug. In eo. ca. xvij. vbi dicitur in postil. Querit hic quomodo acceptauerunt helie ppositionē. Additio. Pōt dici q pphe baal tāq penit in fi deles sicut nō fidebāt de suis demōi/ bus q facerēt ignē descendere: ita nec credebāt q hoc faceret helias. et sic nō timebāt cū eo intrare ad examē: q si per ofonē helie ignis nō descēdisset: pphe te baal eēt securi. Replicā. In ca. xvij. vbi po stil. exponēdo claudicationē in duas p tes de samaritanis ponit exēplū q cole bāt dñm r cū hoc baal tradidit Bur. asserēs q samaritani nō colebāt deū: sed solū timebant dñm: addens q multū refert inter colere et timere: sed hoc factū Burgen. nō est pertractatione dignum: quia est cōtra rotundū textū. iij. Reg. xvij. vbi bis dicit q co lebant. r semel tm q timebant. sed p suo Burgen. ad hoc q samaritani non colebant deū pugnans includit periculosum errorē: si enī vtiqz putat r dicit: nullus est cultus dei nisi fiat in fide spe r charitate. Sequit sacerdotem in peccato mortali missam celebrantē non colere nec sacrificare nec conficere: qz illa sunt veri cultus missę. esto ergo cultū extra charitatem sal ua fide r forma ecclie fore verum cultū: sed non placidū deo: neqz perfectū fm omnes conditiones theosebie. Sicut enim fm doctores cōcedit fidem informē esse veram fidē: r fm eā quis dicitur fidelis numero r forma qzuis non in merito: ita oportet concedi cultum informē qui hic dicitur claudicatio. et per hoc ad beatum Aug. dicit q loquitur de cultu dei forma dō charitate.

4. re. 6. g

3one. 4. 2

ret r biberet. Helias aut ascēdit in verticē carmeli: r pnus in ter/ rā posuit faciē suā int genua sua r dixit ad puerū suū: Ascēde r p b spice mare. Qui cū ascendisset ptemplat esset/ ait: Nō est qcq. Et rursus ait illi: Reuerte se/ ptē vicibus. In septima aut vi/ ce: ecce nubecula parua qsi vesti gium homis ascēdebat de mari. Qui ait: Ascende r dic achab: Fuge currū tuū r descēde: ne oc cupet te pluuiā. Cūq se verterēt d huc atq illuc: ecce celi r tenebra ti sunt: r nubes et vētus: et facta est pluuiā grādis. Ascēdēs itaq achab abijt in iezabel: r manus e dñi facta est sup heliā: accinctiqz lūbis currebat añ achab donec veniret in iezabel.

Unciauit autē achab iezabel oia q fecerat helias: r cū uante spiritu ad summa rapiunt: qdū vero in hac vita sunt: ne superbiant tērationibus reprimunt: hinc est q helias cum tot virtutibus pfecisset iezabel post/ modū qzuis reginam tamē muliercu lam fugit r qui mortuos suscitabat: ventura p̄uidebat. alia quoqz pre/ clara faciebat: timore percussus de manu mulieris mortem fugit. de ma/ nu dei mortem petit nec accipit. Et ecce ange

Nico. de lyra

Unciauit au Ca. XIX te achab iezabel omia q fecerat helias. Post/ q̄ descripta est prophetarū baal occi sio. hic consequēter occasione huius ponitur helle persecutio. Circa quod primo describit humana trepidatio. secūdo angelica p̄ouitio/ ibi: Et ecce angelus domini. tertio diuina conso latio/ ibi: Et ecce sermo dñi. Circa p̄ mū dicitur: Unciauit aut achab ie. omia que fecerat helias. qua sic opatiens prophetis baal occisio. et ex hoc patet eius malicia obstina/ ta/ postq̄ viderat tot signa mirabilia. r ex hoc vroz eius audaciam accepit occidendi heliā. vnde subditur: s Cūsi hac hora cras posuero animā tuā sicut anima vnius ex illis. Nam a corpore separando. credebat enim ista mulier q propter istud verbū nō fugeret: eo q constan ter se ostenderat achab querētī spm ad mortē: sed deus eū permisit time re ex humana fragilitate: ne nimis eleuaret ex constantia precedenti. is sequit: b Timuit ergo helias r surgens abijt quo. eū ferebat voluntas. Verbū mulieris qui nō ti muerat offensam regis. i Et di/ misit ibi puerum suū rē. Scz si/ liuz mulieris vidue quē suscitauerat: r quē mulier ex deuotione ei tradide rat vt erudiret: r puer helie ministra ret. r hic dicitur fuisse Jonas pphe ta: veruntamē quia helias volebat in gredi desertū r absqz vlla puisione: quod videbatur durū p puerō. ideo dimisit eum. k Perituit anime sue vt moreretur: Id est petiuit a deo q animā suam de corpore accipe ret. Optabat enī magis mori qz vi dere per idolatras contemptū dei. l Et obdormiuit in vmbra lu ni. Fatigatus ex labore r ieiunio. In vmbra

Moraliter. f Unciauit au

te achab iezbael oia que fecerat helias. Sequitur: r Abijtqz ie. nunciū ad heliā. Sicut in expositione sa cre scripture fit aliqn transitus a capite christo ad eius mēbra ppter mutuā cōnexionē: sic etiā fit trāsitus ab vno christi mē/ bro ad aliud ppter eādē rationē: ergo sicut p heliā p̄i signifi catus est bon⁹ doctor vel pdicator ita hic p eū significat bon⁹ discipulus doctoris vel pdicatoris aut imitator. Per hoc er/ go q helias fugit a facie iezabel: significat q bonne discipu lus fugere debet cōcupiscentiā carnis/ que significat per iezā bel: eo q interpretat fluxus sanguinis: ex cuius abundantia exantit carnis cōcupiscentia. r Et perrexit in desertū viā vnius diei: cūq venisset r sederet subter rē. Per quod significatur religionis ingressus vel austeritas victus: sed qz post ingressum religionis vel inchoationem in vite po/ sterioris aliqui tepescunt. ideo subdit: l Et obdormi/ uit. Tepor enim aliquādo nominat in scriptura sopor. Et ecce enī ange

Dot

Et ecce ange. Rab. Angelus q helia pavit. magni pfi li angelu signat: cuius opa tam in corpali q in spuali natura subsistim. Et ecce ad caput suum subcinericius panis et vas aque. Rab. Helias bis passus exprimit nre nature infirmitatem: qbus no sufficit simplex passus sed duplex: qtinus ad signa valeamus ascendere. Sicut eni corpus sine alimeto corpali subsistere neq: ita nec aia vivere pot sine verbo dei. b Qui cu sur. zc. Rab. Sic z nos dum inerte somnu a nobis ex/ cutim: necesse est vt diuino solatio co/ fortati: gressu bonoz operu p omie tps vite pntis sumopere festinem: ascen dere in monte dei z in locu scdm ei: vt ibi requie inueniam eterna. c Et sps gradis z for. Rab. Sps an te dnm euerit motes z petras pterit: q pauor q ex aductu eius irruit: z alti tudine cordis nri deicit: z duricia liq facit. Sed spiritui comotiois et ignis no inesse dms dicit: esse do in sibilu au re tenuis no negat: qz cu mens cotem platione suspedit: qd pfecte cospicit de no est: cu subtile aliqd cospicit. hoc est qd de incoprehensibili substantia au dit. Quasi eni sibilu tenuis aure pcpimus cu sapore incircumscripse veritatis contemplatione subita subtiliter degu stamus. Post aure tenuis sibilu vultu suu ppheta pallio operuit: qz in ipa co tēplatione veritatis qta ignoratia ho regat agnoscat. Vultui naqz palliu sup dicere est mentē cōsideratione pprie infirmitatis velare: ne alterioze se qre re audeat. Spelūca est nre corruptio/ nis habitatio: sed cu aliqd pcipere de diuinitate incipim: iam qsi in spelūce nre ostio stamus. Quia eni pgressi p secte no possum: ad cognitionē tamē veritatis inhīates: iā aliqd de liberta/ tis aura captam. In ingressu q spelū ce stare est represso nre corruptiois ob staculo ad cognitionē veritatis incipe eire. d No in spū. i. nō arbitre/ ris q cu vento veniat dms: sed post spi ritū comotiois. i. turbine z impetū ven ti transibit ignis deinde sibilus au. te. post hoc trāsbīt dms vt loquat tecum. e Ego solus. Rab. Tanto pphete qd difficile fuit cognoscere i hoc mū do famulos remansisse deo: Sed qui humilis etiam occulta dei nouerat.

Adely. Zelatus z apta in ymbra iuniperi. arbor est cresces in desertis cuius ymbra ser pntes figiūt. vt dicit Plinius: et iō in ymbra eius hoies secure dormiunt. b Et ecce angelus dñi tetigit eum. Die cōsequēter circa heliam po nitur angelica pmissio: videlz de cibo: quia famelicus erat z lassatus: z patet littera vsqz ibi: c Et ambulauit in fortitudine cibi illius zc. ex hoc videt scriptura attribuere iter helie ie iunanti. xl. diebus: z. xl. noctibus virtu te cibi illius: ppter qd dicit Aug^o lib. de mirabilib^o sacre scri pture: q ille cibus angelicis manibus pparatus habuit talē virtutē q potuit diu seruare naturā corpis a p̄suptōe calidi na turalis ppter quā requirit sumptio cibi ad resciciendū id qd cōsumptū est: vt habet pmo de generatione. d Usqz ad montē dei ozeb. vbi deus dedit legē. z ideo ibi voluit ap/ parere helie q fuit maximus zelator legis diuine. e Abā sit in spelūca. dicit Ra. Sa. q ista fuit spelūca in qua stetit moyses qn gloria dei trāsīuit ante eū. vt habet Exo. xxxij. in fine. f Et ecce sermo dñi. Die pñr circa heliā ponit di/ uina solatio: qz reuelauit sibi plures bonos. l. septē milia re mansisse in p̄plo: als in terra israel. z tres in breui suscitandos ad punitionē

ad punitionē maloz. igif circa hoc ponit pmo diuina reuela tio. scdo helie executio/ ibi: Profectus g. Circa primū dicit: s Quid hic agis helia: Hoc nō qsiuit deus ex ignorā/ tia: sed vt ex respōsione helie eius cōueniētius nūciaret volū tatē suam. b Zelo zelatus sum p dño deo. i. ex toto corde zelauit p lege di. i Altaria tua de. non loquit hic de altarib^o q erāt in hierlm. s. altare incēsi: z altare holocaustoz: qz illa manebāt: sed de altarib^o q fuerūt facta in excelsis tpe quo licitū erat ibi imolare deo añ edifi cationē tēpli: z licz post tēpli edifica tionē nō esset licitū ibi deo imolare: vt dictū est ca. pcedēti: nisi ex speciali dispensatiōe dei: tñ minus malū erat ibi deo imolare qz idolis. Itē destru cta fuerāt in p̄tēptū dei z ad idolatrie exaltationē: z ppter hoc plāgebat he lias eoz destructionē. k Et derelictus sum ego so. qz pauci remā serāt a p̄cutione iecabel: sicut dz: rex est sol^o i domo sua: qz sūnt ibi mul ti: sed sunt pauci cōparatiue ad multi tudinē q solet cū eo esse. l Egredere. s. de spelunca. m Et sta in mō. co. do. paratus ad audiēdū ei^o verbū. n Et spūs. i. ventus grā dis. subuertēs mon. zc. o No in spū do. i. tūc nō audies p̄bū dei loquēt^o s. postea. p Et post spi. cōmo. i. terremotus. q Et post cōmotio. ig. visibilē añ heliā trāsī ens. Ista aut trāsībant añ spm suauē designatē dei p̄sentia. ad designādūz

in ymbra iuniperi. Et ecce ange lus dñi tetigit eum: et dixit illi: Surge z comede. Respexit z ec ce ad caput suū subcinericius pa nis: z vas aque. Comedit q et bi bit: z rursuz obdormiuit. Reuer susqz est angel^o dñi scdo: et tetigit eum: dixitqz illi: Surge et come de. Brandis enim tibi restat via. Qui cū surrexisset: comedit z bi bit: z ambulauit in fortitudine ci bi illius qdraginta diebus z qua draginta noctibus/ vsqz ad mon tem dei ozeb. Cūqz venisset illuc/ mansit in spelūca. Et ecce sermo dñi ad eū. Dixitqz illi: Quid hic agis helia: At ille rñdit: celo zela tus sum p dño deo exercituū: qz dereliqzunt pactū dñi filij israel. Altaria tua destruxerūt z pphetas tuos occiderūt gladio: z derelictus sum ego solus: z qzrūt aiam meā vt auferāt eā. Et ait ei: Egredere et sta in monte corā dño. Et m

id est ventus. ecce dñs trāsījt: z spiritus gradis z fortis: subuertēs motes z cōte/ rēs petras ante dñm. No in spū dñs. Et post spiritū cōmotio. No p in cōmōtione dñs. Et post cōmō tionē ignis. Non in igne dñs. Et post ignē sibil^o aure tenuis. Qd cum audisset helias: opuit vultū suū pallio: z egressus stetit i ostio spelūce. Et ecce vox ad eū dices: Quid h agis helia: Et ille rñdit: Zelo zelat^o suz p dño deo exerci tuū: qz dereliqzunt pactū tuū filij isrl. Altaria tua destruxerūt: z p phetas tuos occiderūt gladio: et derelict^o sum ego solus: et qzrunt aiam meā vt auferāt eam. Et ait

ris p salute primoz cū necessitas h requirit z in h arguit illos q p sua qete mag^o volūt p̄tēplari dimissa primoz necessitate. Greg. Qui solitudis loca qzrūt h scire debēt q tot aiaz rei sūt qz in publicū p̄dētes p̄desse potuerūt. iō seqt: l Egredere zc. pat^o vocē ei^o audire z ope adimplere: tñ dicūt h tria trāsire añqz dñi vox audiat. Primū ē spūs fort^o p quē supbia vite significat. Scd^o ē cōmotio. p quā p̄cupiscētia mūdī q ē sp in cōmotōe. Tertū ē ignis. p quē p̄cupiscētia carnis itelligit. Nec eni tria optet trāsire z totali auferri ab eo q aure mētis audire desiderat p̄bū dei. t Et post ig. si. au. te. qz post trāsītū p̄dictoz adest suauitas sp̄scti p sibilū tenuē vl dulcē significata. ideo subdit: Ibi dñs. qd at audiat a dño. s. dicit: * Anges asabel

Ro. II. a

D

Doraliter

elatus et aperta nesciebat. An certus est: quod humilitatis radio se illuminat: qui aliorum bona subtiliter pensat: quod dum ea que ipse fecerit facta foris et ab alijs conspicit: eum qui de singularitate in tus erumpere nititur / superbie tumore premit. Hinc est quod voce dei ad heliam solui se estimantem dicit. Reliqui mihi septem. m. v. ut dum non solum se remansisse cognosceret: elationis gloriam que ei de singularitate surgebat inclinaret.

De sacra vnctio vnico Eccl. 4. 8. a

Ro. 11. a

Gal. 3. d.

Luce. 14. g

86. di. c. no satis est. d. ite dñs

Unges aza/hel. No aliter nisi quod eum regem futurum predixit. Heliseu non aliter quam pallium suum iactans super eum. Illos duos reges nec ipse per se nec discipulus eius heliseus vnxit. sed quidam prophetarum missus est ut vngeret iehu. b Quicumque fugerit. Rab. Vocetes iusticia diuina alios per reges plecti facit mucrone: alios per prophetas et sacerdotes transuerberat gladio lingue. c Profectus ergo inde helias etc. Qui redemptor: noliter descendens de celo diuino iudicio acquisiuit populum adhuc terrenis operibus inhiantem: in quo salutem fecit: cum eum ad fidem conuertit. Helias enim interpretatur dominus deus: saphat iudicans: heliseus dei mei salus. Super quem prophetam pallium suum misit: cum dominus populum suum de catholica induit. Unde apostolus: Qui in christo baptizati estis: christi in. Relictis bobus currit post he. quod electorum chorus audito nisi quis renunciauerit omnibus non potest esse discipulus. statim cessauit terrenis lucris inhiare: secularibus desiderijs deseruire: et sic alijs verbum vite predicauit. hoc est enim osculari patrem et matrem: quoscumque potest sine de iudeis sine de gentibus sermone velle corrigere. d Et mactauit illud. Raba. Populus quoque christianus carnalia desideria mactans totum exercitium suum in opus euangelizandi conuertit: vnum sufficientem pastorem auditoribus suis prebere possit. e Secutus est heliam. Raba. Nostrum heliam sequitur et ministrat ei qui vestigia eius sequens hoc est mandata illius obseruans: ministrum et bonorum adigne satagit exhibere.

Porro benadab. Ca. XX. Rab. Benadab significat diabolum qui diuersos exercitus malignorum spirituum ad subuertendum populum dei contrahit: sed per pueros principum israel vincitur. i. per bonos auditores doctorum: quod aurius audiunt factis implent. antiquos hostes in fugam vertitur: omnesque suos exercitus a militibus christi perturbatur qui bene ducenta milia et triginta duo esse dicunt: et qui vtriusque testamenti scientiam perfecte tenent: et trinitatis fide cum gemina charitate conseruant: hi apti militie summi regis esse comprobant. Dec faciunt

Nico.de lyra

Unges aza. regem super syria. Ad sui consolationem nominat sibi tres personas promouendas ad idolatrarum destructionem: et per ista versus ibi: b Interficiet eum heliseus. Quod autem achab et iehu multos idolatras de israel interfecerint: satis habet expressum infra. iij. libro. sed quod heliseus aliquos interfecerit non legitur nisi de quadraginta duobus quibus maledixit: propter quod versus lacerauerunt eos: ut habetur infra. iij. li. ca. ij. erant enim illi filij idolatrarum. et idolatria iam addiscentes. erant enim de bethel vbi colebatur vnus vitulus aureus: ut dictum est supra. xij. ca. sed credendum quod verbum domini in eo fuerit adimpletum. c Et derelinqua mihi in israel septem milia viros. Hoc etiam dicitur ad helie consolationem: quod cum eo adhuc essent in israel multi ab idolatria mundi. d Osculans manum. i. idoli ad eius reuerentiam: vel osculans manum propriam:

num propria: sicut dicit Job. xxxi. c. Si vidi solem cum fulgeret: et lunam incedentem clare: et osculatus sum manum meam. in signum reuerentie. unde sibi subdit: Quid est iniquitas maxima. i. idolatria. e Profectus ergo inde helias repperit heliseum filium saphat etc. Sic consequenter ponit mandati domini executio per heliam: vngendo heliseum in prophetam: quem primo repperit de tribus predictis / cum dicit:

Unges aza. regem super syria. Qui statim relictis bobus cucurrit post heliam. Volens omnino adherere ei: motus instinctu spiritus sancti. h Tulit par bouum etc. De gaudio enim sue vncionis fecit iuuuini socijs suis et vicinis. * a Unges achab regem etc. Dicit enim et quod vngetur duos reges ad puniendum idolatras gladio: et vnum prophetam verbo. per quod significat quod in ecclesia aliqui dimittuntur puniendi gladio materiali. alij vero puniuntur tantum gladio spirituali. In ca. xix. vbi dicit in postil. Altaria tua domine destruxerunt: non loquere hic de altaribus que erant in hierusalem. Additio. Rationabiliter potest dici quod hic loquitur helias de istis altaribus hierusalem. hi enim ista altaria non essent destructa realiter: tamen erant destructa secundum opinionem et affectionem idolatrarum. idolatre enim ista destruerent si possent. et in quantum in istis erat illa destruebant: qui enim vitulos colebant publice in conspectu dei quatuor in se erat destruebant altaria dei. i. totum cultum diuinum faterentur esse inanem. Et iste modus intelligendi patet ex eo quod sequitur. s. et prophetas tuos occiderunt gladio. non ei legitur quod tunc helie seu ante istum tempus aliquid prophetarum dei fuissent occisi gladio: sed hoc est intelligendum modo predicto scilicet quod achab et iezabel quantum in se erat occidebant prophetas domini: tum reputando eos vanos: tum etiam quia appetebant eorum interfecionem. Replica correctorij contra Burgen. In ca. autem. xix. destructionem altarium dei de quibus conquestus fuerit helias. postillator exponit de reali destructione. Burgen. autem de intentionali.

dominus ad eum: Glade et reuertere in viam tuam per desertum in damascum. Cuius pueneris illuc: vnges achab regem super syria: et iehu filium namsi vnges in regem super israel. Heliseu autem filium saphat: qui est de abelmaula vnges prophetam per te. Et erit quicumque fugerit gladium achabel occidet eum iehu: et quicumque fugerit gladium iehu: interficiet eum heliseus. Et derelinqua mihi in israel septem milia viros: quorum genera non sunt incuruata ante baal: et oculos quod non adorauit eum osculans manum. Profectus ergo inde helias repperit heliseum filium saphat arate in duodecim iugis bouum: et ipse in duodecim iugis bouum aratibus vnus erat. Cuius venisset helias ad eum: misit pallium suum super illum. Qui statim relictis bobus cucurrit post heliam: et ait: Osculabor te patrem meum et matrem meam et sic sequer te. Dixitque ei: Glade et reuertere: Quid enim meum erat feci tibi. Reuersus autem ab eo: tulit par bouum et mactauit illud: et in aratro bouum coxit carnes: et dedit populo et comederunt. Conuersusque abiit et secutus est heliam: et ministrabat ei. Ca. XX. Porro benadab rex syrie congregauit omnem exercitum suum: et triginta duos reges secum: et equos et currus et ascendens pugnabat contra samariam: et obsidebat eam. Aditensque nuncios ad achab regem israel in ci-

Porro benadab rex syrie. Postquam ca. XX diuina predicta entia in se fuit achab a sua malicia reuocauit celestibus signis: hic consequenter eum reuocat in mirabilibus victorijs licet abusus fuerit vtriusque beneficijs. et diuiditur pars ista in duas secundum duplices victorias. secunda ponit ibi: Accedens autem propheta. Circa primum achab primo de obsidione anxius. secundo per prophetam de victorie promissione consolatur ibi: Et ecce propheta vnus. anxiebat autem achab. Tunc quod non habebat populum ut posset resistere: Tunc quod non poterat pacem nisi valde grauem habere. et hoc est quod dicitur hic: Dec dicitur be moraliter. i. Porro benadab rex syrie etc. Syria sublimis interpretatur. ideo per regem syrie diabolus significatur. de quo dicit Job. xli. d. Omne sublime videt. Non superbius est. id est de ipso dicitur ibidem quod ipse est rex super omnes filios superbie. * Ipe vero

Hec fa. mi. dij. zc. Sa- maria more ciuitatu habebat terrā interius ipsis pene muris eālem: quo subsidio icrib' arletis resisteret. Extra muro rū altitudo longe supficiē ter re transeēderat. Bit g rex sup bus obfessos terrēs: q tantā haberet multitudinē vt si qscz mltitū vnū lapidē vel stipitē: vel cespitē ad pstruēdū cōtra vrbē aggerē appoxtasset: ag- ger epurgeret q supficiē que erat intra muros esse videret eālis: ita vt ex quo pugnātes ptra ciuitatē tela v' faces mit- terēt. **H**ec glo. ac. Ra. Accinct' est q cingulo circū- dat. **D**iscinct' q cingulū de- posuit. **A**it g rex isrl regi sy- rie gloriāti qsi iā cepisset sa- mariā quā obsidere ceperat. **H**ec glorie accinct' eque vt discinctus. Ac si dicat: **N**oli gloriari qsi victor q adhuc in- acie positus: quē victoria seq- tur ignoras. quippe qui vin- cere credidit victus est.

Fugit qz

Nico. de lyra

Hec dicit be. zc. Achab enī pmo miserat nun- cios ad benadab p pace req- renda: z ipe rñdit ista q dicta sunt. **R**espōdit qz rex isrl iuxta ver. tuū. nō dicit fm verbū tuū totaliter qz bñ cōcedebat ei aurū et argentū z bona mobilia: nō aut vxo- res et pueros ideo subditur: **T**uus sum ego et oia mea. nō autē dixit de vxo- rib' z liberis: s' benadab huic ob- lationi nō assensit: imo totū habere voluit z absqz dilatio- ne: iō subdit: **C**ras igit. z p' ista. **C**locavit autē zc. vt haberet cōsiliū cū eis: qz erat in arto positus: ppter multitudinē exercit' regis sy- rie quē formidabat: z ppter pacē durā quā rex syrie vole- bat. **A**diuertite z vi- dete qm isrl. nō volēs au- ferre vxo- res z filios. vt sic nō remaneā in terra qui possint eā defendere in futuro. et sic obtinebit eam pro sua volun- tate. **N**ō audias nec acquirē illi. magis enī vole- bāt se exponere piculo bellī: qz sicut vulgariter dicit: melior est bona guerra qz mala paz. iō rñdit achab. **H**anc aut rem face. nō possum. ppter qd rex syrie indignat': z de sua multitudie nimis cō- fidens dixit: **S**i suffe-

uitatē/ ait. **H**ec dicit benadab: **A**rgētū tuū a z aurū tuū meū est: vxo- res tuę z filij tui opti- mi mei sūt. **R**ñdit qz rex isrl: **J**uxta vrbū tuū b dñe mi rex tuus sū ego z oia mea. **R**euertē c telqz nūcij dixerūt: **H**ec dicit benadab q mi- sit nos ad te: **A**rgentū tuū z aurū tuū z vxo- res tuas z filios tuos dabis mihi. **C**ras igit hac eadē hora mittā tuos meos ad te z scru- tabunt domū tuā z domū seruoꝝ tuoꝝ: z oē qd eis placuerit ponēt in manib' suis z aufe- rēt. **C**locavit autē rex isrl oēs seniores terre: z d ait: **A**diuertite z videte: qm isrl iā nobis. e **M**isit enī ad me p vxo- rib' meis z filiis: z p argento z auro: z nō abnuī. **B**ixerūt qz oēs maiores natu z vniuersus ppl's ad eū: **N**on t audias neqz acqescas illi. **R**ñdit itaqz nun- cijs banadab: **B**icite dño meo regi: **D**ia p pter q misisti ad me seruū tuū i initio / faciā: hāc aut rē facere nō possum. **R**euerfiqz nū- s cij retulerūt oia ei. **Q**ui remisit z ait: **H**ec fa- ciant mihi dij: et hęc addāt: si suffecerit pul- p uis samarie pugillis ois ppli q sequit me. **E**t a **T**emeritatē arrogātie modesto fermōe cōpescēs ait. b **R**espōdēs rex israel ait: **B**icite ei: **H**ec glorie k **A**rmis adhuc induit. b **D**epositis armis victor. tur accinct' eque vt discinctus. **F**actū ē aut cū audisset benadab verbū istud: bibeat ip- se z reges i vmbraclis: z ait seruis suis: **C**ir- l cūdate ciuitatē. **E**t circūdederūt eā. **E**t ec- m ce ppheta vnus accedēs ad achab regē isrl' ait ei: **H**ec dicit domin'. **C**erte vidisti omnē multitudinē hāc nimā. **E**cce ego tradā eā i manu tua hodie vt scias qz ego sum dñs. **E**t n ait achab: **P**er quē? **B**ixit qz ei: **H**ec dicit p dñs: **P**er pedissequos pncipū puinciarū. **E**t q ait: **Q**uis incipiet pñari? **E**t ille dixit: **T**u. s **R**ecēsuit g pueros pncipū puinciarū: z re- perit numex ducētoꝝ trigintaduoz. **E**t post eos recēsuit pplm: oēs filios isrl septē milia: z egressi sūt meridie. **B**enadab aut bibeat t temulent' in vmbraclis suo: z reges triginta duo cū eo: q ad auxiliū ei' venerāt. **E**gressi sunt aut pueri pncipū puinciarū in pma frō- te. **M**isit itaqz benadab: q nūciauerūt ei / di- f cētes: **U**iri egressi sūt d samaria. **A**t ille ait. **S**ive p pace veniūt: apprehēdite eos viuos z siue vt pñent: viuos eos capite. **E**gressi sunt ergo pueri pncipū puinciarū: ac reliquus exercitus sequebat. **E**t percussit vnusqzqz vi- rū q ptra se veniebat. **F**ugerūt qz syri: z ple-

statim caperet ciuitatem: cui re- spondit achab. **H**ec glo- rief accinctus zc. accinct dicitur ille qui vadit ad prelium. **D**iscinctus vero qui iam deposuit arma obtenta victoria: per hoc insinuans ipi benadab q nō de- beat gloriari: ac si iam cepisset ci- uitatem. **C**ircūdate ciui- tatem. ponendo machinas ad inuadendum eam. **E**t ec- ce ppheta vnus. **H**ic conse- quenter achab de pmissione vi- ctorie consolatur / cum dicitur: **V**idisti omnē multitudinē hanc nimiam ecce ego tradam eam in manum tuam: cuius causa subdi- tur: **N**ō **U**t scias quia ego sum dominus. et reileas ab idolatria. **O** **A**t ait achab per quē. quia videbat sibi im- possibile propter populi sui pau- citatem. propter quod propheta ad eum asscuranduz replicauit nomē domini / dicens: **P** **H**ec dicit dominus per pedisse- quos zc. id est per armigeros principum de terra israel vt com- muniter exponit Ra. Sa. dicens q per hoc intelligunt filii nobi- lium: qui non erant de filiis isra- el: sed erant dati obsides ipsi a- chab. **U**nde in hebreo habetur **P**er pueros principum prouin- clarum. **Q** **E**t ait. scz achab. **Q**uis incipiet preliari: **I**d est quis erit in prima acie. **S** **E**t ille dixit tu. vt magis tibi attribuat victoria: et p hoc debeas esse deo magis gratus. **T** **E**t egressi sunt meridie. quia illa hora solent homies co- medere. et ideo minus erant pa- rati ad resistendū. ideo subdit: **V** **B**enadab autem bibe- bat temulentus zc. **I**d est vt no suffusus z inebriatus. **R** **M**isit itaqz benadab: **I**d est miserat ante ad circūdan- dum ciuitatem: vt predictum est et isti nunciauerunt ei egressum achab de ciuitate. **P** **P**re- hendite eos viuos. volebat enim cōmuni populo vt in ope- ribus seruilibus in regno suo: et principales volebat interfi- cere varijs supplicijs longa mor- te. **L**eterna patent.

Accedēs autem **I**psē vero congregat exerci- tum suū cōtra homines ad subij- ciendum sibi per peccatū z maci- me contra illos qui a sua serui- tute recesserāt per penitentię sa- cramentū. z isti bene significan- tur p filios israel: qui recesserāt a cultu baal z adhererāt deo di- centes: **D**ominus ipse est deus vt habet supra. xvij. ca. sed do- minus facit eum superari cū suo exercitu. **Q** **P**er pedisse- quos principū prouinciarū. per quos cōuenienter intel- ligi possunt pauperes predicatorum qui discurrunt ad predi- candum contra vicia ex auctoritate prelatoꝝ: qui bene di- cuntur principes eo q sunt successores apostolorum: de qui- bus dicitur **P**s. xliij. d. **C**onstitues eos principes super om- nem terram zc. **P**er predicationem vero pauperem religio- soꝝ multi peccatores conuertuntur ad bonum: et sic in eis diabolus cum suo exercitu superatur. **S**erui vero regis

Si suffe- cerit. z accipit hic si p nō. **I** **P**uluis sa. zc. vocat autē hic puluis samarie terra quē ciues portauerunt iuxta muros in magna quantitate ad hoc q muri essent fortiores ad susti- nendum icrus machinarū. z ad hoc q illi de ciuitate per illam terrā appositā possent faciliter ire vsqz prope pugnacula mu- roꝝ ad defensionē ciuitatis. **D**ixit igit benadab se iactando q tanta multitudo erat in suo exercitu. q si quilibet acciperet pugillus de terra implemēt fossata z fierent aggeres ita ma- gni exterioris sicut fecerant ciues interioris per hoc inuenis q statim caper et

Doraliter

Ea **F**ugit dñs be. rex syrie. Rab. Id est diabolus pnceps iniquoz. qz oculi sublimis sunt. Syria eni sublimis in equo sue supbie p fides cu equitib. i. oibus supbis: qz ipe est caput sup oēs filios supbie. ab exercitu christi superat in fugā vertitur: et rex isrl pcutit equos z currus zc. qz rex regū nequitas spūales obruit humani generis delēdo pctā. **Ra.** Diabolus lz sanctis sepius vincat: tñ iterū instaurat p lū cōtra eos. et dñ vno mō vincitur: alio statim vincere conat. **Ra.** Daligni spiri si in spūalibus vincunt in corpulibus belluz parāt: satagētes vt aias de super nis ad ima pcpitēt q̄ facili vincāt. Si viderint celestia desiderare: terrena ad amāduz ingerūt. Si pspertate pcessa deo gratie agant: student vt p aduersa frangan tur. Sed sicut syri ita demones vbi se superare confidebant: ibi superati sunt.

Notetia

Nico. de ly.

Accedens aut p. zc. Dic psequēter describit se cūda victoria ipi achab con cessa: vbi achab pmo de bello futuro pmonet. scdo victoria ei pdicit: ibi: Et accedēs vnus vir dei. tertio ob tentavictoria achab abutit: ibi: Dixeruntqz ei serui sui. Circa p̄mū dicit: b **U**ade z confortare. Accipiēdo cōstatiā te defendēdi in bello futuro. c **E**t scitote.

i. nō sis negligēs in puidēdo tibi ppter victoriā quam habuisti. d **D**ij motiū sunt zc. Hoc dicebat: qz tē plū vbi colebat deus in hierusalem erat in mōte moria z altare qd reparauit helias in mōte carmeli. e **I**do superauerūt nos. Crede bāt enī tanqz gētiles z erro nei q̄ potestas dei isrl se extenderet tñ in montibus. f **A**moue re. singu. ab exer. tuo z po. pn. p eis .i. principes bellatorū q̄ nō sunt ita delicati sicut reges: nec in statu tā alto positi: et sic erūt fortiores ad pugnā dū/ z magis volūtarij: vt p hoc possint ascēdere ad alti orē gradū. g **E**t ascendit in aphec. Que est ciuitas fortis in tribu aser: quā abstulerāt syri ab hebreis z est sita in mōte: sed añ eā est planicies magna: z vbi de scēderūt syri vt pugnant cū hebreis in cāpestribus. h **Q**uasi duo pui greges. Quia hebrei erāt val de pauci respectu syriozū vt sic victoria magis apparet ex virtute diuina. i **E**t accedēs vnus vir. Dic cōsequēter victoria ipi achab pmittitur/ cū dicit: Et accedēs vn' vir dei. Licz nō noiet: dicit tamē a doctorib' cōmuniter q̄ fuit micheas filius iemla: z hoc etiā dicūt hebrei. k **Q**uia dixerūt syri de' motiū zc. i. qz blasphemauerūt deū isrl attribuētes ei potentā limitatā: de bellabunt ppter istā blasphemā: dicūt etiā q̄ cū hoc dixit eis ppheta

cutus est eos isrl Fugit quoqz benadab rex syrie in equo cū equitib' suis: necnō egressus rex isrl pcutit eqs z currus: et pcutit syriā plaga magna nimis. Accedēs aut ppheta ad regez isrl/ dixit ei: Uade z confortare: z scito: z vide qd facias. Sequēti enī anno rex syrie ascendet te. Serui vō regis syrie dixerūt ei: **B**ij motiū sunt dij eoz: ido superauerūt nos. Sed meli' est vt pugnem' ptra eos in cāpestrib': z obtine bimus eos. Tu ergo vbi hoc fac. Amoue re ges singlos ab exercitu tuo: z pone pncipes p eis/ z istaura numez militū q̄ ceciderūt d tuis: et equos fm equos pristinos: et curr' fm currus q̄s añ habuisti/ z pugnabim' ptra eos in cāpestribus: z videbis q̄ obtinebimus eos. Credit cōsilio eoz/ z fecit ita. Igit postqz annus trāsierat/ recensuit benadab syros z ascēdit in aphec: vt pugnaret ptra isrl. Porro filij isrl recēsi sūt. Et acceptis cibarijs pfecti ex aduerso castraqz metati sunt ptra eos: q̄si duo parui greges capraz. Syri aut repleuerūt terrā. Et accedēs vn' vir dei: dixit ad regē isrl: **H**ec dicit dñs: Quia dixerūt syri: de' motiū ē dñs z nō est de' valliu: dabo oēm mltitudinē gradē hāc in manu tua/ z sciet qz ego sū dñs. Birigebāt itaqz septē dieb' ex aduerso hi atqz illi acies: septima aut die cōmissū ē bellū. Percusserūtqz filij isrl de syris cētū milia peditū in die vna: fugerūt aut qui remāserūt i aphec i ciuitatē: z cecidit mur' sup viginti septē milia hoim q̄ remanserāt. Porro benadab fugiēs igressus ē ciuitatē i cubiculū qd erat itra cubiculū. Bixerūtqz ei serui sui. Ecce audiuim' q̄ reges domus isrl clemētes sint. Donam' itaqz saccos i lumbis nris: z funiculos i capitib' nris: z egrediamur ad regē isrl: forsitā saluabit aias nras. Accire rūt saccis lūbos suos: z posuerūt funiculos in capitib' suis: venerūtqz ad regē isrl: z dixerūt ei: seru' tuus benadab dicit. Quat oro te aia mea. Et ille ait: Si adhuc viuit frater me' est. Qd acceperūt viri p omine. Et festinātes rapuerūt vbi ex ore ei/ atqz dixerūt: Frater tu' benadab viuit. Et dixit eis: Ite z adducite eū ad me. Egressus ē ergo ad eū benadab: z leuauit eū in currū suū. Qui dixit ei: Ciuitates q̄s

ppheta q̄ nō parceret ipi benadab z ppo eius: sed magis in terficeret. pph' blasphemā dei pdictā: z pph' h in hebreo ponif bis. Et dixit: **S**ū in hebreo sic h: Et accedēs vir dei dixit ad regē isrl. z dixit: Hoc dicit dñs de' zc. qz de mādato dei dixit ei q̄ victoria illi daret z q̄ syris deuictis nō pceret. Cetera patēt vsqz ibi: **E**t ceci. mur' zc. Uolebant enī fortificare muruz ad se defedēdū itra citatē. Sz qe edificū erat antiquū ex pculsioe z dei volūtate cecidit super blas phemos. m **I**ntra cubiculū zc. i. in loco valde secreto. So seph' aut dicit q̄ cū paucis sibi fl delissimis itrauit locū subterra neū secretū: cui' ingressus erat itra cubiculū. n **D**ixerūtqz ei serui sui. Dic p̄n achab victoria sibi data abutit in dimissione blasphemā quē occidere te nebat de mādato dei. o **A**udiuim' q̄ re. do. isrl de. sūt. Dicit enī Seneca in li. de clemētia: q̄ nullū ex oibus mag' decet pncipē q̄ clemētia: tñ sp cū ea de bet esse iusticia aliter nō esset virtuosa: z id in pposito magis fuit demētia pcedo blasphemis ptra deū z iusticiā/ qn dixit achab: p **S**i ad. vi. fra. me' est. i. volo facere pacē cū eo z p federa tionē. q **A**d ac. viri. i. serui benadab. r **P**ro omine. est aut omē fm q̄ dicit Galeri' marim' vbi ex isperato platū: ex q̄ seq̄ bonū alicui' v' aliqz: z tūc dicit omē illi' vel illoz: z ponit exēplū de Romanis q̄retib' lo cū aptū vt ibi manerēt: z ciuitatē edificarēt. z cū venissent ad locū vbi nūc est roma: vexillari' q̄ pcedebat fixit vexillū in terra/ b cēs: Stem' qz hic optime mane bim': z hoc vbi fuit acceptuz p omine. s **E**t fe. ra. vbi ex ore ei'. Tāqz firmiter dicit ne possit retractare. t **A**tqz dixerūt: frater tuus benadab viuit. Ac si di. sicut dixisti. ex nūc est sedus inter te z ipm. v **E**t leuauit zc. Pacificē z honorifice

Serui vero re. zc. ido supauerūt nos in montib'. Per seruos regia syrie itelligunt de mōes q̄ sūt sub suo pncipe. ipi vō aliqñ pugnāt cū viris scis i mōtib'. i. qñ nitūf eos ipedire a deuotis ofonib' q̄ mōtes dicunt: qz fm Damascenū: Sfo est ascē sus mēt' i deū. sz ibi debellāt: qz virtute ofonis pferētis fugāt. Qd fuit figuratum Ero. xvii. c. vbi dicit q̄ amalech cū suo exercitu fugat' fuit z deuict' p moysen in mōte orātē. Sed demōes sic deuicti a viris deuotis aliqñ reuertunt ad pugnādū cū eis in cāpe srib'. Nā aliqñ viri deuoti occu pant circa admīstratiōes: tpalē curā req̄rētes: pph' qd cāpe sria designāt: z demones sperāt eos in suis tētatiōib' deuincere. sed fre q̄nter ptingit q̄ sicut victi fuerūt in montib': sic in cāpe srib' debellānt: z hoc est qñ viri deuoti in admīstratiōib' sibi cōmissis bñ se hnt ad honorē dei z bonū. primi: sz aliqñ cōtin git deo pmittēte z diabolo pcurāte q̄ ex tali victoria victoz i su pbiā erigūt: z sic cū diabolo q̄ rex est sup filios supbie p federa tur. z hoc p sedus achab cū rege syrie significat. Per hoc aut

* q̄ ppheta in

Abijt qd pphē. Dicheas pabo la vus est ppter sermones quos regi erat dicitur ut ostenderet hoc ad illū magis qd ad se pertinere. b C Erit anima tua. Prouidendum est seruis dei ne fm exemplū achab pniciosa securitate sibi blandiant: qd diu hostis viuit nedū se quasi victores arbitretur per fraudē diaboli pacē pmittētis citius elidant: qz sicut tūc ppha regi p in cōsiderata pietate pnuiciat affore vl tione: ita nūc ppheticus sermo pnuiciat: si paciscamur cū diabolo: eternā nobis p hoc imminere penam c C Et furi bndus rē. Grat achab pphētā clausum seruari iussit. r cōfusus verbis michee domū remeauit. C La. XXI Ost vba at rē. d Ma both. interptat pspicius si ue possessio. iezrael honestat dei siue lemen dei. hoc totum conuenit filio dei: qui est splendor eius glorie: quē pstituit deus heredē vniuersorū. Hic naboth habuit vineā de q. Vineā d egypto tra. Hāc pcpituit achab q interpretat frater pīs. i. ppls iudaic de q rps fm carnē vt faceret hortū ole rū. Hoc est vt vbi vinū spūale germita re debuit ibi fragilia phariseorū dogmata trāspātaret. Naboth vineā dare nolenti. i. rpo phariseorū supstitutioni bus nō pscienti impia iezabel. i. sy nagoga machinata ē mortē. Interptatur em iezabel cohabitatrix siue fluxus vanus vel inanis: qz synagoga habitata re videbatur in domo domini: sed per vana desideria defuebat.

Nico. de lyra

honorifice recipiens ipm. a C Et plateas factibi i damasco. i. in ciuitate mea regia fac forū rex venaliū: vt inde recipias tributū tanqz habēs i regno meo pncipale dominium. Dicit aut Ra. Sa. h: q i habebat i aīo h faceres sed intendebat achab decipere. b C Tūc vir quidā. Postqz diuina puidētia reuocauit achab qz in se fuit signis i victoris mirabilibus. hic psequenter eum reuocat cōminationibus: r pmo cōminat ei mortē in psona ppha. scdō cū h in vroze r ple sua. ca. sequenti. Circa p mū sciendū q ppheta de mandato dñi voluit proponere ipsi achab parabolam p quā ignorās ptra seipsum daret sentētia: sicut nathan p posuit ipsi dauid: vt habet. s. ij. li. xij. ca. Et ideo ad pponendū pmo disponitur p plagā susceptā cū dicit: c C Dixit ad sociū suū in ser. dñi: percutite me. At ille noluit. ex qdā horroze. d C Qui ait: qz noluisti rē. r percutit te leo: ppter peccatū inobediētie: qz eū cognoscebat r sciebat esse ppheta dñi: cui est in omnib⁹ obediendū cum sit domin⁹ vite r mortis: sanitat⁹ r infirmitatis. Cetera patet vsqz ibi: e C Et mutauit aspersioe rē. In hebreo habet: Et mutauit panno. i. in uolutioe panni. qz ligauit caput suum vulneratuz: sicut solet fieri: ita tñ qz ex illis ligaminibus facies p magna pte erat operta: ne achab eū cognosceret: r sic ad parabolā ppo sitam responderet sicut vni de ppls qui ppha non esset. f C Cūqz fugisset rē. adduxit eum. i. captū. g C Custodi virum istum. sub pacto quod sequit in littera. Et subintel ligitur: Et sic recepi eum. h C Et ait rex israel ad eum. Ignorans

tulit pater me⁹ a pte tuo reddā: r plateas fac tibi i damasco sic fec p me⁹ in samaria: r ego federat⁹ recedā a te. Depigit g sed⁹: r di misit eū. Tūc vir qdā de filijs pphetaz dixit ad sociū suū i sermo ne dñi: Percute me. At ille noluit pcutere. Cui ait: Quia noluisti audire vocē dñi: ecce recedas a me/et pcutiet te leo. Cūqz paululū recessisset ab eo: inuenit eū leo atqz pcutit. Sz r alter inueniēs virū dixit ad eū: Percute me. Qui pcutit eū r vulnerauit. Abijt g ppha r occurrit regi i via: r mutauit aspsioe pulueris os r oculos suos. Cūqz rex trāsisset clamauit ad regez r ait: Seruus tu⁹ ē egressus ad pzelandū comun⁹. Cūqz fugisset vir vn⁹ adduxit eū qdā ad me r ait: Custodi viz istū. Qui si lapsus fuerit/erit aia tua p aia eius: aut talentū argēti appendes. Bum aut ego turbatus huc illucqz me verterē: subito nō cōparuit. Et ait rex isrl ad eū: Hoc est iudiciū tuum qd ipse decreuisti. At ille statim absterit puluerē d facie sua: r cognouit euz rex isrl qz esset de pphetis. Qui ait ad eum: Hec dicit dñs: Quia dimisisti virū dignum morte de manu tua: erit aia tua p aia ei⁹: r ppls tu⁹ p populo ei⁹. Reuersus ē igit rex isrl in domū suā/audire ptemnēs/et suribndus venit in samariā. Ost vba Ca. XXI D autez bec tpe illo vinea erat naboth iezraelite: q erat i iezrael iux palatiū achab regis samarie. Locut⁹ ē g achab ad naboth dicens: Ba mibi vineā tuā/ vt faciā mibi hortū olez: qz vicia ē et ppe domū meā. Baboqz tibi p ea vineā meliorē: aut si tibi con

Ignorās q p ipso diceret. Abl etiā pfi derandū q ista parabola vera est i sensu p quo pōit. s. p achab r benadab: sicut r parabola ioathā filij hieroboal q hf iudi. ix. b. Dixeritqz oia ligna ad rhā nū: vci r ipa sup nos. de sichimit r ab imelech: put ibidē pleni⁹ fuit dcm. In h em pstitit veritas pabole q sit vera i sensu p q pōit. i C At ille statim ab. In hebreo hf: Et amouit pānū seu ligamētū de facie sua: vt cognit⁹ a rege parabolā ad ppositum applicaret dicens: k C Quia dimi. vi. di. mor. ppter dei blasphemā r ei⁹ sententiā ptra benadap tibi denūciatā vt eā exequeris. l C Erit ania tua. i. morieris iste em fuit idē ppha q denūciauerat sibi victoriā r dei sniam de benadab. m C Reuersus est rē. Audire ptenēs tanqz obstinatus in malicia sua. n C Furi bundus venit. dicit iosephus q in carcerauit prophetam. * q ppha icrepauit achab d h federe di. k C Quia dimisisti vi. dignū mor. d ma. r. rē. significat q ex tali federe cū demone icurrit mors gehēne. In ca. xx. vbi dicit in postil. Postqz diuina puidētia qz i se fuit achab a sua malicia reuocauit celestib⁹ signis rē. Additio. Si diuina puidētia qz i se fuit reuocasset achab a sua malicia: vt dicit in postilla indubie fuisset reuocatus. Hā vt ecclia cantat diuina puidētia i sua dispositioe nō fallit. Tū meli⁹ diceret q diuina puidētia fecit supnaturalia signa sufficētia ad reuocationē achab si ipse non fuisset obstinatus. Replica. In ca. xx. vbi postillator pnuado dicit q puidētia diuina qz i se fuit achab a sua malicia reuocauit celestib⁹ signis. Burgen. nitit capē i sermone: qz dixit qz i se fuit volēs q p h circūloqz volūtate dī bñ placitā: r ita achab fuisset pūsus: qz illa volūtas sp efficac⁹ ē. sed Burgē. noluit aduertere naturā terminoz theologicaliū: q volūtas signi picipēdo: cōsulēdo rē. pōt facē qd i se ē: sic volūtas bñplaciti. Et ita de dicit de qz i se ē vult oēs hoies saluos fieri: s; defect⁹ ē ex pte hoim: nō dei q nō oēs hoies salui fi ant. Decigit Burg. obiectio poti⁹ est puerilitē tētatiua: qz dicitur inquisitiua: quē modū valde reprehendit btūs Hiero. r beatus Aug⁹. de doctrīa xpiana. Ost vba. Dic Ca. XXI pñr addit scda cōminatio facta ipsi achab d morte ei⁹ vroze r ppls. circa quā sic pcedit: qz pmo ponit ipsius achab noua puaricatio. scdō cūdo ponit pene cōminatio/ibi: Factus est igit. tertio executio seu inflictio. ca. xxi. Noua puaricatio ipsi achab fuit: qz postqz multipliciter deū offenderat p idolatriā: innocentē occidit p hereditatē sue pcupiscētiā. r pty lra vsqz ibi: * Propitius Moraliter. o C Post verba autem tem hec tempore illo vinea erat naboth iezraelite. Per vineam naboth potest intelligi possessio vel aliud bonū viri iusti. Per achab regem hāc vineam cupientē: homo quicumqz r maxime potens q cupidus est boni alieni. Per vroze autē achab que viā pessimā inuenit habendi vineam predictam. s. p innocentis mortē significatur homines mali qui sunt potentibus conuicti r dant eis con silia pessima rapiendi simplicium r innocentum bona. y * Factus est g

Moraliter Diuisio Moraliter

E **S**a **I**n vinea naboth ecclesia de gentibus. **H**anc occiso rpo mali coloni pripere molie/bane: cu fide q per eu est extinguere: r suaz que ex lege est iusticia pferre: ac gentib im/buendis conabant in serere.

Mi. de ly.
Sa **P**ropiti^o sit dñs. ppcio v/bere ditate alia. Terra em israel proprie erat ipius dei: ppter qd n poterat simpliciter v/di: sed solu vsq ad iu/bileu: sicut habet **L**e/uitici. xv. r id nec illd pcedebat in lege nisi in necessitate. naboth aut erat dives: ppter qd non erat copulsus hereditate sua vende re. **R**ex etiaz volebat ea ad ppetuu habere. **E**t pycies se in lectulu suuz r ex indignatione r ipa/tietia. **E**t pty q rex no potat accipe agros subdito r suoz p vo/lutate sua. **G**ra/dis auctoritat/ es. ironice loqbat. q. di. ex regia ptate posses eam de facili habere. **S**cp sit itaq lras r. r signa/uit eas anulo ei. qz antiqtus in anulis pncipum erat impssio ad lras signadu. et ex hoc patet q iste lre de morte naboth fuerut facte r misse d ei scitu r voluntate. **P**re/dicare ieiunium. hoc em faciebant iudei qn iudiciu d aliq magno scelere debebat fieri. **E**t sedere facie na. r. Tu qz erat de maiorib civitatis. Tu vt no videret q rere ei mort: sed ho nor. **B**ndixit: id e maledixit: sic Job ij. c. Bndic do r more re. Propi honore ei maledictiois ea signa bant iudei noie pno. **D**eu r regē. et sic accusabatur d dei blasphemia r d crimi ne lese maiestatis: et vtriqz debebat pena mortis. **R**etera patet vsqz ibi: i **Q**uob/ re duxerut eu ex ciuita. r. qz indignu mori in ciuitate. **R**etera patent vsqz ibi: **S**urrexit r descē. in vi. na both r. hic est duplex opinio hebreozu. Aliq dicut q pro criminibus impositis ipi naboth: bona eius omnia erat cofiscata

Act. 7.5
Sa **P**ropiti^o sit dñs. ppcio v/bere ditate alia. Terra em israel proprie erat ipius dei: ppter qd n poterat simpliciter v/di: sed solu vsq ad iu/bileu: sicut habet **L**e/uitici. xv. r id nec illd pcedebat in lege nisi in necessitate. naboth aut erat dives: ppter qd non erat copulsus hereditate sua vende re. **R**ex etiaz volebat ea ad ppetuu habere. **E**t pycies se in lectulu suuz r ex indignatione r ipa/tietia. **E**t pty q rex no potat accipe agros subdito r suoz p vo/lutate sua. **G**ra/dis auctoritat/ es. ironice loqbat. q. di. ex regia ptate posses eam de facili habere. **S**cp sit itaq lras r. r signa/uit eas anulo ei. qz antiqtus in anulis pncipum erat impssio ad lras signadu. et ex hoc patet q iste lre de morte naboth fuerut facte r misse d ei scitu r voluntate. **P**re/dicare ieiunium. hoc em faciebant iudei qn iudiciu d aliq magno scelere debebat fieri. **E**t sedere facie na. r. Tu qz erat de maiorib civitatis. Tu vt no videret q rere ei mort: sed ho nor. **B**ndixit: id e maledixit: sic Job ij. c. Bndic do r more re. Propi honore ei maledictiois ea signa bant iudei noie pno. **D**eu r regē. et sic accusabatur d dei blasphemia r d crimi ne lese maiestatis: et vtriqz debebat pena mortis. **R**etera patet vsqz ibi: i **Q**uob/ re duxerut eu ex ciuita. r. qz indignu mori in ciuitate. **R**etera patent vsqz ibi: **S**urrexit r descē. in vi. na both r. hic est duplex opinio hebreozu. Aliq dicut q pro criminibus impositis ipi naboth: bona eius omnia erat cofiscata

Depe. dif.
3. c. achab

7. 14. c. et.
7. 22. f.
4. Re. 9. b

71 Da. 1. b

modi^o putas argenti pcciu qntu digna e dabo. **C**ui rñdit na both: Propiti^o sit mihi dñs: ne dem hereditate patz me oꝝ tibi + **V**enit g achab i domu sua idignas r frēdes sup verbo qd locut^o fuerat ad eu naboth ieraelites/dicens: **N**o dabo tibi hereditate patru meoz. **E**t pycies se in le ctulu suu: auertit facie sua ad pietē: r no comedit pane. **I**ngressa e at ad eu iezabel vxoz sua/dixitq ei: **Q**uid e h: vñ aia tua cotristata e: r qre no comedis panes? **Q**ui rñdit ei: **L**ocut^o su naboth ieraelite. **E**t dixit ei: **D**a mi hi vinea tua /accepta pecunia: aut si tibi placet /dabo tibi meliore vinea p ea. **E**t ille ait: **N**o dabo tibi vinea mea. **D**ixit g ad eu iezabel vxoz ei. **G**radis auctoritat/ es: r bñ regl regnu isrl. **S**urge r comede pane r eq esto aio: ego dabo tibi vinea naboth ieraelite. **S**cp sit itaq lras ex noie achab: r signauit eas anulo ei: r misit ad maio/ res natu r ad optiates q erat i ciuitate ei: r habitabat cu naboth. **A**raz aut erat ista snia: **P**re/dicate ieiunium et se dere facite naboth inf pmos ppos: r submitte duos vi ros filios belial p eu: r falsu testimoniu dicat: **B**ndixit naboth deu r regē. **E**t educite eu r lapidate: sicut mozia tur. **F**ecerut g ciues ei maiores natu r optimates q ha bitabat cu eo i vrbe sic pcepit eis iezabel: r sic scptu erat i lris qd miserat ad eos: **P**re/dicauerut ieiunium /et sedere fecerut naboth inf pmos ppli. **E**t adducti duob viri fi lijs diaboli fecerut eos sedere p eu: **A**t illi scz viri diabo lici dixerut p eu testimoniu cora mltitudine: **B**ndixit na both deu r regē. **D**obre eduxerut eu extra ciuitate: r la pidib^o iterfecerut. **M**iserutq ad iezabel /dicetes: **L**api dat^o est naboth r mortu^o e. **F**actu e aut cu audisset iezabel lapidatu naboth r mortuu: locuta est ad achab: **S**urge posside vinea naboth ieraelite q noluit tibi acqescere et dare ea accepta pecunia. **N**o em viuit naboth: sz mortu^o e. **Q**d cu audisset achab mortuu videlicet naboth /surre xit: r descēdebat in vinea naboth ieraelite vt possideret ea. **F**actu e igit pmo dñi ad helia thesbite /dicēs: **S**urge: r descēde i occursu achab regl isrl /q e i samaria. **E**cce ad vinea naboth descēdit vt possideat ea: **E**t loqr ad eu /di cēs: **H**ec dicit dñs. **O**ccidisti isup r possedisti. **E**t post hec addes: **H**ec dicit dñs: **I**n loco h in q lixerut canes sanguine naboth: labet qz sanguine tuu. **E**t ait achab ad helia: **N**u iuenisti me inimicu tibi? **Q**ui dixit: inueni: eo q venudatus sis vt faceres malu in conspectu domini. **H**ec dicit dñs: **E**cce ego iducay sup te malu: r demeta s postiora tua: r iterficiā de achab mingentē ad parietē: r clausum r vltimu in israel. **E**t dabo domu tuam sicut domu hieroboā filij naboth: r sic domu baasa filij abia: quia egisti vt me ad iracudiā puocares: r peccare fecisti i israel. **S**ed r de iezabel locutus est dñs /dicēs: **C**anes v comedēt iezabel in agro ierael. **S**i mortu^o fuerit achab in ciuitate: comedent eu canes. **S**i autē mortuus fuerit in agro: comedēt eu volucres celi. **I**git no fuit alī tal sic achab /q venudat^o e vt faceret malu i p̄spectu dñi. **C**ocita uit ei eu iezabel vxoz sua: r abominabil effect^o e: intatu vt

Surrexit r descē. in vi. na both r. hic est duplex opinio hebreozu. Aliq dicut q pro criminibus impositis ipi naboth: bona eius omnia erat cofiscata

Pdictam: denūciauit ex parte dñi terribilē sententia contra se r vxoz suā: per qd designat q predicator veritat/ ptra malos hoies r ei p̄liarios debet p̄dicare cōstāter r denūciare nisi peniteat pena eternā. **I**taqz cu au

erant p̄ficata humano iudici/ cio: r ideo rex descēdebat ad possidēdū tāqz sibi acquista. **A**liq dicūt q naboth fuit frae p̄ris achab: r p̄ criminib^o si/ bi impositis no solū fuit ipse lapidar^o: sz r filij eius cu eo: sicut r de achab dicit **J**udic: vj. **E**t id achab ei nepos de scēdit ad possidēdū tāqz be/ res: qz no remāserat ali^o p̄p̄ quoz. **E**t huic dicto cōcordat qd dicit **I**fra. iij. lib. ca. ix. f. **S**i no p sanguine naboth: r p sanguine filioꝝ ei^o quē vidit heri ait dñs: reddam tibi in agro isto. **I** **F**act^o e igit. **H**ic post p̄uaticationē achab describit pene p̄sequē^o cōmi natio /cu dicit: **O**ccidisti. qz sicut dicitur est. r pty ex hoc loco lre mort^o naboth de scitu r voluntate achab fa/ cte fuerut r misse. **I**n/ sup r posse. valde inque. **H**ec dicit dñs in lo/ hoc rē. **D**icunt aliq q si acci piat sanguis achab in ppria p̄sona: tūc li in h loco no desig nat locū signatum: sz regio/ nē: qz sicut dicitur ca. se qnti: cur^o vbi fluxerat sanguis achab lo/ tus fuit in piscina samarie: et ibi lixerut canes sanguines sic abluti. **S**i aut accipiat san guis achab in p̄sona filij sui: cui^o sanguis erat qdamō san guis p̄ris: sic li h loco sigl lo/ cū determinatū vbi lapidatus fuit naboth: put pty infra li. iij. ca. ix. **R**ab. sa. diē q d sa/ guine naboth in p̄sona ppria intelligit q in eodem loco ca nes lixerut sanguine achab vbi p̄us labuerat sanguines naboth: qliter aut istud possit itelligi videbit ca. sequenti. **N**u iue. me ini. ribi. ita est in hebreo r in libr/ cor rect. r ē sensus: nūqd inveni/ sti me talē q deberet mihi im micari. **Q**ui dixit iue ni: eo q es inimic^o di aut^o su pu^o. vñ s̄dit: **E**t qd p̄ve/ sis rē. sic em res v̄dita tra/ sit i dñs r possessioz emēt: sic achab videbat totalit s̄dit^o idol r p̄uies eis. **E**t de metā. exponat sic. d. de hier/ roboā r baasa. **E**t p̄ce/ se. isrl. no solū i cultu vitulo/ rū sic aliq reges p̄cedētes: sed etiam i cultu baal. **C**as/ nes comedēt iezā. hoc fu/ it impletū tpe iehu: vt habet **I**fra. iij. lib. ix. ca. **I**git/ tur no fuit rē. in regibus ipm p̄cedētib^o: qz introduxit cultū baal in regnū suū ad in/ citamentū vxoris sue: sic. d. di/ ctū est ca. xvj. r hic reperit^o

Surrexit r descē. in vi. na both r. hic est duplex opinio hebreozu. Aliq dicut q pro criminibus impositis ipi naboth: bona eius omnia erat cofiscata

Pdictam: denūciauit ex parte dñi terribilē sententia contra se r vxoz suā: per qd designat q predicator veritat/ ptra malos hoies r ei p̄liarios debet p̄dicare cōstāter r denūciare nisi peniteat pena eternā. **I**taqz cu au

sequeretur idola que fecerat amozrei quos co-
 sumpsit dominus a facie filiorum israel. Itaque cum au-
 disse achab sermone istos: scidit vestimenta sua: b
 et opuit cilicio carne sua: ieiunavitque et dormi-
 vit in sacco: et ambulavit demisso capite. Sa-
 crum est sermo domini ad heliam thebitem dicens: Non
 videris humiliatum achab coram me: Quia igitur
 humiliatus est mei causa: non inducam malum in diebus eius: c
 sed in diebus filij sui inferam malum domui eius.

Ca. XXII
 Transierunt igitur tres anni absque bello inter syriam et israel. In anno autem tertio descendit iosaphat rex iuda ad regem israel. Bixitque rex israel ad seruos suos: Ignorat quod no-
 stra sit ramoth galaad: et negligimus tollere eam
 de manu regis syrie: Et ait ad iosaphat: Veni
 esne mecum ad pugnandum in ramoth galaad: Bixitque iosaphat ad regem israel: Sic ego sum ita et tu. f
 Populus meus et populus tuus unum sunt: et equi
 tes mei equites tui. Bixitque iosaphat ad regem
 israel. Quere oro te hodie sermonem domini. Cogre-
 gavit ergo rex israel prophetas quadringentos circi-
 ter viros: et ait ad eos: Ire debeo in ramoth ga-
 laad ad bellandum: an quiescere: Qui responderunt
 Ascende: et dabit eam dominus in manu regis. Bixit
 autem iosaphat: Non est hic propheta domini quispiam
 ut interrogem per eum: Et ait rex israel ad iosaphat:
 Remansit vir unus per quem possumus in-
 terrogare dominum: sed ego odi eum: quia non prophetat
 mihi bonum sed malum: micheas filius iemla. Cui
 iosaphat ait: Ne loquaris ita rex. Vocavit ergo
 rex israel eunuchum quendam: et dixit ei: Festina
 adducere micheam filium iemla. Rex autem israel et iosaphat
 rex iuda sedebant unusquisque in solio suo:
 vestiti cultu regio in area iuxta ostium porte sa-
 marie: et universae prophetae prophetabant in conspe-
 ctu eorum. Fecit quoque sibi sedechias filius chanaan
 cornua ferrea: et ait: Haec dicit dominus: His videri
 sibi syriam: donec deleas eam. Omnesque pro-
 phetae similiter prophetabant dicentes: Ascende
 in ramoth galaad: et vade prospere: et tra-
 det eam dominus in manu regis. Rucius vero
 qui ierat ut vocaret micheam: locutus est ad
 eum dicens: Ecce sermones prophetarum ore
 vno bono regi predicant. Sit ergo et sermo tuus
 similis eorum: et loquere bona. Cui micheas ait:
 Vivit dominus: quia quodcumque dixerit mihi dominus: hoc
 loquar. Venit itaque ad regem: et ait illi rex: Mi-
 chea. ire debemus in ramoth galaad ad pugnandum:
 an cessare: Cui ille respondit: Ascende: et vade
 prospere: et tradet dominus in manu regis. Bixit
 autem rex ad eum: Iterum atque iterum adiuro te: ut
 non loquaris mihi nisi quod verum est in nomine do-
 mini. Et ille ait: Vidi cunctum israel dispersum in
 montibus quasi oves non habentes pastorem. Et
 ait dominus: Non habent isti dominum: revertatur
 unusquisque in domum suam in pace. Bixit ergo

a Itaque cum audisset. **scilicet.** Deinde de morte sua et posterita-
 tis sue. **b** Scidit vestimenta sua. in signum penitentie et humiliatio-
 nis coram deo: ista tamen penitentia fuit timor: pene ut coiter dicitur: nec ob-
 stat quod subditur quod propter eam dilata est deletio domus sue: quia talis pe-
 nitentia non sit meritoria gratie et evasione pene eterne: tamen bene
 est meritoria aliquam dilationis pene temporalis. **Alii** autem dicunt quod fuit ve-
 ra penitentia: sed ad horam: quia non permansit in ea: sed magis reuersus fu-
 it ad mala preterita. **c** Non inducam malum. scilicet deletio domus
 sue in diebus suis: sed in diebus filij sui: ut habetur in iij. li. ca. x.

a Itaque cum audisset achab sermones istos sci. ve-
 stimenta sua. in signum penitentie: propter quod pena comminata fuit
 ad tempus dilata: et per hoc significatur quod quoniam peccator vere penitet
 eterna pena quam meruerat in temporalis commutat. **Ca. XXII**
a Transierunt igitur. Descripta comminatione pene ipsius
 achab: hic propositus est inflictio facta ad personam achab.
 et primo describitur eius occisio. secundo iosaphat regis iude commo-
 ditio in bello quod mouit contra regem syrie. et id primo describitur belli tracta-
 tus. secundo congressus in bello. **Ascendit itaque.** In tractatu vero belli primo
 requiritur auxilium. secundo prosequitur iosaphat. Circa primum dicitur:
Transierunt igitur tres anni. scilicet a tempore quod achab dimisit abire bena-
 dab: ut dictum est. **scilicet. xx. ca. ita quod lapidatio naboth fuit media inter
 illam dimissionem et istud bellum.** in anno autem tertio descendit iosaphat
 rex iuda ad regem israel ad videndum eum: quia erant confederati ad in-
 vicem et filij iosaphat habebat filiam achab uxorem. **e** Ignora-
 tis quod nostra sit ramoth galaad. quod non debet ignorare. erat enim ciuitas
 sacerdotalis et refugium: ut habetur in iij. et ioseph. xx. sed regis sy-
 rie abstulerat eam a filiis israel. et id achab volebat eam recuperare
 et ait iosaphat requirere eius auxilium quod ei accessit. **f** Sic ego
 sum ita et tu. id est unum sumus ad hoc quod unus prosequatur negotia alte-
 rius et e converso. **g** Bixitque iosaphat ad regem israel: quere
 oro te hodie. **hic** propositus est ius filij. iosaphat enim qui erat fidelis
 considerans pericula belli volebat super audire verbum domini: sed achab
 infidelis vocavit prophetas baal qui prophetabant spiritu maligno.

h Qui responderunt: ascende. **ista** propositio erat dubia habens
 duplicem intellectum: sicut et ista. **Ascende** te eadem romanos vincere
 posse: que fuit responsio demonis in idolo. per quam poterat intelli-
 gi quod iste vinceret romanos: vel e converso quod romani vincerat ea-
 cidam. **Ille** igitur accipiens in sensu qui videbatur pro se: pugna-
 vit contra romanos et fuit devictus secundum intellectum demonis: et
 sic fuit in proposito. **i** Dabit eam dominus in manu regis.
poterat intelligi de rege syrie vel rege israel. propheta autem
 baal et achab acceperunt eam in sensu falso. **k** Non est hic
 propheta domini. quia iosaphat abhorrebat prophetas baal.

l Remansit vir unus per quem possumus interrogare
 dominum. eo quod sibi dixerat: **Ascende** te eadem romanos vincere
 posse: que fuit responsio demonis in idolo. per quam poterat intelli-
 gi quod iste vinceret romanos: vel e converso quod romani vincerat ea-
 cidam. **Ille** igitur accipiens in sensu qui videbatur pro se: pugna-
 vit contra romanos et fuit devictus secundum intellectum demonis: et
 sic fuit in proposito. **i** Dabit eam dominus in manu regis.
poterat intelligi de rege syrie vel rege israel. propheta autem
 baal et achab acceperunt eam in sensu falso. **k** Non est hic
 propheta domini. quia iosaphat abhorrebat prophetas baal.

l Remansit vir unus per quem possumus interrogare
 dominum. eo quod sibi dixerat: **Ascende** te eadem romanos vincere
 posse: que fuit responsio demonis in idolo. per quam poterat intelli-
 gi quod iste vinceret romanos: vel e converso quod romani vincerat ea-
 cidam. **Ille** igitur accipiens in sensu qui videbatur pro se: pugna-
 vit contra romanos et fuit devictus secundum intellectum demonis: et
 sic fuit in proposito. **i** Dabit eam dominus in manu regis.
poterat intelligi de rege syrie vel rege israel. propheta autem
 baal et achab acceperunt eam in sensu falso. **k** Non est hic
 propheta domini. quia iosaphat abhorrebat prophetas baal.

Moraliter

Moraliter

Divisio

Moraliter

Moraliter

Et linerunt

¶ **V**idi dñm se. La. XXII
Solu dñi angelice ptate: qz mēti
bus de pñdēs inferius cūcta dispo
nit. Exerāt celi ministratiū angelo
rū mltitudo: dextera ps angeloꝝ ele
cta: sinistra ps reproba. Neq; enim
dextera pcludit de neq; sinistra: q
ita est intra omnia: vt sit z extra. Sed
quō mali d exercitu celi: qz qñuis ab
ethereo celo pulsit: adhuc tñ in acrio
demoranē celo. Unde Paul. Con
tra spiritualia nequitiē in celestib⁹:
Ep̃. 6. c. Omnis exercitus assistit deo: quia z
voluntas electoꝝz spiritūū diuine
deseruit potestati: z reproboꝝz sen
sus sue seruiens malicie iudicio om
nipotentis obtemperat.

Nico. de lyra

¶ qz ibi desiguit tñ mortē achab:
z ppter hoc dixit: Erit aīa tua p ani
ma eius: nō aut dixit hoc de populo:
erūt aīe populi tui zc. z sic designa
uit tñ populi fugā. **¶** Aliter soluit
Rab. sa. dices q sanguis michee iu
sti exiens de capite ei⁹ qñ vulnerat⁹
fuit a socio suo in sermōe dñi: vt ha
bet supra. r. ca. expiauit mortē cōmi
natā populo: nō autē ipi achab.

¶ **N**ūqd nō dixi tibi qz nō
pro. mi. bo. q. d. iste falso pphetat
mibi maluz ex odio. z iō ppheta de
clarauit modū deceptiōis achab/di
cēs: b **¶** Uidi dñm se. sup so.
in similitudine ipm rēpēntate: ex h̃ ex
teri⁹ formata vel interi⁹ in imagina
tiōe pphete: intellexit tñ qd talis si
militudo signaret: z alie q psequen
ter ponūt. c **¶** Et omnē exerci
celi. i. mltitudinē angeloꝝ. d **¶** A
dextris. qñ ad bonos angelos.

¶ **E**t a sinistris. qñ ad malos
q dicit deo assistere: eo q in plurib⁹
sūt executores diuine iusticie. Unde
Job. ij. a. dicit: Cū vēisset filij dī z sta
rēt corā dño: affuit iter eos z sathā.
f **¶** Et ait dñs: quis decipiet
achab regē israel. Per h̃ z p illd
qd dicit infra. Et dixit dñs: decipies z
pualebis zc. Nō ē intelligēdū q fal
sitas siue falsū reuelēt a deo: vel de
ei⁹ mādato cū sit vritas p eētā: s; p
h̃ intelligit pmissio diuina: qz iusto iu
dicio de⁹ pmittit malos hoīes decipi
a demōib⁹ q nō habēt ptatē aliqd fa
ciēdi/ nisi quantū ipē permittit.

¶ **E**gressus est autem spiri
tus. scilicet malus. ideo subditur:
h̃ **¶** Pro spi. mē. zc. z ex h̃ ptz fal
sitas dicit. Rab. sa. Qui dixit hunc
fuisse spiritū naboth defuncti: qz na
both fuit iust⁹: z p psequens spūs eius
erat in pte iustoz. Pterea aīe pfe
ctoꝝ nō loquūt i pphet⁹ falsis: s; an
geli mali: qñ a dō pmittūt i **¶** Per
cussit mi. volēs oñdere q eēt fals⁹
ppha: tū qz man⁹ sua nō aruit sic ma
nus hieroboā extēsa d̃ pphaz dñi: vt
h̃. s. xij. c. tū qz h̃m appentiā miche
as videbat loq̃ d̃ dicitur helie q erat
maior ppha: qz dixerat: In h̃ loco i q
lincerūt canes sanguinē naboth lā
bēt sanguinē achab q loq̃ ē iur̃ i egra
el. Micheas aut dicebat eū iterfici
endū in ramoth galaad. z iō ex h̃ cō
sequēter arguebat sedechias q nec
helie nec michee erat credēdū: eo q
dicta eoꝝ discrepabāt. k **¶** Uisu
rus es in

rex israel ad iosaphat: Nūqd nō di
xi tibi qz nō pphetat tibi bonū: sed
sp. malū. Ille vō addens ait: Pro
pterea audi sermonē dñi. Uidi do
minū sedētē sup solū suū: z oēm ex
ercitū celi assistētē ei a dextrī z a sinī
stris. **¶** Et ait domin⁹: Quis decipiet
achab regē israel: vt ascēdat z cadat
in ramoth galaad: **¶** Et dixit vn⁹ ver
ba huiusmodi: z ali⁹ aliter. **¶** Egres
sus est aut spiritus: z stetit corā dño:
z ait: Ego decipiā illum. Cui locut⁹
est dñs. In quoz: Et ille ait: Egredi
ar z ero spirit⁹ mendax in ore omniū
prophetaz eius. **¶** Et dixit dominus:
Decipies: z preualebis. **¶** Egredere z
fac ita. Nūc igit ecce dedit dñs spū
tū mendacij in ore omniū propheta
rū tuoꝝ qui hic sunt: et dñs locutus
est contra te malū. **¶** Accessit autē se
dechias filius chanaan: z percussit mi
cheā in maxillā: z dixit: Ne ne ergo
dimisit spiritus dñi: z locutus est ti
bi: **¶** Et ait micheas: Uisur⁹ es in die
illa quādo egredier̃ i cubiculū intra
cubiculū vt abscondaris. **¶** Et ait rex
israel: Tollite micheam: et maneat
apud ioas filiū amalech: z dicite eis.
Hec dicit rex: Mittite virum istū in
carcerē: z sustentate eū pane tribula
tionis z aqua angustie: donec reuer
tar in pace. **¶** Dixitq; micheas: Si re
uersus fueris in pace: nō est locutus
in me domin⁹. **¶** Et ait: Audite popu
li omnes. **¶** Ascēdit itaq; rex israel z io
saphat rex iuda in ramoth galaad.
Dixit itaq; rex israel ad iosaphat.
Sume arma z ingredere preliū: z in
duere vestib⁹ tuis. **¶** Porro rex israel
mutauit habitū suum: z ingressus est
bellum. **¶** Rex autem syrie h̃ceperat
pncipibus curruū trigintaduobus/
dicens: Non pugnabitis cōtra mi
norē z maiores quēpiam/ nisi contra
regem israel solum. **¶** Cum ergo vidis
sent pncipes curruū iosaphat: suspi
cati sunt qz ipē esset rex israel. **¶** Et im
petu facto pugnabant contra eum.
Et exclamauit iosaphat: Intellexe
rūtq; principes curruum q non essz
rex israel: et cessauerunt ab eo. **¶** Ur
autem quidā tetendit arcū in incer
tum sagittam dirigens: et casu per
cussit regem israel inter pulmonem z
stomachū. **¶** At ille dixit aurige suo:

rus es in die illa zc. Dicit aliq; q
hoc fuit qñ iehu iterfecit pphas ba
al: vt h̃. j. iij. li. ca. r. Alii aut dicunt
z mel⁹ vt videt q h̃ fuit in regressū
de ramoth galaad: qz tūc fili⁹ achab
z pncipes qrebāt sedechias ad inter
ficiēdū: eo q iuerāt de ei⁹ cōsilio i ra
moth galaad ad pñādū. **¶** Tolli
te micheā z maneat apud am
mon pñ. ciuitatē. **¶** Apud am
mon **¶** Mittite virū istū in car.
er h̃ ptz obstinatio achab in malo.
n **¶** Et ait: audite ppli oēs. Ad
huc ei volebat loq; ppha: s; fuit amo
tus z dicit ad carcerē. o **¶** Ascen
dit itaq; rex isrl z io. **¶** Sic psequē
ter describit belli pgressus: cū dicit:
¶ **S**ume arma tua z ingre
dere preliū z induere ve. tuis: sic
ē in libris correct⁹: z p cordat ita he
braica: q talis ē: Immutatis z vade
ad pñū z tu indue vestimenta tua: q
sic exponit: Immutatis. s. amouēdo
vestē cōmunē z accipiēdo arma bel
lica: z tu induere vestimēta tua. i. in
signia regalia: q soles portare ad p
lia. q **¶** Porro rex isrl mu. ha.
id ē nō accepit insignia regalia. **¶** Di
cūt aliq; q h̃ fecit ad honorandū iosa
phat q venerat cū eo i ei⁹ adiutoriū:
z idē volebat sibi attribuere pncipa
litatē belli. Alii aut dicūt q licet h̃
deat h̃m apparētā i se: tñ intēdebat
aliud. s. q p d̃ belli verteret sup io
saphat. **¶** Rex aut syrie. Sequitur:
r **¶** Nō pugnabitis tra mi
z ma. que. nū. i. regē isrl. solum.
Rō aut h̃m pceptū fuit: vt dicit Rab
bi sa. qz exhortatōes reg⁹ syrie erāt
pntes: licet occulte: qñ micheas di
xit solū achab mortūz in illo filio: et
cū retulissent h̃ regi syrie dedit h̃
ceptū: qz als pbanerāt veritatē dō
rū pphē: ppter qd volebat se eis cō
formare. s **¶** Et exclamauit io
saphat. inuocādo dñm auriliū z
eleuādo suū verilluz: sicut solet fieri
in talib⁹: z p h̃ intellexerūt pncipes
reg⁹ syrie q esset rex iuda. **¶** In
icertū sagittā dirigēs. qz mitte
bat sagittā tra multitudinē: nō con
tra aliquā determinatā personam.
¶ **¶** Et casu percussit regē israel.
Ista percussio licet fuerit casualis ex p
te sagittatis: q nō dirigebat sagittaz
ex intētiōe ad regē israel: nō tñ fuit
casualis ex pte dī q h̃ pordinauerat.
r **¶** Inter pulmonē z stoma
chū. Paral. xvij. dicit: Inter ceruicē
z scapulas: z vtrūq; fuit verū: qz sa
gitta a pte anteriori intrauit p pul
monē: z in pte opposita exiit superi
us versus scapulas: qz illa sagitta p
tēdebat se in altando: qz iste sagitta
tor: erat de pedib⁹: z rex israel pu
gnabat in alto/ stās in curru suo. In
hebreo habet: Inter squamas z lo
ricā. Habebat em sup loricas armatū
turā de laminis ferreis ad modū
squamarū factis: z vna fuit eleuata
seu amota a loco suo: z sic sagitta in
uenit ibi loca itutata z armis nuda
ta: vel foramina lorice discooperata
z sic facili⁹ intrauit z perforauit re
gem modo p̃dicto. z sic trāstatio nō
stra nō discordat ab hebreo in sentē
tia: sed nostra designat percussione
i corpe: littera h̃o hebraica i armis.
¶ **E**ice me

A **E**xerce me d exercitu qz grauit vulnerat sum. No simpliciter sed de pma acie in q erat vt esset in alia posteriore: i q no sic ipugnaret r possit magis occultare se esse taliter vulneratum. ideo sequit: **B** **E**t rex israel stabat in curru contra syrios. ne sui aduerteret illu letaliter vulneratu r fugeret de prelio. Cetera patet vsqz ibi: **C** **E**t lixerunt canes sanguine ei. in eade regione in q infectus fuit naboth. put expositu fuit ca. pce. fm vna modu: qz samaria vbi lotus fuit curru a sanguine achab: r ieracel vbi lapidatus fuit naboth: distat qsi per xv. miliaria q faciunt septem leucas. **D** **E**t habenas lauerunt. In hebreo habet: Et armaturas lauerunt. i. a sanguine achab. **E** **I**uxta vbu dñi rē. i. prope locuz i q lapidat fuit naboth fm q dixerat dñs p bella. qliter aut h fuerit. Scienduz q achab habebat domu regia i samaria r ieracel: et vinea naboth ieracelie erat. ppe domu illa q erat i ieracel: r ibi erat armamentarium regis. ppe qd ibi portata fuerit arma in qb vulneratus fuerat et ibi lota a sanguine achab que lixerunt canes in loco determinato vbi fuerat interfect naboth. r iō scriptura fecit distinctionē inter lotura curru r armaturā: dices q arma fuerunt lota iuxta verbū dñi: et fm h verificat dicitur Ra. Sa. dicit q sanguis achab i psona. pzia itelligit: cū dñs. ca. pcedit: In loco h i q lixerunt canes sanguine naboth rē. sic ibidē dicit fuit. **F** **E**t domus eburnea. Qualis autem fuerit domus ista nō hē ex scriptura: s; de ipsa fit hic mētio notando achab d curiositate excessiua in q nō modicu est peccatum. **G** **N**ōne h scripta sūt i libro. ex h p qz liber hic allegatus nō ē idē q paralipomenon i q nulla fit mētio de ista domo eburnea: s; est ali liber a nabu. gardan cōbustus: v; a syris: nec postea fuit repatus. **H** **J**osaphat vō. Dic pñr ponit ipsi i osaphat regis iude cōditio cui vita cōmēdat excepta familiaritate quā habuit cū achab idolarum: r excelsoz dmissio. iō s; dicit **I** **F**ecit qd rectū ē in cōspectu dñi. sicut et fecerat asa pater su. **K** **U**erū tñ excelsa nō abstulit. In quib; ppls sacrificabat deo: tñ vt p dicitū est q iō nō erat licitū: qz phibitū. s. post repli edificationē: vt frequēter. s. dicitū ē. r qz pplus erat ad h assuetū. iō difficile erat amouere ppter pñtudinē: verū tamē excelsas tpe suo abstulit. vt hē i. iij. lib. ca. xvij. **L** **P**acēs habuit i osaphat inter asa patrē suū r baasa regē isrl fuerat bellū: tñ de hac familiaritate repñsus fuit p pphētā tanqz in h repñsibilis. **M** **P**aral. xij. Impio prebes auxillū: r his qui oderunt dominum amicitia

Verte manū tuā: r eijce me de exercitu: qz grauit vulnerat sum. **C**ommissus est ergo **p**reliū in die illa. **E**t rex isrl stabat in curru suo ptra syrios: r mortu⁹ ē vespere. **F**luebat aut sanguis plage in sinū curru: r pco psonuit i vniuerso exercitu añqz sol occūberet dices: **U**nusqzqz reuertat i ciuitatē r in terrā suā. **M**ortu⁹ ē aut rex: r plat⁹ ē in samaria: sepelieruntqz regē i samaria. **E**t lauerunt curru ei⁹ i piscina samarie: r lixerunt canes sanguinē ei⁹: r habenas lauerunt iuxta verbū dñi qd locutus fuerat. **R**eliqua vō sermōnū achab r vniuersa q fecit: et domus eburnea quā edificauit cūctariqz vrbium qz extruxit: nōne hęc scēpta sūt in libro sermōnū diez regum isrl: **B**ormiuit q achab cū patrib⁹ suis: r regnauit ochocias filius ei⁹ p eo. **J**osaphat vō fili⁹ asa regnare cepit sup iudā: anno qrtō achab regē isrl. **T**rigintaqzqz annoz erat cū regnare cepisset r viginti qzqz annis regnauit i hierusalem. **N**omē matris ei⁹ acuba filia salat. **E**t ambulauit in oīni via asa pñs sui: r nō declinauit ex ea. **F**ecitqz qd rectū erat i ppectu dñi: verū tamē excelsa nō abstulit. **A**d huc em ppls sacrificabat: r adolebat incensum in excelsis. **P**acēs habuit i osaphat cū rege israel. **R**eliqua autē verborū i osaphat et opa ei⁹ q gessit r p̄lia: nōne hęc scripta sunt in libro vborū dierū regum iudā: **S** r reliquias effeminatorū q remaserāt i dieb⁹ asa patris ei⁹ abstulit de terra. **N**ec erat tūc rex cōstitut⁹ in edom. **R**ex vō i osaphat fecerat classes i mari q nauigarēt i ophir ppter aurū: r ire nō poterāt: qz pfractę sunt i asiongaber. **T**ūc aut ochocias filius achab ad i osaphat. **V**adāt serui mei cū suis tuis i nauib⁹. **E**t noluit i osaphat. **B**ormiuitqz i osaphat cū patrib⁹ suis: r sepult⁹ est cuz eis i ciuitate dauid pñs sui: regnauit iorā fili⁹ ei⁹ p eo. **O**chocias aut filius achab regnare cepit sup isrl in samaria: āno septimodecio i osaphat regē iudā: p regnauitqz sup isrl duob⁹ ānis. **E**t fecit malū in ppectu dñi: r ambulauit i via patris sui r mris suę: r i via hieroboā filij nabath q peccare fecit isrl. **S**eruiuit qz baal r adorauit eū: r irritauit dñm deum israel iuxta omnia que fecerat pater eius.

Finit primus liber Malachim: **I**d est tertius Regum.

num amicitia iungeris. r idcirco iram domni merebaris rē. **S**ed r reliquias effeminatorum. **Q**ui autem dicantur effeminati expositum fuit supra. xv. r licz asa eos abstulisset: non tñ totaliter sed iste pfectit. **N**ec erat tūc rex cōsti. in edom. a tpe dauid q subiugauit sibi illud regnū r posuit ibi vnuz pfectū q respōdebat de terra regē iuda: r h durauit vsqz post tps iō saphat: s; tpe iorā filij sui rebellauit edom r cōstituit sibi regē: vt hē. i. iij. li. ca. viij. r ppe h de illo fit h mētio. **R**ex vō i osaphat fecerat classes i mari s; pfracte fuerūt diuino iudicio: eo q habebat familiaritatē r societātē cū ochociā rege israel. fm q habetur. ij. Paral. xj. et propter hoc noluit secundo associari cum eo in nauigio: vt habet hic in littera. **O**chocias autē filius achab. **H**ic vltimo agitur d regno ochocię regis israel: vt continuet finis istius libri ad principium quarti: r patet littera ex predicto hoc excepto. **A**nno septimodecimo i osaphat regis iuda. quia sic dictum est in hoc capitulo: achab regnauit. xxiij. annis: et hic dicitur est q i osaphat cepit regnare anno quarto ipsius achab: et sic videt q achab regnauerit vsqz ad completionem anni. xvij. ipsi i osaphat. et per consequens filius achab cepit regnare. xij. anno i osaphat. **H**oc potest solui p regulas superius datas: scilicet ca. xv. q primus annus et vltimus in q achab regnauit cum i osaphat fuerunt imperfecti: r ideo hic non cōputantur. et si aliqua similia occurrant decetero soluantur p regulas superius datas. **E**t lixerunt canes sanguinem ei⁹. scilicet achab. **P**er istos canes signantur demones peccatorum animas cruciantes. **C**etera que de i osaphat hic scribuntur completius ponuntur. ij. Paral. ca. xvij. et. xvij. et. xij. et. xj. et ibi ponetur expositio mystica domino concedente. **I**n capitulo. xxiij. vbi dicitur i postilla: **A**udite populi omnes. **A**d huc enim volebat loqui propheta: sed fuit amotus. **A**dditio. **H**ęc verba mihi chee: s; **A**udite populi omnes magis proprie possunt referri ad preterita. hoc ē dicere illd quod dico regi. **S**i reuersus fueris in pace: non est dominus locutus in me. **A**udite populi oēs. quasi diceret: sitis oēs testes: quod ego dico de rege: qz non reuertetur in pace. et istū modum tenent pphete prouocando testes ad sua dicta: sicut Esa. j. a. **A**udite celī r auribus pcepit rē. et sic nō est necessariū dicere q ppheta volebat alia loqui.

Postilla venerabilis mgri Nicolai de lyra super Regum tertium finit.